Feitenrapport gezamenlijk rekenkameronderzoek Jeugdzorg H10

8 juli 2021

Inhoud

1 Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5

1.2 Doel, probleemstelling en onderzoeksvragen 6

1.3 Aanpak en leeswijzer 6

2 Kostenontwikkeling ingekochte jeugdzorg 8

2.1 Inleiding 8

2.2 Het algemene beeld 9

2.2.1 Ontwikkeling van het aantal jeugdigen dat zorg ontvangt 9

2.2.2 Ontwikkeling van de kosten van jeugdzorg 16

2.2.3 Structuur van de categorieën en producten 18

2.3 Op zoek naar verklaringen: kostenontwikkeling in kengetallen 20

2.3.1 Kengetallen H10 20

2.3.2 Kostenontwikkeling naar zorgvorm 23

2.3.3 Jeugdhulp ambulant 25

2.3.4 Jeugd GGZ 31

2.3.5 Dagbehandeling 38

2.3.6 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling) 45

2.4 Belangrijkste oorzaken op een rij 53

2.5 Mogelijke verklaringen: verschuiving tussen producten 55

2.5.1 Algemeen 55

2.5.2 Dagbehandeling en dagbesteding 58

2.5.3 GGZ 60

2.5.4 Dyslexie 60

2.5.5 Overige verschuivingen 60

2.6 Verwijzers (CBS-data) 61

3 Kostenontwikkeling PGB-inzet & overige gemeentelijke kosten 64

3.1 Inleiding 64

3.1.1 Algemene bevinding 65

3.1.2 Leeswijzer 65

3.2 Verdeling in de jeugdzorguitgaven 65

3.2.1 Gemeente-specifieke ontwikkelingen 67

3.3 Persoonsgebonden Budget 68

3.3.1 Gemeente-specifieke ontwikkelingen 70

3.3.2 Gemiddelde PGB-besteding per jeugdige (H10 Totaal) 72

3.4 Overige gemeentelijke kosten 73

3.4.1 Directe personeelskosten 78

3.4.2 Gemeenschappelijke Regeling Veilig Thuis 82

3.4.3 Regionale projectkosten 85

4 Bijlagen 88

4.1 Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses 88

4.1.1 Jeugdhulp ambulant 88

4.1.2 Jeugd GGZ 98

4.1.3 Dagbehandeling 106

4.1.4 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling) 111

4.1.5 Verwijzers (CBS-data) 118

4.2 Bijlage 2: Overzicht productcategorieën en producten 120

4.3 Bijlage 3: Verantwoording gebruikte data onderzoeksdeel I 122

4.3.1 Kengetallen 122

4.4 Bijlage 4: Verdeling van de jeugdzorg kosten per H10-gemeente. 125

4.5 Bijlage 5: Procentuele ontwikkeling van de PGB-bestedingen en het aantal jeugdigen. 128

4.6 Bijlage 6: Gemiddelde PGB-besteding per jeugdige per H10-gemeente.134

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op 10 januari 2020 zijn de H10-gemeenten geïnformeerd over een explorerend onderzoek naar de uitgaven voor de jeugdzorg[1], uit te voeren door de rekenkamer(commissie)s van de H10-gemeenten.[2]

Sinds de decentralisaties in 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk geworden voor de uitvoering van jeugdzorg. Uit recent onderzoek blijkt dat een flink aantal gemeenten in de afgelopen jaren substantieel meer heeft uitgegeven aan jeugdzorg dan dat zij ontving voor de uitvoering van deze taak. Driekwart van de Nederlandse gemeenten was veel meer geld kwijt aan jeugdzorg dan begroot. Eén op de vijf gemeenten kampt met een tekort van meer dan 40 procent.[3]

Gemeenten luidden in mei 2019 gezamenlijk de noodklok: door de tekorten in de jeugdzorg dreigen jeugdigen met problemen de dupe te worden en dreigen als gevolg van de tekorten bezuinigingen op tal van voorzieningen, langere wachtlijsten en toenemende overlast. Het kabinet stelde in mei 2019 € 350 miljoen extra beschikbaar voor de jeugdzorg in 2019, voor de drie jaar daarna jaarlijks € 190 miljoen.[4]

Deze problematiek speelt ook in regio Haaglanden: onder andere de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Zoetermeer en Delft kampen met tekorten op de jeugdzorg.[5] Volgens het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden was er in 2018 sprake van een budgetoverschrijding van de H10-gemeenten van 19%.[6]
Daarnaast ervaren raadsleden weinig grip te hebben op de jeugdzorg. Nog geen twee op de tien raadsleden geven aan voldoende grip te hebben op de jeugdzorg.[7]

Aangezien de gemeenten in H10-verband inkopen en de jeugdhulp geleverd wordt door instanties die vaak in meerdere H10-gemeenten actief zijn, is het onderzoek in H10-verband uitgevoerd.

[1] *Sinds de decentralisatie van alle zorg voor jeugd naar gemeenten hanteert het CBS het begrip jeugdzorg als verzamelnaam voor jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. De term jeugdhulp omvat alle vormen van hulp en ondersteuning (lvb, opvoedvragen, opvoedhulp, jeugd-lvb en jeugd-ggz) variërend van licht ambulant (vaak vanuit een wijkteam, waaronder mogelijk ook gewone opvoedvragen) tot en met intensieve, zeer gespecialiseerde zorg in een al dan niet gesloten setting (jeugdzorgplus). Bron: Nederlands Jeugdinstituut, https://www.nji.nl/nl/Kennis/Publicaties/Wat-is-het-verschil-tussen-jeugdzorg-en-jeugdhulp#:~:text=De%20term%20jeugdhulp%20omvat%20alle,niet%20gesloten%20setting%20(jeugdzorgplus). 28 januari 2019.*

[2] *De H10-gemeenten zijn: Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.*

[3] *Benchmarkanalyse uitgaven jeugdhulp in 26 gemeenten, Significant in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 19 april 2019, p. 4.*

[4] *Meer geld voor jeugdzorg na noodkreet gemeenten https://www.nrc.nl/nieuws/2019/05/08/gemeenten-jeugdzorg-is-zo-niet-meer-vol-te-houden-a3959549, bezocht op 4 oktober 2019.*

[5] *Financiële ellende jeugdhulp wordt voor gemeenten almaar groter, probate zorg is namelijk peperduur, https://www.ad.nl/den-haag/financiele-ellende-jeugdhulp-wordt-voor-gemeenten-almaar-groter-probate-zorg-is-namelijk-peperduur~a844287f/, bezocht op 4 oktober 2019.*

[6] *Interview Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, 11 juni 2019.*

[7] *Website Binnenlands Bestuur, 'Raadsleden missen greep op jeugdzorg', https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/raadsleden-missen-greep-op-jeugdzorg.9571112.lynkx, bezocht op: 4 oktober 2019.*

1.2 Doel, probleemstelling en onderzoeksvragen

Dit onderzoek heeft twee doelen: enerzijds het inzichtelijk maken van de oorzaken van de toename van de kosten in de jeugdzorg, anderzijds de voortgangsinformatie aan de gemeenteraden ten aanzien van jeugdzorg beoordelen.

Het eerste doel van dit onderzoek is het inzichtelijk maken van de oorzaken van de toename van de kosten in de jeugdzorg: waar gaat het geld naar toe en waar zitten de grootste toenames?
De kosten die een gemeente maakt voor jeugdzorg worden onderverdeeld in drie categorieën:

1. Kosten die verstrekt worden via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (ingekochte jeugdzorg)
2. Het toekennen en inzetten van het Persoonsgebonden Budget (per jeugdige)
3. Overige gemeentelijke kosten (zoals de inzet van wijkteams en vervoerskosten)

Voor het tweede doel van het onderzoek worden de cijfers over de toenamen in de kosten van jeugdzorg vergeleken met de voortgangsinformatie die de gemeenteraden ontvangen. Hierin wordt beoordeeld in hoeverre de gemeenteraden met de beschikbare voortgangsinformatie inzicht hebben op de ontwikkeling van de kosten van de jeugdzorg.

De centrale onderzoeksvraag van dit onderzoek luidt als volgt:

Hebben de gemeenteraden voldoende zicht op de oorzaken van de toename van de kosten in de jeugdzorg?

Deelvragen:

1. Wat zijn de belangrijkste oorzaken van de toename van de kosten in de jeugdzorg voor de H10 gemeenten?
2. In hoeverre bieden de voortgangsrapportages aan de gemeenteraden inzicht in de ontwikkeling van de kosten in de jeugdzorg?

1.3 Aanpak en leeswijzer

Om deelvraag 1 te kunnen beantwoorden is gekeken naar de kosten die de gemeenten maken voor jeugdzorg. De kosten van ingekochte jeugdzorg via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden heeft rekenkamer Den Haag van het servicebureau ontvangen. De kosten voor PGB's en overige gemeentelijke kosten heeft elke rekenkamer(commissie) zelf opgevraagd bij de gemeente; deze zijn vervolgens in H10-verband geanalyseerd.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de verhoudingen van de kosten voor Jeugdzorg binnen de gehele H10. Veruit het grootste deel van de kosten loopt via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden[8]

[8] *Tot 16 april 2020 was dit het H10 Inkoopbureau.*

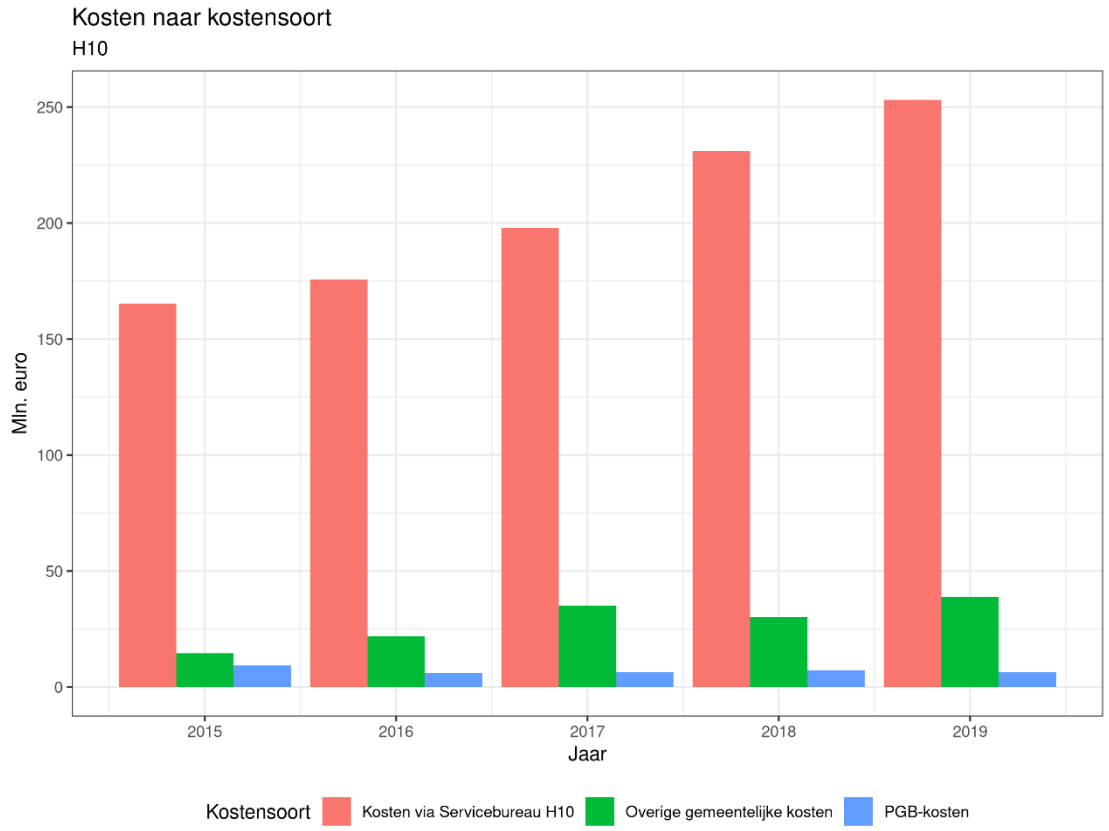

Figuur 1 *Ontwikkeling van de kosten voor de jeugdzorg in de Haaglanden, opgesplitst naar kostensoort: ingekochte jeugdzorg via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, overige gemeentelijke kosten en PGB-kosten*

In hoofdstuk 2 worden de uitkomsten gepresenteerd ten aanzien van de jeugdzorg dat via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is ingekocht. Eerst wordt het algemene beeld gepresenteerd over de ontwikkeling van het aantal jeugdigen dat zorg ontvangt en de ontwikkeling van de kosten van jeugdzorg. Vervolgens wordt ingegaan de kosten van jeugdzorg per categorie. De totale kosten voor de geboden jeugdzorg per jaar kunnen uitgedrukt worden als het product van drie kengetallen:

1. het aantal unieke jeugdigen die dat jaar jeugdzorg hebben ontvangen;
2. het gemiddeld aantal uur jeugdzorg dat per jeugdigen is verstrekt;
3. de gemiddelde kosten per uur per jeugdige.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de ontwikkeling van de kosten voor Persoonsgebonden Budget (PGB) en overige gemeentelijke kosten. Met betrekking tot de overige gemeentelijke kosten worden de onderwerpen met de grootste ontwikkelingen verder toegelicht. Ook gemeente-specifieke ontwikkelingen worden benoemd.

Om deelvraag 2 te beantwoorden heeft elke H10-rekenkamer(commissie) zelfstandig onderzoek gedaan aan de hand van een vooraf opgesteld normenkader. Er zijn voor deze deelvraag dus geen analyses of bevindingen op H10 niveau. De rekenkamer(commissie)s hebben de rapportages, gericht aan de raad van de desbetreffende gemeente, beoordeeld op de informatievoorziening over de ontwikkelingen over zowel het aantal jeugdigen dat jeugdzorg ontvangt als ook de kosten van jeugdzorg in de jaren 2015 tot en met 2019.

2 KOSTENONTWIKKELING INGEKOCHTE JEUGDZORG

2.1 Inleiding

De gemeenten van de H10 kopen diverse soorten jeugdzorg in via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden[9]. Het gaat om tweedelijns jeugdzorg aangeboden door aanbieders van jeugdzorg waar de H10-gemeenten inkoopcontracten mee hebben gesloten. De verwijzingen naar deze vormen van jeugdzorg worden gedaan door huisartsen, de gemeente (of gemeentelijke instellingen), jeugdartsen, gecertificeerde instellingen, medisch specialisten, de rechter, officier van justitie of een functionaris van een justitiële inrichting.

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten gepresenteerd van het eerste deel van het onderzoek naar de Jeugdzorg H10. In dit deel wordt ten aanzien van de jeugdzorg die via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is ingekocht het antwoord gegeven op de eerste onderzoeksvraag:

1. Wat zijn de belangrijkste oorzaken van de toename van de kosten in de jeugdzorg voor de H10 gemeenten?

Voor de beantwoording van deze onderzoeksvraag heeft de Rekenkamer Den Haag toegang gekregen tot de gepseudonimiseerde data[10] van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. In bijlage 3 *Verantwoording gebruikte data onderzoeksdeel I* wordt verantwoord hoe met deze gegevens is omgegaan.

Zoals in de onderzoeksopzet is opgenomen zijn voor de beantwoording van deze onderzoeksvraag vooraf geen normen geformuleerd en worden ten aanzien van het beleid van de gemeente geen oordelende bevindingen geformuleerd. In dit hoofdstuk staan in de bevindingen de belangrijkste inzichten en oorzaken van de toename van de kosten in de jeugdzorg.

In paragraaf 2.2 wordt een algemeen beeld geschetst, waarbij wordt stilgestaan op de ontwikkeling van het aantal jeugdigen en de kosten Aan het begin van paragraaf 2.3 wordt een analysekader gepresenteerd om de kostenstijging te ontvlechten in achterliggende factoren. Voor de vier categorieën van zorgproducten met de grootste kostenstijgingen is vervolgens in subparagrafen uitgewerkt wat de belangrijkste oorzaken zijn voor de toename van de kosten. Zoals in de onderzoeksopzet is aangegeven gaat het hier om een kwantitatieve analyse waarbij gezocht wordt naar verklarende factoren, zoals de ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen, het gemiddelde aantal trajecten per jeugdige en de ontwikkeling van de tarieven.

De beantwoording van onderzoeksvraag 1 voor zover het gaat om de jeugdzorg die niet via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden wordt verstrekt, is in hoofdstuk 3 opgenomen.

[9] *Tot 16 april 2020 was dit het H10 Inkoopbureau.*

[10] *Data met de persoonsgegevens die niet meer aan een specifieke betrokkenen kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt. De rekenkamer(commissie)s beschikken niet over deze aanvullende gegevens waardoor de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon zijn te koppelen.*

2.2 Het algemene beeld

2.2.1 Ontwikkeling van het aantal jeugdigen dat zorg ontvangt

Bevinding

De groei van het aantal in de gemeente ingeschreven jeugdigen in de leeftijdscategorie van 0 tot 18 jaar[11] per gemeente is in de periode 2015 – 2019 beperkt (tussen de -1,2% en 1,1% per jaar), met uitzondering van de gemeente Rijswijk, waarvoor het aantal jeugdigen met 3,9% tot 6,6% per jaar toenam.

Het aantal jeugdigen dat jeugdzorg ontvangt ten opzichte van het totaal aantal jeugdigen in de H10-gemeenten is in de periode 2015 – 2019 gestegen van 10,5% naar 12,6%. De meeste gemeenten volgen deze globale ontwikkeling. Alleen in de gemeente Leidschendam-Voorburg sinds 2018 en de gemeenten Voorschoten en Zoetermeer sinds 2017 is het aandeel jeugdigen dat jeugdzorg ontvangt gedaald.

Toelichting

In het kader van de onderlinge vergelijking tussen gemeenten is het belangrijk om te constateren dat het aantal in de gemeente ingeschreven jeugdigen per gemeente sterk verschilt. Zo kende Midden-Delfland in 2019 bijvoorbeeld 4.144 jeugdigen in de leeftijdscategorie 0 tot 18 jaar (1,8% van het aantal jeugdigen in de gehele H10), terwijl dit er in Den Haag 109.962 waren (48,6% van het totaal aantal jeugdigen in de H10); ruim 26 keer meer jeugdigen dan in gemeente Midden-Delfland.[12] Deze grote verschillen tussen gemeenten beperken de zeggingskracht van gemiddelden over deze groep gemeenten.

[11] *In de Jeugdwet is de leeftijdsgrens van 18 jaar het uitgangspunt voor jeugdhulp en de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen. Jeugdhulp kan doorlopen tot maximaal het 23ste levensjaar, voor zover deze hulp niet onder een andere wet valt.*

[12] *Voor het vaststellen van het aantal jeugdigen per gemeente is gebruik gemaakt van openbare data van het CBS: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/03759ned/table?dl=52416*

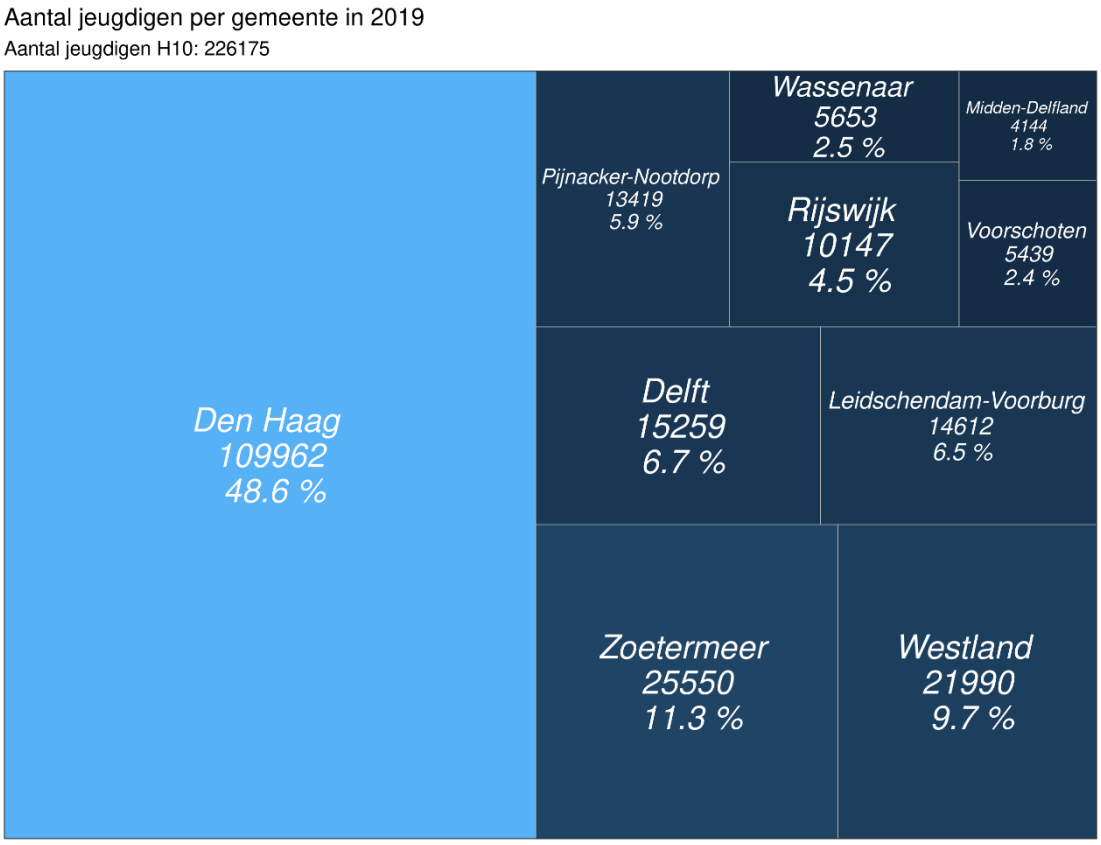

Figuur 2 *Aantal jeugdigen per gemeente in 2019 en het aandeel jeugdigen ten opzichte van de gehele H10-populatie jeugdigen.*

Zoals in onderstaande figuur is te zien ligt het percentage jeugdigen per gemeente in 2019 tussen de 8,1% (gemeente Midden-Delfland) en de 15,4% (gemeente Zoetermeer). Op het niveau van de gehele H10 ligt het gemiddelde in 2019 op 11,7%, dit wordt weergegeven met de rode stippellijn.

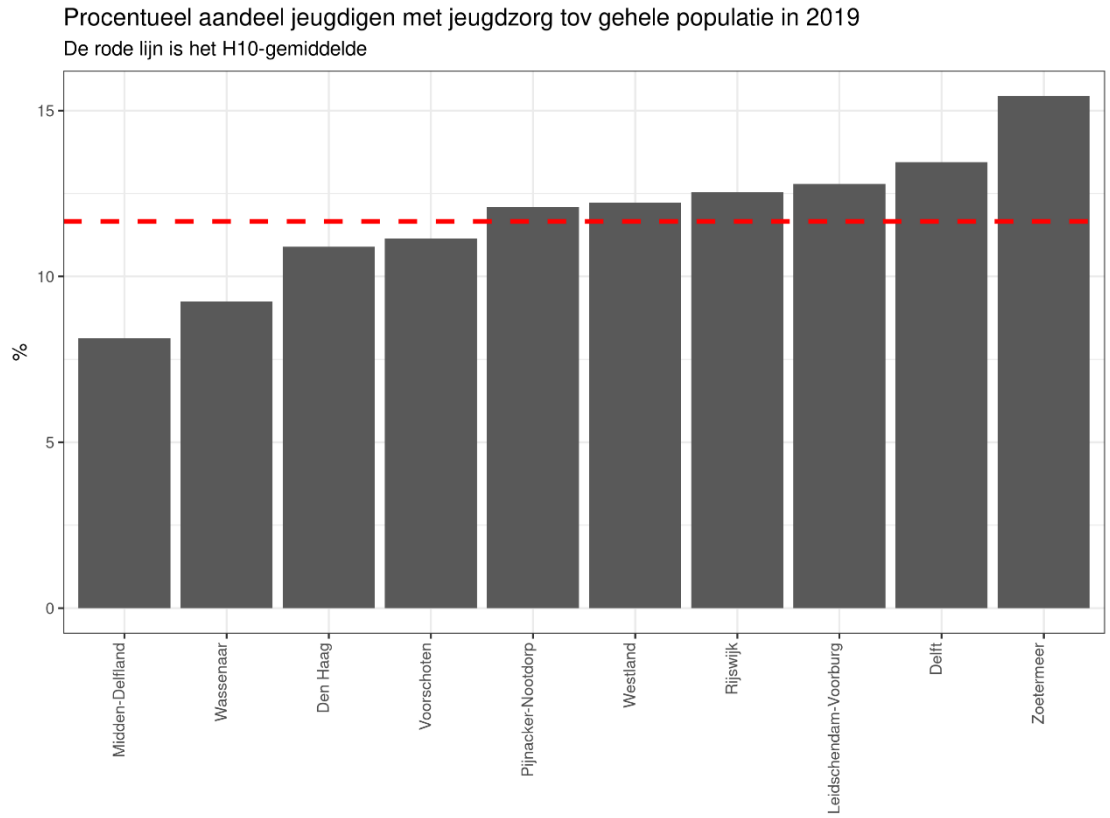

Figuur 3 *Procentueel aandeel jeugdigen ten opzichte van de gehele populatie in de afzonderlijke gemeenten in 2019.*

Wanneer wordt gekeken naar het percentage jeugdigen dat een of meerdere vormen van jeugdzorg ontvangt is er op H10-niveau een stijgende, maar afvlakkende trend te zien, waarbij het aandeel is gestegen van 10,5% in 2015 naar 12,6% in 2019.

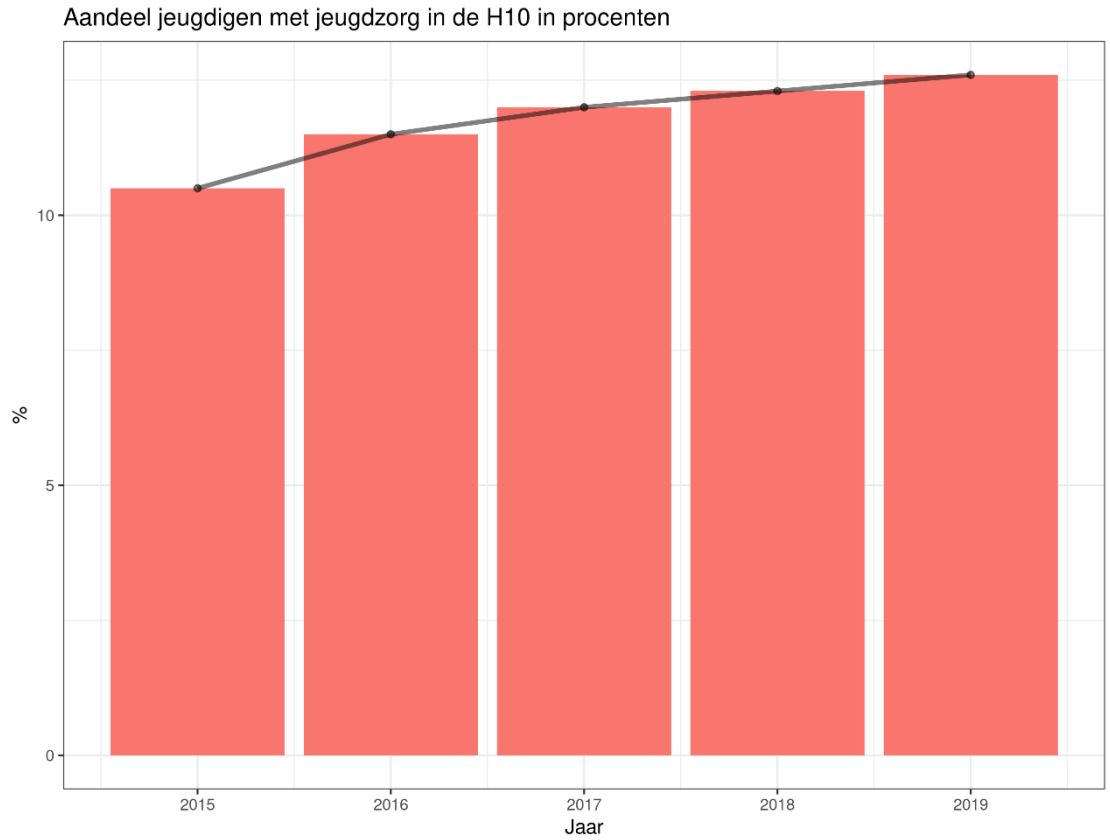

Figuur 4 *Aandeel jeugdigen met jeugdzorg in de H10-gemeenten in procenten over de periode 2015 - 2019.*

Op het niveau van de afzonderlijke gemeenten is ten aanzien van het percentage jeugdigen dat jeugdzorg ontvangen een soortgelijke ontwikkeling als op H10-niveau te zien, waarbij een aantal zaken opvallen. Zo heeft de gemeente Zoetermeer het hoogste aandeel jeugdigen woonachtig in de gemeente dat een of meerdere vormen van jeugdzorg ontvangen (gestegen van 14,7% in 2015 naar 17,3% in 2019) en gemeente Midden-Delfland het laagste percentage (gestegen van 6,6% in 2015 naar 8,7% in 2019). Daarnaast valt op dat in de gemeente Leidschendam-Voorburg sinds 2018 en de gemeenten Voorschoten en Zoetermeer sinds 2017 het aandeel jeugdigen dat jeugdzorg ontvangt daalt.

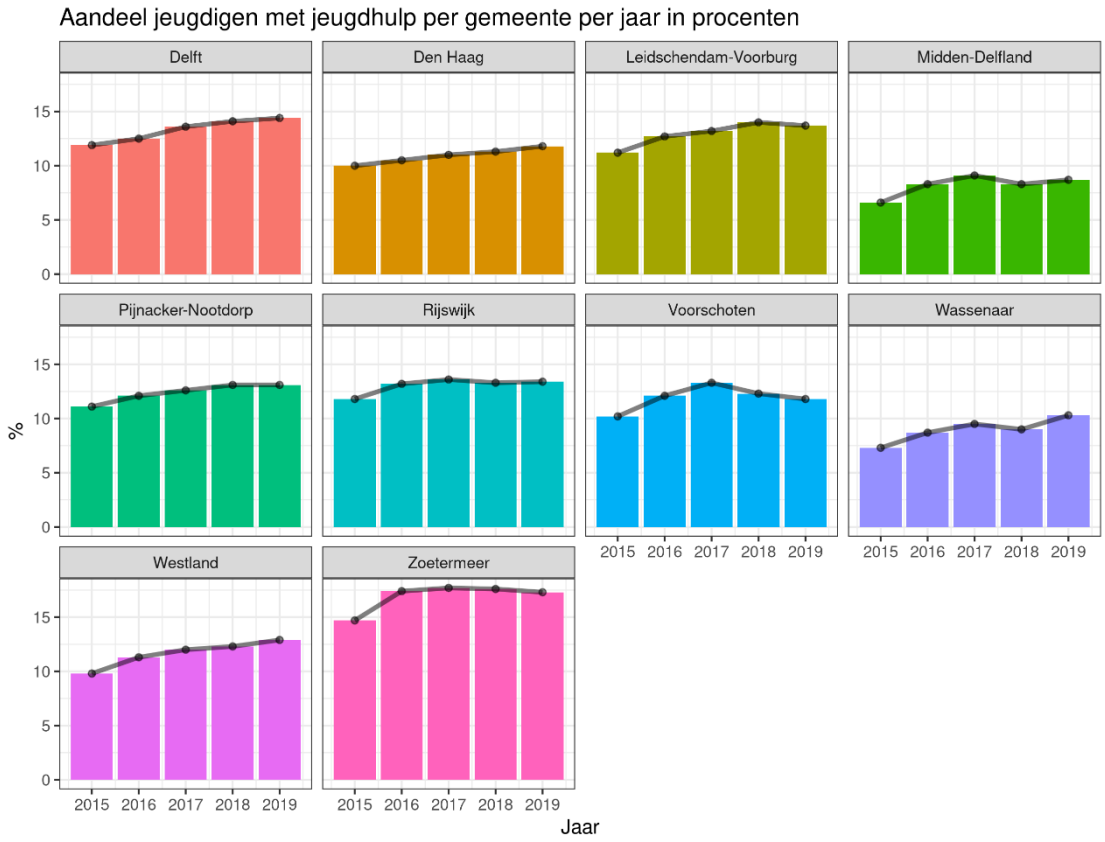

Figuur 5 *Aandeel jeugdigen met jeugdzorg per gemeente in procenten over de periode 2015 - 2019.*

In onderstaande grafiek is over de periode 2015 tot en met 2019 de in- en uitstroom van unieke jeugdigen in de jeugdzorg weergegeven. Doordat de gemiddelde instroom fors hoger is dan de gemiddelde uitstroom, neemt het aantal jeugdigen in de jeugdzorg ook flink toe, hoewel de in- en uitstroom steeds dichter bij elkaar komt te liggen.

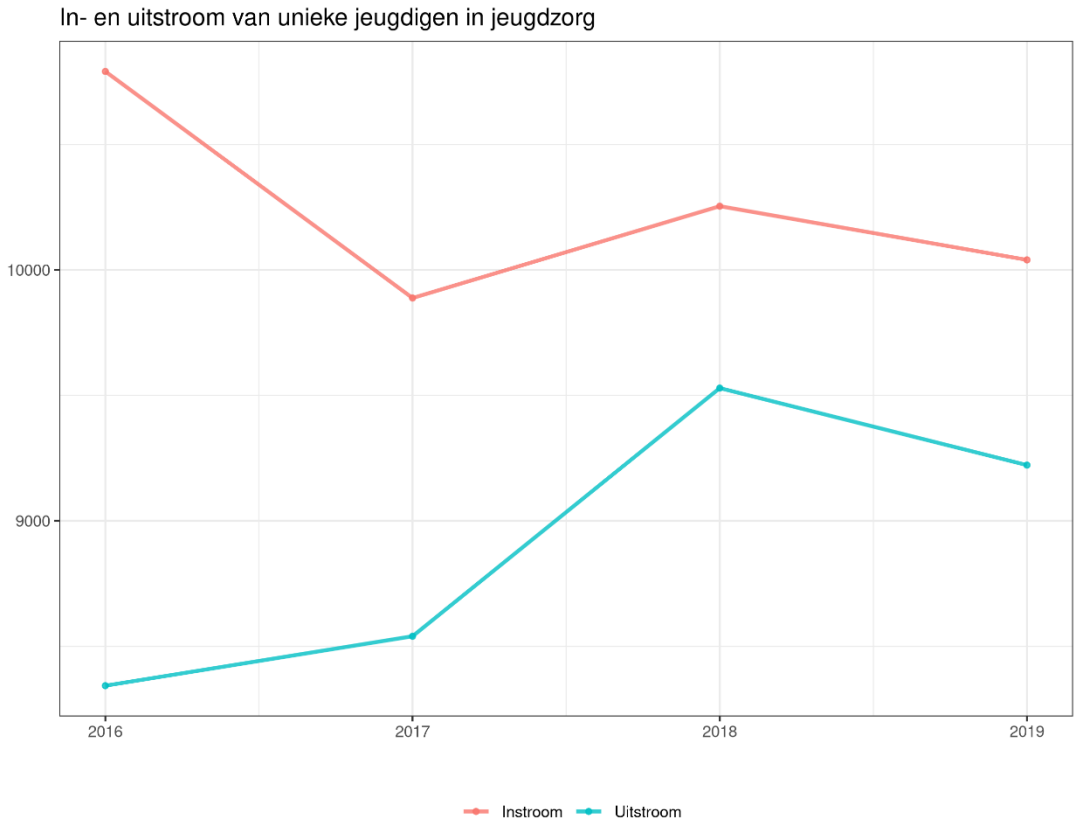

Figuur 6 *In- en uitstroom van unieke jeugdigen in jeugdzorg*

De in- en uitstroom van het aantal unieke jeugdigen in de jeugdzorg is in onderstaande figuur uitgesplitst naar leeftijd.[13]

[13] *Voor deze analyse zijn alle jeugdigen opgenomen die in de jaren 2016, 2017 en 2018 voor het eerst en voor het laatst in de dataset voorkwamen.*

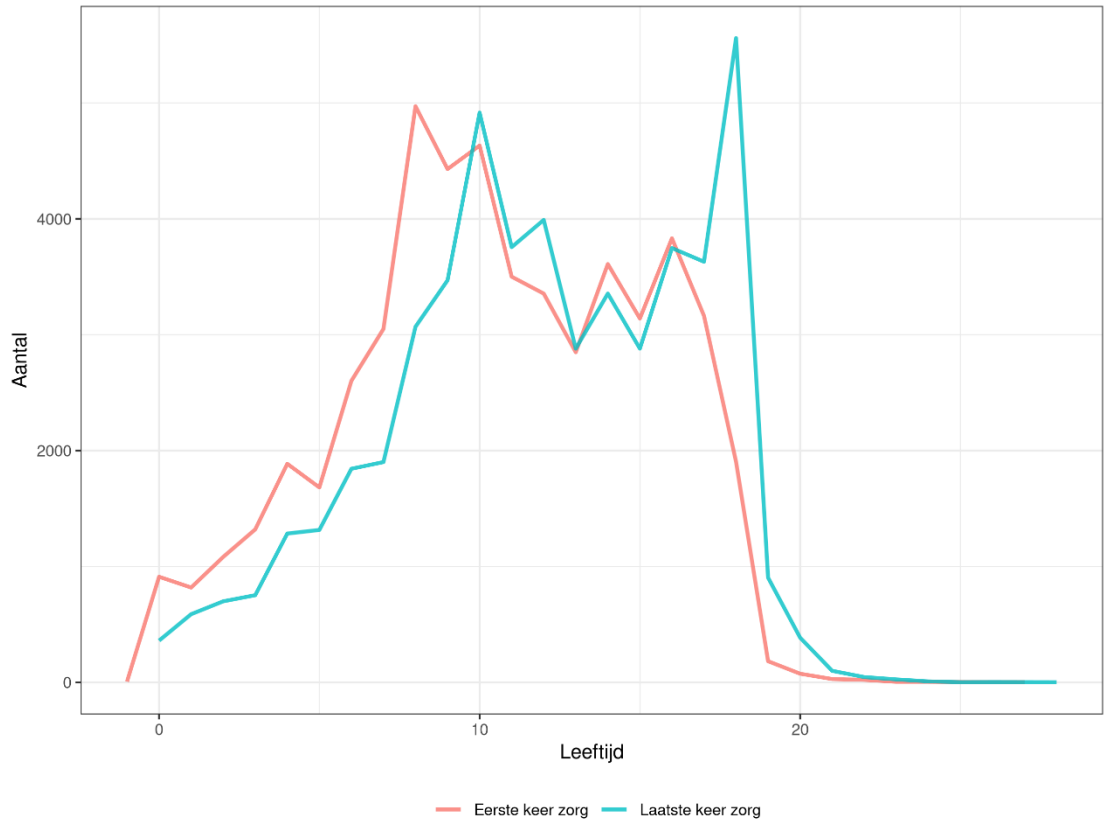

Figuur 7 *In- en uitstroom van unieke jeugdigen in jeugdzorg, afgezet tegen de leeftijd.*

Gekeken naar de toename van het aantal jeugdigen valt op dat de meeste jeugdigen tussen het 8ste en 12e levensjaar, met een piek rond het 10e levensjaar, voor het eerst jeugdzorg ontvangen. Dit betreffen jeugdigen rond de overgang naar het middelbaar onderwijs. De grootste instroom vindt plaats bij de producten *Specialistische GGZ* en *Basis Jeugd-GGZ*. Een volgende (lagere) piek van jeugdigen die voor het eerst jeugdzorg ontvangen is bij 16 tot 18-jarigen. Grotendeels vindt deze instroom plaats bij het product *Specialistische GGZ*; bij het product *Basis Jeugd-GGZ* is bijvoorbeeld de helft minder instroom.

Bij de uitstroom van het aantal unieke jeugdigen is een piek van uitstroom in de leeftijden 10 tot en met 12 jaar, en de hoogste piek is van uitstroom is van jeugdigen van 18 jaar. De laatste piek is te verklaren doordat in de Jeugdwet de leeftijdsgrens van 18 jaar als uitgangspunt wordt gehanteerd. Jeugdzorg kan eventueel doorlopen tot maximaal het 23ste levensjaar wanneer de hulp niet onder een andere wet valt. De uitstroom van 18-jarigen betreft voornamelijk het product *Specialistische GGZ*.

Over het algemeen ligt de instroom tot de leeftijd van 10 jaar hoger dan de uitstroom, vanaf 17 tot 23 jaar ligt juist de uitstroom hoger dan de instroom. De grootste instroom en uitstroom vindt plaats binnen de producten *Specialistische GGZ* en de *Basis Jeugd-GGZ*. In paragraaf 2.3.3 wordt vastgesteld dat er een toename is in deze soort zorg.

2.2.2 Ontwikkeling van de kosten van jeugdzorg

Bevinding

Hoewel in alle gemeenten sprake is van stijgende kosten, lopen de procentuele kostenstijgingen per gemeente fors uiteen: in gemeente Pijnacker-Nootdorp zijn de kosten van de zorg die via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is ingekocht met 'slechts' 39% toegenomen, terwijl deze in gemeente Westland met 83% zijn toegenomen.

Toelichting

In de volgende figuur en tabel is de ontwikkeling van de kosten over de periode 2015 tot en met 2019 opgenomen voor alle jeugdzorg die via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is ingekocht.

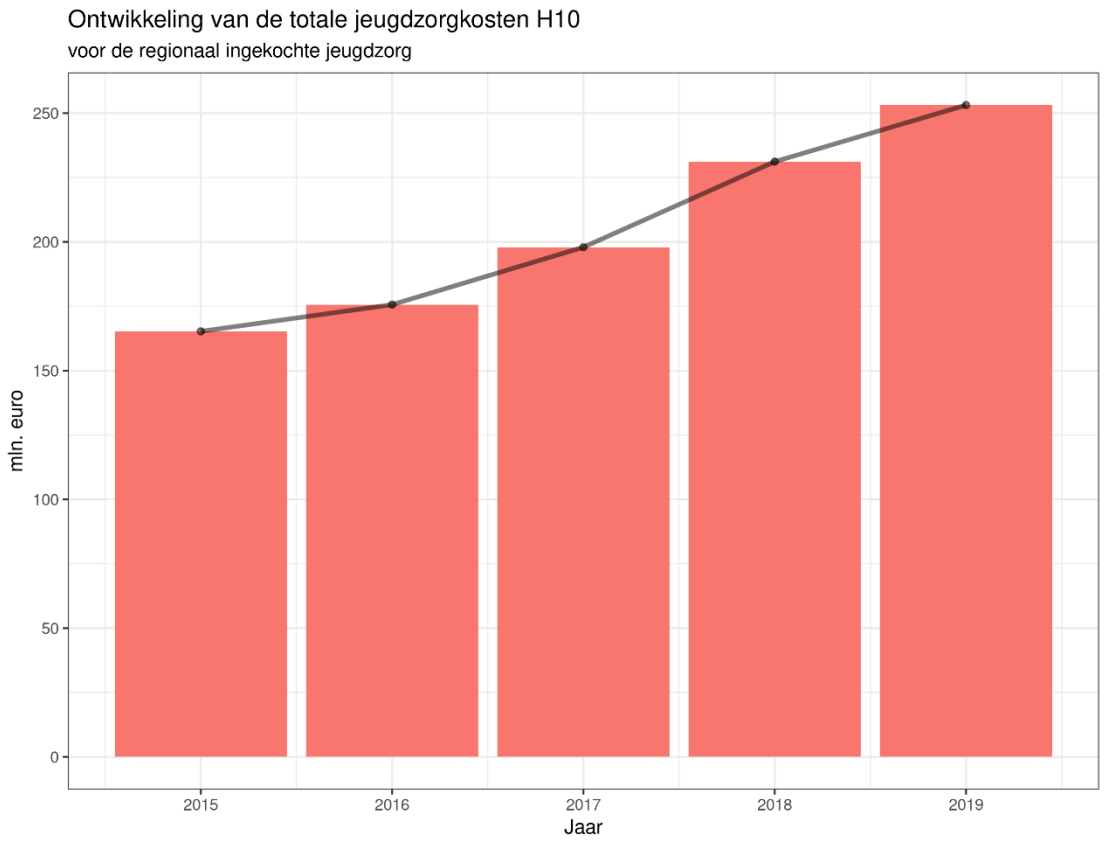

Figuur 8 Totale kosten van de via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden ingekochte jeugdzorg, gesplitst naar jaar.

Gemeente	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
Delft	€13.364.499	€14.210.913	€16.520.830	€18.845.683	€21.041.905	**€83.983.829**
Den Haag	€81.550.701	€84.749.066	€93.321.079	€110.662.965	€119.679.289	**€489.963.101**
Leidschendam-Voorburg	€11.296.761	€11.744.243	€13.234.157	€17.499.282	€20.057.524	**€73.831.967**
Midden-Delfland	€1.361.967	€1.320.981	€1.543.249	€2.130.922	€2.108.346	**€8.465.465**
Pijnacker-Nootdorp	€7.134.537	€7.576.310	€8.286.802	€9.178.917	€9.929.346	**€42.105.913**
Rijswijk	€6.723.668	€7.797.839	€8.427.637	€9.695.567	€11.468.717	**€44.113.427**
Voorschoten	€2.274.181	€3.085.956	€3.252.865	€4.098.467	€3.992.655	**€16.704.124**
Wassenaar	€2.175.061	€2.301.803	€2.946.947	€3.043.077	€3.543.193	**€14.010.082**
Westland	€11.269.813	€13.041.939	€16.202.999	€18.278.038	€20.595.467	**€79.388.255**
Zoetermeer	€28.113.604	€29.810.180	€34.204.544	€37.731.889	€40.708.504	**€170.568.720**
Totaal	**€165.264.793**	**€175.639.229**	**€197.941.110**	**€231.164.806**	**€253.124.945**	**€1.023.134.883**

Tabel 1 *Ontwikkeling van de kosten over de periode 2015 tot en met 2019 opgenomen voor alle jeugdzorg die via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is ingekocht, gesplitst naar gemeente.*

De kosten voor de ingekochte jeugdzorg zijn van € 165 mln. in 2015 gestegen naar € 253 mln. in 2019. Dit is een stijging met 53% en gemiddeld 8,9% per jaar. De kostenstijging in 2018 komt overeen met het jaar dat er een harmonisatie van tarieven heeft plaats gevonden.

De afzonderlijke gemeenten tonen een soortgelijke stijgende ontwikkeling van de kosten. Uit onderstaande grafiek blijkt echter wel dat in de procentuele ontwikkeling van de kosten ten opzichte van 2015 grote verschillen per gemeente zichtbaar zijn. Zo zijn de kosten in gemeente Pijnacker-Nootdorp met 'slechts' 39% toegenomen (139% van de kosten in 2015), terwijl de kosten in gemeente Westland ruim 83% hoger liggen (183% van de kosten in 2015).

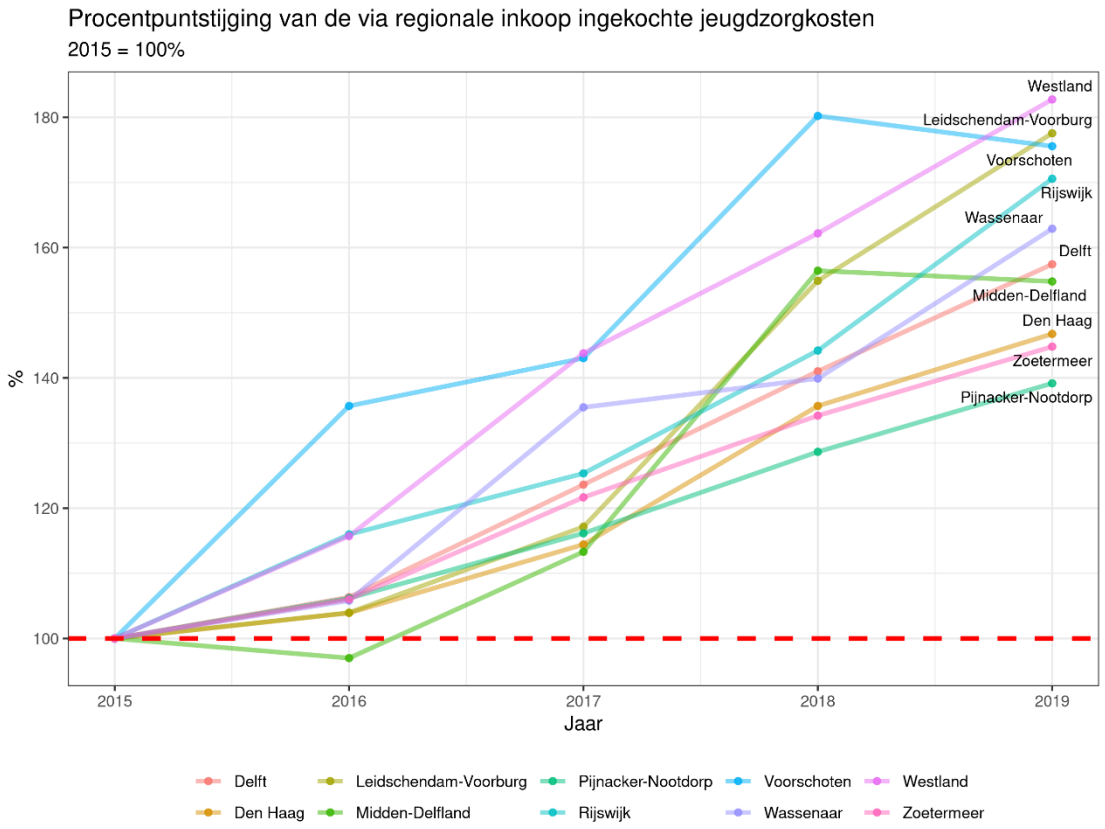

Figuur 9 *Procentuele ontwikkeling van de kosten als percentage van de kosten in 2015 per gemeente (2015 is 100%).*

Ook valt op dat niet in elke gemeente 2018 het jaar met de grootste kostenstijging was, dat gold alleen voor de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp. Zo kende gemeente Voorschoten de grootste kostenstijging in 2016, de gemeenten Delft, Wassenaar en Westland in 2017, gemeente Zoetermeer in 2018 en gemeente Rijswijk in 2019. Voor wat betreft het jaar met de laagste kostenstijging is het beeld uniformer: op de gemeenten Rijswijk (2017), Wassenaar (2018) en gemeenten Voorschoten en Westland (2019) na was dit voor de overige

6 gemeenten in 2016. Opvallend is dat de gemeente Midden-Delfland in 2016 en 2019 en gemeente Voorschoten in 2019 een *kostendaling* kenden.

2.2.3 Structuur van de categorieën en producten

In de data van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is een onderverdeling te maken naar 31 categorieën van zorgproducten. In de periode 2015-2019 is op producten uit 27 van deze categorieën zorg gedeclareerd.

Categorie	Product	Categorie	Product
41 Dagbehandeling		**46 Jeugdhulp crisis**	
	41A03 Dagbehandeling product		46A01 JH4 Jeugdhulp Crisis
	41A06 VF1 Dagbehandeling		46C02 VF8 Behandelgroep crisis
	41A24 Dagbesteding Zwaar		Overige producten
	41C01 Begeleiding groep licht	**47 Jeugdreclassering**	
	41C02 Begeleiding groep zwaar		47A01 Jeugdreclassering: outputgericht
	Overige producten		Overige producten
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)		**48 Jeugdbescherming**	
	43A09 Pleegzorg		48A04 Ondertoezichtstelling jaar 1: inspanningsgericht
	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht		48A05 Ondertoezichtstelling jaar 2 en verder: inspanningsgericht
	43A31 VF4 Behandelgroep gezinshuis zwaar	**49 Act. in het preventief justitieel kader**	
	43A54 ZZP 2LVG incl.BH incl.DB		49A01 Activiteiten in het preventief justitieel kader: inspanningsgericht
	43A55 ZZP 3LVG incl.BH incl.DB		49B03 Crisisinterventie: outputgericht
	43A56 ZZP 4LVG incl.BH incl.DB		Overige producten
	43A57 ZZP 5LVG incl.BH incl.DB	**53 Kindergeneeskunde**	
	43C01 VF5 Behandelgroep fasehuis		53A02 Kindergeneeskunde gedrag overig licht ambulant
	43C02 VF6 Behandelgroep		Overige producten
	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	**54 Jeugd-ggz**	
	JH700 schakenbosch verblijf inclusief behandeling ggz		54001 Basis Jeugd-GGZ
	Overige producten		54002 Specialistische GGZ
	44C02 Kortdurend verblijf middel		54003 Hoog-Specialistische Jeugd-GGZ
	44C03 Kortdurend verblijf zwaar		54014 Deelprestatie Verblijf F
	Overige producten		54015 Deelprestatie Verblijf G
45 Jeugdhulp ambulant			54C03 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Behandeling
	257 zonder verblijf: ambulante hulp op locatie, ambulante jeugdhulp		Overige producten
	45A53 JH3-A Ambulante therapeutische jeugdhulp	**FTE**	
	45A65 Behandeling individueel		256 inzet per fte in jeugdteams (standaardtarief)
	45A7 Specialistische jeugdhulp		258 inzet per fte in jeugdteams hbo-er
	45C02 Individuele begeleiding licht		269 inzet per fte in jeugdteams hbo-er, evt specialisatie, wo
	45C04 Gezinsbegeleiding		271 inzet per fte in jeugdteams wo-er > 4 jr spec

	45C05 Individuele begeleiding middel		273 inzet in jeugdteams (aansturing door gemeente)
	45C06 Dagactiviteit JLVG		703 inzet in wijkteam
	45C07 Behandeling IOG		Overige producten
	45C09 Individuele begeleiding zwaar	**Overig categorieën**	
	45C10 10 voor Toekomst		Overige producten
	FOUT daghulp nieuwe stijl jh1		
	Overige producten		

Tabel 2 *Overzicht van productcategorieën en producten waarop in de periode 2015 tot en met 2019 zorg is gedeclareerd*[14].

In 4.2 Bijlage 2: Overzicht productcategorieën en producten is een uitgebreid overzicht opgenomen van alle categorieën en bijbehorende producten waarop in de periode 2015-2019 kosten zijn gedeclareerd, samen met het totaal gedeclareerde bedrag op H10-niveau.

Zoals in onderstaande figuur duidelijk wordt zitten er grote verschillen tussen de aantallen jeugdigen die een zorgproduct uit de verschillende productcategorieën ontvangen. Zo waren er voor de productcategorie Jeugd-GGZ in 2019 bijvoorbeeld declaraties van 79% van de unieke jeugdigen die in 2019 een vorm van jeugdzorg ontvingen.[15]

[14] *Productcategorieën en producten waarop in de periode 2015 tot en met 2019 minder dan 1 miljoen euro is gedeclareerd zijn samengevoegd in `Overige categorieën` en `Overige producten`.*

[15] *De percentages in de figuur zijn het aantal unieke jeugdigen per productcategorie in 2019 als percentage van het aantal unieke jeugdigen met jeugdzorg in de H10 in 2019. Omdat een jeugdige zorg uit meer dan 1 zorgcategorie kan ontvangen tellen deze percentages in de grafiek niet op tot 100%.*

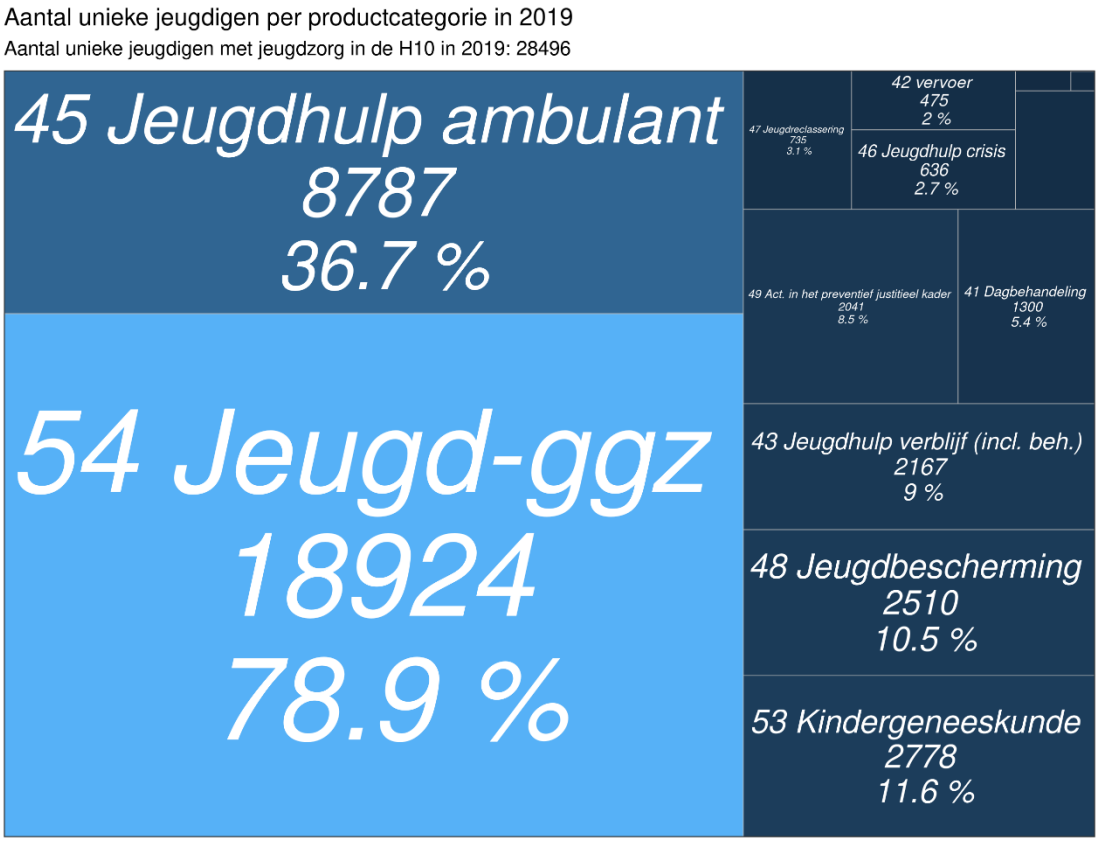

Figuur 10 *Aantal unieke jeugdigen per productcategorie in 2019 en het aantal unieke jeugdigen per productcategorie in 2019 als percentage van het aantal unieke jeugdigen met jeugdzorg in de H10 in 2019.*

2.3 Op zoek naar verklaringen: kostenontwikkeling in kengetallen

2.3.1 Kengetallen H10

Bevinding

Op het niveau van de gehele H10 zijn de kosten gestegen met 59%. Een toename van de gemiddelde kosten per uur zorg levert met 41% de belangrijkste bijdrage aan de kostenstijging, gevolgd door een stijging van het aantal unieke jeugdigen met 24%.

De gemiddelde uur zorg per jeugdige heeft met een daling van 9% een remmende werking gehad op de kostenstijging.

De totale kosten voor de geboden jeugdzorg per jaar kunnen we uitdrukken als het product van drie kengetallen, namelijk:

1. het aantal unieke jeugdigen die dat jaar jeugdzorg hebben ontvangen;
2. het gemiddeld aantal uur jeugdzorg dat per jeugdigen is verstrekt;
3. de gemiddelde kosten per uur zorg per jeugdige.

De stijging van de totale kosten is hiermee ook het product van de stijging van deze drie kengetallen:

Totale kosten = aantal unieke jeugdigen x gemiddeld aantal uur zorg x gemiddelde kosten per uur zorg

Indien we de ontwikkeling van een kengetal uitdrukken als percentage van het niveau in het beginjaar, dan betekent dat een kengetal met een waarde van:

1. precies 100% géén bijdrage leveren aan een kostenstijging of -daling;
2. bóven de 100% een bijdrage levert aan een kostenstijging;
3. ónder de 100% een bijdrage levert aan een kostendaling.

Voor deze berekeningen zijn alleen declaraties gebruikt waarbij het aantal gedeclareerde eenheden te koppelen is aan een tijdseenheid, bijvoorbeeld uur, dagdeel en etmaal. Ook zijn declaraties met een dummy-cliëntnummer uit de data gefilterd. Dit betreft ruim 93% van alle gedeclareerde kosten. Deze filters blijven op alle cijfers in dit hoofdstuk van toepassing.[16] In de volgende tabel is weergegeven wat dit voor gevolg heeft voor de gedeclareerde bedragen per gemeente.

Gemeente	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
Delft	€ 12.576.127	€ 12.946.272	€ 14.547.461	€ 18.099.700	€ 20.351.714	€ 78.521.274
Den Haag	€ 75.204.091	€ 78.106.782	€ 85.714.753	€ 106.509.360	€ 116.038.585	€ 461.573.571
Leidschendam-Voorburg	€ 10.530.203	€ 10.786.882	€ 11.330.247	€ 16.972.820	€ 19.268.394	€ 68.888.545
Midden-Delfland	€ 1.285.910	€ 1.197.390	€ 1.336.667	€ 2.064.946	€ 2.044.516	€ 7.929.428
Pijnacker-Nootdorp	€ 6.705.807	€ 6.810.568	€ 6.898.890	€ 8.877.099	€ 9.584.892	€ 38.877.256
Rijswijk	€ 6.274.265	€ 7.203.314	€ 7.214.459	€ 9.271.220	€ 11.162.679	€ 41.125.938
Voorschoten	€ 2.047.867	€ 2.735.389	€ 2.598.388	€ 4.009.887	€ 3.922.202	€ 15.313.734
Wassenaar	€ 1.994.779	€ 2.021.191	€ 2.392.115	€ 2.920.601	€ 3.434.207	€ 12.762.893
Westland	€ 10.533.881	€ 11.472.138	€ 14.083.240	€ 17.839.222	€ 19.891.849	€ 73.820.331
Zoetermeer	€ 26.910.290	€ 26.892.289	€ 28.762.772	€ 35.908.018	€ 38.985.388	€ 157.458.758
Totaal	**€ 154.063.219**	**€ 160.172.215**	**€ 174.878.993**	**€ 222.472.872**	**€ 244.684.426**	**€ 956.271.726**

Tabel 3 *Ontwikkeling van de kosten over de periode 2015 tot en met 2019 opgenomen voor alle jeugdzorg die via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is ingekocht, gesplitst naar gemeente en gefilterd op declaraties op tijdseenheid en dummy-cliëntnummers.*

In onderstaande figuur zijn de procentuele veranderingen van de drie kengetallen over de jaren 2015 – 2019 van de volledige data van het servicebureau weergegeven, samen met de procentuele verandering van de totale kosten.

[16] *Zie bijlage**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**4.3Bijlage 3: Verantwoording gebruikte data voor een uitleg wat Dummy-clientnummers zijn en het aandeel van de kosten dat door het uit de data filteren van de dummy-cliëntnummers en de niet-tijdsgebonden declaraties niet in de analyse is meegenomen..*

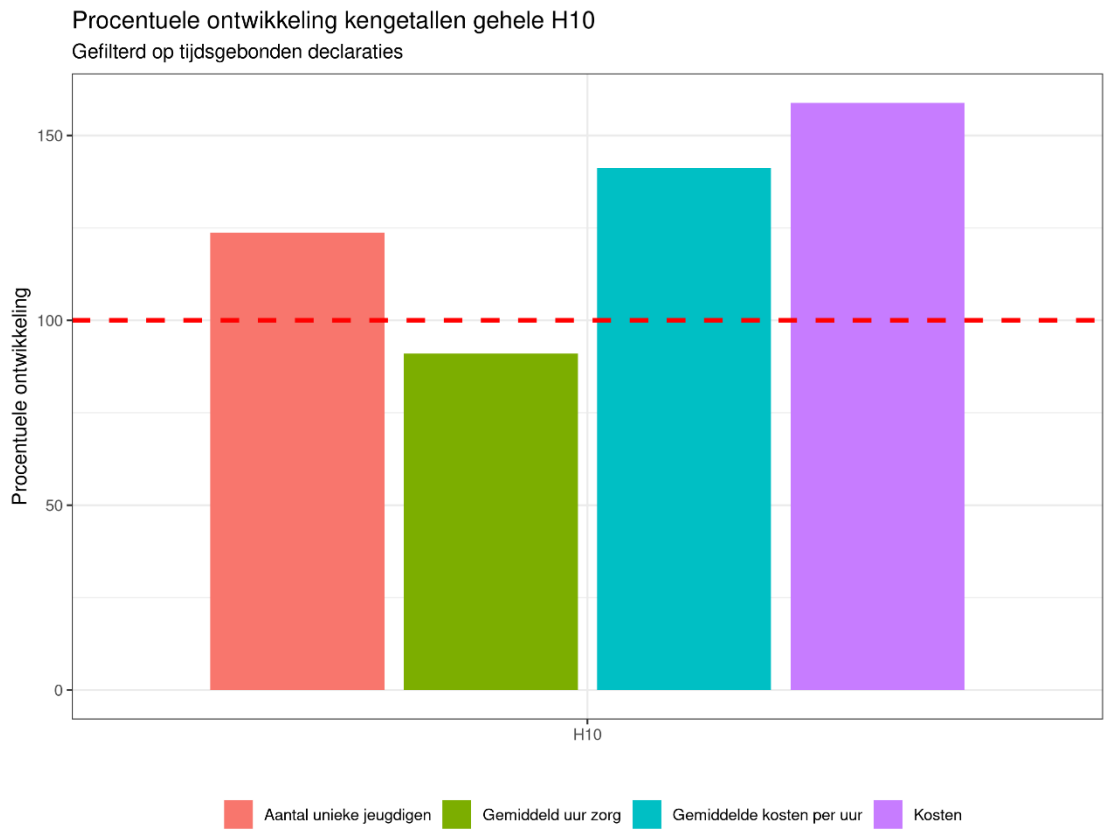

Figuur 11 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10*

In de grafiek is te zien dat op het niveau van de gehele H10 een stijging van de *gemiddelde kostprijs per uur* met 41% het meest heeft bijgedragen aan de stijging van de kosten met 59% over de jaren 2015 – 2019, gevolgd door een stijging van het *aantal unieke jeugdigen* met 24%. De gemiddelde *hoeveelheid zorg* per cliënt is over de periode 2015 – 2019 afgenomen met 9%. Uit de stijging van de gemiddelde kostprijs per uur per jeugdige kan niet geconcludeerd kan worden dat gemiddeld ook de tarieven met 41% zijn gestegen. In de loop der jaren is het aantal unieke jeugdigen dat jeugdzorg krijgt én de samenstelling van de zorg die aan deze jeugdigen wordt geboden gewijzigd. Hierbij wordt opgemerkt dat met deze wijziging ook de gemiddelde hoeveelheid zorg per jeugdige is afgenomen. De gemiddelde kosten voor de jeugdzorg per unieke jeugdige zijn hierdoor met 9% gedaald.

In onderstaande figuur zien we dezelfde weergave van de kengetallen, maar dan per gemeente. Hier zijn enkele verschillen te zien ten opzichte van de gehele H10. In zes gemeenten is – net als op het niveau van de gehele H10 – een stijging van de *gemiddelde kostprijs per uur* het belangrijkste verklarende kengetal. Dit zijn de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten en Zoetermeer. In de gemeenten Rijswijk, Wassenaar en Westland is een stijging van het *aantal unieke jeugdigen* de belangrijkste verklaring voor de kostentoename. In de gemeente Midden-Delfland levert een toename van het *gemiddeld aantal uur zorg* per jeugdige de belangrijkste bijdrage aan de kostenstijging. Opvallend is dat in zes gemeenten het *gemiddeld aantal uur zorg* per jeugdige is afgenomen en daarmee een remmend effect heeft gehad op de kostenstijging. Dit geldt voor de gemeenten Delft, Den Haag, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar en Zoetermeer.

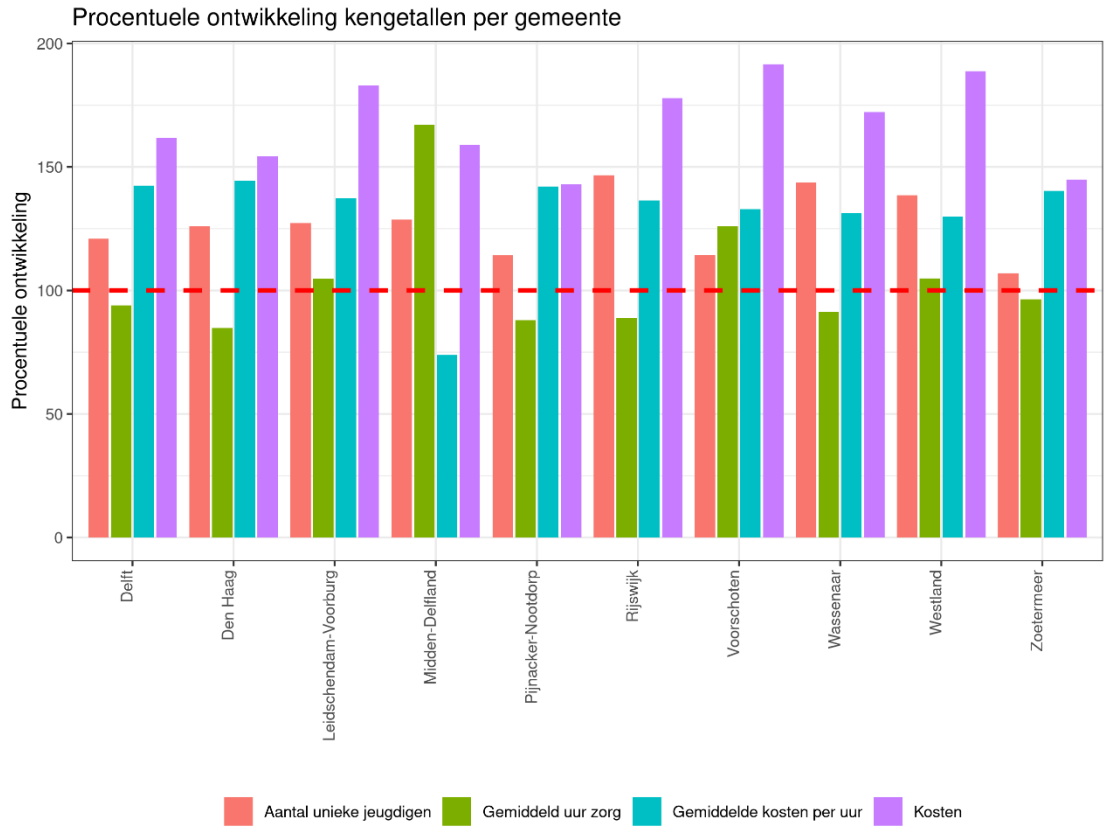

Figuur 12 *Procentuele stijging kengetallen per gemeente*[17]

In deze rapportage zijn deze kengetallen uitgewerkt voor vier zorgcategorieën en tien zorgproducten waarvoor de kosten tussen 2015 en 2019 relatief veel zijn toegenomen. Alle tabellen en grafieken die vanaf dit moment in de rapportage gebruikt worden zijn op basis van declaraties waarvan de 3 kengetallen bekend zijn.

2.3.2 Kostenontwikkeling naar zorgvorm

Bevinding

De toename van de kosten voor de inkoop van de jeugdzorg over de periode 2015 tot en met 2019 wordt voor 93,2% veroorzaakt door de toename van de kosten voor de inkoop van:

1. Jeugdhulp ambulant (38,4% van de totale kostentoename)
2. Jeugd-GGZ (26,1% van de totale kostentoename)
3. Dagbehandeling (16,5% van de totale kostentoename)
4. Jeugdhulp verblijf inclusief behandeling (12,3% van de totale kostentoename)

[17] *Door het uit de data filteren van de dummy-cliëntnummers en de niet-tijdsgebonden declaraties zijn er enige verschillen ontstaan in de procentuele ontwikkeling van de kosten ten opzichte van de kosten zoals die in Figuur 9 zijn gepresenteerd. Zo is in deze figuur voor de gemeente Voorschoten de kostenstijging het grootst, terwijl in figuur 9 voor de gemeente Westland de kostenstijging het grootst is.*

Toelichting
In de data van het servicebureau is in de periode 2015-2019 op zorgproducten uit 11 categorieën van zorgproducten gedeclareerd.

Nagegaan is welke categorieën van zorgproducten in absolute zin het meest bijdragen aan de toename van de kosten. Voor vier categorieën van zorgproducten is de totale stijging van de kosten over de periode 2015-2019 € 84 mln. Dit is 93,2% van de totale stijging van € 90,6 mln. aan kosten voor de jeugdzorg die via het servicebureau is ingekocht. In de hiernavolgende afbeelding en tabel is de ontwikkeling van de kosten van deze vier categorieën van zorgproducten opgenomen.

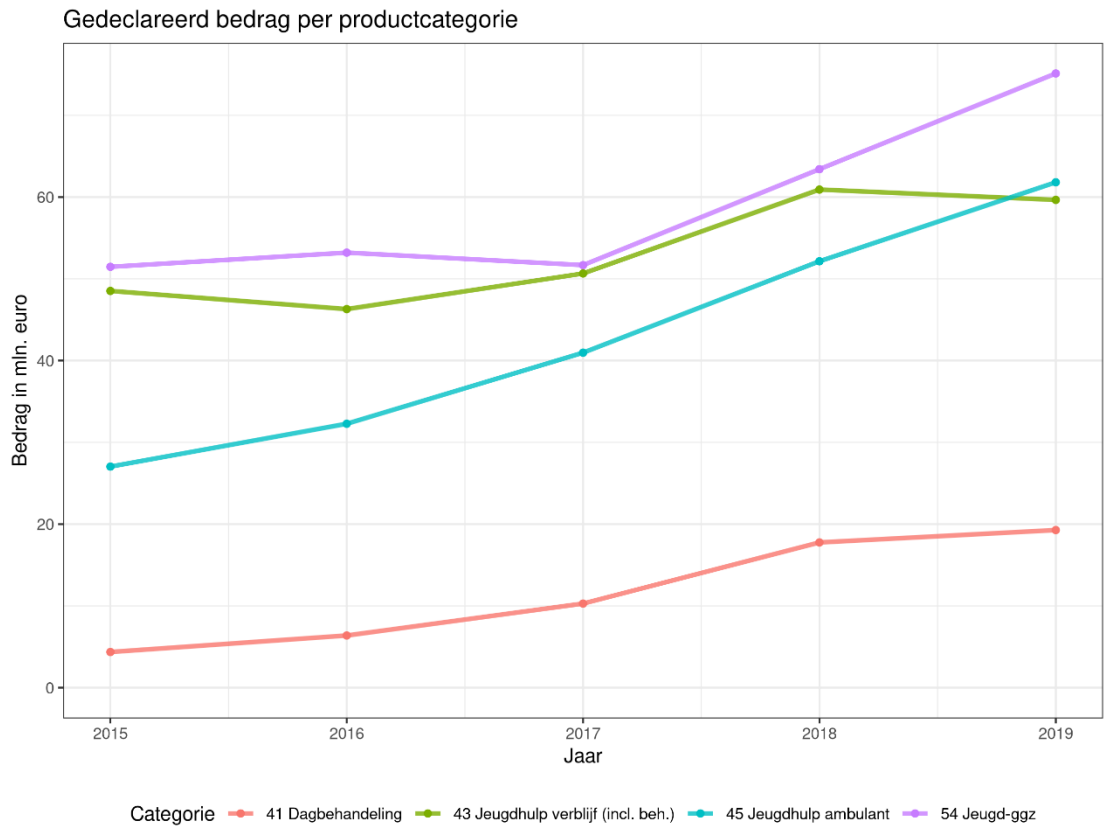

Figuur 13 *Kosten per productcategorie.*

Categorie	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015-2019	Procentueel verschil 2015 - 2019	Aandeel totale kostenstijging
45 Jeugdhulp ambulant	€27 mln.	€62 mln.	€35 mln.	128.6%	38.4%
54 Jeugd-ggz	€51 mln.	€75 mln.	€24 mln.	45.9%	26.1%
41 Dagbehandeling	€4 mln.	€19 mln.	€15 mln.	341.7%	16.5%
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	€49 mln.	€60 mln.	€11 mln.	22.9%	12.3%
Totaal	€131 mln.	€216 mln.	€84 mln.	164.3%	93.2%

Tabel 4 *Kosten per productcategorie en enkele statistieken.*

De overige 11,8% van de kostenstijging wordt veroorzaakt door stijgingen en dalingen van de kosten voor de overige zorgcategorieën van tussen de € -0,03 mln. en € 4,4 mln. over de periode 2015-2019.

Bij de verschillende gemeenten zien we een soortgelijke ontwikkeling, waarbij de vier categorieën tussen de 84% (Midden-Delfland) en 102% (Voorschoten) van de totale kostenstijging voor hun rekening nemen.[18]

In de volgende paragrafen wordt per zorgcategorie de kostenontwikkeling in kengetallen behandeld, waarbij de volgorde is bepaald door de bijdrage aan de totale kostenstijging in de H10: *Jeugd-GGZ*, *Jeugdhulp ambulant*, *Dagbehandeling* en *Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*.

2.3.3 Jeugdhulp ambulant

Ambulante jeugdhulp betekent eigenlijk 'hulp aan huis'. Deze ambulante hulp is voor kinderen, jeugdigen en gezinnen die problemen hebben met opvoeden en opgroeien. Een hulpverlener komt bij de gezinnen thuis en bekijkt wat het gezin zelf kan, en welke hulp er verder nodig is.[19]

Bevinding

De toename van de kosten voor de productcategorie *Jeugdhulp ambulant* met 128,6% (en 38,4% van de totale kostentoename) over de periode 2015 tot en met 2019 wordt voor 63,4% veroorzaakt door de toename van de kosten voor de inkoop van:

1. Individuele begeleiding middel (30,7% van de totale kostentoename voor de productcategorie Jeugdhulp ambulant)
2. Specialistische jeugdhulp (20% van de totale kostentoename voor de productcategorie Jeugdhulp)
3. Individuele begeleiding licht (12,7% van de totale kostentoename voor de productcategorie Jeugdhulp ambulant)

De belangrijkste achterliggende oorzaak is voor het product Specialistische jeugdhulp de toename van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige. Voor de producten Individuele begeleiding middel en Individuele begeleiding licht is de toename van het aantal jeugdigen aan wie zorg wordt verstrekt de belangrijkste oorzaak van de kostenstijging.

Toelichting

In de hiernavolgende figuur en tabel zijn voor de drie producten die vallen onder de categorie Jeugdhulp ambulant en die in absolute zin het meest bijdragen aan de stijging van de kosten, de kostenontwikkeling over de periode 2015-2019 opgenomen.

[18] *In gemeente Voorschoten komt het percentage boven de 100% uit. Dit is te verklaren doordat er andere productcategorieën een negatief aandeel in de kostenstijging hebben. Dit betreft vooral de categorie 46 jeugdhulp crisis, die over de periode 2015 tot en met 2019 met € 33.561 is gedaald*

[19] https://www.spirit.nl/hulpoverzicht/ambulante-jeugdhulp/

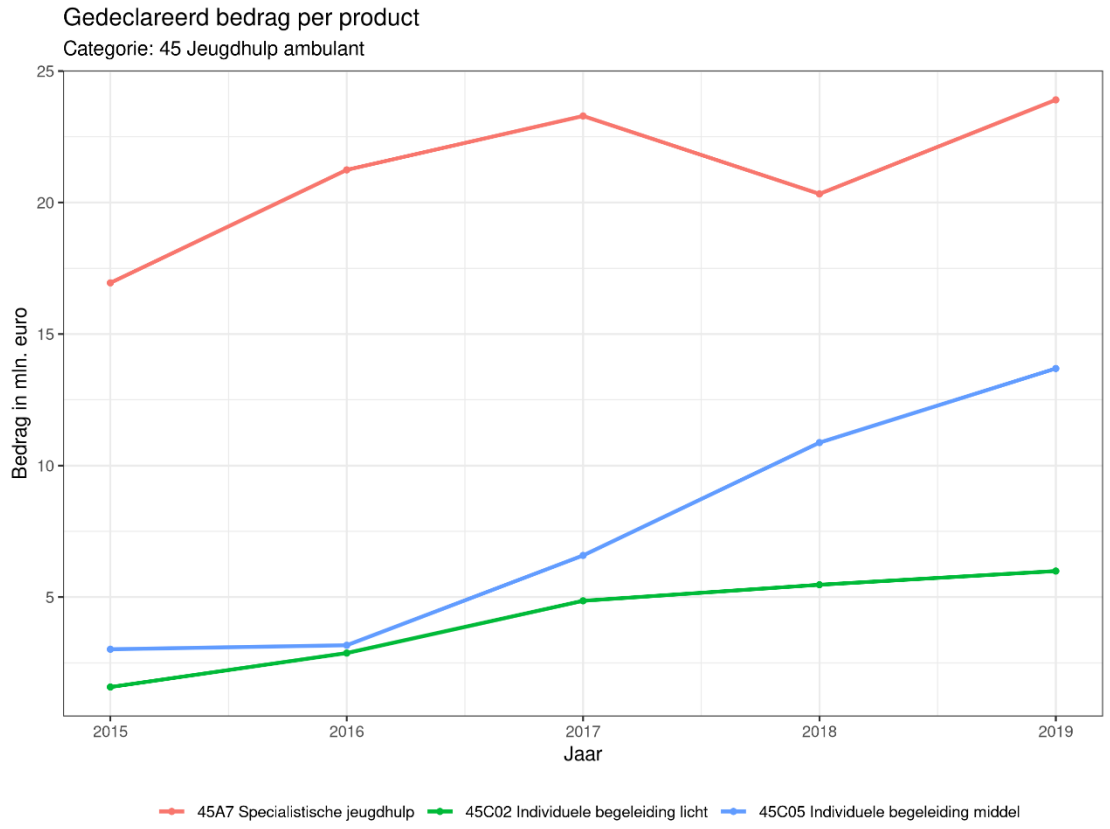

Figuur 14 *Totale kosten per product in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019	Aandeel kostenstijging categorie
45A7 Specialistische jeugdhulp	€16,9 mln.	€23,9 mln.	€7,0 mln.	41,10%	20%
45C02 Individuele begeleiding licht	€1,6 mln.	€6,0 mln.	€4,4 mln.	278,90%	12,70%
45C05 Individuele begeleiding middel	€3,0 mln.	€13,7 mln.	€10,7 mln.	353,80%	30,70%
Totaal deze producten	€21,5 mln.	€43,6 mln.	€22,0 mln.	102,30%	63,40%
Totaal productactegorie 45	**€27 mln.**	**€62 mln.**	**€35 mln.**	**128.6%**	**100%**

Tabel 5 *Totale kosten per product binnen de productcategorie Jeugdhulp ambulant en enkele statistieken.*

Binnen de zorgcategorie Jeugdhulp ambulant stijgen met name de kosten voor de producten *Specialistische jeugdhulp, Individuele begeleiding licht* en *Individuele begeleiding middel*:

- De kosten voor het product *Individuele begeleiding middel* stijgen van € 3,0 mln. in 2015 met 353,8% naar € 13,7 mln. in 2019. Dit is 30,7% van de totale kostenstijging binnen deze productcategorie;
- De kosten voor het product *Specialistische jeugdhulp* stijgen van € 16,9 mln. in 2015 met 41,1% naar €23,9 mln. in 2019. Dat is 20% van de totale kostenstijging binnen deze productcategorie.
- De kosten voor *Individuele begeleiding licht* stijgen van € 1,6 mln. in 2015 met 278,9% naar € 6 mln. in 2019. Dit is 12,7% van de totale kostenstijging binnen deze productcategorie.

Gezamenlijk zijn deze 3 producten goed voor 63,4% van de totale kostenstijging van €35 mln. binnen deze productcategorie.

In Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses bij 4.1.3 Jeugdhulp ambulant is te lezen dat er op gemeentelijk niveau globaal hetzelfde beeld is te zien als op niveau van de gehele H10.

In de hierna volgende onderdelen is voor de drie zorgproducten *Ambulante specialistische hulp*, *Individuele begeleiding licht* en *Individuele begeleiding middel* de verandering van de drie kengetallen toegelicht.

Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen

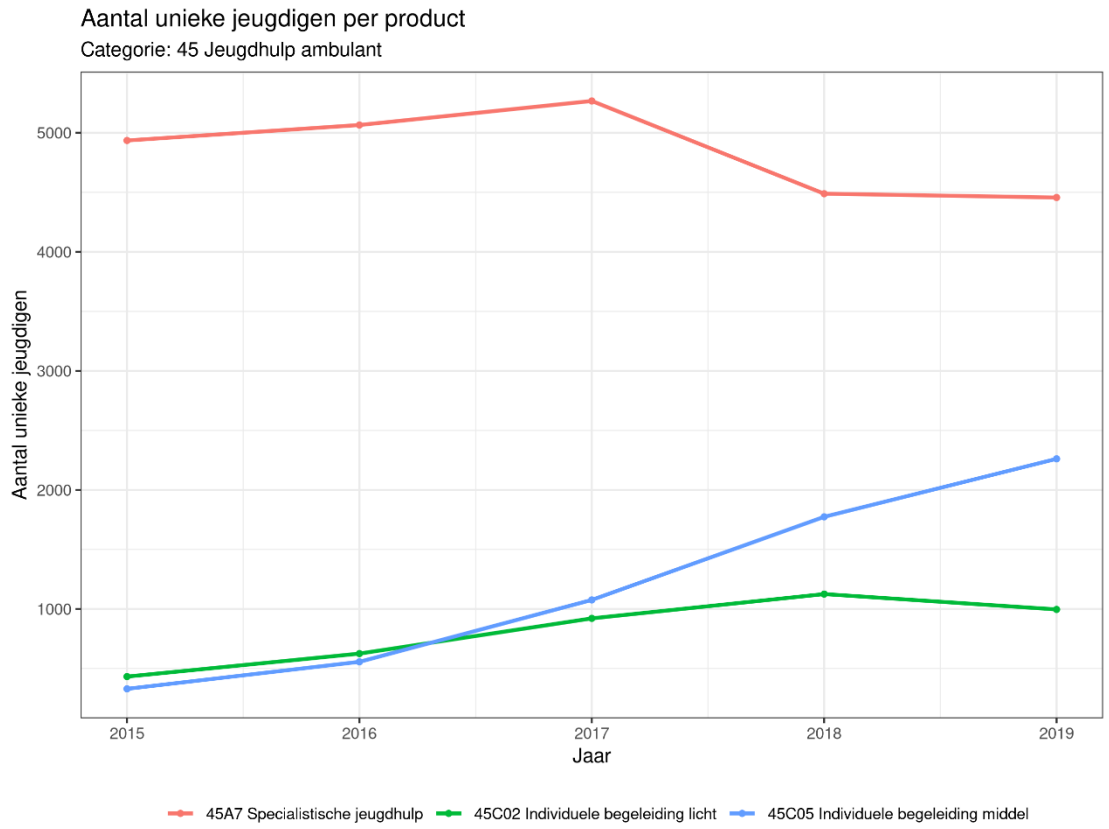

Figuur 15 *Aantal unieke jeugdigen per product in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Product	Aantal unieke jeugdigen 2015	Aantal unieke jeugdigen 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
45A7 Specialistische jeugdhulp	4935	4456	-479	–9,7%
45C02 Individuele begeleiding licht	432	996	564	130,6%
45C05 Individuele begeleiding middel	329	2261	1932	587,2%

Tabel 6 *Aantal jeugdigen per product binnen de productcategorie Jeugdhulp ambulant en enkele statistieken.*

Voor het product *Individuele begeleiding middel* is de absolute toename van het aantal unieke jeugdigen het grootst: van 329 naar 2.261, een toename met 587,2%. Gemiddeld steeg dit aantal ieder jaar met 47%. Het aantal unieke jeugdigen voor het product *Individuele begeleiding licht* steeg de eerste drie jaar met gemiddeld 38%. In het laatste jaar daalde het aantal met ruim 11%. Het aantal unieke jeugdigen dat zorg uit het product *Specialistische jeugdhulp* ontvangt kent na een licht stijgend verloop over de periode 2015 – 2017 met een gemiddelde groei van een 3,3% een daling van een kleine 15% in 2018 en een stabilisatie in 2019. Netto levert dit over de periode 2015 – 2019 een daling van een kleine 9,7% van 4.935 met 479 naar 4.456 jeugdigen.

Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige

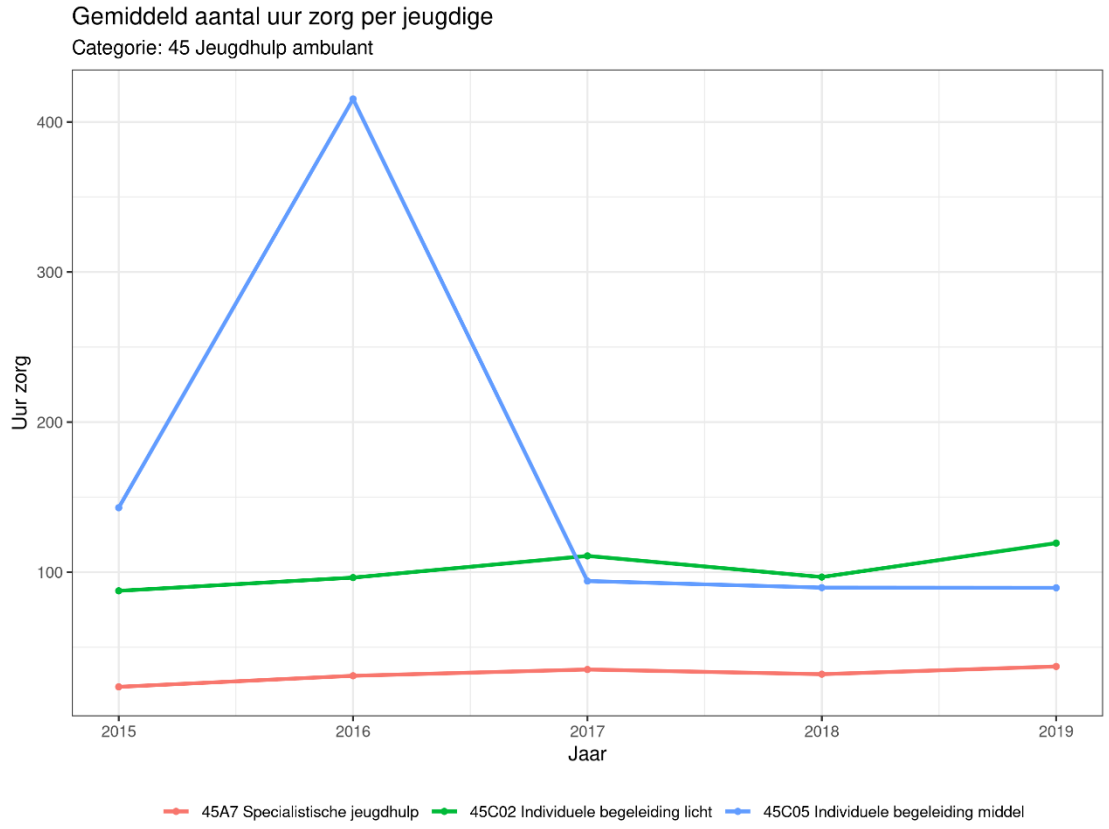

Figuur 16 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Product	Uur zorg 2015	Uur zorg 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
45A7 Specialistische jeugdhulp	23.6	37.1	13.6	57,6%
45C02 Individuele begeleiding licht	87.6	119.4	31.8	36,3%
45C05 Individuele begeleiding middel	143.0	89.6	-53.4	–37,3%

Tabel 7 *Gemiddeld aantal uur zorg per declaratie per product binnen de productcategorie Jeugdhulp ambulant en enkele statistieken.*

Bij het product *Specialistische jeugdhulp* is het aantal uren zorg van 23,6 uur in 2015 met 13,6 uur toegenomen naar 37,1 uur in 2019. Dit is een gemiddelde jaarlijkse toename van 9,5%. Tussen 2015 en 2019 is het aantal uur zorg hiermee 57,6% toegenomen.

Voor het product *individuele begeleiding licht* is de gemiddelde toename van het aantal uren zorg per jaar 6,3%. In 2018 daalde het aantal uren zorg met 12,7% en in 2019 steeg dit aantal het sterkst met 23,4%. Tussen 2015 en 2019 is het aantal uur zorg met 36,3% toegenomen.

Het gemiddelde aantal uren zorg per jeugdige voor het product *individuele begeleiding middel* was in 2016 na een stijging van ruim 190% zeer hoog, veel hoger dan in eerdere of latere jaren. Het gemiddeld aantal uren zorg is in 2019 ten opzichte van 2015 echter met 37,3% afgenomen.

Ontwikkeling van de gemiddelde kosten per uur per jeugdige

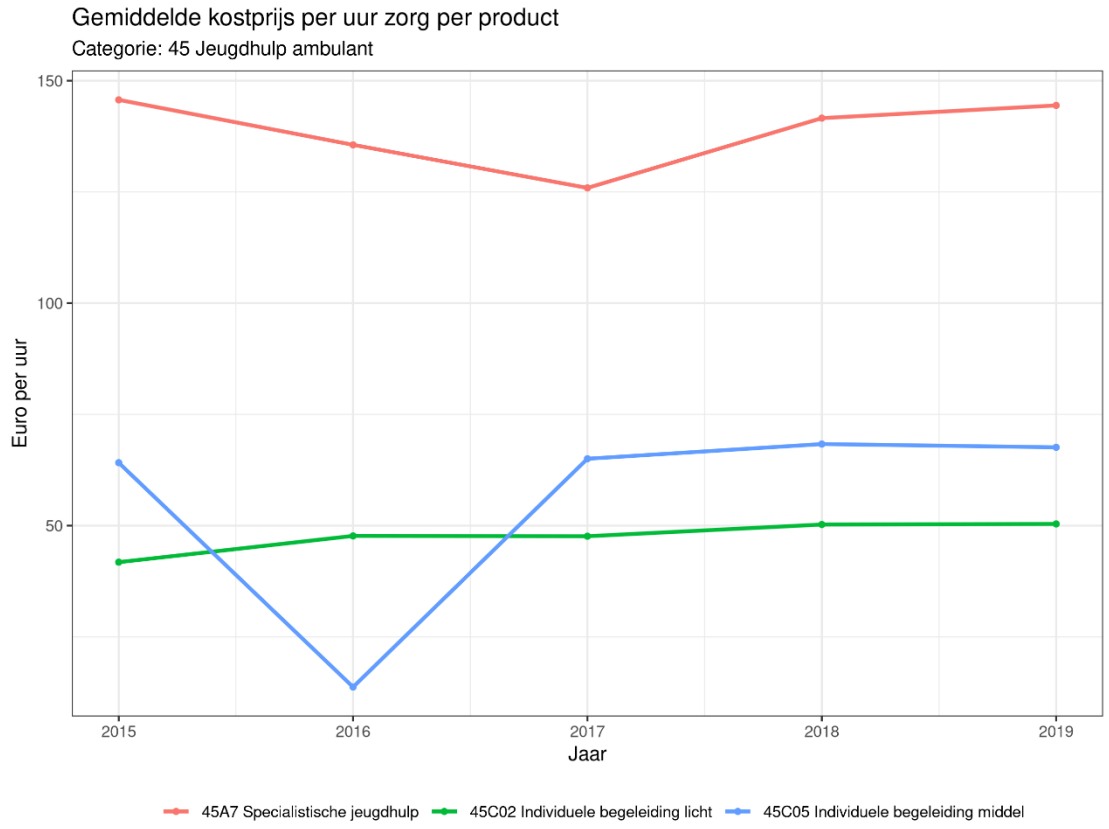

Figuur 17 *Gemiddeld kostprijs per uur zorg per product in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Product	Kostprijs 2015	Kostprijs 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
45A7 Specialistische jeugdhulp	€145,69	€144,44	–€1,25	–0,9%
45C02 Individuele begeleiding licht	€41,79	€50,38	€8,60	20,6%
45C05 Individuele begeleiding middel	€64,14	€67,60	€3,46	5,4%

Tabel 8 *Gemiddelde kosten per uur zorg per declaratie per product binnen de productcategorie Jeugdhulp ambulant en enkele statistieken.*

De ontwikkeling van de gemiddelde kostprijs van het product *Specialistische jeugdhulp* kent een relatief vlakke maar dalende ontwikkeling. In de periode 2015 – 2017 daalde de gemiddelde kosten per uur zorg van €145,69 met ongeveer 3,5% naar €125,90, waarna het in 2018 relatief sterk steeg met 12,5% naar €141,60. In 2019 bleef de groei beperkt tot 2% naar €144,44. De gemiddelde daling per jaar is daarmee minder dan 1%.

Voor het product *Individuele begeleiding licht* is sprake van stijging van de kosten per uur van gemiddeld 3,8% per jaar, wat zich vertaalt in een procentueel verschil van ruim 20,6% over de periode 2015 tot en met 2019.

Voor het product *Individuele begeleiding middel* is er over de periode 2015 – 2019 sprake van een procentuele toename van 5,4% in de gemiddelde kostprijs per uur. De gemiddelde kostprijs per uur is gestegen van € 64,14 in 2015 naar € 67,60 in 2019. De gemiddelde stijging is daarmee 1,1% per jaar. In 2016 is er wel sprake van een opvallende dip in de gemiddelde kostprijs per uur, toen de kosten met ruim €50 daalden, gevolgd door een stijging in 2017 met ongeveer dat bedrag.

Samenvatting welke ontwikkeling het meest bijdraagt aan de kostenontwikkeling

In onderstaande grafiek en tabel zijn de percentages opgenomen waarmee de drie kengetallen voor de drie producten tussen 2015 en 2019 zijn veranderd:

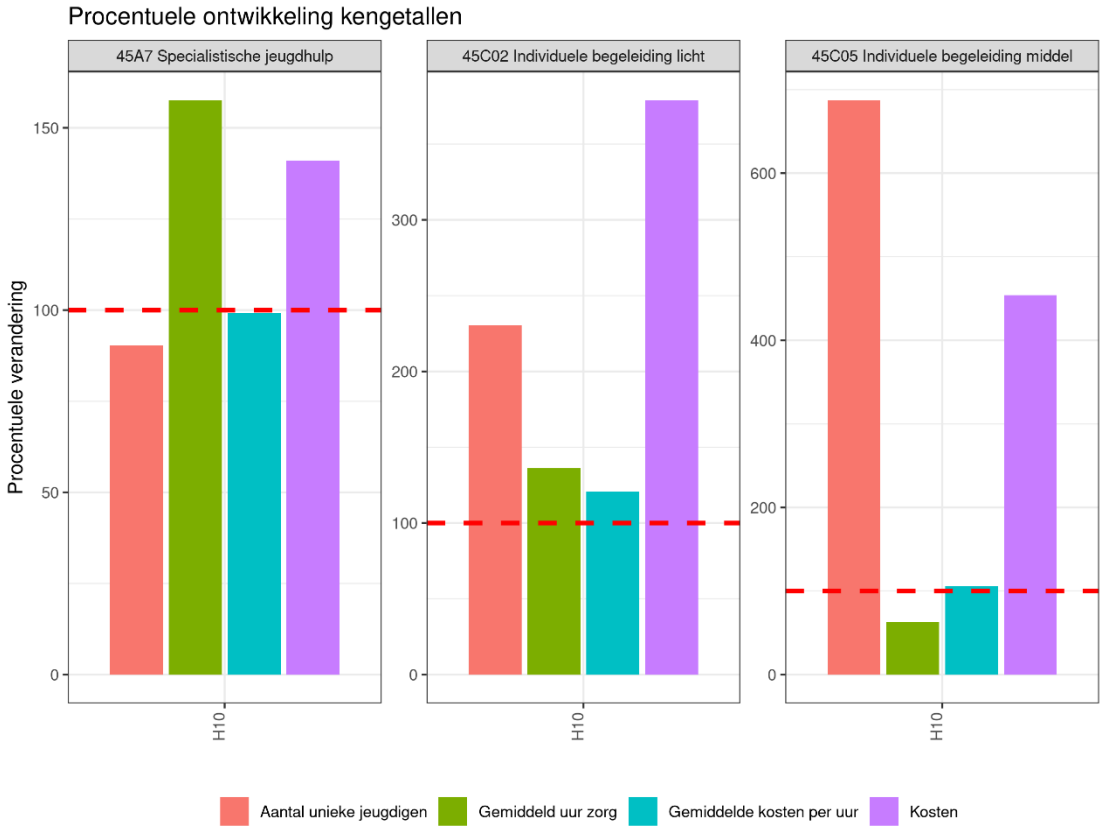

Figuur 18 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10 in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019	Aandeel kostenstijging categorie
45A7 Specialistische jeugdhulp	€16,9 mln.	€23,9 mln.	€7,0 mln.	41,10%	20%
45C02 Individuele begeleiding licht	€1,6 mln.	€6,0 mln.	€4,4 mln.	278,90%	12,70%
45C05 Individuele begeleiding middel	€3,0 mln.	€13,7 mln.	€10,7 mln.	353,80%	30,70%

Totaal deze producten	€21,5 mln.	€43,6 mln.	€22,0 mln.	102,30%	63,40%
Totaal productcategorie 45	€27 mln.	€62 mln.	€35 mln.	128.6%	100%

Tabel 9 *Totale kosten per product binnen de productcategorie Jeugdhulp ambulant en enkele statistieken.*

De toename van de kosten voor het product *Specialistische jeugdhulp* wordt volledig veroorzaakt door een toename van het gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige. Voor de producten *Individuele begeleiding licht* en *Individuele begeleiding middel* is een toename van het aantal jeugdigen die deze vormen van zorg ontvangen het kengetal dat het meeste bijdraagt aan de kostenstijging.

In onderstaande figuur is de procentuele ontwikkeling van de kengetallen per product per gemeente weergegeven. Daarin is te zien dat er vooral bij het product *Specialistische jeugdhulp* verschillen zijn in het kengetal dat het meest bijdraagt aan de kostenstijging van het product.

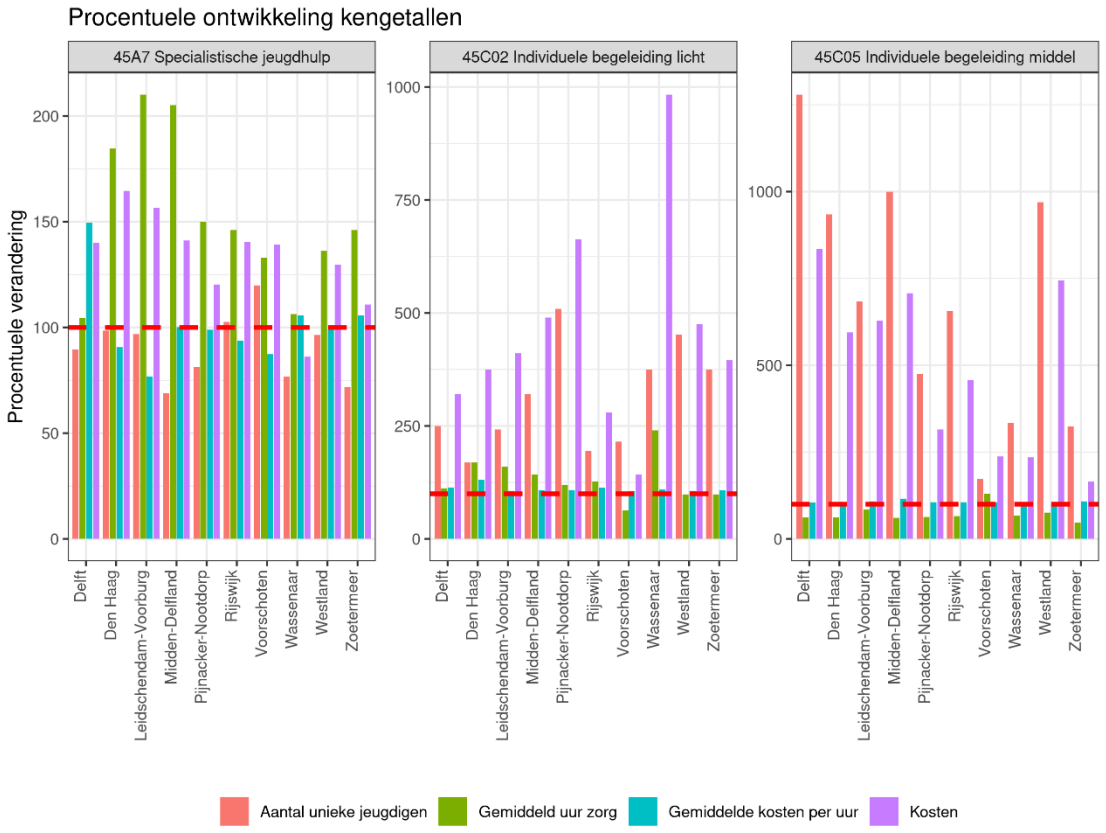

Figuur 19 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10 in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant gesplitst naar gemeente*

In bijlage 1 'Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses' wordt verder op de verschillen tussen gemeenten ingegaan. Daarin is te lezen dat de afzonderlijke gemeenten globaal dezelfde ontwikkeling volgen als de gehele H10.

2.3.4 Jeugd GGZ

De jeugd-GGZ (geestelijke gezondheidszorg) biedt hulp aan kinderen en jeugdigen met psychische problemen, zoals angsten, depressieve gevoelens en piekeren. Voor hulp is een verwijzing nodig van: een deskundige in dienst van (of namens) de gemeente, zoals het lokale (wijk)team of het Centrum

voor Jeugd en Gezin; de huisarts; de medisch specialist, de jeugdarts, gecertificeerde instellingen of de rechter, officier van justitie of functionaris justitiële jeugdinrichting (zie ook paragraaf 2.6).[20]

Bevinding

De toename van de kosten voor de zorgcategorie Jeugd-GGZ met 45,9% over de periode 2015 tot en met 2019 en (die 26,1% van de totale stijging van de kosten voor de ingekochte jeugdzorg verklaart) wordt voor 44,2% veroorzaakt door de toename van de kosten voor de inkoop van:

1. Specialistische GGZ (28,3% van de totale kostentoename voor de productcategorie Jeugd-GGZ)
2. Basis Jeugd-GGZ (15,9% van de totale kostentoename voor de productcategorie Jeugd-GGZ)

Achterliggende oorzaken voor de toename van de kosten voor deze producten zijn:
1. de gemiddelde kostprijs voor Specialistische GGZ, die met 20,8% is toegenomen. Daarnaast heeft een toename van het gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige met 5,9% ook bijgedragen aan de kostenstijging.
2. een toename met 92,8% van het gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige voor de basis Jeugd-GGZ. Daarnaast heeft een stijging van het aantal unieke jeugdigen met 49,3% een groot effect op de totale kostenstijging van dit product.

Toelichting

In de hiernavolgende grafiek en tabel is voor de twee producten die vallen onder de categorie Jeugd GGZ en die in absolute zin het meest bijdragen aan de stijging van de kosten, de kostenontwikkeling over de periode 2015-2019 opgenomen.

[20] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/vraag-en-antwoord/vormen-jeugdhulp-jeugdzorg

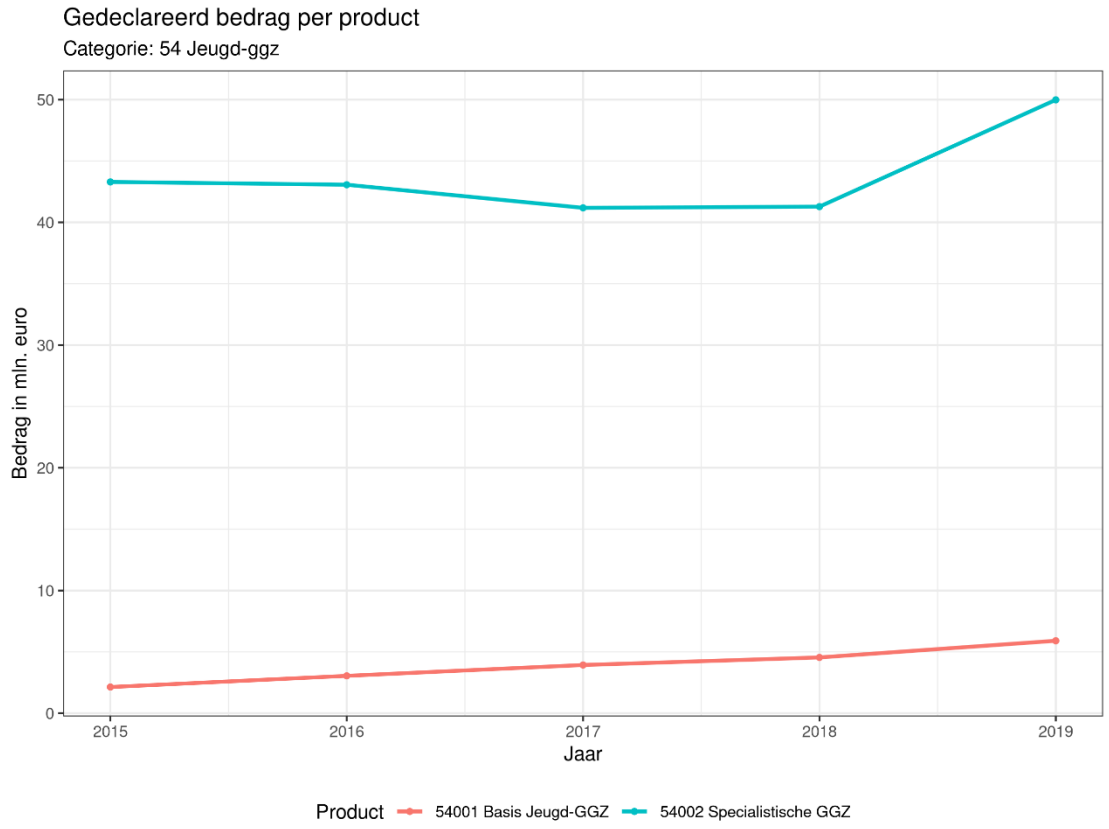

Figuur 20 *Totale kosten per product in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019	Aandeel kostenstijging categorie
54001 Basis Jeugd-GGZ	€2,1 mln.	€5,9 mln.	€3,8 mln.	176,50%	15,90%
54002 Specialistische GGZ	€43,3 mln.	€50,0 mln.	€6,7 mln.	15,50%	28,30%
Totaal deze producten	€45,4 mln.	€55,9 mln.	€10,5 mln.	23%	44,20%
Totaal productcategorie 54	€51 mln.	€75 mln.	€24 mln.	45.9%	100%

Tabel 10 *Totale kosten per product binnen de productcategorie Jeugd GGZ en enkele statistieken.*

De kosten voor het product *Specialistische GGZ* stijgen van € 43,3 mln. in 2015 met 15,5% naar € 50 mln. in 2019. Dit is 66,5% van de totale kostenstijging voor de zorgcategorie Jeugd-GGZ, waarmee dit product verreweg de meeste kosten en kostenstijging voor zijn rekening neemt. De kosten voor het product *Basis Jeugd-GGZ* stijgen van € 2,1 mln. in 2015 met 176,5 % naar € 5,9 mln. in 2019. Dit is 7,9% van de totale kostenstijging voor de zorgcategorie Jeugd-GGZ.

Beide producten samen nemen 74,4% van de totale kostenstijging voor de zorgcategorie Jeugd-GGZ voor hun rekening.

In de hierna volgende onderdelen is voor de zorgproducten *Basis Jeugd*-GGZ en *Specialistische GGZ* de verandering van de drie kengetallen toegelicht.

Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen

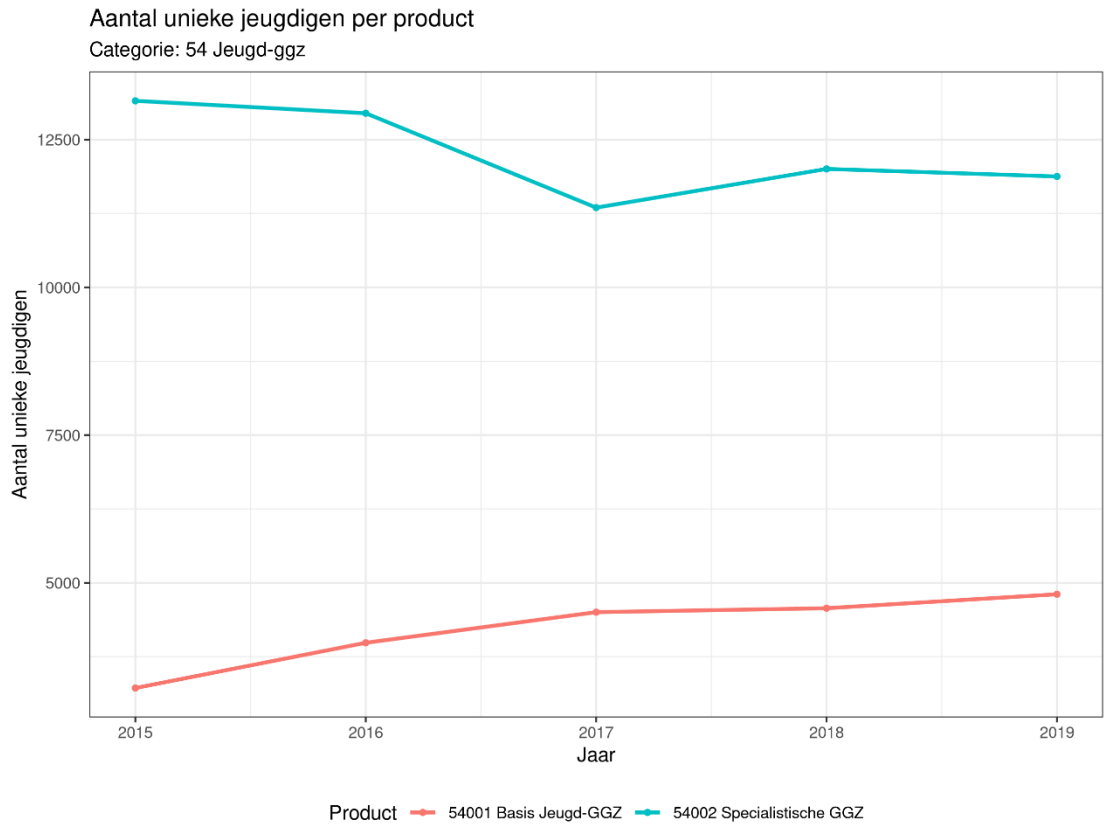

Figuur 21 *Aantal unieke jeugdigen per product in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Product	Aantal unieke jeugdigen 2015	Aantal unieke jeugdigen 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
54001 Basis Jeugd-GGZ	3220	4807	1587	49,30%
54002 Specialistische GGZ	13157	11877	-1280	–9,7%

Tabel 11*Aantal unieke jeugdigen per product in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ en enkele statistieken.*

Voor het product *Basis Jeugd-GGZ* stijgt het aantal unieke jeugdigen dat zorg ontvangt met 49,3% van 3.220 in 2015 naar 4.807 in 2019. De gemiddelde stijging per jaar is 8,3%.

Het aantal unieke jeugdigen dat Specialistische GGZ ontvangt is met 10% gedaald van 13.157 in 2015 met -9,7% naar 11.877 in 2019. De gemiddelde daling per jaar is -2%.

Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige

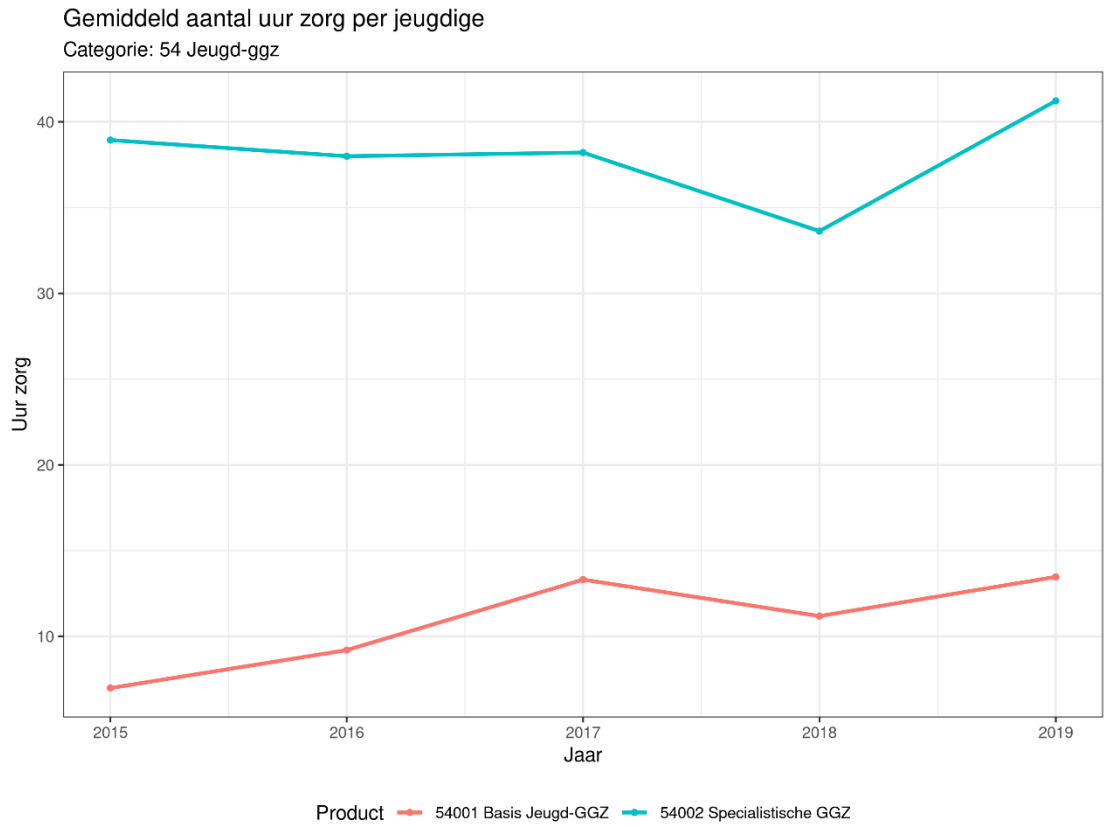

Figuur 22 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Product	Uur zorg 2015	Uur zorg 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
54001 Basis Jeugd-GGZ	7.0	13.5	6.5	92,8%
54002 Specialistische GGZ	38.9	41.2	2.3	5,9%

Tabel 12 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ en enkele statistieken.*

Het gemiddeld aantal uren zorg dat per unieke jeugdige vanuit het product *Basis Jeugd-GGZ* is verstrekt stijgt van 7 uur in 2015 met 92,8% naar 13,5 uur in 2019. De gemiddelde stijging per jaar is 14%.

Voor het product *Specialistische GGZ* is het gemiddeld aantal uren zorg per unieke jeugdige gestegen van 38,9 uur in 2015 met 5,9% naar 41,2 uur in 2019. Met name in 2019 is er sprake van een sterke toename (met 21%) van het gemiddeld aantal uren zorg dat per jeugdige wordt verstrekt. Over de gehele periode genomen stijgt het gemiddeld aantal uren per jeugdige met 1,1% per jaar.

Ontwikkeling van de gemiddelde kosten per uur per jeugdige

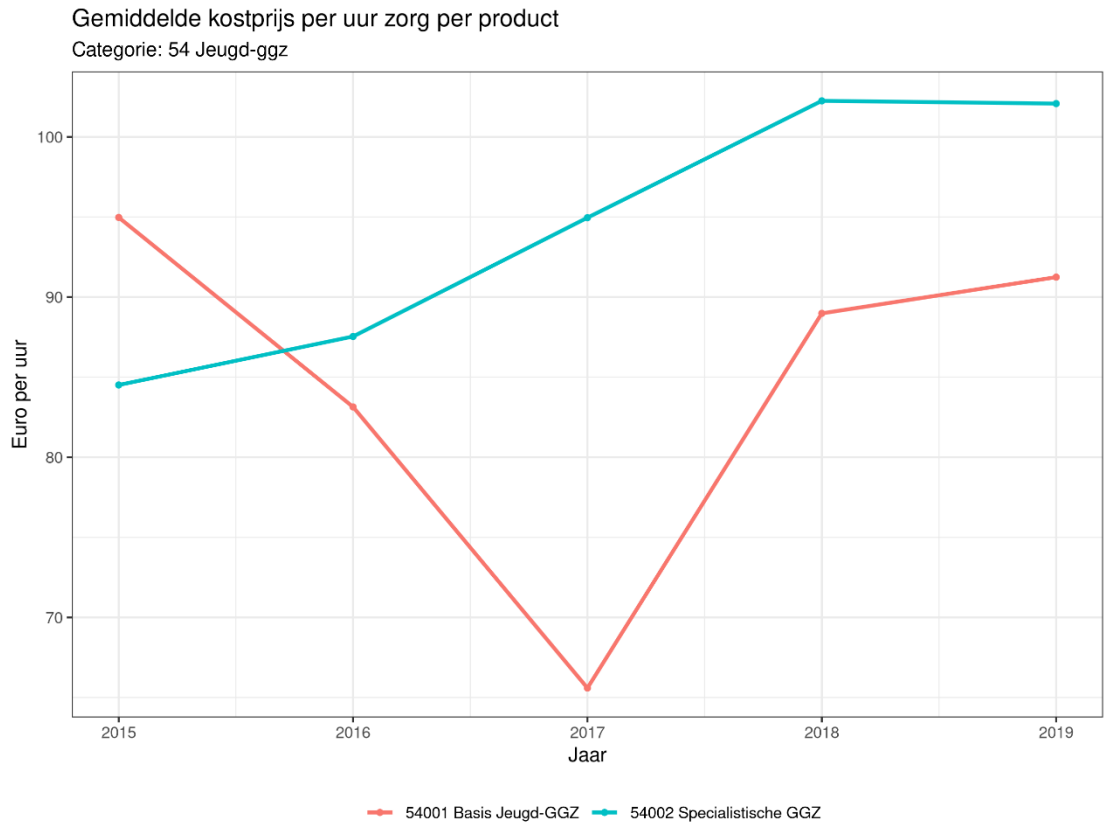

Figuur 23 *Gemiddelde kosten per uur zorg per product in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Product	Kostprijs 2015	Kostprijs 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
54001 Basis Jeugd-GGZ	€ 94,97	€ 91,24	–€3,73	–3,9%
54002 Specialistische GGZ	€ 84,51	€ 102,08	€ 17,57	20,80%

Tabel 13 *Gemiddeld kosten per uur zorg per product in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ en enkele statistieken.*

De gemiddelde kosten per uur per jeugdige voor het product *Basis Jeugd-GGZ* daalt van €94,97 per uur naar €91,24 per uur, een daling van 3,9%. De gemiddelde daling is 0,01% per jaar, waarbij in 2016 en 2017 sprake was van een sterke daling met respectievelijk 12,5% en 21,1%. In 2018 was vervolgens weer sprake een sterke stijging met 35,7%.

De gemiddelde kosten per uur per jeugdige voor de Specialistische zorg zijn gestegen van € 84,51 naar € 102,08, een stijging van 20,8%. De gemiddelde stijging is 3,8% per jaar, waarbij de grootste kostenstijgingen in 2017 en 2018 waren, met respectievelijk 8,5% en 7,7%. In 2019 was er ten opzichte van 2018 sprake van een stabilisatie.

Samenvatting welke ontwikkeling het meest bijdraagt aan de kostenontwikkeling

In onderstaande grafiek en tabel zijn de percentages opgenomen waarin de drie kengetallen voor beide producten tussen 2015 en 2019 zijn veranderd:

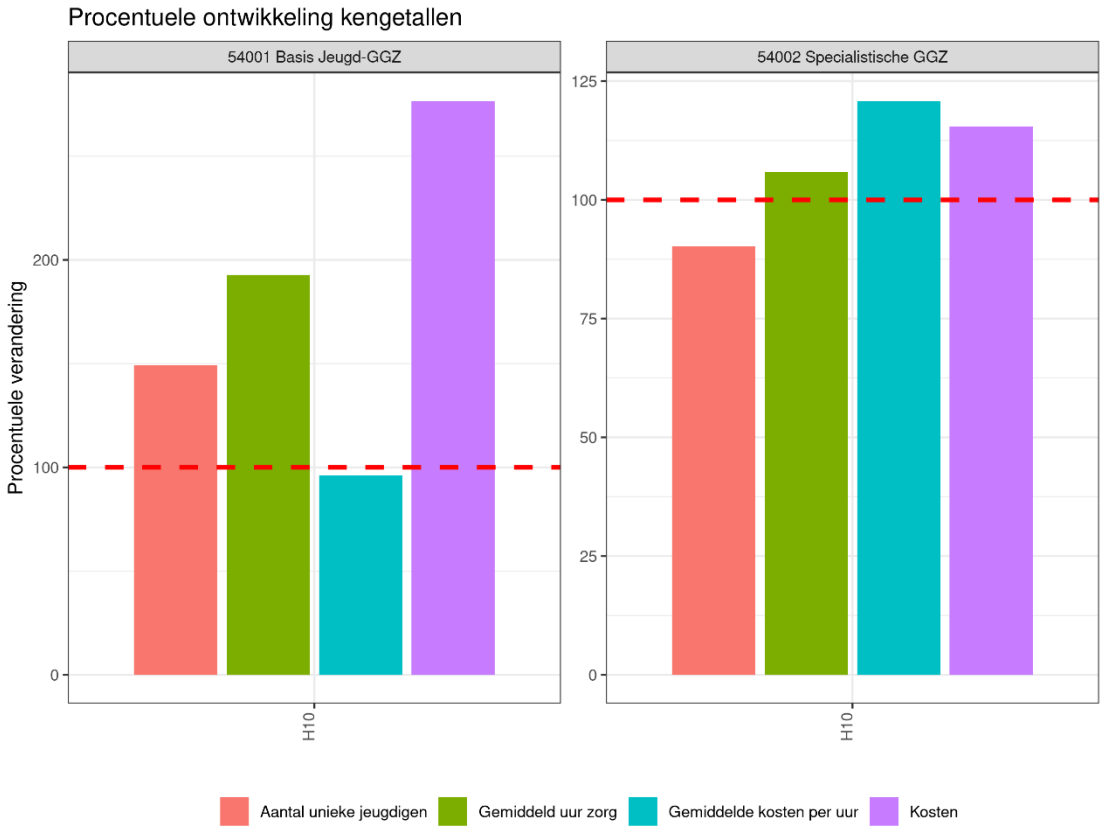

Figuur 24 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10 in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019	Aandeel kostenstijging categorie
54001 Basis Jeugd-GGZ	€2,1 mln.	€5,9 mln.	€3,8 mln.	176,50%	15,90%
54002 Specialistische GGZ	€43,3 mln.	€50,0 mln.	€6,7 mln.	15,50%	28,30%
Totaal deze producten	€45,4 mln.	€55,9 mln.	€10,5 mln.	23%	44,20%
Totaal productcategorie 54	€51 mln.	€75 mln.	€24 mln.	45.9%	100%

Tabel 14 *Totale kosten per product binnen de productcategorie Jeugd GGZ en enkele statistieken.*

Voor de Basis Jeugd-GGZ wordt de stijging van de kosten vooral veroorzaakt door de toename met 92,8% van het gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige waarvoor deze wordt verstrekt. Daarnaast is het aantal unieke jeugdigen met ruim 49,3% gestegen. De gemiddelde kostprijs per uur heeft een licht dempend effect gehad op de kostenstijging: deze is gedaald met een kleine 4%.

Voor specialistische GGZ is de gemiddelde kostprijs per uur met een stijging van 20,8% juist het meest heeft bijgedragen aan de kostenstijging, gevolgd door een stijging met 5,9% van het gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige. Het aantal unieke jeugdigen heeft een met een daling van 9,7% een dempend effect op de kostenstijging.

Op het niveau van de afzonderlijke gemeenten is bij het product *Basis Jeugd-GGZ* te zien dat 8 van de 10 gemeenten het H10-beeld volgen en het gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige het meest

bepalend is voor de stijging van de kostprijs. Alleen in de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Westland is het aantal unieke jeugdigen het meest bepalend voor de kostenstijging.

Voor het product *Specialistische GGZ* is het beeld minder eenduidig. In 4 gemeenten is de gemiddelde kostprijs per uur zorg veruit de belangrijkst bepalende factor voor de kostenstijging: gemeente Delft, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland. In de overige gemeenten levert het gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige de belangrijkste bijdrage aan de kostenstijging. In gemeente Rijswijk is de stijging van het aantal unieke jeugdigen de belangrijkste factor.

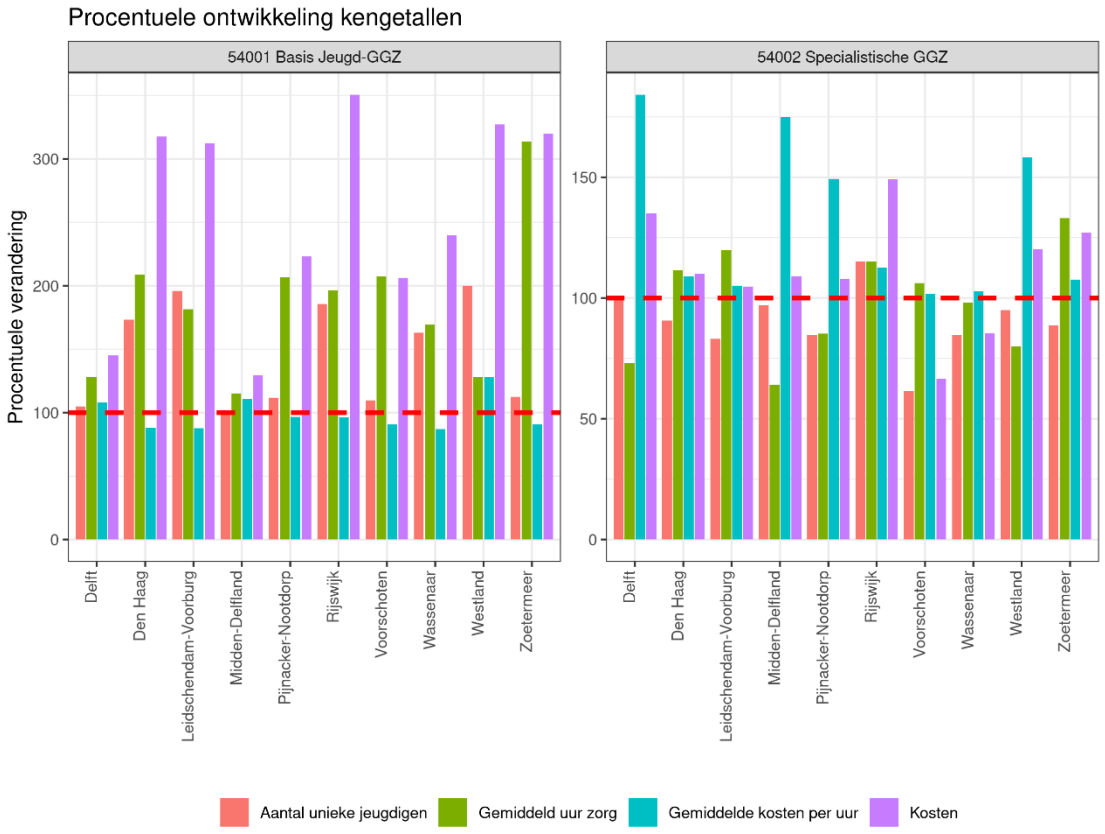

Figuur 25 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10 in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ gesplitst naar gemeente*

In bijlage 1 'Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses' wordt verder op de verschillen tussen gemeenten ingegaan.

2.3.5 Dagbehandeling

In de jeugdzorgvoorzieningen voor Dagbehandeling krijgen jeugdigen gedurende een deel van de dag intensieve zorg en behandeling. Als er sprake is van een verstoorde opvoedingsrelatie, wordt het hele gezin bij de behandeling betrokken.

Bevinding

De toename van de kosten voor de dagbehandeling van jeugdigen met 341,7% (16,5% van de totale kostentoename) over de periode 2015 tot en met 2019 wordt voor 70,2% veroorzaakt door de toename van de kosten voor de inkoop van:
1. Dagbehandeling product (47% van de totale kostentoename voor de productcategorie Dagbehandeling)
2. Dagbesteding zwaar (23,3% van de totale kostentoename voor de productcategorie Dagbehandeling)

De belangrijkste achterliggende oorzaken zijn

1. Een toename van het aantal jeugdigen met 429,9% dat het product Dagbehandeling product ontvangt en een toename van 173,2% voor het product Dagbesteding zwaar;
2. Een toename van de gemiddelde hoeveelheid zorg per jeugdige van 25,3% voor Dagbehandeling product en van 109,9% voor het product Dagbesteding zwaar.

Toelichting

In de hiernavolgende figuur is voor de twee producten die vallen onder de categorie dagbehandeling en die in absolute zin het meest bijdragen aan de stijging van de kosten, de kostenontwikkeling over de periode 2015-2019 opgenomen.

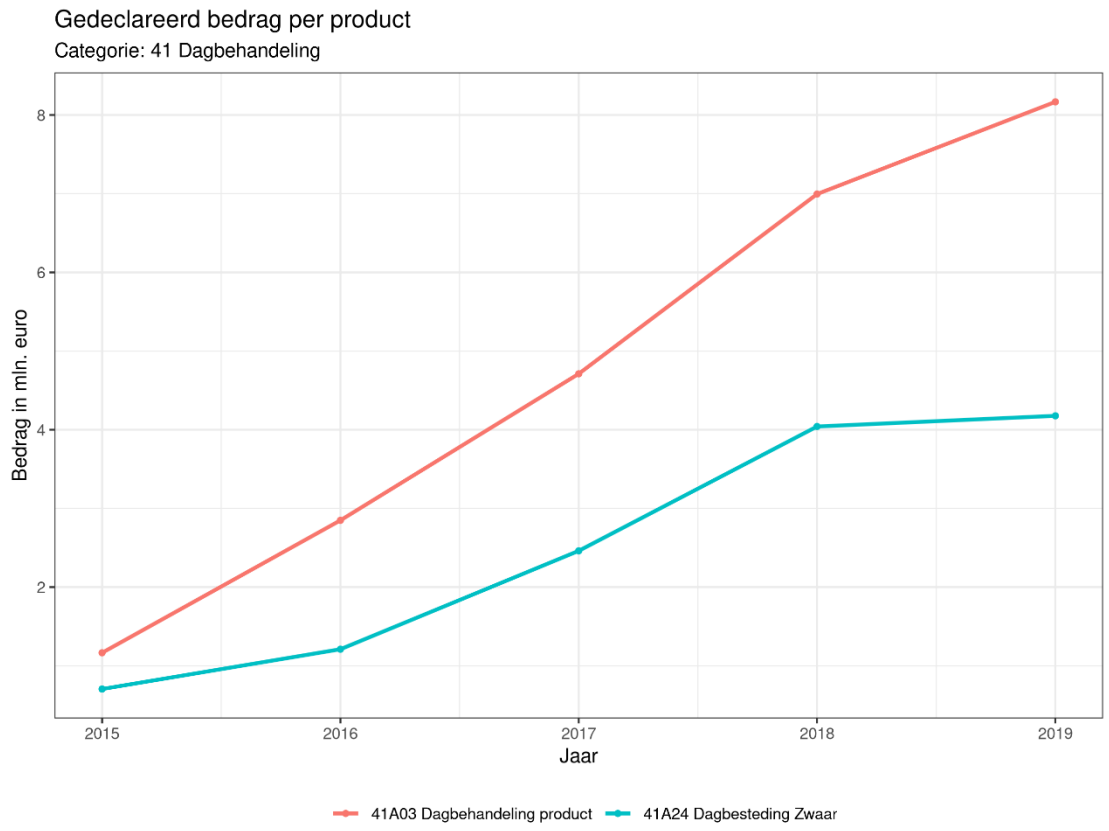

Figuur 26 *Totale kosten per product in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019	Aandeel kostenstijging categorie
41A03 Dagbehandeling product	€1,2 mln.	€8,2 mln.	€7,0 mln.	600,90%	47%

41A24 Dagbesteding Zwaar	€704,6 k	€4,2 mln.	€3,5 mln.	492,80%	23,30%
Totaal deze producten	€1,9 mln.	€12,3 mln.	€10,5 mln.	560,20%	70,20%
Totaal categorie 41	€4 mln.	€19 mln.	€15 mln.	341.7%	100%

Tabel 15 *Totale kosten per product binnen de productcategorie Dagbehandeling en enkele statistieken.*

De stijging van de kosten voor de producten *Dagbehandeling product* en *Dagbesteding Zwaar* zijn voor 70,2% verantwoordelijk voor de stijging van de kosten voor de categorie dagbehandeling.

De kosten voor *Dagbehandeling product* stijgen van € 1,2 mln. in 2015 naar € 8,2 mln. in 2019. Dit is een stijging met 601% ten opzichte van de kosten in 2015 en draagt voor 47% bij aan de totale stijging van de kosten voor de productcategorie *Dagbehandeling*.

De kosten voor het product *Dagbesteding zwaar* stijgen van ruim € 0,7 mln. in 2015 naar € 4,2 mln. in 2019. Dit is een stijging van 492,8% ten opzichte van de kosten in 2015 en deze stijging draagt voor 23,3% bij aan de stijging van de kosten voor de categorie dagbehandeling.

In bijlage 1 'Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses' bij 4.1.0 is te lezen dat er op gemeentelijk niveau verschillen zijn.

In de volgende onderdelen worden voor de zorgproducten *Ambulant product* en *Dagbesteding zwaar* de verandering van de drie kengetallen toegelicht.

Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen

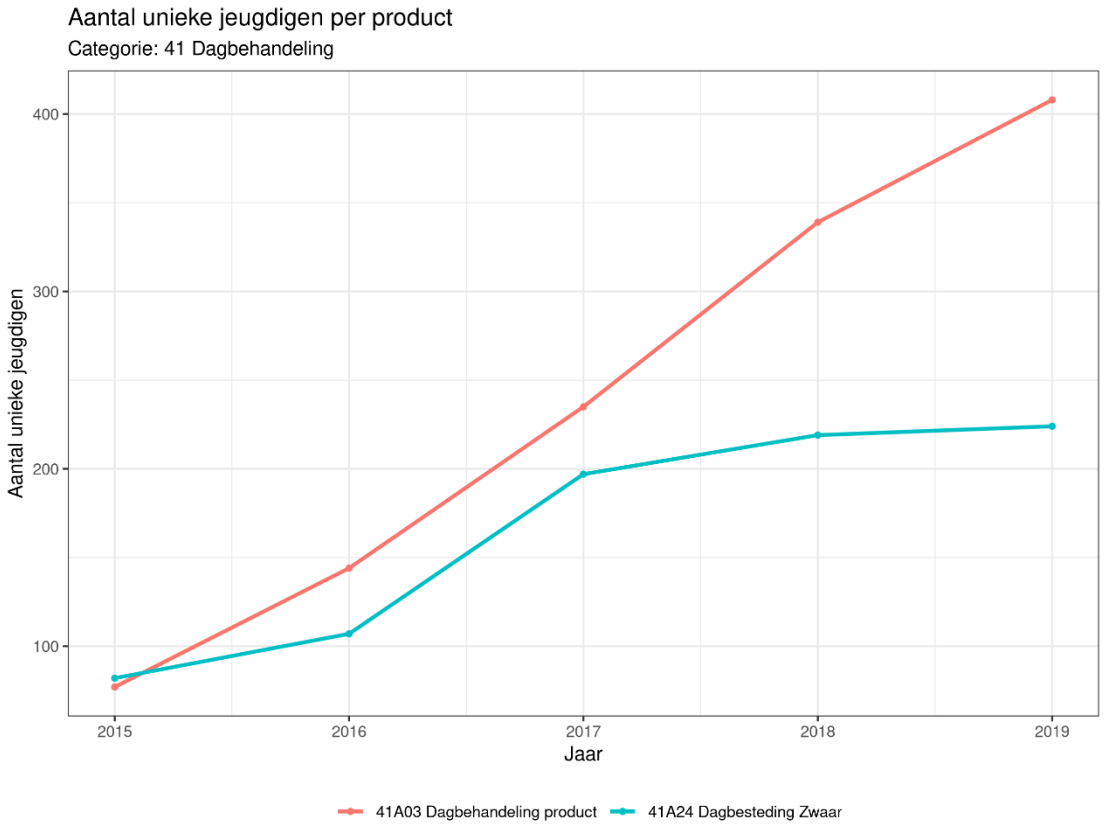

Figuur 27 *Aantal unieke jeugdigen per product in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Product	Aantal unieke jeugdigen 2015	Aantal unieke jeugdigen 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
41A03 Dagbehandeling product	77	408	331	429,9%
41A24 Dagbesteding Zwaar	82	224	142	173,2%

Tabel 16 *Aantal unieke jeugdigen per product in de productcategorie 41 Dagbehandeling en enkele statistieken.*

Voor het product *Dagbehandeling product* is sprake van een continue stijging van het aantal unieke jeugdigen met gemiddeld 39,6% per jaar. Tussen 2015 en 2019 het aantal unieke jeugdigen van 77 met 429,9% naar 408 toegenomen.

Voor *Dagbesteding Zwaar* vlakt de stijging van het aantal unieke jeugdigen in 2018 en 2019 af. De gemiddelde stijging is 22,3% per jaar en in 2019 is het aantal unieke jeugdigen ten opzichte van 2015 van 82 met 173,2% toegenomen naar 224 jeugdigen.

Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige

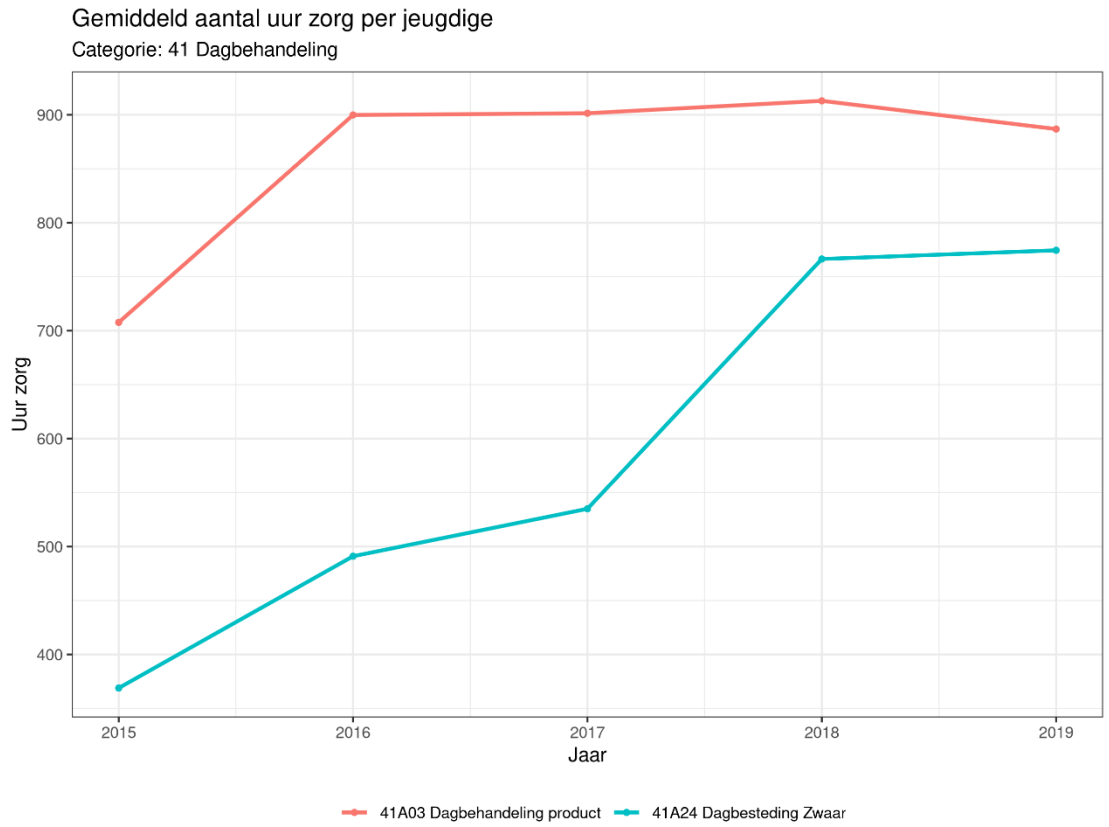

Figuur 28 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Product	Uur zorg 2015	Uur zorg 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
41A03 Dagbehandeling product	707.7	886.8	179.1	25,3%
41A24 Dagbesteding Zwaar	368.9	774.5	405.5	109,9%

Tabel 17 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige in de productcategorie 41 Dagbehandeling en enkele statistieken.*

Voor *Dagbehandeling product* is alleen in 2016 sprake van een forse stijging van het aantal uren geboden zorg per jeugdige: een stijging van 27,1%. Gemiddeld stijgt het aantal uren geboden zorg per jeugdige met 4,6% per jaar. De hoeveelheid zorg per jeugdige stijgt van 707,7 uur per in 2015 met 25,3% naar 886,8 uur in 2019.

Voor het product *Dagbesteding Zwaar* stijgt het gemiddeld aantal uren zorg per jeugdige tussen 2015 en 2018, waarna deze in stijging in 2019 afzwakt. De gemiddelde stijging is 16% per jaar. De hoeveelheid zorg per jeugdige stijgt van 368,9 uur per jeugdige in 2015 met 109,9% naar 774,5 uur per jeugdige.

In bijlage 1 'Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses' bij4.1.3 Dagbehandeling is te lezen dat er op gemeentelijk niveau verschillen zijn.

Ontwikkeling van de gemiddelde kosten per uur per jeugdige

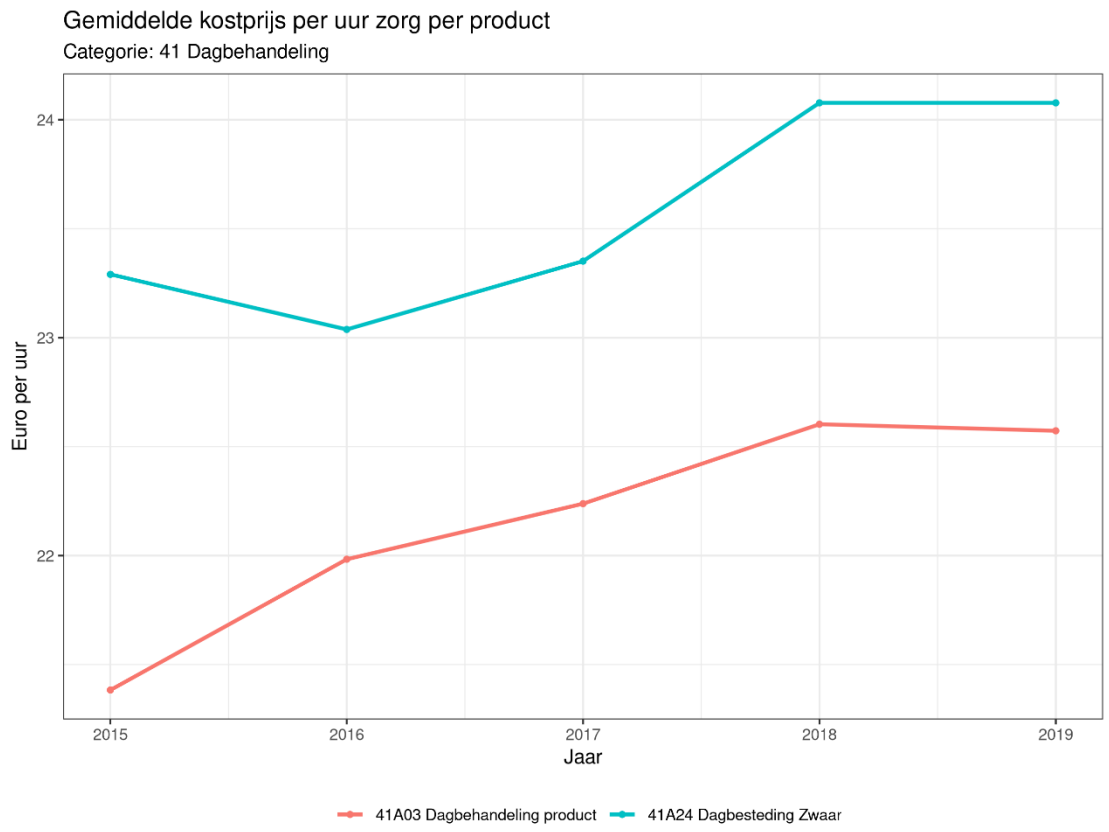

Figuur 29 *Gemiddelde kostprijs per uur zorg per product in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Product	Kostprijs 2015	Kostprijs 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
41A03 Dagbehandeling product	€21,38	€22,57	€1,19	5,6%
41A24 Dagbesteding Zwaar	€23,29	€24,08	€0,79	3,4%

Tabel 18 *Gemiddeld kosten per uur zorg per product in de productcategorie 41 Dagbehandeling en enkele statistieken.*

Voor *Dagbehandeling product* stijgt de kostprijs (gemiddelde kosten van de zorg per uur) gemiddeld met 1,1% per jaar. In 2016 stegen de kosten met 2,8% het sterkst en 2019 was het enige jaar met een lichte daling van 0,1%. De gemiddelde kosten van de zorg per uur stegen van € 21,38 in 2015 met 5,6% naar € 22,57 in 2019.

Voor het product *Dagbesteding Zwaar* stegen de kosten van de zorg per uur gemiddeld met minder dan 0,1% per jaar. In 2018 steeg de kostenprijs met 3,1% het sterkst, in 2016 daalde de kostprijs met 1,1%. De gemiddelde kosten van de zorg per uur stegen van € 23,29 in 2015 met 3,4% naar € 24,08 in 2019.

In bijlage 1 'Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses' bij 4.1.0 Dagbehandeling is te lezen dat er op gemeentelijk niveau verschillen zijn.

Samenvatting welke ontwikkeling het meest bijdraagt aan de kostenontwikkeling

In onderstaande grafiek zijn de percentages opgenomen waarin de drie kengetallen voor beide producten tussen 2015 en 2019 zijn veranderd:

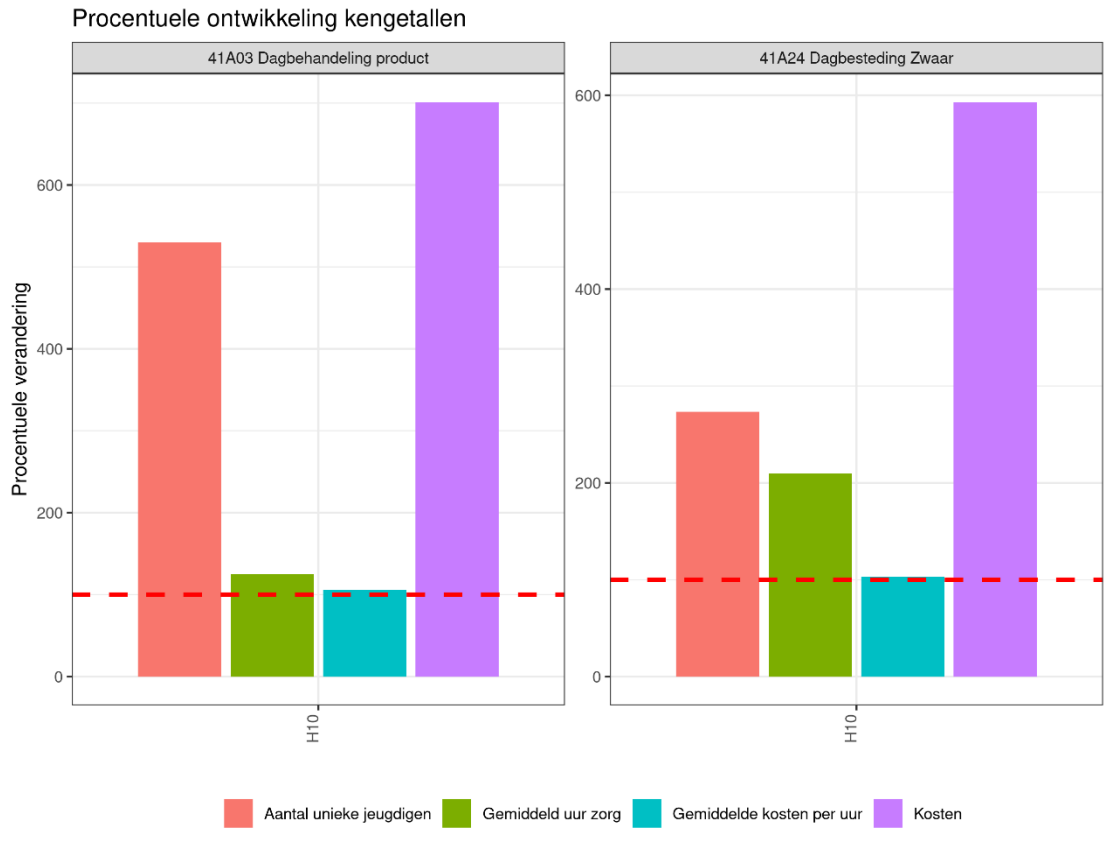

Figuur 30 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10 in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019	Aandeel kostenstijging categorie

41A03 Dagbehandeling product	€1,2 mln.	€8,2 mln.	€7,0 mln.	600,90%	47%
41A24 Dagbesteding Zwaar	€704,6 k	€4,2 mln.	€3,5 mln.	492,80%	23,30%
Totaal deze producten	€1,9 mln.	€12,3 mln.	€10,5 mln.	560,20%	70,20%
Totaal categorie 41	€4 mln.	€19 mln.	€15 mln.	341.7%	100%

Tabel 19 *Totale kosten per product binnen de productcategorie Dagbehandeling en enkele statistieken.*

Zoals aan het begin van deze paragraaf aangegeven stegen de kosten voor het product *Dagbehandeling product* tussen 2015 en 2019 met 600,9%. De kosten voor de *Dagbesteding Zwaar* stegen over deze periode met 492,8%.

De kostenstijging wordt voor het overgrote deel veroorzaakt door een stijging van het aantal unieke jeugdigen die deze zorg ontvangen. Voor het product *Dagbesteding zwaar* is de stijging van het aantal unieke jeugdigen weliswaar minder groot – van 82 in 2015 naar 224 in 2019 – dan bij *Dagbehandeling product*, maar wel de grootste oorzaak van de toename van de kosten. Daarnaast is er bij *Dagbesteding zwaar* sprake van een grote toename van het gemiddeld aantal uur geboden zorg per jeugdige met ruim 100%. De stijging van de gemiddelde kosten per uur aan geboden zorg spelen bij beide zorgproducten nauwelijks een rol.

Door het geringe aantal jeugdigen dat in verschillende gemeenten zorg ontvangt leent deze productcategorie zich beperkt voor een analyse op gemeentelijk niveau. De grote verschillen die in de grafiek zichtbaar zijn worden voornamelijk verklaard door het geringe aantal jeugdigen in verschillende gemeenten, waardoor een kleine toename van het aantal jeugdigen een groot effect op de kengetallen heeft.

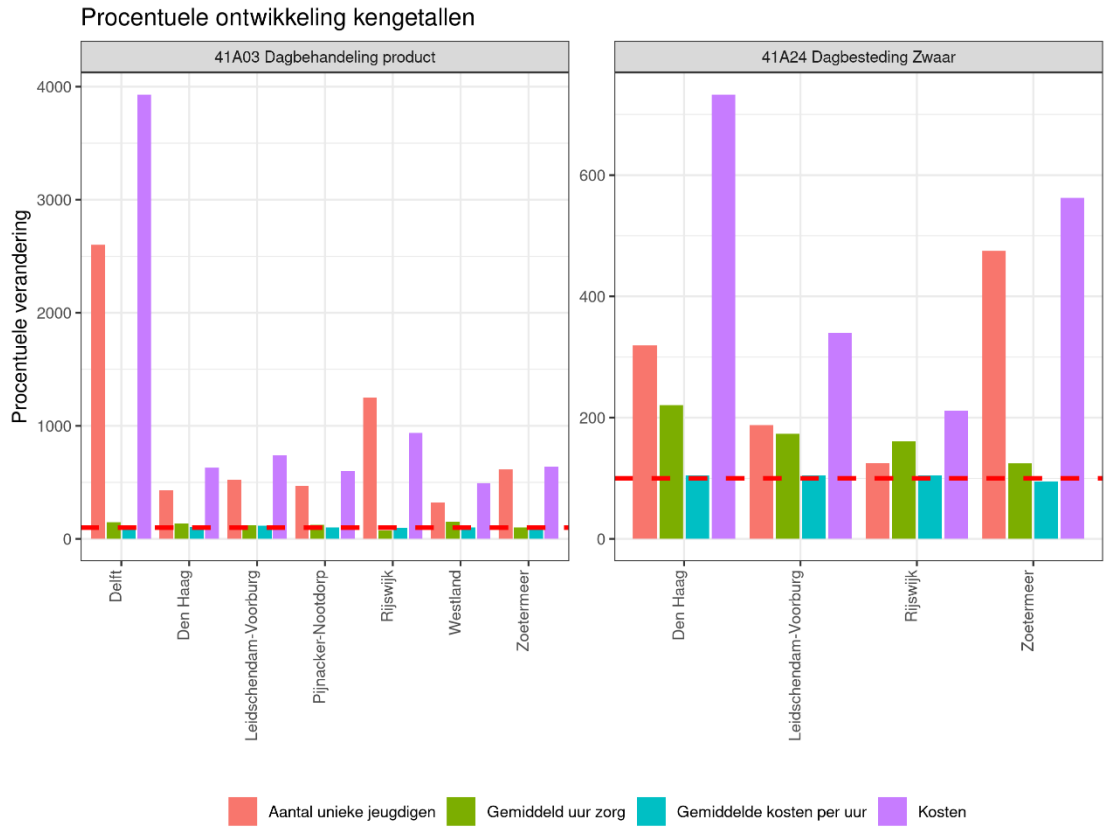

Figuur 31 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10 in de productcategorie 41 Dagbehandeling gesplitst naar gemeente*

In bijlage 1 'Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses' wordt verder op de verschillen tussen gemeenten ingegaan.

2.3.6 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling)

Er is sprake van *jeugdhulp met verblijf* als de jeugdige formeel niet thuis slaapt bij het eigen gezin. Het gaat daarom alleen om verblijfsvormen waarbij sprake is van een overnachting, zoals opvang in een pleeggezin, gezinsgerichte opvang of een vorm van gesloten jeugdhulp. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist doordeweeks, valt eronder. Het betreft hulp en zorg aan jeugdigen en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jeugdige, of opvoedingsproblemen van de ouders.[21]

[21] https://www.nji.nl/nl/Databank/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-voorziening/Jeugdhulp-met-verblijf

Bevinding

De toename van de kosten voor de productgroep *Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling)* met 23% (12,3% van de totale kostentoename) over de periode 2015 tot en met 2019 wordt voor 108,5% veroorzaakt door de toename van de kosten voor de inkoop van:

1. Pleegzorg (54,9% van de totale kostentoename voor de productcategorie)
2. Jeugdzorgplus (27,9% van de totale kostentoename voor de productcategorie)
3. Behandelgroep zwaar (25,7% van de totale kostentoename voor de productcategorie)

Achterliggende oorzaken voor de toename van de kosten voor deze producten zijn met name:
1. Een toename met 71,3% van de gemiddelde kosten per uur voor de pleegzorg;
2. Een toename met 39,5% van het aantal jeugdigen dat zorg ontvangen binnen de producten JeugdzorgPlus en Behandelgroep zwaar;
3. Voor het product Behandelgroep zwaar heeft de stijging van de gemiddelde kosten per uur met 16,7% een aandeel in de kostenstijging.

Toelichting

In de hiernavolgende figuur en tabel is de kostenontwikkeling over de periode 2015-2019 opgenomen voor de drie producten die vallen onder de categorie *Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling)* en die in absolute zin het meest bijdragen aan de stijging van de kosten.[22]

[22] *Het totaal in de kolom 'Aandeel kostenstijging categorie` komt boven de 100% uit. Dit komt omdat er ook producten zijn die een negatief aandeel in de totale kostenstijging hebben: bij deze producten zijn de kosten in 2019 ten opzichte van 2015 juist gedaald.*

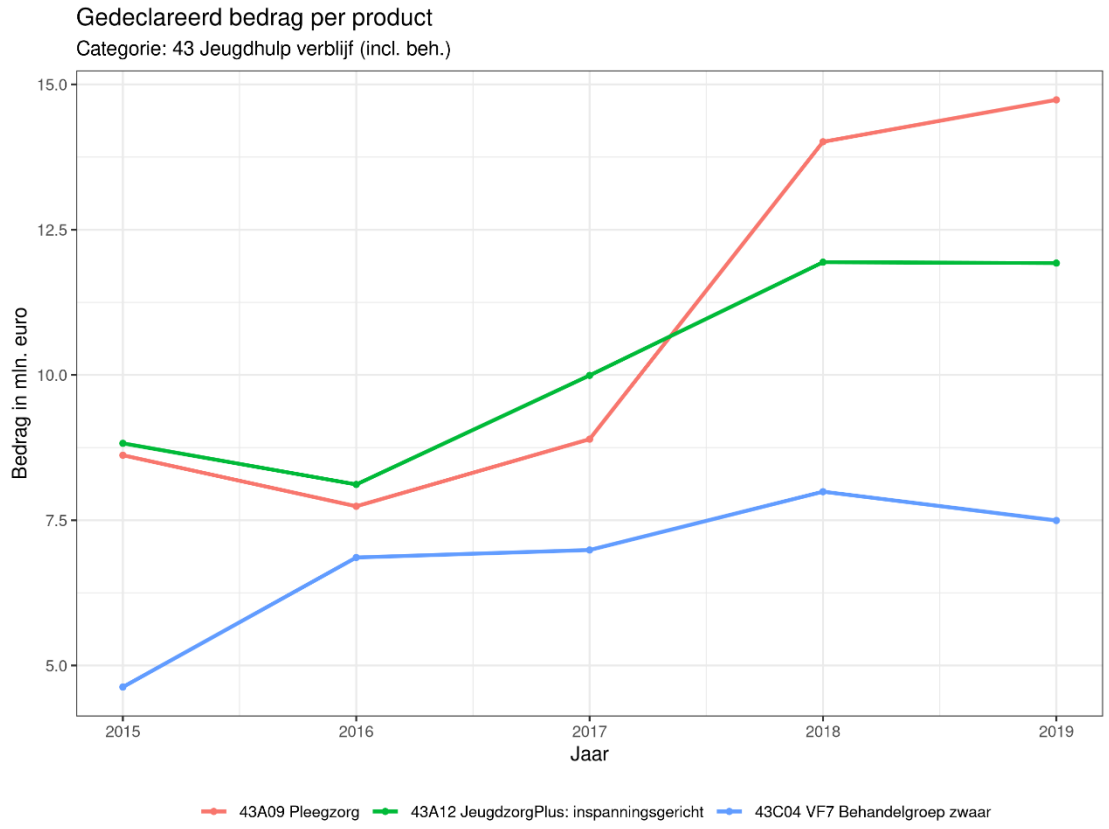

Figuur 32 *Totale kosten per product in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*

Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019	Aandeel kostenstijging categorie
43A09 Pleegzorg	€8,6 mln.	€14,7 mln.	€6,1 mln.	71%	54,90%
43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€8,8 mln.	€11,9 mln.	€3,1 mln.	35,10%	27,90%
43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	€4,6 mln.	€7,5 mln.	€2,9 mln.	61,90%	25,70%
Totaal deze producten	€22,1 mln.	€34,2 mln.	€12,1 mln.	54,70%	108,50%
Totaal categorie 43	€49 mln.	€60 mln.	€11 mln.	23.0%	100%

Tabel 20 *Totale kosten per product binnen de productcategorie Jeugdhulp met verblijf en enkele statistieken.*

Binnen de zorgcategorie Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling) stijgen met name de kosten voor de producten *Pleegzorg*, *Jeugdzorgplus: Inspanningsgericht* (vanaf nu *JeugdzorgPlus)* en *Behandelgroep zwaar* sterk:

- De kosten voor de *Pleegzorg* stijgen van € 8,6 mln. in 2015 met 71% naar € 14,7 mln. in 2019 en de stijging draagt voor 54,9% bij aan de totale stijging van de kosten voor de categorie Jeugdhulp met verblijf;
- De kosten voor *Jeugdzorgplus* stijgen van € 8,8 mln. in 2015 met 35,1% naar € 11,9 mln. in 2019 en de stijging draagt voor 27,9% bij aan de totale stijging van de kosten voor de categorie Jeugdhulp met verblijf;

- De kosten voor het product *Behandelgroep zwaar* stijgen van € 4,6 mln. in 2015 met 61,9% naar € 7,5 mln. in 2019 en de stijging draagt voor 25,7% bij aan de totale stijging van de kosten voor de categorie Jeugdhulp met verblijf.

De totale kosten voor deze drie producten stijgen van € 22,1 mln. in 2015 naar € 34,2 mln. in 2019. Dit is een stijging van 54,7% en deze stijging draagt voor 108,5% bij aan de stijging van de kosten voor de categorie. Dat dit aandeel is groter dan 100% is te verklaren doordat andere producten in kosten zijn gedaald.

In bijlage 1 'Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses' bij 4.1.4 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling) is te lezen dat er op gemeentelijk niveau een aantal verschillen zijn.

In de hierna volgende onderdelen is voor de drie zorgproducten Pleegzorg, Jeugdzorgplus en Behandelgroep zwaar de verandering van de drie kengetallen toegelicht.

Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen

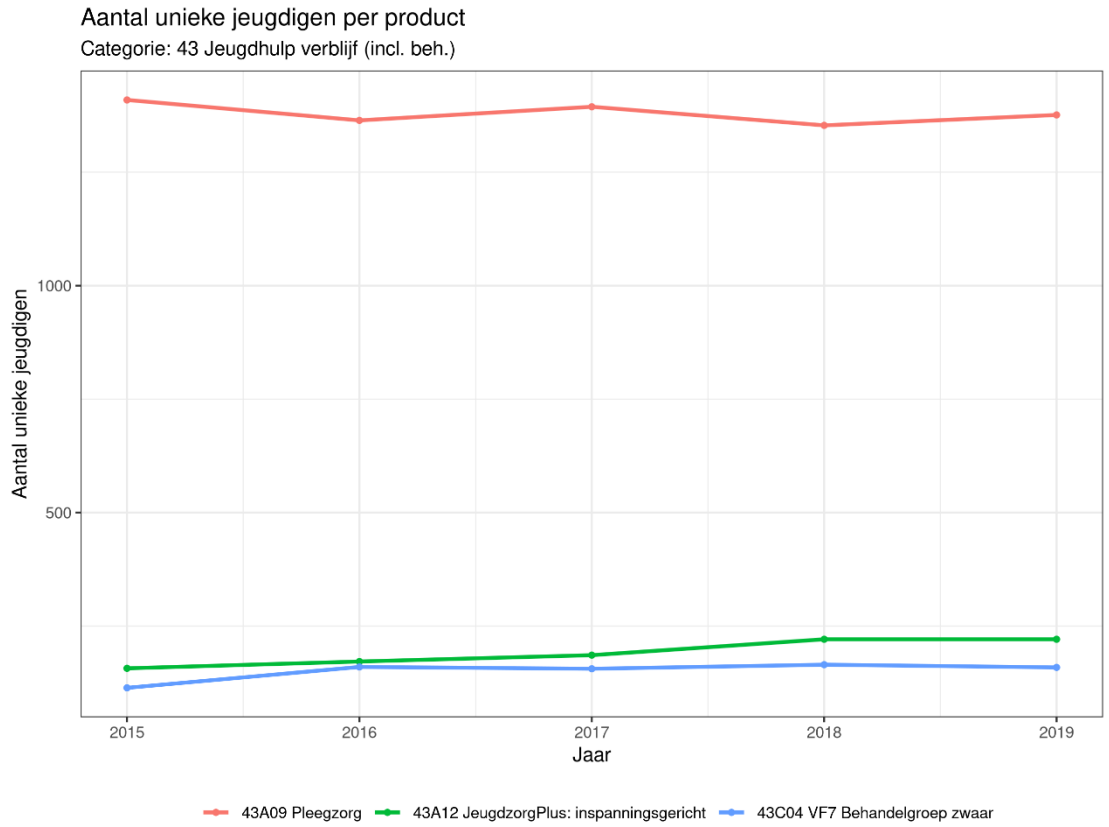

Figuur 33 Aantal unieke jeugdigen per product in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)

Product	Aantal unieke jeugdigen 2015	Aantal unieke jeugdigen 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
43A09 Pleegzorg	1409	1376	-33	−2,3%
43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	157	221	64	40,8%
43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	114	159	45	39,5%

Tabel 21 *Aantal unieke jeugdigen per product in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling) en enkele statistieken.*

Voor de drie geselecteerde producten binnen de zorgcategorie *Jeugdhulp met verblijf* zitten de meeste jeugdigen in de pleegzorg. Over de periode 2015 – 2019 daalde het aantal unieke jeugdigen in de pleegzorg met gemiddeld 0,4% per jaar van 1.409 in 2015 naar 1.376 in 2019. Dit is een totale daling van 2,3%. In 2017 en 2019 was er sprake van een lichte stijging van rond de 2% van het aantal unieke jeugdigen in de pleegzorg, in 2016 en 2018 was sprake van een lichte daling van rond de 3%.

Binnen het product *Jeugdzorgplus* stijgt het aantal unieke jeugdigen per jaar met gemiddeld 7% van 157 in 2015 tot 221 in 2019. In 2018 was de stijging met 18,8% het hoogst. In 2019 bleef het aantal unieke jeugdigen gelijk aan 2018. Over de periode 2015 – 2019 is de totale stijging 40,8%.

Het aantal unieke jeugdigen voor het product *Behandelgroep zwaar* stijgt gemiddeld met 6,8% per jaar van 114 jeugdigen in 2015 naar 159 jeugdigen in 2019. In 2016 was de stijging van het aantal unieke jeugdigen met 40,3% het hoogst. In 2019 was sprake van de grootste daling, het aantal unieke jeugdigen daalde toen met een kleine 4%. Over de gehele periode 2015 – 2016 is het aantal unieke jeugdigen gestegen met 39,5%.

In bijlage 1 ‘Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses’ bij 4.1.4 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling) is te lezen dat de afzonderlijke gemeenten eenzelfde ontwikkeling kennen.

Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige

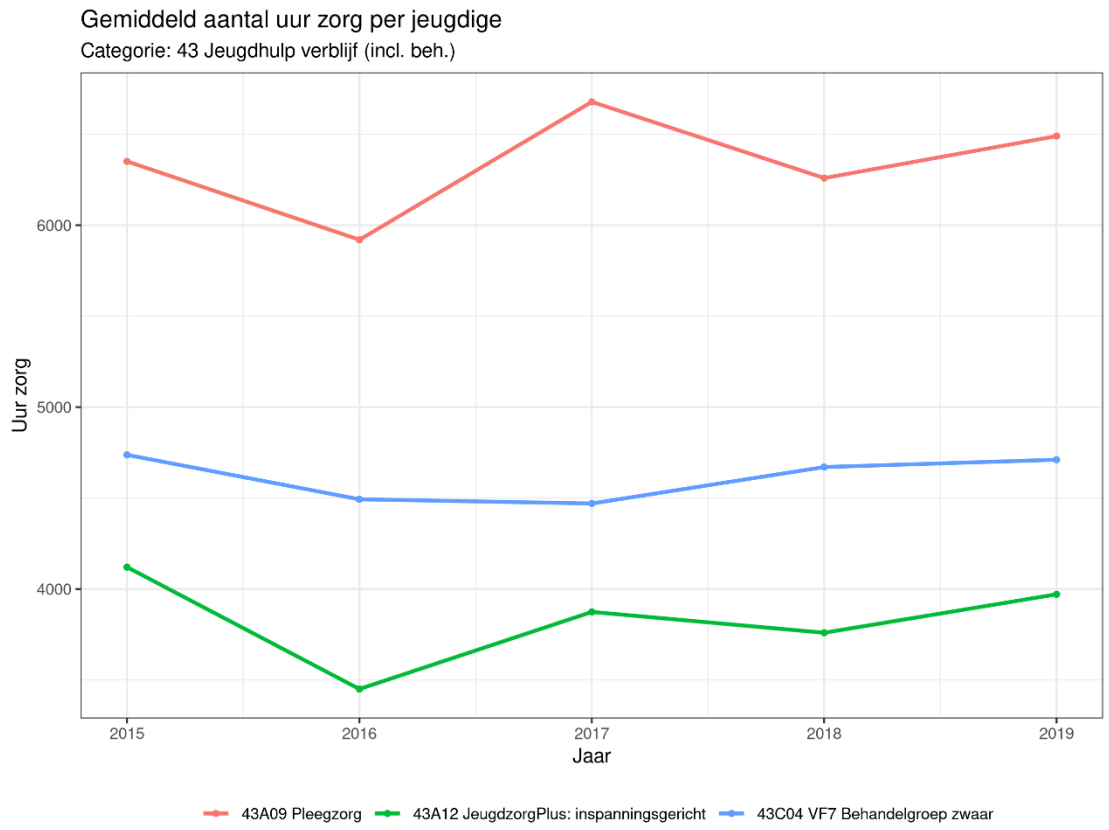

Figuur 34 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*

Product	Uur zorg 2015	Uur zorg 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
43A09 Pleegzorg	6351	6490	139.0	2,2%
43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	4120	3971	-149.3	−3,6%
43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	4737	4711	-26.7	−0,6%

Tabel 22 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige in de productcategorie 43 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling) en enkele statistieken.*

De totale stijging of daling in het gemiddelde aantal uren zorg per jeugdige van de drie producten over de periode 2015 tot en met 2019 is in deze productgroep vrij klein. Voor het product *Pleegzorg* is deze toename gemiddeld een kleine 0,5% per jaar, wat resulteert in een totale toename van 2,2%. Daarbij was er in de jaren 2016 en 2018 sprake van een stijging van 12,8% en 3,6%, in de jaren 2016 en 2019 was er sprake van een daling van 6,8% en 6,3%.

Voor het product *Jeugdzorgplus* is de afname in het gemiddelde aantal uren zorg per jeugdige gemiddeld 0,7% per jaar. Voor dit product was er in 2016 een daling van 16,3% ten opzichte van 2015, een stijging in van 12,3% in 2016, in 2017 wederom een daling met 6,9% en in 2019 een stijging met 5,6 %. Dit resulteert in een totale afname van 3,6%.

Het product *Behandelgroep zwaar* kent in de jaren 2016 en 2017 twee jaren daling in het gemiddelde aantal uren zorg per jeugdige met 5,2% en 0,5%, gevolgd door twee jaar stijging van 4,5% en 0,8%. Hierdoor is het gemiddelde aantal uren geboden zorg per jeugdige over de periode 2015 – 2019 nagenoeg gelijk gebleven.

In bijlage 1 ‘Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses’ bij 4.1.4 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling) is te lezen dat er op gemeentelijk niveau weinig verschil is met de algemene ontwikkeling.

Ontwikkeling van de gemiddelde kosten per uur per jeugdige

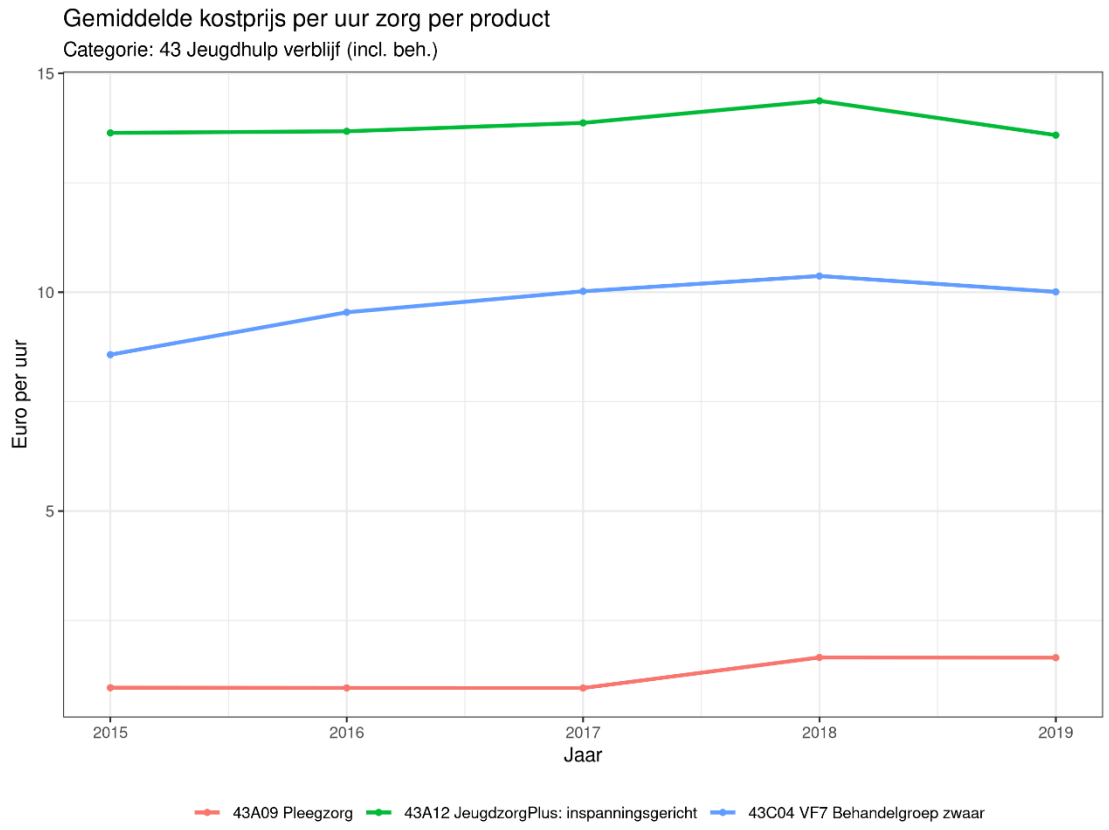

Figuur 35 *Gemiddelde kosten per uur zorg per product in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*

Product	Kostprijs 2015	Kostprijs 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
43A09 Pleegzorg	€0,96	€1,65	€0,69	71,3%
43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€13,64	€13,59	−€0,05	−0,4%
43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	€8,57	€10,01	€1,43	16,7%

Tabel 23 *Gemiddeld kosten per uur zorg per product in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling) en enkele statistieken.*

De kosten voor de geboden zorg omgerekend naar uur zorg zijn voor het product *Pleegzorg* relatief laag. Alleen in 2018 was er sprake van een forse stijging van de kostprijs per uur van €0,96 in 2017 met 73,1% naar € 1,73 in 2018. In de overige jaren was er nagenoeg geen verandering in de kostprijs. De gemiddelde kosten per uur geleverde *Pleegzorg* stegen van € 0,96 in 2015 naar € 1,65 in 2019. Voor het product *Jeugdzorgplus* is de kostprijs per uur in 2019 nagenoeg gelijk aan die van 2015: een daling van 0,4%. In 2018 steeg de kostprijs per uur met 3,6% ten opzichte van het voorgaande jaar het sterkst. Alleen in 2019 was sprake van een daling met 5,6%.

Voor het product *Behandelgroep zwaar* steeg de kostprijs per uur gemiddeld 3,1% per jaar. In 2016 steeg de kostprijs per uur met 11,3% het sterkst. In 2019 daalden de kostprijs per uur met 3,5%. De totale toename voor dit product is 16,7%.

In bijlage 1 ‘Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses’ bij 4.1.4 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling) is te lezen dat er op gemeentelijk niveau grote verschillen zijn.

Samenvatting welke ontwikkeling het meest bijdraagt aan de kostenontwikkeling

In onderstaande grafiek zijn de percentages opgenomen waarmee de drie kengetallen voor de drie producten tussen 2015 en 2019 zijn veranderd:

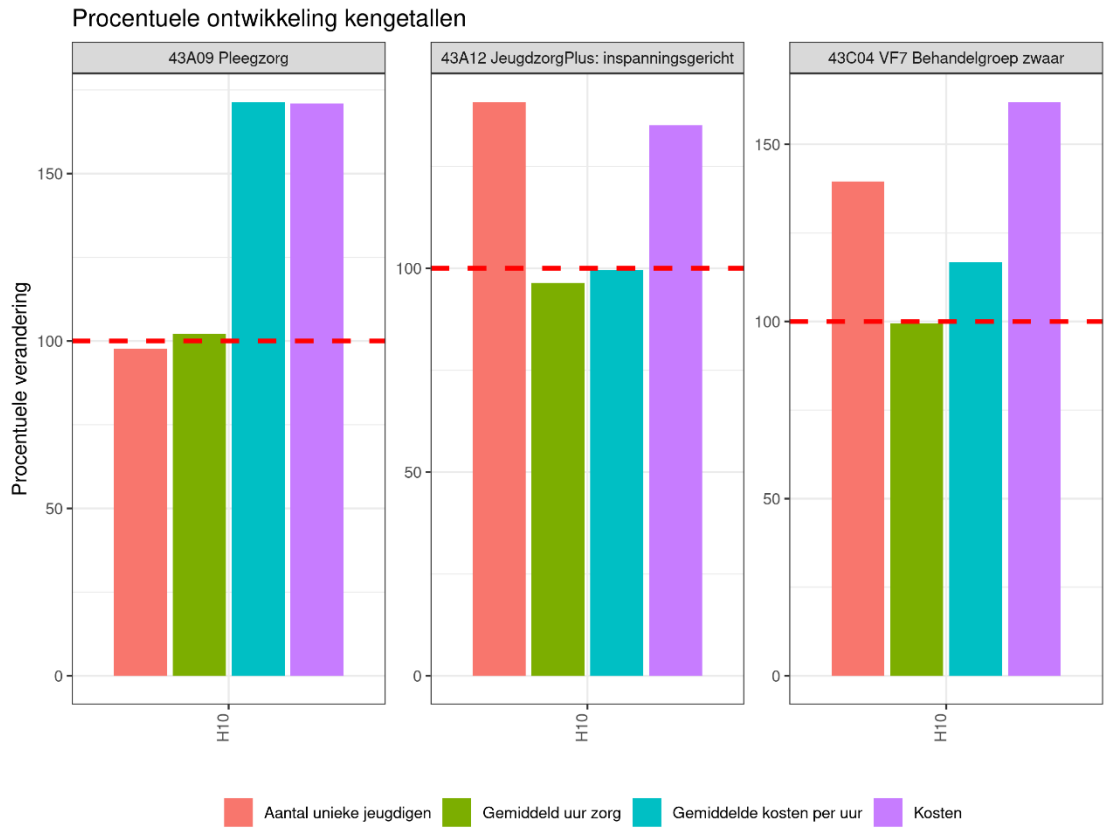

Figuur 36 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10 in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*

Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019	Aandeel kostenstijging categorie
43A09 Pleegzorg	€8,6 mln.	€14,7 mln.	€6,1 mln.	71%	54,90%
43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€8,8 mln.	€11,9 mln.	€3,1 mln.	35,10%	27,90%
43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	€4,6 mln.	€7,5 mln.	€2,9 mln.	61,90%	25,70%
Totaal deze producten	€22,1 mln.	€34,2 mln.	€12,1 mln.	54,70%	108,50%
Totaal categorie 43	€49 mln.	€60 mln.	€11 mln.	23.0%	100%

Tabel 24 *Totale kosten per product binnen de productcategorie Jeugdhulp met verblijf en enkele statistieken.*

Voor het product *Pleegzorg* valt op dat met name de gemiddelde kosten per uur verklaart waarom de kosten voor pleegzorg zijn toegenomen. Hoewel het absolute verschil in kostprijs niet groot is, heeft het door het hoge aantal uren zorg een groot effect op de totale kosten. Bij de producten

JeugdzorgPlus en *Behandelgroep zwaar* wordt de stijging vooral veroorzaakt door een toename van het aantal jeugdigen die deze vorm van zorg ontvangen. Verder is opvallend dat het gemiddelde aantal uren zorg bij alle producten nagenoeg gelijk is gebleven.

Door het geringe aantal jeugdigen dat in verschillende gemeenten zorg ontvangt leent deze productcategorie zich beperkt voor een analyse op gemeentelijk niveau.

Voor het product *Pleegzorg* kennen de afzonderlijke gemeenten dezelfde ontwikkeling als op het niveau van de gehele H10, waarbij een verandering in de gemiddelde kostprijs per uur de belangrijkste verklarende factor is voor de kostenstijging. Voor het product Jeugdzorg Plus kende gemeente Delft in tegenstelling tot de overige 3 gemeenten een kostendaling. In de gemeenten Den Haag en Zoetermeer is de kostenstijging voor het product Behandelgroep zwaar vooral te verklaren door een stijging van het aantal unieke jeugdigen.

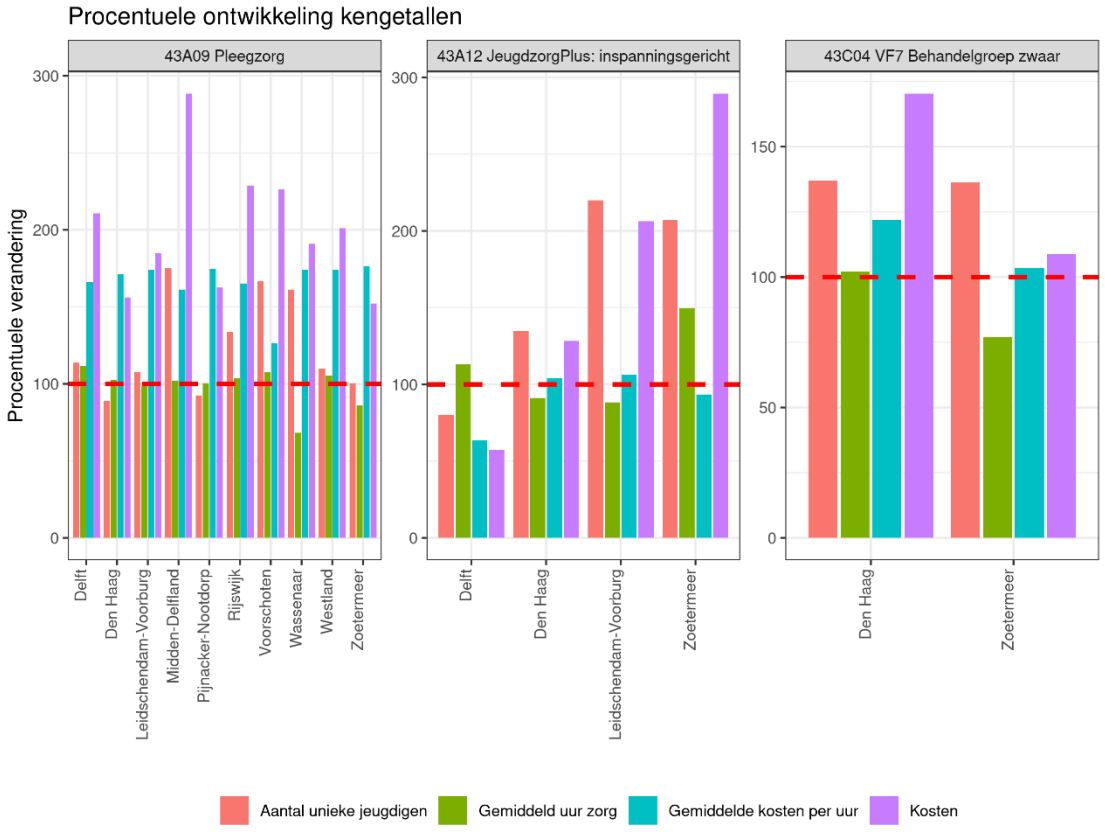

Figuur 37 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10 in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling) gesplitst naar gemeente*

In bijlage 1 'Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses' wordt verder op de verschillen tussen gemeenten ingegaan.

2.4 Belangrijkste oorzaken op een rij

De stijging van de kosten van de jeugdzorg (in al zijn vormen) heeft verschillende oorzaken. Deze zijn in paragraaf 2.3 systematisch geanalyseerd met behulp van kengetallen. Deze paragraaf zet de belangrijkste bevindingen op een rij.

Deze bevindingen gelden voor de H10 als geheel. Waar sprake is van een sterk afwijkend beeld in een of meer gemeenten, wordt dat in deze paragraaf aangegeven. In de bijlage is een volledige overzicht van de ontwikkeling van het beroep op, en de kosten van verschillende vormen van jeugdzorg in de afzonderlijke gemeenten te vinden. Daarbij past de kanttekening dat sommige vormen van jeugdzorg in bepaalde gemeenten om privacy-redenen (vanwege het kleine aantal individuele gevallen) maar beperkt geanalyseerd kunnen worden.

Onderstaand overzicht bevat de figuren met kengetallen van de analyses van de verschillende productgroepen samen.

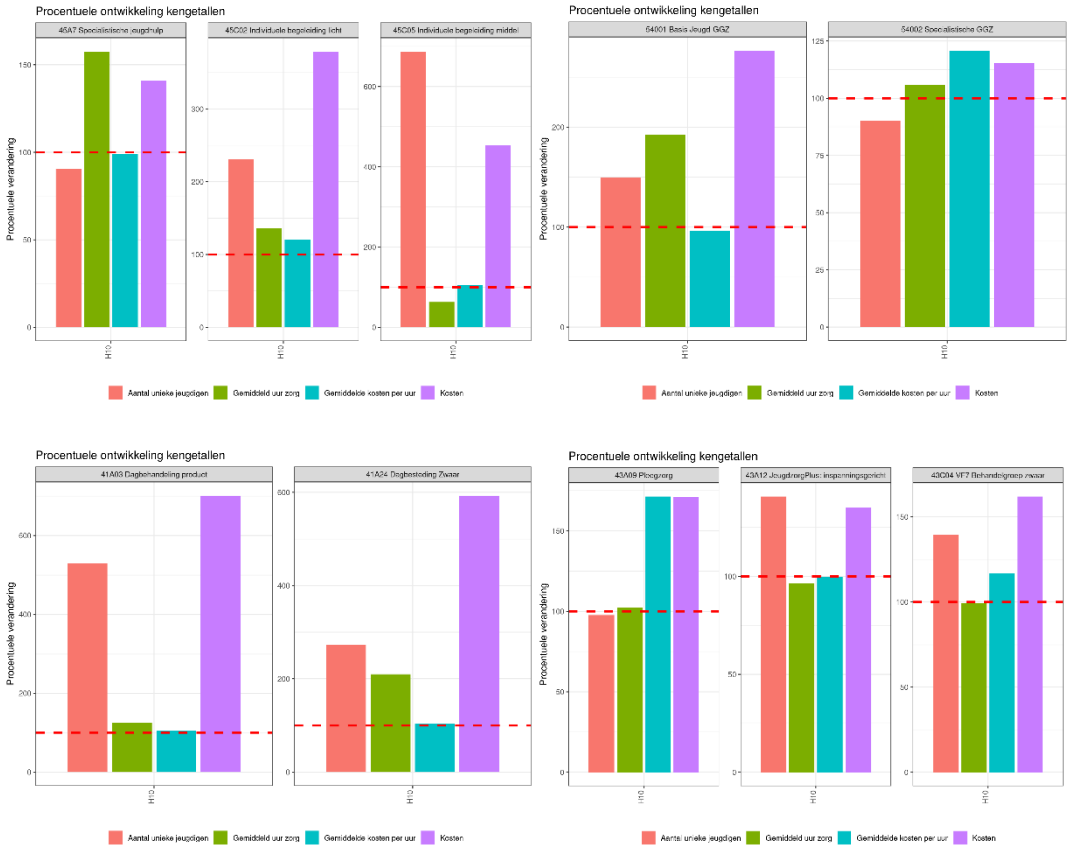

Figuur 38 *Procentuele verandering kengetallen gehele H10 in alle productcategorieën*

Bij de meeste producten is een toename van het aantal jeugdigen dat zorg ontvangt het kengetal dat het meest bijdraagt aan de totale kostenstijging. Dit is bij 6 van de 10 producten het geval.

Bij de producten *Specialistische jeugdhulp* en *Basis Jeugd GGZ* levert het gemiddelde uur zorg de belangrijkste bijdrage aan de kostenstijging. Bij de producten *Specialistische GGZ* en *Pleegzorg* was dat de gemiddelde uur zorg.

De kostentoename bij de productcategorie *Jeugd-GGZ* draagt met 38,4% fors bij aan de totale kostentoename voor de ingekochte jeugdhulp. Doordat het aandeel van het product *Basis Jeugd-GGZ* toeneemt ten opzichte van het product *Specialistische GGZ*, wordt de kostenstijging nog wat gematigd.

De gemiddelde kosten per uur zorgt niet voor beduidende verschillen tussen de gemeente. De tarieven zijn inmiddels verregaand geharmoniseerd.

2.5 Mogelijke verklaringen: verschuiving tussen producten

In de voorgaande paragrafen is op basis van een cijfermatige analyse van de producten met de grootste kostenstijgingen bepaald wat de belangrijkste oorzaak is: een stijging van het aantal unieke jeugdigen, een stijging van het aantal uren per jeugdige of een stijging van de kosten per uur.

Op basis van deze analyses is een vervolganalyse uitgevoerd die mogelijk een nadere verklaring kan geven over de stijging van de kosten: *nemen de kosten voor de jeugdzorg toe doordat er sprake is van een verschuiving van het inzetten van goedkopere vormen van jeugdzorg naar duurdere vormen van jeugdzorg?*

2.5.1 Algemeen

Zoals in de paragraaf 2.3.1 'Kengetallen H10' is aangegeven stijgt op het niveau van de gehele H10 het aantal unieke jeugdigen met jeugdzorg met 24% en neemt de gemiddelde hoeveelheid zorg (aantal uren) per jeugdige met 9% af. Voor de 10 producten uit dit hoofdstuk, die verantwoordelijk zijn voor rond de 60% van de totale kosten voor de jeugdzorg, is sprake van een daling met 1% van de gemiddelde hoeveelheid zorg per jeugdige. Dit komt omdat relatief gezien meer jeugdzorg wordt verstrekt voor zorgproducten waarvoor de gemiddelde hoeveelheid uren zorg per jeugdige laag is.

Zoals in onderstaande tabel is aangegeven blijft voor de drie zorgproducten uit de zorgcategorie 'Jeugdhulp met verblijf' de gemiddelde hoeveelheid uren zorg per jeugdige vrijwel gelijk met 6.033 uur in 2015 en 6.012 uur in 2019. Voor de andere zeven zorgproducten stijgt de gemiddelde hoeveelheid uren zorg per jeugdige met 70% van 37 uur in 2015 naar 63 uur in 2019. De gemiddelde hoeveelheid zorg per jeugdige daalt desondanks 1% wanneer de tien producten worden samengenomen. Dit komt omdat het aantal jeugdigen waarvoor jeugdhulp met verblijf wordt aangeboden (+5%) minder sterk toeneemt dan het aantal jeugdigen waarvoor jeugdhulp zonder verblijf wordt aangeboden (+13%). Hierdoor neemt relatief gezien de hoeveelheid zorg met een lange zorgduur af en de hoeveelheid zorg met een korte zorgduur toe. De daling van de gemiddelde hoeveelheid zorg per jeugdige wordt dus niet veroorzaakt doordat binnen de zorgproducten structureel minder zorg wordt geboden.

2015	Unieke jeugdigen	Uren zorg per jeugdige	Totaal aantal uren zorg
3 producten jeugdhulp met verblijf	1.680	6.033	10.135.505
7 producten jeugdhulp zonder verblijf	22.232	37	820.701
Totaal	**23.912**	**458**	**10.956.205**
2019	**Unieke jeugdigen**	**Uren zorg per jeugdige**	**Totaal aantal uren zorg**
3 producten jeugdhulp met verblijf	1.756	6.012	10.556.784
7 producten jeugdhulp zonder verblijf	25.029	63	1.576.573
Totaal	**26.785**	**453**	**12.133.357**
Toe-/afname 2019 t.o.v. 2015	**Unieke jeugdigen**	**Uren zorg per jeugdige**	**Totaal aantal uren zorg**
3 producten jeugdhulp met verblijf	+5%	0%	4%
7 producten jeugdhulp zonder verblijf	+13%	+70%	+92%
Totaal	**+12%**	**-1%**	**+11%**

Tabel 25 *Relatieve verschuiving tussen zorgproducten met en zonder verblijf*

Om na te gaan of de kosten voor de jeugdzorg toenemen doordat er sprake is van een verschuiving van het inzetten van goedkopere vormen van jeugdzorg naar duurdere vormen van jeugdzorg, zijn de tarieven per uur die voor alle zorgproducten in rekening worden gebracht in categorieën ingedeeld.

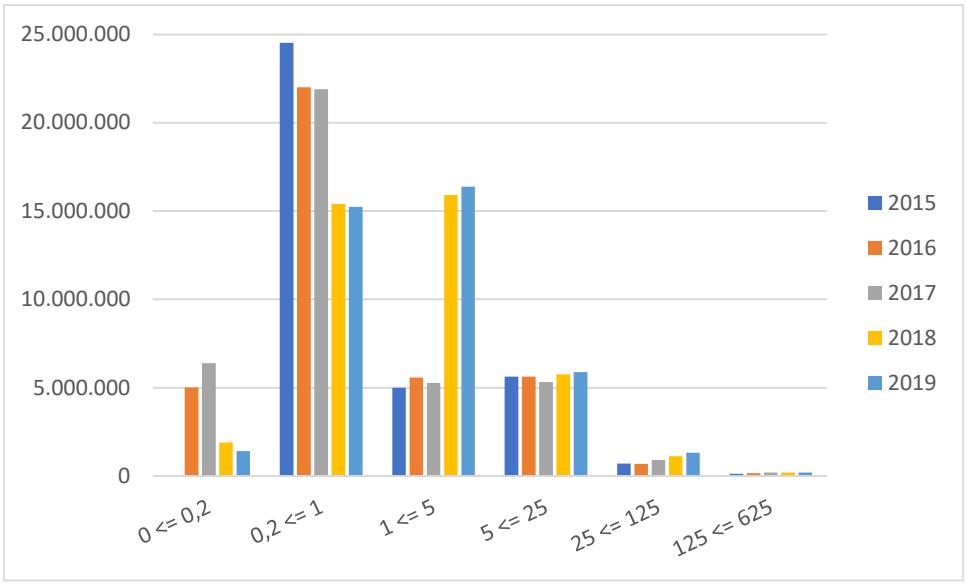

Figuur 39 *Kosten jeugdzorg opgesplitst naar de berekende tarieven per uur*

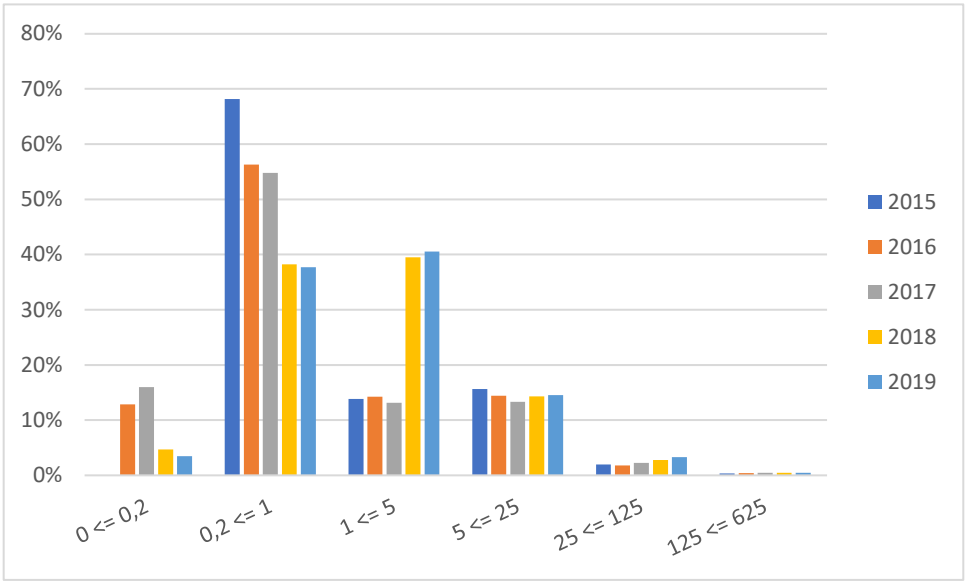

Figuur 40 *Kosten jeugdzorg opgesplitst naar de berekende tarieven per uur weergegeven in procenten*

Voor de relatief lage tarieven neemt het gebruik af en voor de relatief hoge tarieven is een toename van het gebruik te constateren. Een lage kostprijs per uur wil echter niet zeggen dat er sprake is van een lichtere vorm van zorg. De laagste categorie bestaat alleen uit het product ‘Pleegzorg bijzondere kosten’ en in de tweede categorie zit onder andere de producten ‘Pleegzorg’ en ‘Voogdij’. In onderstaande figuren is daarom gekeken of er een verschuiving is van kosten wanneer naar de gemiddelde kosten per kind wordt gekeken.

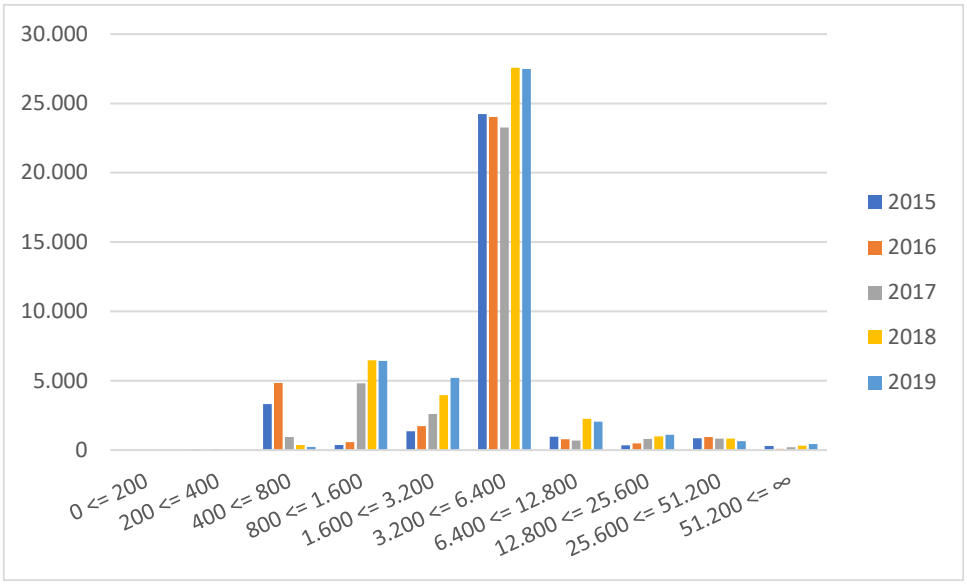

Figuur 41 *Aantal jeugdigen met jeugdzorg opgesplitst naar de categorieën van kosten die in het totaal per jeugdige in dat jaar gemaakt zijn.*

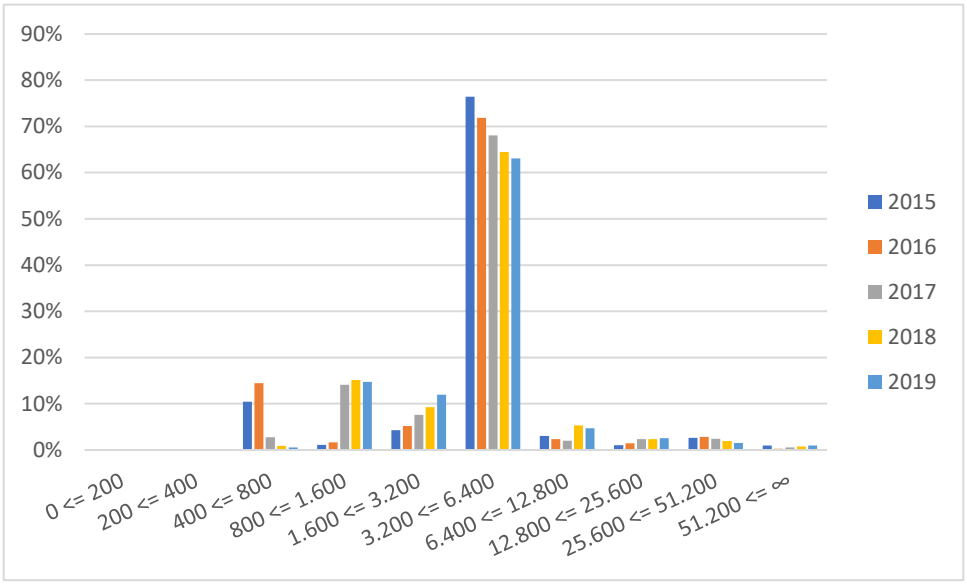

Figuur 42 *Percentage jeugdigen met jeugdzorg opgesplitst naar de categorieën van kosten die in het totaal per jeugdige in dat jaar gemaakt zijn.*

Hat aantal jeugdigen waarvoor de kosten minder dan € 3.200 per jaar bedragen is van 5.051 in 2015 met bijna 135% gestegen naar 11.856 in 2019. Het aantal jeugdigen waarvoor de kosten meer dan € 3.200 per jaar bedragen is van 26.679 in 2015 met 19% gestegen naar 31.720 in 2019. Het aandeel jeugdigen met zorg tot € 3.200 per jaar is van 16% gestegen naar 27%. Het aandeel jeugdigen met zorg vanaf € 3.200 per jaar is gedaald van 84% nar 73%.

Samengevat is zowel voor jeugdzorg met minder kosten per jeugdige als voor jeugdzorg met meer kosten per jeugdige sprake van een stijging. De stijging voor jeugdzorg met minder kosten per jeugdige is echter groter dan de stijging voor de jeugdzorg met meer kosten per jeugdige. Hierdoor neemt *ten opzichte van het totaal aantal jeugdigen* het aantal jeugdigen waarvoor de kosten per

jeugdige minder dan € 3.200 bedragen toe en het aantal jeugdigen waarvoor de kosten per jeugdige méér dan € 3.200 bedragen af.

2.5.2 Dagbehandeling en dagbesteding

Binnen de zorgcategorie '41 Dagbehandeling' is onderzocht of er een verschuiving plaatsvindt tussen de goedkopere en duurdere producten. In onderstaande figuur is de voor de periode 2015-2019 opgenomen hoeveel jeugdigen van vijf producten binnen deze zorgcategorie gebruik maken.

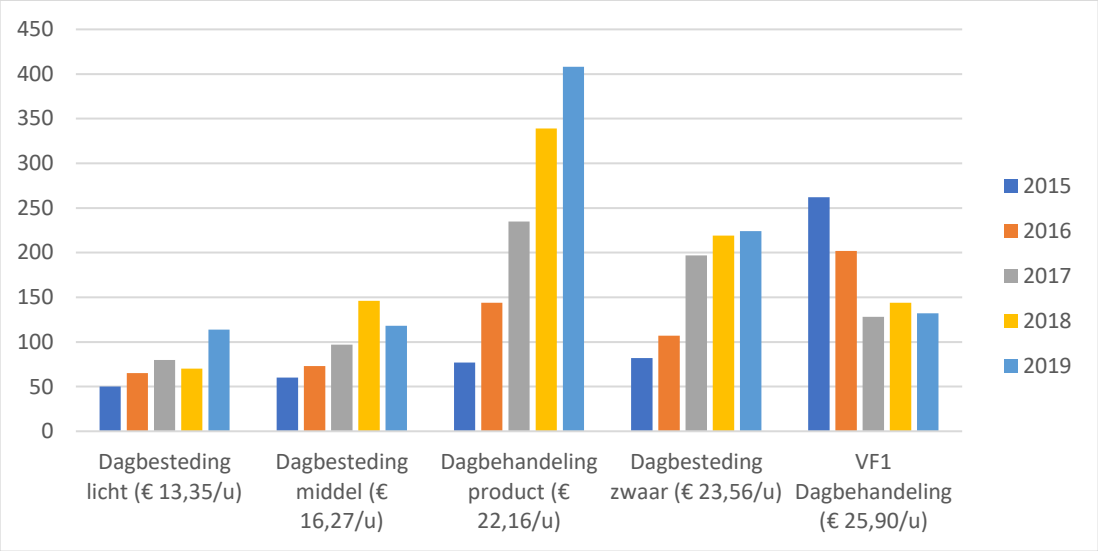

Figuur 43 *Aantal unieke jeugdigen voor 5 producten dagbehandeling en dagbesteding.*[23]

Over het algemeen valt op dat voor de eerste vier producten sprake is van een toename van het aantal jeugdigen. Alleen voor de laatste en duurste categorie is sprake van een afname. De stijging voor 'Dagbehandeling product' is het hoogst. Van een structurele verschuiving naar het gebruik van duurdere producten lijkt geen sprake te zijn. Wanneer per jaar wordt gekeken valt echter wel op dat in 2018 voor 'Dagbesteding licht' een dip zit, terwijl bij 'Dagbesteding middel' juist een piek zit. De stijging van het product 'Dagbesteding zwaar' lijkt het omgekeerde patroon te volgen van het duurdere product 'VF1 Dagbehandeling' die daalt.

In onderstaande figuur is de hoeveelheid zorg opgenomen die per jeugdige voor de voorgaande producten per jaar in uur is geboden.

[23] *Het bedrag per uur in de labels is het gemiddelde over 2015 tot en met 2019 van de gemiddelde kosten per uur per jeugdige voor dat product.*

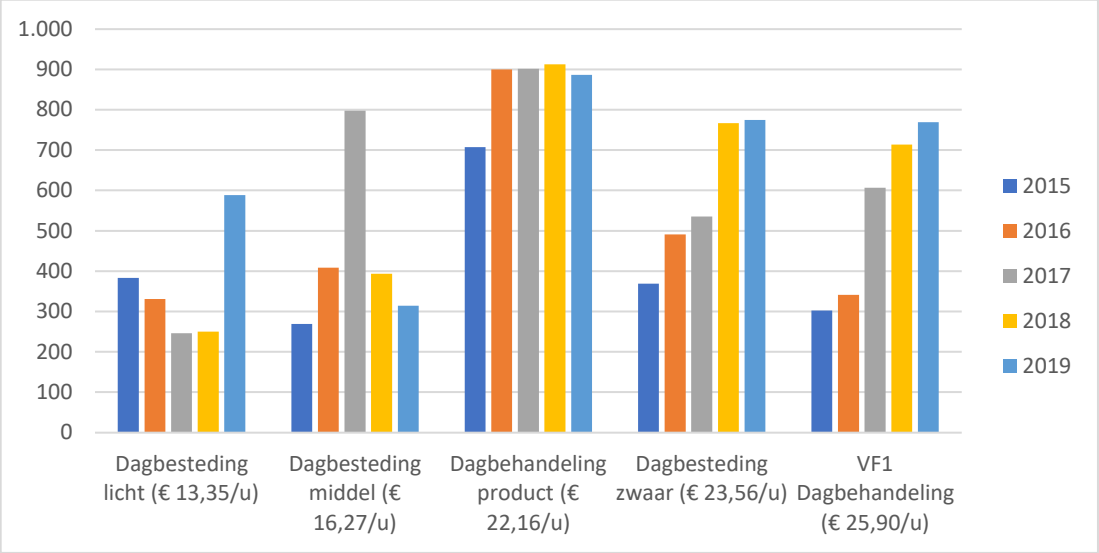

Figuur 44 *Gemiddelde aantal uren zorg dat per product en per jeugdige is aangeboden.*

Over het algemeen worden in de loop der jaren meer uren zorg per jeugdige geboden. In 2016, 2017 en 2018 was dit voor de 'Dagbesteding licht' echter relatief weinig, en voor 'Dagbesteding middel' relatief veel met een forse piek in 2017. Voor 'Dagbesteding zwaar' en 'VF1 Dagbehandeling' neemt de geleverde zorg per jeugdige flink toe. Voor 'VF1 dagbehandeling' is in 2015 en 2016 de hoeveelheid zorg per kind fors lager dan in latere jaren. Echter, het aantal unieke jeugdigen waarvoor deze zorg werd aangeboden was toen nog flink hoger (zie figuur 43).

In onderstaande figuur zijn de totale kosten per product opgenomen.

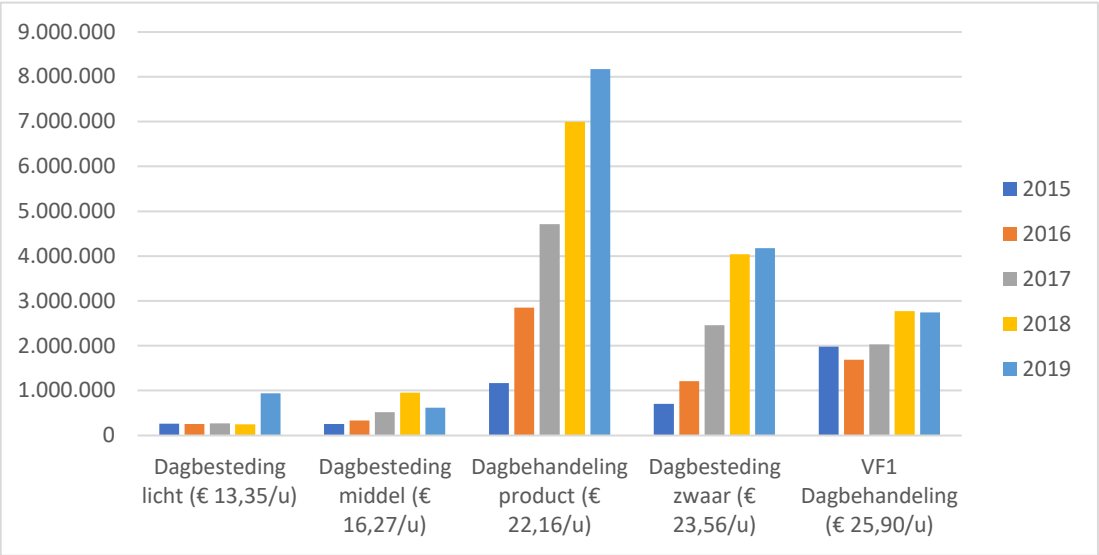

Figuur 45 *Totale kosten per product Dagbehandeling en dagbesteding.*

Samenvattend valt voor de vijf producten op dat de kosten voor 'Dagbesteding licht' in 2019 relatief hoog zijn (meer jeugdigen en meer zorg per jeugdige) en die voor 'Dagbesteding middel' in 2019 relatief laag zijn (minder jeugdigen en minder zorg per jeugdige). De grote kostenstijgingen zitten echter bij de duurdere producten 'Dagbehandeling product' en 'Dagbesteding zwaar' waarvoor voor meer jeugdigen meer zorg wordt geboden. Bij 'VF1 Dagbehandeling' krijgen weliswaar minder

jeugdigen zorg, maar neemt de hoeveel zorg per jeugdige toe, waardoor de kosten vanaf 2016 toch stijgen.

2.5.3 GGZ

Onderzocht is of op individueel niveau van het ene op het andere jaar veel verschuivingen plaatsvinden in de producten die voor jeugdigen worden aangeboden. Voor de GGZ valt hierbij op dat in 2018 relatief veel verschuivingen hebben plaatsgevonden (zie ook onderdeel 'Overige verschuivingen' hierna in deze paragraaf). In onderstaande tabel zijn de kosten van de GGZ-producten voor opeenvolgende jaren weergegeven. De kosten voor de GGZ zijn van € 45,4 mln. in 2015 met € 18,3 mln. gestegen naar € 63,8 mln. in 2019.

Product	2015	2016	2017	2018	2019	Toename	Toename%
54001 Basis Jeugd-GGZ	€ 2.136.082	€ 3.047.456	€ 3.931.454	€ 4.547.980	€ 5.906.563	€ 3.770.480	277%
54002 Specialistische GGZ	€ 43.293.955	€ 43.065.338	€ 41.181.700	€ 41.281.056	€ 49.981.776	€ 6.687.821	115%
54003 Hoog-Specialistische Jeugd-GGZ				€ 7.942.275	€ 7.882.935	€ 7.882.935	
Totaal	**€ 45.430.038**	**€ 46.112.794**	**€ 45.113.154**	**€ 53.771.310**	**€ 63.771.274**	**€ 18.341.237**	**140%**

Tabel 26 *Kosten per jaar voor de GGZ-producten*

Opvallend hierbij is dat het vanaf 2018 aanbieden van hoog-specialistische Jeugd-GGZ niet geleid heeft tot een daling bij de andere GGZ-producten.

2.5.4 Dyslexie

Vanuit de verschillende producten wordt steeds meer verwezen naar diagnostiek en hulp bij dyslexie. In onderstaande tabel zijn de hiermee gemoeide kosten opgenomen.

Product	2015	2016	2017	2018	2019	Toename
54C02 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Diagnostiek	€ -	€ -	€ -	€ 886.666	€ 868.410	€ 868.410
54C03 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Behandeling	€ -	€ -	€ -	€ 3.707.835	€ 3.937.210	€ 3.937.210
54C04 dyslexiezorg	€ 497	€ 236.781	€ 565.730	€ 22.358	€ -	€ -497
Totaal	**€ 497**	**€ 236.781**	**€ 565.730**	**€ 4.616.859**	**€ 4.805.619**	**€ 4.805.122**

Tabel 27 *Kosten per jaar voor de Dyslexie-producten*

Vanaf 2018 is de behandeling van dyslexie als aparte code in de inkoopcontracten opgenomen. Daarvoor werd de behandeling van dyslexie onder specialistische GGZ geboekt. De stijging van specialistische GGZ zonder dyslexie is daardoor groter dan de stijging van het product '54002 Specialistische GGZ' met € 6,7 mln. (+15%), zoals in de vorige paragraaf is weergegeven. De producten '54002 Specialistische GGZ' en '54C03 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Behandeling' samen stijgen van € 43,3 mln. in 2015 met € 10,6 mln. (+25%) naar € 53,9 mln. in 2019.

Product	2015	2016	2017	2018	2019	Toename
54002 Specialistische GGZ	€ 43.293.955	€ 43.065.338	€ 41.181.700	€ 41.281.056	€ 49.981.776	€ 6.687.821
54C03 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Behandeling	€ -	€ -	€ -	€ 3.707.835	€ 3.937.210	€ 3.937.210
Totaal	**€ 43.293.955**	**€ 43.065.338**	**€ 41.181.700**	**€ 44.988.890**	**€ 53.918.986**	**€ 10.625.031**

Tabel 28 *Totale kosten per jaar voor specialistische GGZ en behandeling dyslexie*

2.5.5 Overige verschuivingen

Onderzocht is in hoeverre voor jeugdigen van het ene op het andere jaar verschuivingen in de aangeboden zorg hebben plaatsgevonden. Omdat het logisch kan zijn dat een zorgproduct wordt opgevolgd door een ander zorgproduct is in beeld gebracht of in één van de jaren ten opzichte van andere jaren opvallende verschillen bestaan. In onderstaande tabel is opgenomen wanneer jeugdigen in een volgend jaar een ander zorgproduct krijgen aangeboden en wanneer in één van de jaren dit voor meer dan 500 jeugdigen meer het geval is dan gemiddeld in de andere jaren. Het afwijkende jaar is in de tabel geel gemarkeerd. De analyse is alleen uitgevoerd voor jeugdigen die in eerste instantie

een zorgproducten uit de vier zorgcategorieën: ’41 Dagbehandeling’, ‘43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)’, ‘45 Jeugdhulp ambulant’ en ‘54 Jeugd-GGZ’ aangeboden kregen.

Bronproduct (categorieën)	product_declaratie	Aantal_2016	Aantal_2017	Aantal_2018	Aantal_2019
45A49 JH2-C Specialistische groepshulp licht	41C01 Begeleiding groep licht	0	0	810	0
45A49 JH2-C Specialistische groepshulp licht	54003 Hoog-Specialistische Jeugd-GGZ	0	0	539	21
45A53 JH3-A Ambulante therapeutische jeugdhulp	54002 Specialistische GGZ	0	6	15	660
45A7 Specialistische jeugdhulp	41C02 Begeleiding groep zwaar	0	0	547	5
45A7 Specialistische jeugdhulp	45C05 Individuele begeleiding middel	135	483	1673	757
45A7 Specialistische jeugdhulp	48A03 Voogdij	21	41	766	37
45A7 Specialistische jeugdhulp	54002 Specialistische GGZ	668	620	2125	939
45A7 Specialistische jeugdhulp	54003 Hoog-Specialistische Jeugd-GGZ	0	0	1252	226
45C03 Behandeling Paramedisch	45C05 Individuele begeleiding middel	0	0	1090	0
45C05 Individuele begeleiding middel	45A7 Specialistische jeugdhulp	1255	68	1192	244
45C05 Individuele begeleiding middel	45C09 Individuele begeleiding zwaar	0	0	730	153
45C05 Individuele begeleiding middel	54003 Hoog-Specialistische Jeugd-GGZ	0	0	1024	68
45C07 Behandeling IOG	45A65 Behandeling individueel	11	31	783	0
54001 Basis Jeugd-GGZ	54003 Hoog-Specialistische Jeugd-GGZ	0	0	835	260
54002 Specialistische GGZ	45A53 JH3-A Ambulante therapeutische jeugdhulp	1	14	1005	271
54002 Specialistische GGZ	45A7 Specialistische jeugdhulp	781	2011	2650	1246
54002 Specialistische GGZ	45C05 Individuele begeleiding middel	265	582	1878	825
54002 Specialistische GGZ	45C09 Individuele begeleiding zwaar	0	0	769	375
54002 Specialistische GGZ	54003 Hoog-Specialistische Jeugd-GGZ	0	0	6096	367
54002 Specialistische GGZ	54C03 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Behandeling	0	0	8887	246
54C02 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Diagnosti	54C03 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Behandeling	0	0	0	1177
54C04 dyslexiezorg	54C03 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Behandeling	0	0	1244	0
H458 Logeren met begeleiding midweek middel	44C03 Kortdurend verblijf zwaar	0	11	674	0

Tabel 29 *Zorgproducten waarvoor jeugdigen in een volgend jaar een ander zorgproduct krijgen aangeboden en waarvoor in één van de jaren dit voor meer dan 500 jeugdigen het geval is dan gemiddeld in de andere jaren.*

Vooral in 2018 vinden er opvallend veel wijzigingen plaats ten opzichte van de andere jaren. In 2018 is de harmonisatie van de producten en tarieven doorgevoerd. Vanaf dat moment betalen de H10-gemeenten voor eenzelfde product dezelfde kosten per uur zorg. Zoals in paragraaf 2.2.2 is aangegeven zijn de totale kosten voor de jeugdzorg in 2018 sterker toegenomen dan in andere jaren.

2.6 Verwijzers (CBS-data)

In de bestanden die de rekenkamer(commissie)s van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden hebben ontvangen is geen informatie opgenomen over de verwijzers. Deze informatie leveren de H10-gemeenten wel aan het CBS. Hiervoor worden door de gemeenten verschillende datasets aan elkaar gekoppeld. Door de hierbij betrokken ambtenaren is echter aangegeven dat de betrouwbaarheid van deze data beperkt is. Om toch een indruk te geven hebben de rekenkamer(commissie)s op basis van de openbare CBS-data in kaart gebracht hoe de verwijzingen naar de ingekochte jeugdzorgtrajecten zich ontwikkelen.

Bevinding

Onder voorbehoud van de kwaliteit van de data die door de H10-gemeenten aan het CBS worden geleverd vindt de toename van het aantal jeugdzorgtrajecten vooral plaats bij de gemeentelijke toegang tot de jeugdzorg.

Toelichting

In onderstaande tabel zijn de in de CBS-data te onderscheiden verwijzers opgenomen.

Verwijzers voor de jeugdhulptrajecten	Omschrijving
Gemeentelijke toegang	De jeugdige is door de gemeente of een gemeentelijke organisatie aangemeld bij een jeugdhulpaanbieder.
Huisarts	De jeugdige is door de huisarts aangemeld bij een jeugdhulpaanbieder.

Jeugdarts	De jeugdige is door de jeugdarts aangemeld bij een jeugdhulpaanbieder.
Gecertificeerde instelling	Gecertificeerde instellingen zijn organisaties die, conform de Jeugdwet, maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering uitvoeren. Deze instellingen moeten in het bezit zijn van een certificaat. Daarvoor moeten zij aan een aantal eisen voldoen gericht op het borgen van de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering. In de praktijk gaat het hier om de voormalige Bureaus Jeugdzorg en een aantal landelijk werkende gespecialiseerde instellingen (zoals de William Schrikker Groep en het Leger des Heils).
Medisch specialist	De jeugdige is door een medisch specialist aangemeld bij een jeugdhulpaanbieder.
Rechter, Officier van Justitie, ...	Rechter, Officier van Justitie, functionaris Justitiële jeugdinrichting
Geen verwijzer of onbekende verwijzer	Alle vrij toegankelijke jeugdhulp. De scheidslijn tussen vrij toegankelijke jeugdhulp en niet vrij toegankelijke jeugdhulp bepaalt de gemeente en kan daarom in elke gemeente anders zijn. Alle niet vrij toegankelijke hulp waarbij onbekend is wie de verwijzer is. Bijvoorbeeld hulp die gestart is voor 1-1-2015. NB In de CBS-data wordt tussen 'geen verwijzer' en 'verwijzer onbekend' onderscheid gemaakt. Uit de data blijkt echter dat het onderscheid tussen beide categorieën niet goed mogelijk is.

Tabel 30*In CBS-data te onderscheiden verwijzers naar jeugdzorg.*

In onderstaande figuur is de ontwikkeling van het aantal jeugdhulptrajecten per verwijzer in de regio Haaglanden over de periode 2015 tot en met 2018 opgenomen.

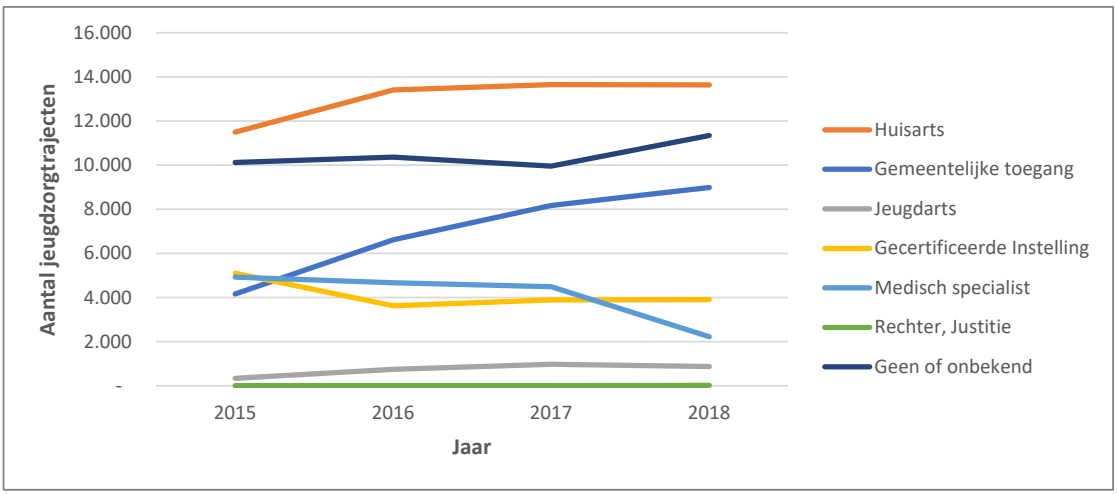

Figuur 46 *Ontwikkeling van het aantal jeugdzorgtrajecten per verwijzer in de regio Haaglanden over de periode 2015 tot en met 2018.*

In 2016 neemt het aantal verwijzingen door de huisarts sterk toe. Vanaf 2016 blijft het aantal verwijzingen door de huisarts echter redelijk constant. Het aantal verwijzingen via de gemeente of via

gemeentelijke organisatie neemt over de gehele periode sterk toe, waarbij de groei wel langzaam afvlakt. De verwijzingen via andere kanalen nemen af of dragen relatief gezien weinig bij aan het totaal. De categorieën ‘Geen of onbekende verwijzer’ is relatief groot en relatief constant. Alleen in 2018 is sprake van een sterkere stijging. In 2018 is tegelijkertijd sprake van een grotere daling van de registratie van verwijzingen door een medisch specialist.

In bijlage 4 zijn de CBS-gegevens over de verwijzers per gemeente uitgesplitst.

3 KOSTENONTWIKKELING PGB-INZET & OVERIGE GEMEENTELIJKE KOSTEN

3.1 Inleiding

Het tweede deel van dit onderzoek heeft betrekking op de kosten voor de jeugdzorg die buiten regionale inkoop plaats vindt en dus niet via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden worden verstrekt, zoals de kosten die gemaakt worden voor de inzet van wijkteams, vervoerskosten of het Persoons Gebonden Budget (PGB) dat aan een hulpbehoevende jeugdige wordt toegekend.

Voor de grootste kostenposten (of indien van toepassing: opvallende kostenposten) wordt bekeken of en hoe die cijfers te duiden zijn aan de hand van volumes, zoals het aantal unieke jeugdigen of het aantal trajecten. Ook worden de kosten in de jeugdzorg die per gemeente worden verstrekt voor de H10-gemeenten met elkaar vergeleken. Dit deel van het onderzoek heeft, evenals het eerste deel, als doel antwoord te geven op de volgende onderzoeksvraag:

“Wat zijn de belangrijkste oorzaken van de toename van de kosten in de jeugdzorg voor de H10 gemeenten?”

Om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag is gebruikgemaakt van onderstaande informatie, die iedere H10 gemeente afzonderlijk heeft aangeleverd:

1. Informatie over het toegekende PGB, per jeugdige (geanonimiseerd), met daarbij het volgende gespecificeerd (waar mogelijk): een versleutelde BSN, de eerste vier cijfers van de postcode, start- en einddatum, het budget, de besteding, het saldo en een productomschrijving. Dit in de periode van 2015 t/m 2019.
2. Eventuele overige kosten ten laste van de gemeente, die onderdeel uitmaken van de totale kosten voor jeugdzorg, waar mogelijk gespecificeerd naar unieke jeugdigen. Dit in de periode van 2015 t/m 2019. Hieronder vallen:
    a. Zorg in natura eigen gemeente (dus buiten het servicebureau om)
    b. Uitvoeringskosten
    c. Toegangskosten
    d. Overhead kosten

Bovenstaande kosten én de kosten die worden verstrekt via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden moeten samen optellen tot de totale kosten voor jeugdzorg waarover het college van B&W jaarlijks aan de gemeenteraad rapporteert.

In dit deel van de rapportage worden cijfers en ontwikkelingen van verschillende gemeenten naast elkaar gepresenteerd. Ondanks dat de gegevens van de H10-gemeenten op dezelfde wijze zijn aangeleverd en geanalyseerd, wil dit niet zeggen dat cijfers tussen gemeenten 1-op-1 te vergelijken

zijn. Zo zijn sommige aangeleverde cijfers benaderingen[24] en is de manier waarop bijvoorbeeld jeugdhulp is ingericht – de ene gemeente heeft bijvoorbeeld wél jeugdteams en de andere gemeente niet – van invloed op de kosten. Het kan dus zijn dat een H10-ontwikkeling niet per definitie van toepassing is op afzonderlijke gemeenten. Daarnaast heeft het naast elkaar presenteren van verschillende gemeenten voornamelijk het doel om de ontwikkelingen van de gemeenten in een breder perspectief te kunnen plaatsen.

3.1.1 Algemene bevinding

In dit hoofdstuk wordt opgemerkt dat de kostenstijging binnen jeugdzorg niet afkomstig is van de PGB-kosten. De kosten voor het Persoonsgebonden Budget zijn tussen 2015 en 2019 stabiel gebleven. De overige gemeentelijke kosten dragen wel in meer of mindere mate bij aan de kostenstijging. Binnen de overige gemeentelijke kosten zijn de hoogste kostenstijgingen te zien in de directe personeelskosten, GR Veilig Thuis en regionale projectkosten. Deze kostenstijgingen zijn echter zeer gemeente-specifiek. In de volgende paragrafen wordt hier uitgebreider op ingegaan.

3.1.2 Leeswijzer

In deze rapportage wordt allereerst inzicht gegeven op welke wijze de totale jeugdzorg-uitgaven zijn verdeeld. Vervolgens worden in paragraaf 3 de kosten van PGB geanalyseerd en in paragraaf 4 de overige gemeentelijke kosten. Er zal vooral worden ingegaan op de ontwikkelingen binnen de gehele H10. In de bijlagen is de informatie voor elke H10-gemeente apart te vinden.

3.2 Verdeling in de jeugdzorguitgaven

Bevinding

De kosten van jeugdzorg zijn in drie categorieën op te splitsen.

1) Kosten via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (zie onderzoeksdeel 1);
2) kosten voor PGB. Deze kennen een lichte daling en dragen daardoor niet bij aan de algehele kostenstijging van jeugdzorg;
3) overige gemeentelijke kosten. Deze zijn sinds 2015 gestegen.

Per gemeente zijn er verschillen in de kosten en de ontwikkelingen daarvan. Voor alle gemeentes geldt dat de kosten én kostenstijging voor de via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden ingekochte jeugdzorg het grootste deel van zowel de totale kosten als de kostenstijging voor jeugdzorg voor hun rekening nemen.

Toelichting

De kosten die een gemeente maakt voor jeugdzorg worden onderverdeeld in drie categorieën:

1. Kosten die verstrekt worden via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (ingekochte jeugdzorg)
2. Het toekennen en inzetten van het Persoonsgebonden Budget (per hulpbehoevende jeugdige)

[24] *De gemeente Delft gaf in het feitelijk wederhoor bijvoorbeeld aan dat de overheadkosten over de jaren 2015 en 2016 benaderingscijfers zijn. Meer in het algemeen geldt dat in 2015, het startjaar van de decentralisatie van de jeugdzorg, nog niet alle gemeentelijke structuren direct waren uitgekristalliseerd.*

3. Overige gemeentelijke kosten (zoals de inzet van wijkteams, vervoerskosten en zorg in natura op lokaal niveau)

In onderstaande grafiek en tabel is te zien hoe deze kosten verdeeld zijn. Het grootste gedeelte van de totale kosten is afkomstig van zorg die via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is ingekocht. Deze kosten zijn in de periode 2015 – 2019 flink gestegen. In onderzoeksdeel I is hier een analyse van gemaakt.

In de grafiek is te zien dat door de jaren heen de overige gemeentelijke kosten een duidelijke stijging hebben gemaakt; ten opzichte van 2015 is het in 2019 met 168% toegenomen. In paragraaf 4 wordt verder ingegaan op de overige gemeentelijke kosten.

De kosten voor PGB's zijn tussen 2015 en 2019 gedaald met ruim 13%. In 2015 besloeg PGB 4,91% van de totale kosten, in 2019 is dit slechts 2,16%. Daarmee hebben de kosten voor PGB voor de H10 als geheel niet bijdragen aan de kostenstijging van jeugdzorg.

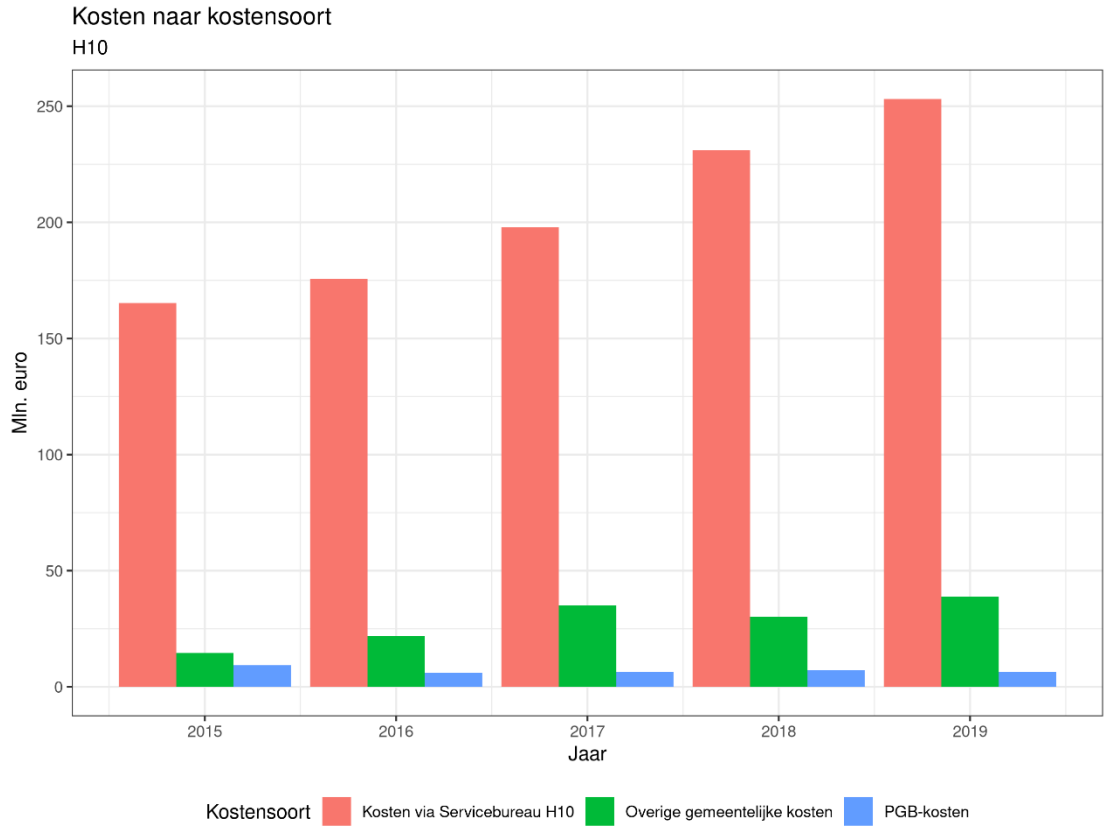

Figuur 47 *Ontwikkeling van de kosten voor de jeugdzorg in de Haaglanden, opgesplitst naar kostensoort: ingekochte jeugdzorg via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, overige gemeentelijke kosten en PGB-kosten*

Kostensoort	Bedrag	Procentueel aandeel jaar
2015		
Kosten via servicebureau	€165 mln.	87.43%
Overige gemeentelijke kosten	€14 mln.	7.66%
PGB-kosten	€9 mln.	4.91%

2016		
Kosten via servicebureau	€176 mln.	86.22%
Overige gemeentelijke kosten	€22 mln.	10.74%
PGB-kosten	€6 mln.	3.04%
2017		
Kosten via servicebureau	€198 mln.	82.69%
Overige gemeentelijke kosten	€35 mln.	14.60%
PGB-kosten	€6 mln.	2.71%
2018		
Kosten via servicebureau	€231 mln.	86.11%
Overige gemeentelijke kosten	€30 mln.	11.20%
PGB-kosten	€7 mln.	2.69%
2019		
Kosten via servicebureau	€253 mln.	84.82%
Overige gemeentelijke kosten	€39 mln.	13.02%
PGB-kosten	€6 mln.	2.16%

Tabel 31 *Ontwikkeling van de kosten voor de jeugdzorg in Haaglanden, opgesplitst naar kostensoort: ingekochte jeugdzorg via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, overige gemeentelijke kosten en PGB-kosten*

3.2.1 Gemeente-specifieke ontwikkelingen

In alle gemeenten zijn de kosten van PGB slechts een klein gedeelte van de totale kosten van jeugdzorg. De ontwikkeling van PGB en overige gemeentelijke kosten wisselt per gemeente. In Den Haag is in 2017 bijvoorbeeld een grote stijging in de gemeentelijke kosten te zien. In het feitelijk wederhoor heeft gemeente Den Haag aangegeven dat hier meerdere ontwikkelingen aan ten grondslag liggen, zoals de kostenontwikkeling bij Veilig Thuis en de vorming van de CJG's (Centrum voor Jeugd en Gezin) per 1 januari 2017. In gemeente Midden-Delfland is in 2018 een sterke stijging van de overige gemeentelijke kosten zichtbaar.

Gemeente Westland heeft geen informatie overige gemeentelijke kosten aangeleverd. Daarnaast had deze gemeente over 2019 geen PGB kosten beschikbaar.

Onderstaande grafieken laten de verdeling van de jeugdzorg kosten per gemeente zien. In bijlage 1 worden de verdelingen van de absolute kosten en percentages per H10-gemeente in tabellen weergegeven.

Figuur 48 *Ontwikkeling van de kosten voor de jeugdzorg in de Haaglanden, opgesplitst naar gemeente en kostensoort: ingekochte jeugdzorg via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, overige gemeentelijke kosten en PGB-kosten*

3.3 Persoonsgebonden Budget

Bevinding

Op H10 niveau hebben tussen 2015 en 2019 de kosten en het aantal jeugdigen met PGB eenzelfde dalende trend gevolgd. De gemiddelde PGB-besteding per jeugdige is in 2019 (ten opzichte van 2015) met €1000 afgenomen. Per gemeente zijn de ontwikkelingen verschillend. De ontwikkeling in de kosten voor PGB hebben geen bijdrage geleverd aan de algehele kostenstijging voor jeugdzorg.

Toelichting

In dit onderzoek is gekeken naar het aandeel van het Persoonsgebonden Budget (PGB) in de totale kosten van de jeugdzorg, en de ontwikkeling hiervan. Om de ontwikkeling hiervan in beeld te brengen is naast de kosten van PGB's ook gekeken naar het aantal jeugdigen dat een PGB ontvangt. In onderstaande grafieken is te zien dat, als wordt gekeken naar de H10 als geheel, de ontwikkeling van de PGB-bestedingen en het aantal jeugdigen met een PGB sterk overeenkomen. Alleen het jaar 2016 vormt hierop een uitzondering, omdat in dat jaar de kosten stegen maar het aantal jeugdigen daalde.

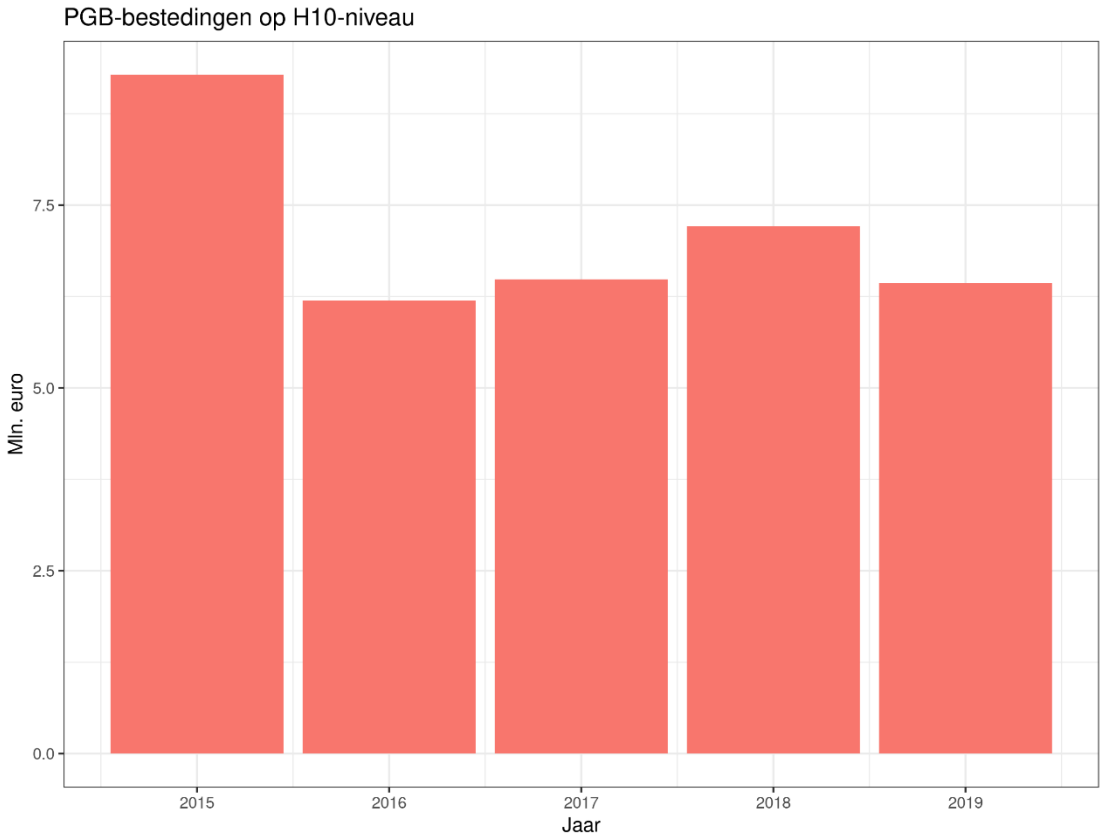

Figuur 49 *Ontwikkeling van de totale PGB-bestedingen op H10-niveau.*

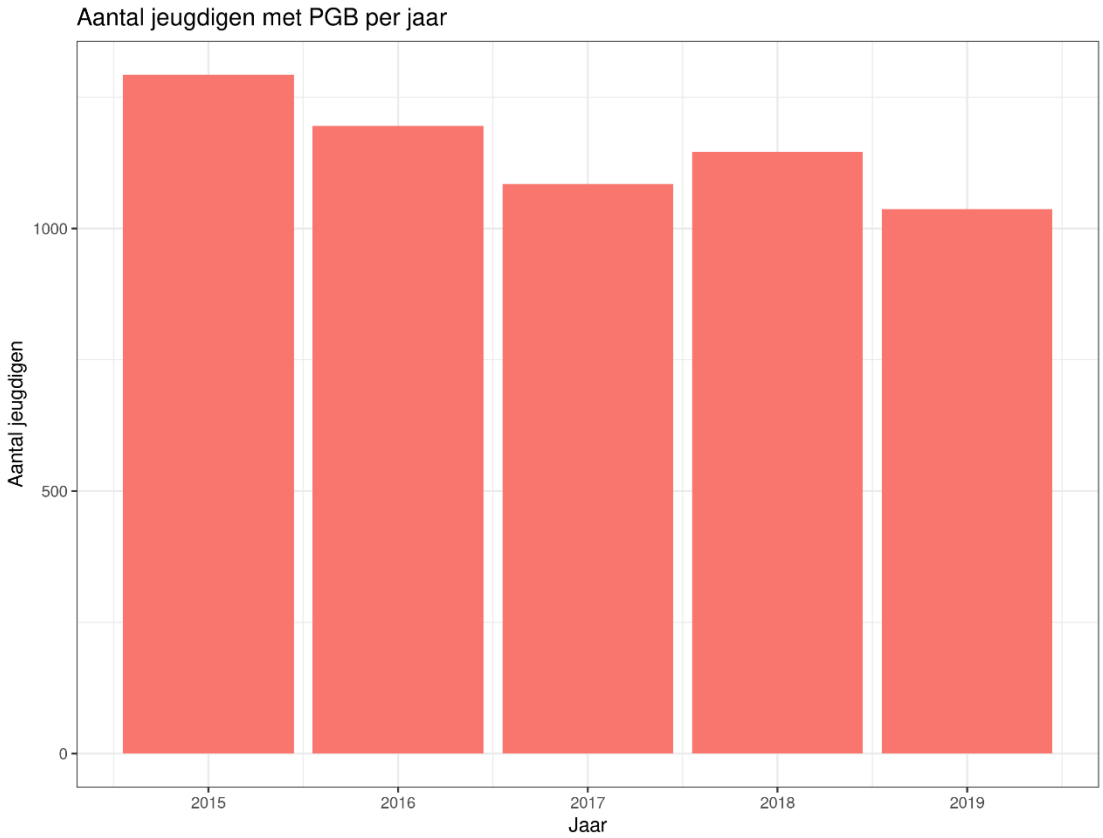

Figuur 50 *Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen met een PGB op H10-niveau.*

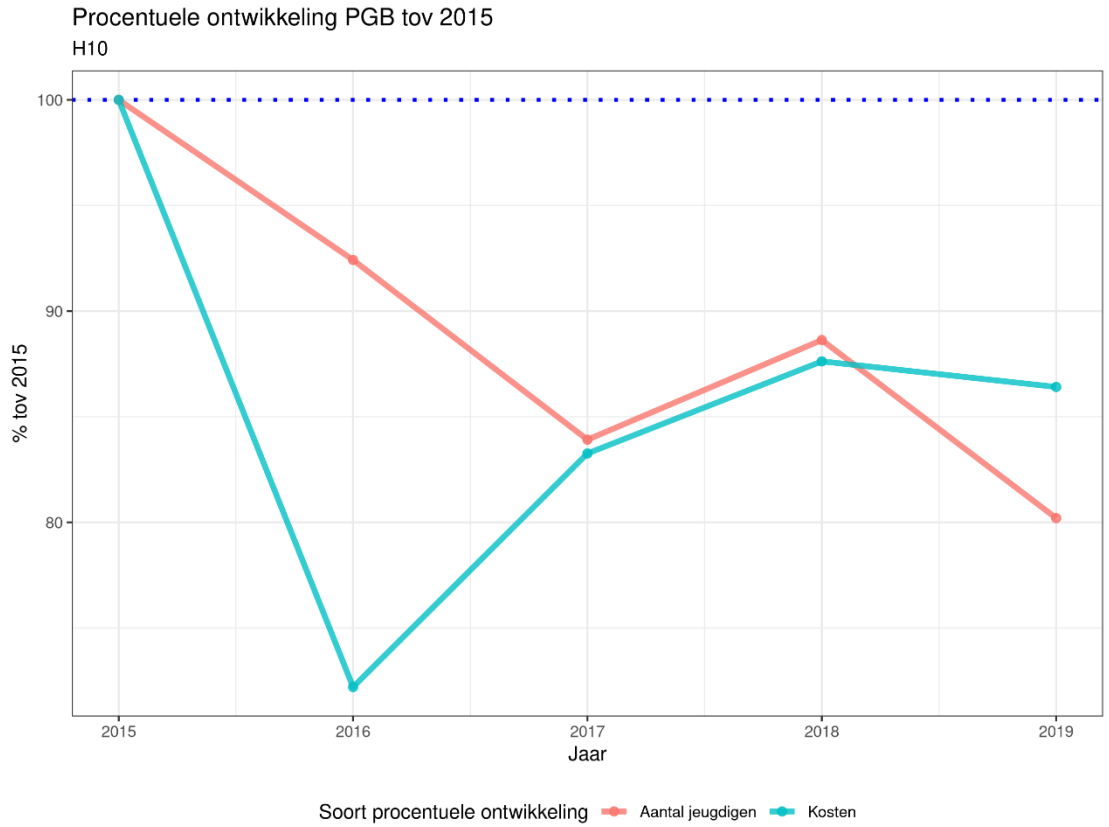

Figuur 51 *Procentuele ontwikkeling van zowel de totale PGB-bestedingen als het aantal unieke jeugdigen met een PGB op H10-niveau.*

Jaar	Kosten	Aantal jeugdigen
2015	€9.284.710	1293
2016	€6.195.989	1195
2017	€6.487.101	1085
2018	€7.210.426	1146
2019	€6.434.437	1037

Tabel 32 *De totale PGB-bestedingen en het aantal unieke jeugdigen met een PGB op H10-niveau.*

3.3.1 Gemeente-specifieke ontwikkelingen

Wanneer wordt gekeken naar de kostenontwikkeling en het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van een PGB per gemeente (zie onderstaande grafieken), valt op dat bij meerdere gemeenten zowel de kosten als het aantal jeugdigen hetzelfde patroon volgen; dit geldt onder andere voor Den Haag, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten en Wassenaar. In deze gemeenten is de ontwikkeling van de kosten toe te wijzen aan een evenredige ontwikkeling van het aantal jeugdigen. Dit is echter niet van toepassing op iedere gemeente. In Delft nemen bijvoorbeeld de kosten van PGB af maar neemt het aantal jeugdigen toe. In het feitelijk wederhoor heeft de gemeente aangegeven dat de kosten in 2020 na een stijging in 2019 weer zijn gedaald. In Midden-Delfland zijn de kosten voor PGB in 2019 met 45% toegenomen ten opzichte van het jaar ervoor maar is het aantal jeugdigen juist afgenomen ten

opzichte van 2018. In 2017 zijn de kosten voor Midden-Delfland afgenomen, terwijl het aantal jeugdigen juist is toegenomen. Met de beschikbare data kunnen deze ontwikkelingen niet verklaard worden. In bijlage 2 is voor iedere H10-gemeente een grafiek weergegeven met daarin de procentuele ontwikkelingen van de PGB-bestedingen en het aantal jeugdigen met een PGB.

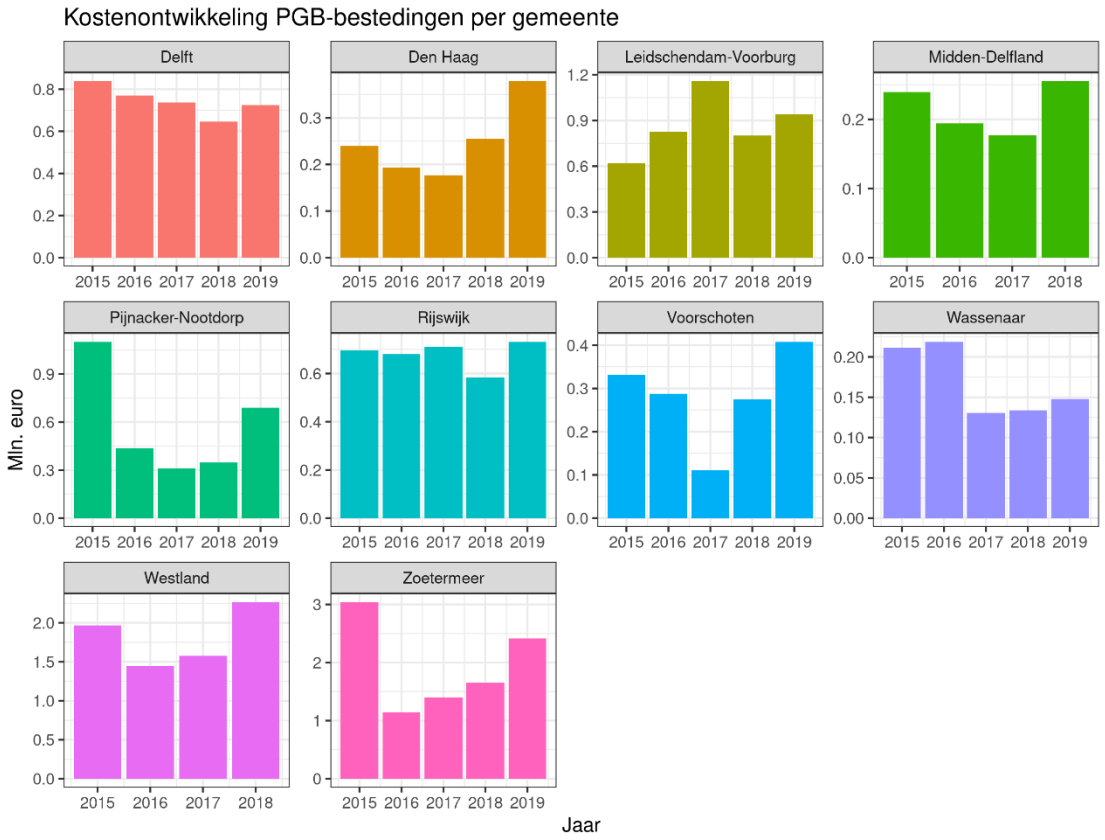

Figuur 52 *Ontwikkeling van de totale PGB-bestedingen per gemeente.*

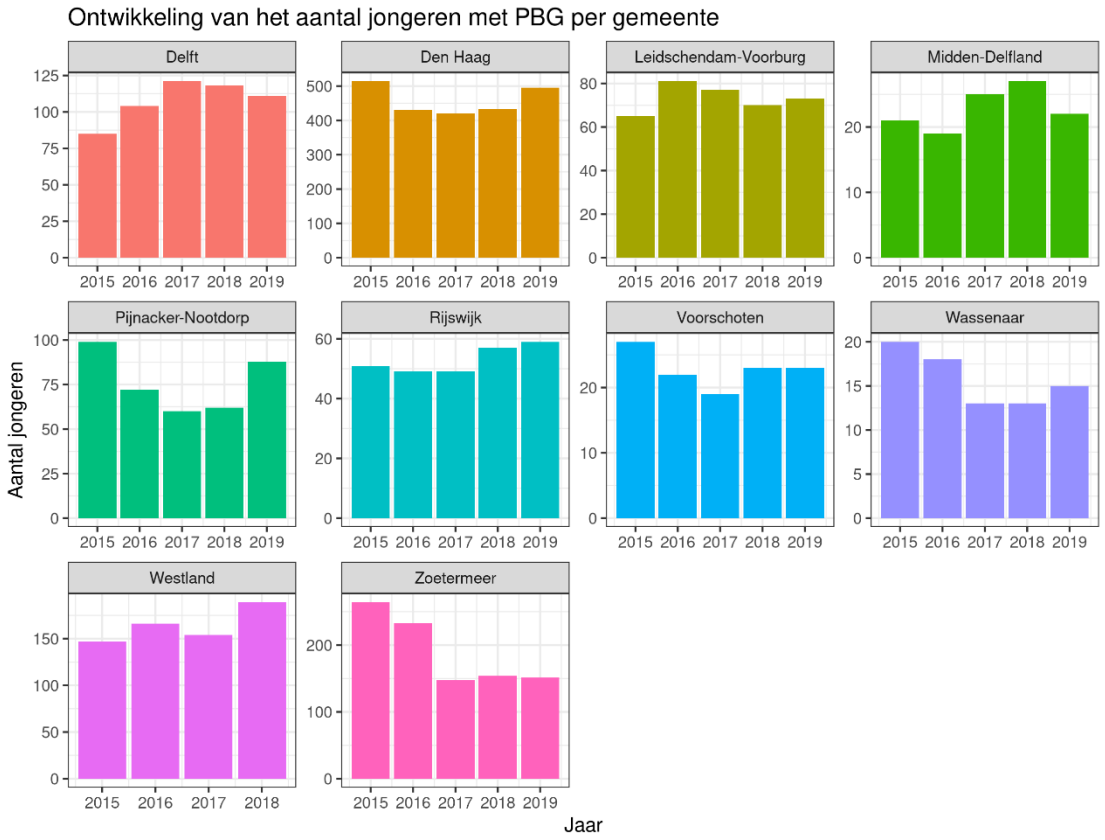

Figuur 53 *Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen met een PGB per gemeente.*

3.3.2 Gemiddelde PGB-besteding per jeugdige (H10 Totaal)

In de periode van 2015 tot en met 2019 zijn de PGB-kosten harder gedaald dan het aantal jeugdigen met een PGB. Dit betekent dat de gemiddelde PGB-besteding per jeugdige is gedaald met ongeveer €1.000 per jeugdige minder besteedt. Dit kan veroorzaakt zijn doordat jeugdigen een lichtere (en dus goedkopere) vorm van jeugdzorg hebben ontvangen, of doordat jeugdigen korter (minder uren/dagen) jeugdzorg hebben ontvangen.

Jaar	Bedrag	Aantal jeugdigen	Bedrag per jeugdige	Procentueel verschil
2015	€ 9.284.710	1293	€ 7.181	
2016	€ 6.195.989	1195	€ 5.185	−27.79%
2017	€ 6.487.101	1085	€ 5.979	15.31%
2018	€ 7.210.426	1146	€ 6.292	5.23%
2019	€ 6.434.437	1037	€ 6.205	−1.38%

Tabel 33 *Ontwikkeling van de gemiddelde PGB-besteding per jeugdige en het procentuele verschil ten opzichte van het voorgaande jaar op H10-niveau.*

Een aantal gemeenten wijkt af van de gemiddelde besteding per jeugdige op H10-niveau. Zo zijn er verschillende gemeenten met een stijging van het gemiddelde bedrag per jeugdige. Dit geldt voor de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Zoetermeer.

Bijlage 6 geeft in tabellen de totale kosten, het aantal jeugdigen en de gemiddelde besteding per jeugdige voor elke gemeente weer.

3.4 Overige gemeentelijke kosten

Bevinding

Binnen de kostencategorie *Overige gemeentelijke kosten* vinden op het niveau van de gehele H10 de grootste kostenstijgingen plaats bij de *direct personeelskosten.*

Door de diversiteit binnen de gemeenten zijn onderling echter grote verschillen zichtbaar. Zo zijn gemeente Den Haag en Zoetermeer grotendeels verantwoordelijk voor de gestegen *directe personeelskosten.*

Toelichting

Naast de kosten aan het servicebureau en de PGB's, vallen onder de totale kosten van jeugdzorg ook de overige gemeentelijke kosten. Deze overige gemeentelijke kosten zijn op te delen in vier onderwerpen:

- Overheadskosten;
- Toegangskosten;
- Uitvoeringskosten;
- Kosten voor Zorg in Natura buiten het servicebureau om.

Ieder onderwerp is opgesplitst in onderdelen met een bijbehorend taakveld. Zie onderstaand tabel voor een overzicht.

Onderwerp	Onderdeel	Toelichting	Taakveld
Overhead	Afdelings- en concernoverhead	Alleen van toepassing in 2015 en 2016	-
Toegang	Toegang; niet zijnde het eigen jeugdteam	Praktijkondersteuning huisartsen (POH)/ Schoolmaatschappelijk werk (SMW)/enz.	Wijkteams[25]
Uitvoeringskosten	Vervoerskosten	Eigen contract gemeente	Maatwerkdienstverlening 18-
	GR Veilig Thuis	Deelnemersbijdrage	Geëscaleerde zorg 18-
	Jeugdbeschermingstafel	Personeels- en uitvoeringskosten	Wijkteams
	Regionale projectkosten	-	Wijkteams
	Implementatiekosten inkoop jeugdhulp	Projectkosten	Wijkteams
	Overig	Huur locaties jeugdteam, tolkdiensten,	Wijkteams

[25] *De gemeente Zoetermeer geeft aan niet over wijkteams te beschikken, maar over een wijkzorgnetwerk. Zoetermeer heeft alle overige kosten m.b.t. Jeugd aan het taakveld 'wijkteams' gehangen, ook al betreft het geen concreet wijkteam. Het betreft alle personeelskosten (Beleid, JGH en de Jeugdbeschermingstafel), de ingehuurde toegangsmedewerkers zoals praktijkondersteuners huisarts en schoolmaatschappelijk werk en diverse overige kosten.*

		software, onderzoeken etc.	
	Directe personeelskosten	Waar mogelijk opsplitsen in Advies & Indicatie, Behandelen en Beleid & Management.	Wijkteams
ZIN buiten Servicebureau	Zorg in Natura eigen gemeente	-	Maatwerkdienstverlening 18-

Tabel 34*Overzicht van de verschillende overige gemeentelijke kosten.*

In dit onderzoek is de analyse van de overige gemeentelijke kosten als volgt uitgevoerd:

1. Hoe zijn de overige gemeentelijke kosten verdeeld, kijkend naar de verschillende onderwerpen?
2. Welke onderwerpen springen er tussen uit?
3. Hoe zijn de kosten binnen deze onderwerpen verdeeld, kijkend naar de verschillende onderdelen en het bijbehorende taakveld?

In onderstaande grafiek is te zien dat veruit de meeste gemeentelijke kosten op H10-niveau bestaan uit uitvoeringskosten. De uitvoeringskosten over de gehele H10 zijn in 2019 verdriedubbeld ten opzichte van 2015, waarbij de kostenstijging vooral in de jaren 2015 en 2016 heeft plaats gevonden en dan specifiek op het gebied van de uitvoeringskosten. In het feitelijk wederhoor is aangegeven dat in de jaren 2015 en 2016 het Regionaal Transitie-arrangement nog van toepassing was, en dat vanaf 2018 er sprake was van Europese aanbestedingen. Ook de vorming van de Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG's) per 1 januari 2017 heeft tot kostenstijgingen geleid. Gezamenlijk heeft dit geleid tot hogere uitvoeringskosten.

Daarnaast valt op dat er alleen in 2015 en 2016 overhead kosten zijn geweest, en vanaf 2017 alleen kosten voor Zorg in Natura buiten het servicebureau om.

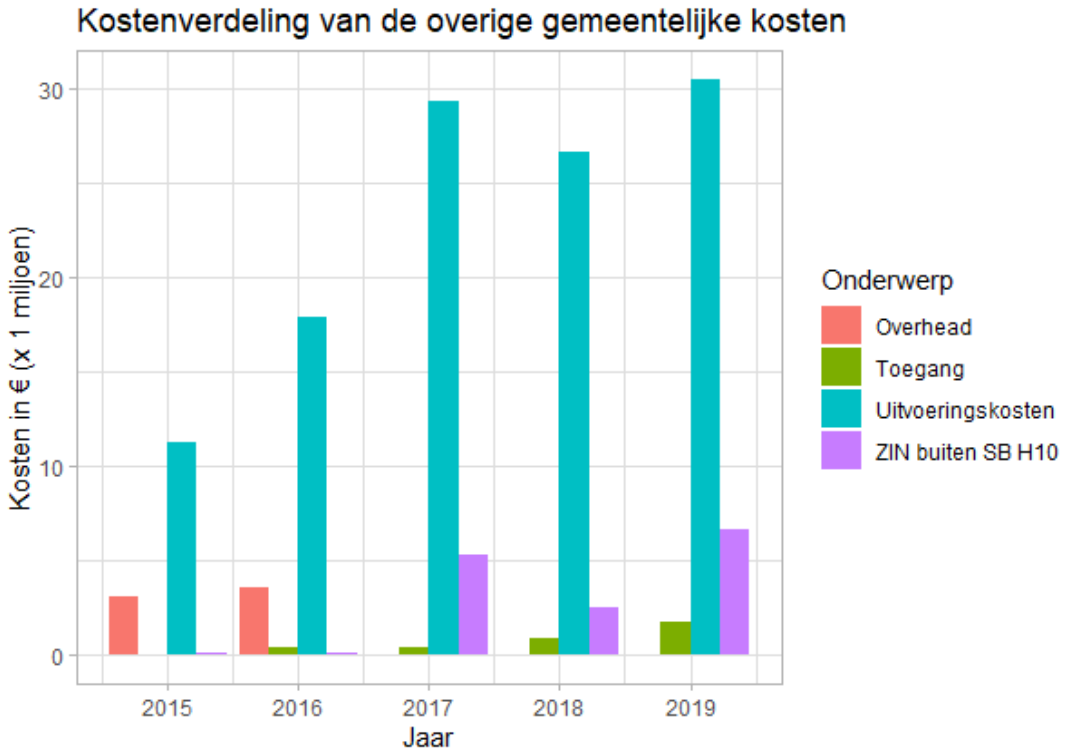

Figuur 54 *Kostenverdeling van de overige gemeentelijke kosten op H10-niveau.*

Kostenverdeling per Onderwerp		
Onderwerp	**Jaar**	**Kosten**
Overhead	2015	€ 3.100.065
	2016	€ 3.522.265
	2017	€ 0
	2018	€ 0
	2019	€ 0
Toegang	2015	€ 0
	2016	€ 364.898
	2017	€ 360.757,60
	2018	€ 919.291
	2019	€ 1.729.988
Uitvoeringskosten	2015	€ 11.259.720,60
	2016	€ 17.902.068,10
	2017	€ 29.290.425,20
	2018	€ 26.666.147,95
	2019	€ 30.476.124,15
ZIN buiten SB H10	2015	€ 117.148,80
	2016	€ 82.264,20
	2017	€ 5.295.618,70
	2018	€ 2.493.232,60

	2019	€ 6.645.147,15

Tabel 35 *Kostenverdeling van de overige gemeentelijke kosten op H10-niveau.*

Binnen het onderwerp uitvoeringskosten is te zien dat de meeste kosten én ook de grootste kostenstijging Directe personeelskosten en de GR Veilig Thuis (Gemeenschappelijke Regeling Veilig Thuis) betreft, zoals in onderstaande grafiek is te zien. De directe personeelskosten zijn ten opzichte van 2015, in 2019 bijna verdubbeld: van rond 6,5 miljoen euro in 2015 naar rond 12,8 miljoen euro in 2019. De kosten voor GR Veilig Thuis hebben een nog hardere stijging doormaakt: in 2015 waren de kosten ongeveer 2 miljoen euro, in 2019 was dit ongeveer 8,4 miljoen euro. Zoals in paragraaf 3.4.2 Gemeenschappelijke Regeling Veilig Thuis echter blijkt is deze kostenstijging administratief te verklaren.

Ook de regionale projectkosten zijn de afgelopen jaren flink gestegen. In het feitelijk wederhoor werd aangegeven dat dit onder andere komt door de vanaf 2018 verplichte aanbestedingen voor de inkoop van ingekochte jeugdhulp en de doorwerking van een juridische uitspraak op de inkoop van jeugdhulp.[26] Opvallend is dat enkel in 2016 geld is uitgegeven aan innovatieprojecten. Dit bedrag (€ 501.000) is volledig afkomstig van de gemeente Zoetermeer. In de volgende paragrafen wordt afzonderlijk gekeken naar de kosten voor directe personeelskosten, gemeenschappelijke regeling Veilig Thuis en regionale projectkosten.

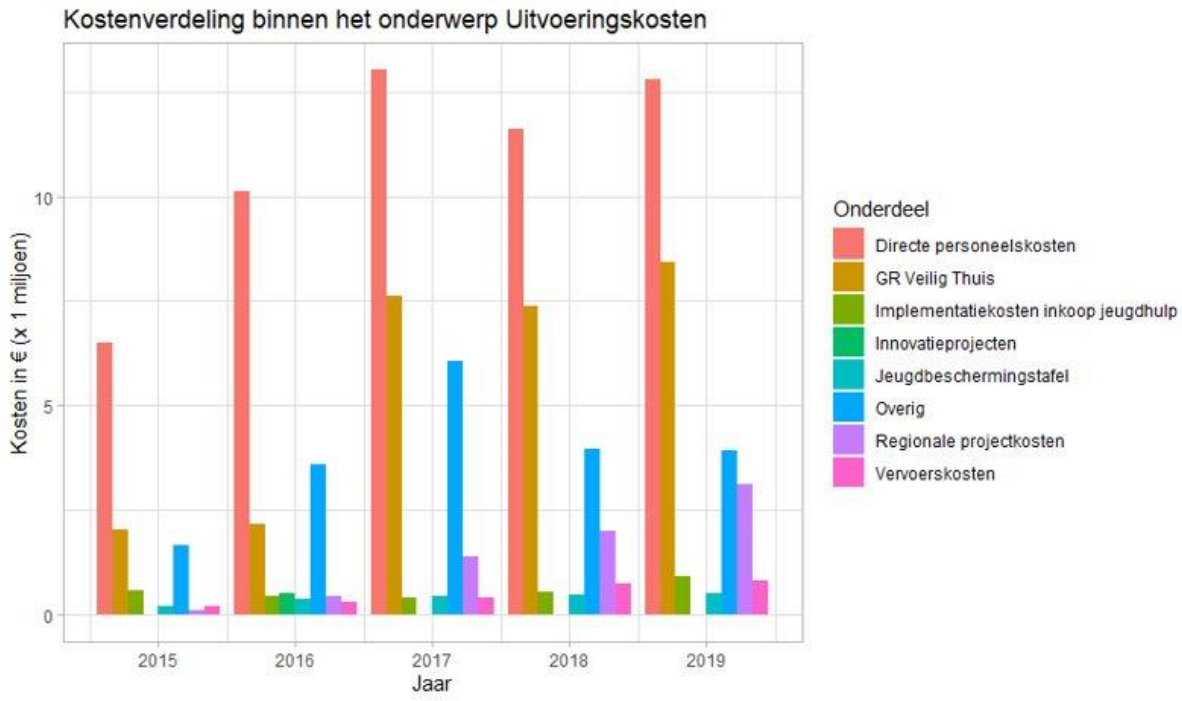

Figuur 55 *Kostenverdeling binnen het onderwerp Uitvoeringskosten.*

Kostenverdeling per Onderdeel		
Onderdeel	**Jaar**	**Kosten**

[26] *https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Den-Haag/Nieuws/Paginas/Aanbieders-jeugdhulp-in-het-gelijk-gesteld-in-kort-geding-tegen-10-gemeenten.aspx en https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:11096&showbutton=true*

Directe personeelskosten	2015	€ 6.497.493
	2016	€ 10.124.168
	2017	€ 13.024.460
	2018	€ 11.596.558
	2019	€ 12.799.912
GR Veilig Thuis		
	2015	€ 2.034.030
	2016	€ 2.163.802
	2017	€ 7.621.758
	2018	€ 7.389.779
	2019	€ 8.422.840
Implementatiekosten inkoop jeugdhulp[27]	2015	€ 584.206
	2016	€ 422.470
	2017	€ 383.594
	2018	€ 527.339
	2019	€ 913.136
Innovatieprojecten	2015	€ 0
	2016	€ 501.000[28]
	2017	€ 0
	2018	€ 0
	2019	€ 0
Jeugdbeschermingstafel	2015	€ 184.428,90
	2016	€ 371.646,70
	2017	€ 430.810
	2018	€ 471.980,10
	2019	€ 496.772,80
Overig	2015	€ 1.645.715
	2016	€ 3.594.686,50
	2017	€ 6.062.327,40
	2018	€ 3.964.230
	2019	€ 3.932.970
Regionale projectkosten	2015	€ 109.758
	2016	€ 431.644
	2017	€ 1.379.885
	2018	€ 1.974.434

[27] *Uit het feitelijk wederhoor kwam naar voren dat de implementatiekosten in de eerste jaren niet door alle gemeenten apart zijn bijgehouden. Deze kosten zijn dus gedeeltelijk benaderd.*

[28] *De innovatiekosten in 2016 zijn geheel toe te wijzen aan de gemeente Zoetermeer.*

	2019	€ 3.105.306
Vervoerskosten	2015	€ 204.090
	2016	€ 292.631
	2017	€ 387.591
	2018	€ 741.828,20
	2019	€ 805.187

Tabel 36 *Kostenverdeling binnen het onderwerp Uitvoeringskosten.*

3.4.1 Directe personeelskosten

Directe personeelskosten valt onder het taakveld 'wijkteams'. In onderstaande grafiek is de kostenontwikkeling op H10 niveau te zien. In de volgende paragraaf wordt er gemeente-specifiek gekeken naar de ontwikkelingen van de kosten.

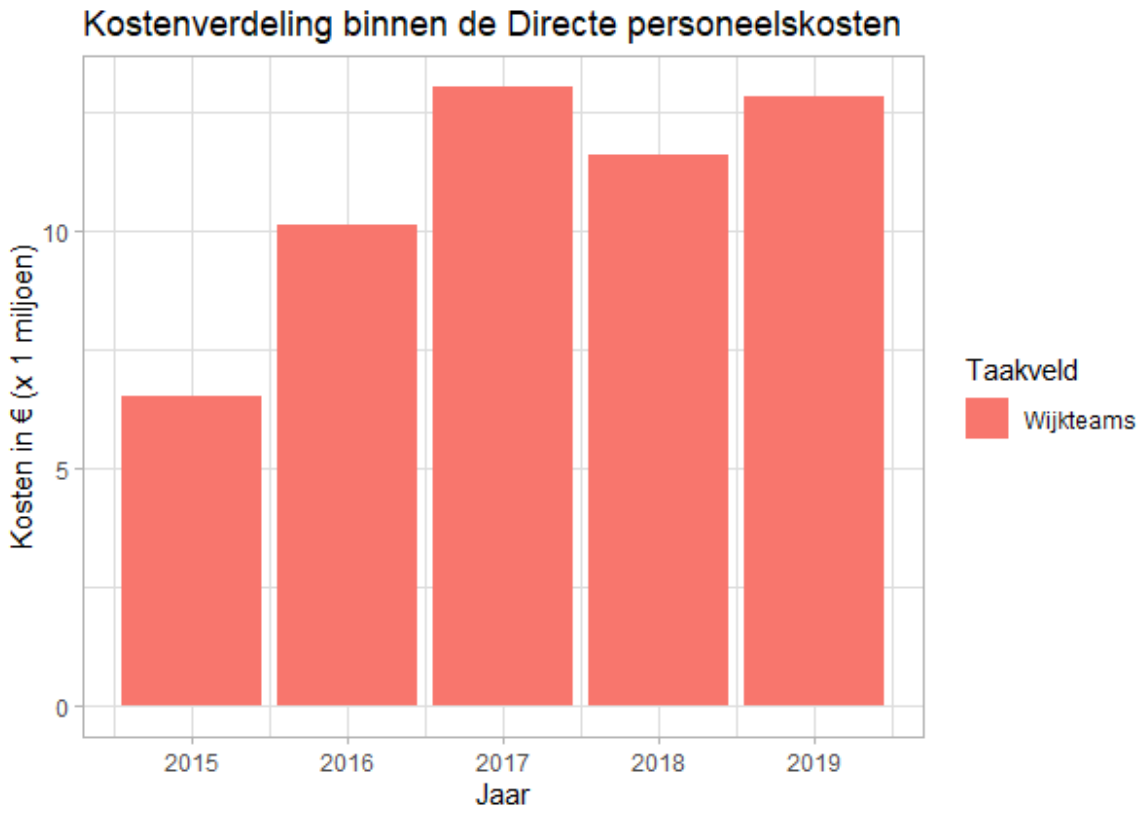

Figuur 56 *Kostenverdeling van de directe personeelskosten op H10-niveau.*

Kostenverdeling directe personeelskosten (wijkteams)	
Jaar	**Kosten**
2015	€ 6.497.493
2016	€ 10.124.168
2017	€ 13.024.460
2018	€ 11.596.558
2019	€ 12.799.912

Tabel 37 *Kostenverdeling van de directe personeelskosten op H10-niveau.*

Gemeente-specifieke ontwikkelingen

Met betrekking tot de directe personeelskosten valt op dat met name in de gemeenten Den Haag en Zoetermeer de kosten zijn toegenomen en daarmee grotendeels verantwoordelijk voor de H10-brede kostenontwikkeling. In het feitelijk wederhoor bleek dat de kostenstijging in Den Haag deels te verklaren is door de vorming van het CJG. Voor Zoetermeer bleek een deel van de verklaring te liggen in werkachterstanden die in 2015 waren ontstaan.

In de overige gemeenten is de kostenontwikkelingen veel kleiner: in sommige gemeenten is hij in de afgelopen 5 jaar wat gestegen (Delft, Pijnacker-Nootdorp) en in andere gemeenten wat gedaald (Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar). In Leidschendam-Voorburg is over 2015 en 2016 geen informatie over de directe personeelskosten aangeleverd. Deze gemeente kent overigens – evenals de gemeente Zoetermeer – geen wijkteams. In Midden-Delfland en Westland is over alle jaren geen informatie over directe personeelskosten beschikbaar. In Wassenaar zijn de kosten in de loop van de jaren afgenomen. Gemeente Delft heeft in het feitelijk wederhoor aangegeven dat de in vergelijking met andere gemeenten relatief hoge kosten in 2015 en 2016 onder andere verklaard worden door de keuze om schoolmaatschappelijk werk door de lokale teams uit te laten voeren waardoor het in deze rapportage onder *directe personeelskosten* valt.

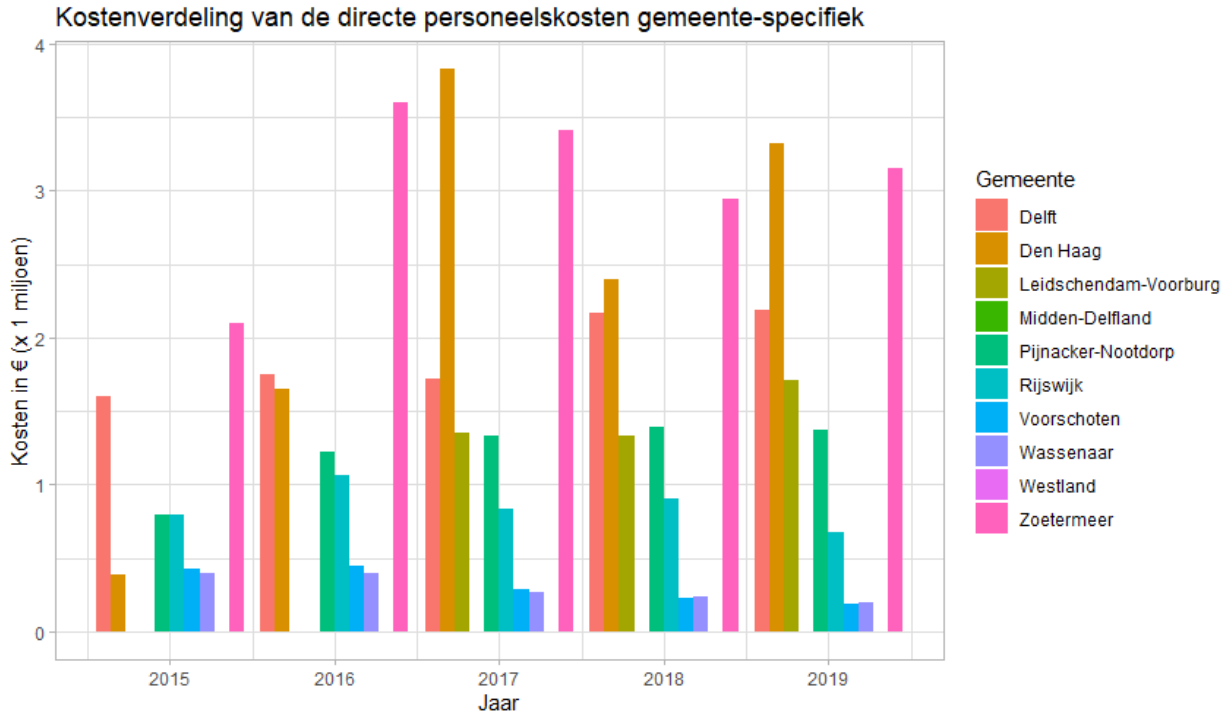

Figuur 57 *Kostenverdeling van de directe personeelskosten op gemeentelijk niveau.*

Directe personeelskosten: Taakveld Wijkteams		
Gemeente	**Jaar**	**Kosten**
Delft	2015	€ 1.603.161
	2016	€ 1.747.648
	2017	€ 1.720.695
	2018	€ 2.163.156
	2019	€ 2.191.156,40

Den Haag	2015	€ 390.000
	2016	€ 1.650.000
	2017	€ 3.827.000
	2018	€ 2.393.750
	2019	€ 3.323.000
Leidschendam-Voorburg	2015	€ 0
	2016	€ 0
	2017	€ 1.346.545
	2018	€ 1.332.809
	2019	€ 1.705.782
Midden-Delfland	Geen directe personeelskosten in de periode 2015 t/m 2019	
Pijnacker-Nootdorp	2015	€ 792.684
	2016	€ 1.223.853
	2017	€ 1.327.877
	2018	€ 1.394.793
	2019	€ 1.366.867
Rijswijk	2015	€ 791.089
	2016	€ 1.059.124,90
	2017	€ 834.372,80
	2018	€ 907.758,70
	2019	€ 679.068
Voorschoten	2015	€ 426.185
	2016	€ 445.252
	2017	€ 287.311
	2018	€ 222.640
	2019	€ 188.287
Wassenaar	2015	€ 398.209
	2016	€ 398.572
	2017	€ 269.768
	2018	€ 196.361
Westland	Geen directe personeelskosten in de periode 2015 t/m 2019	
Zoetermeer	2015	€ 2.096.165
	2016	€ 3.599.718
	2017	€ 3.410.891
	2018	€ 2.941.962
	2019	€ 3.149.391

Tabel 38 *Kostenverdeling van de directe personeelskosten op gemeentelijk niveau van het taakveld Wijkteams.*

In onderstaande grafieken is de procentuele ontwikkeling van de kostenstijging per gemeente te zien ten opzichte van 2015.[29] In de eerste grafiek valt op dat met name gemeente Den Haag in verhouding tot de andere gemeentes een grote procentuele verandering heeft ondergaan. De meeste gemeentes zien jaarlijks een toename in de directe personeelskosten. In Wassenaar en Voorschoten nemen echter de directe personeelskosten vanaf 2016 juist af. In Rijswijk beginnen de directe personeelskosten in 2017 af te nemen en dit loopt door tot 2019. In Zoetermeer tekent zich een inhaalslag in 2016 af, om de in 2015 opgelopen werkachterstanden weg te werken

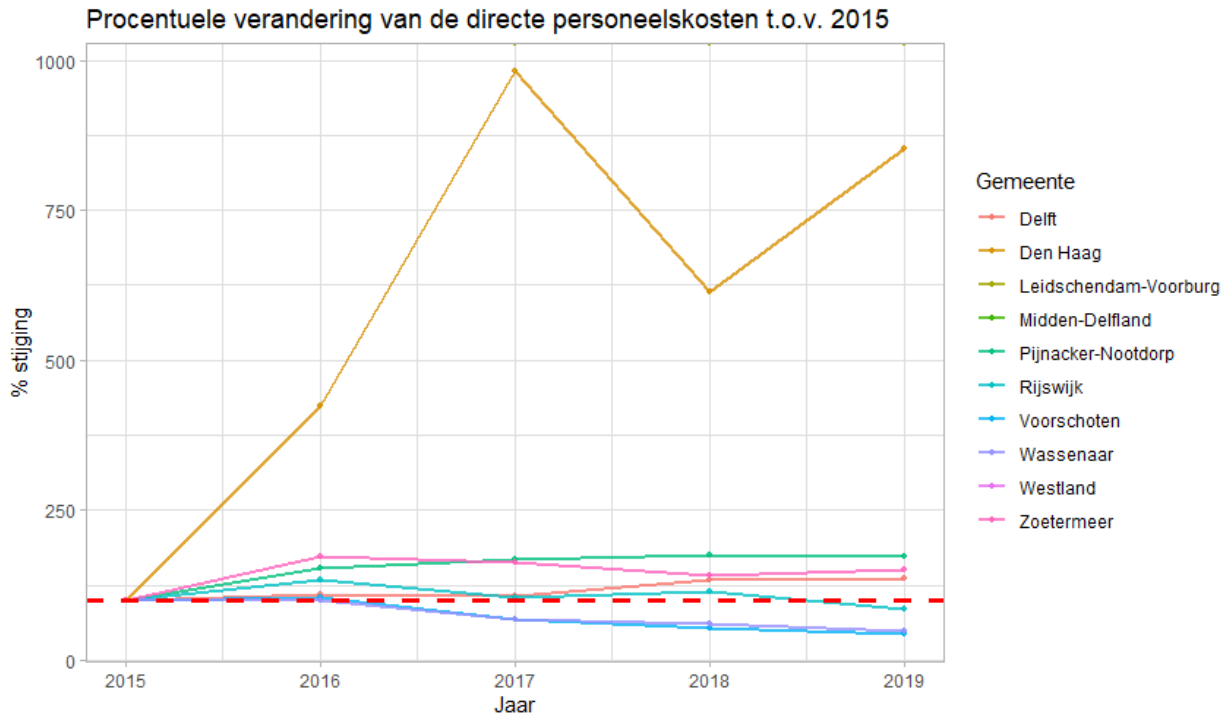

Figuur 58 *Procentuele verandering van de directe personeelskosten ten opzicht van 2015.*

[29] *De tweede grafiek betreft dezelfde informatie als de eerste, echter hier is Den Haag buiten beschouwing gelaten. Dit ten bate van de leesbaarheid van de grafiek per gemeente.*

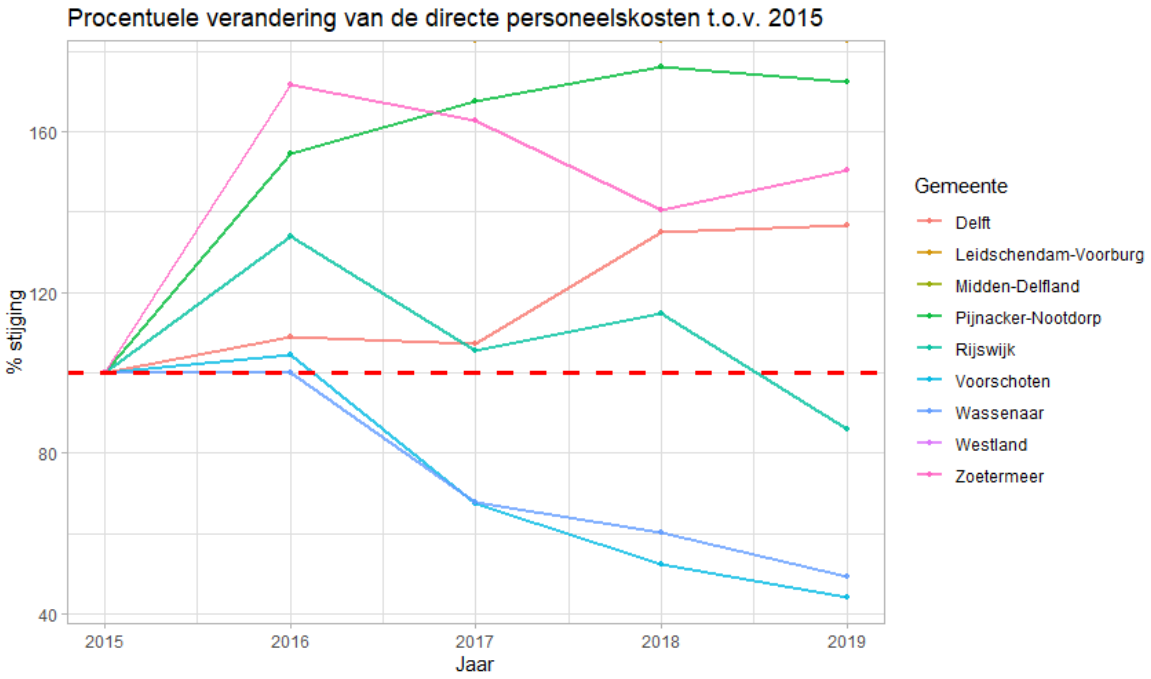

Figuur 59 *Procentuele verandering van de directe personeelskosten ten opzicht van 2015, exclusief gemeente Den Haag*[30]

3.4.2 Gemeenschappelijke Regeling Veilig Thuis

De *Gemeenschappelijke Regeling Veilig Thuis* valt onder het taakveld 'Geëscaleerde zorg 18-'. De deelnemersbijdrage (de feitelijke gemeentelijke kosten) voor de Gemeenschappelijke Regeling Veilig Thuis worden jaarlijks op basis van een verdeelsleutel (op basis van het aantal inwoners per gemeente) bepaald. De stijging van de kosten zijn in die zin voor alle gemeenten gelijk.

Logischerwijs neemt gemeente Den Haag – als gemeente met het grootste inwonersaantal - het merendeel van de kosten voor zijn rekening.

In onderstaande grafiek en tabel is de kostenontwikkeling op H10 niveau te zien op basis van de door de gemeenten aangeleverde data. Hierin is een opvallende stijging van de kosten te zien sinds 2017.

[30] *In deze grafiek zijn de lijnen van enkele gemeenten niet zichtbaar om verschillende redenen: Westland heeft geen gemeentelijke kosten; Midden Delfland heeft geen directe personeelskosten; Leidschendam-Voorburg heeft in 2015 en 2016 geen directe personeelskosten.*

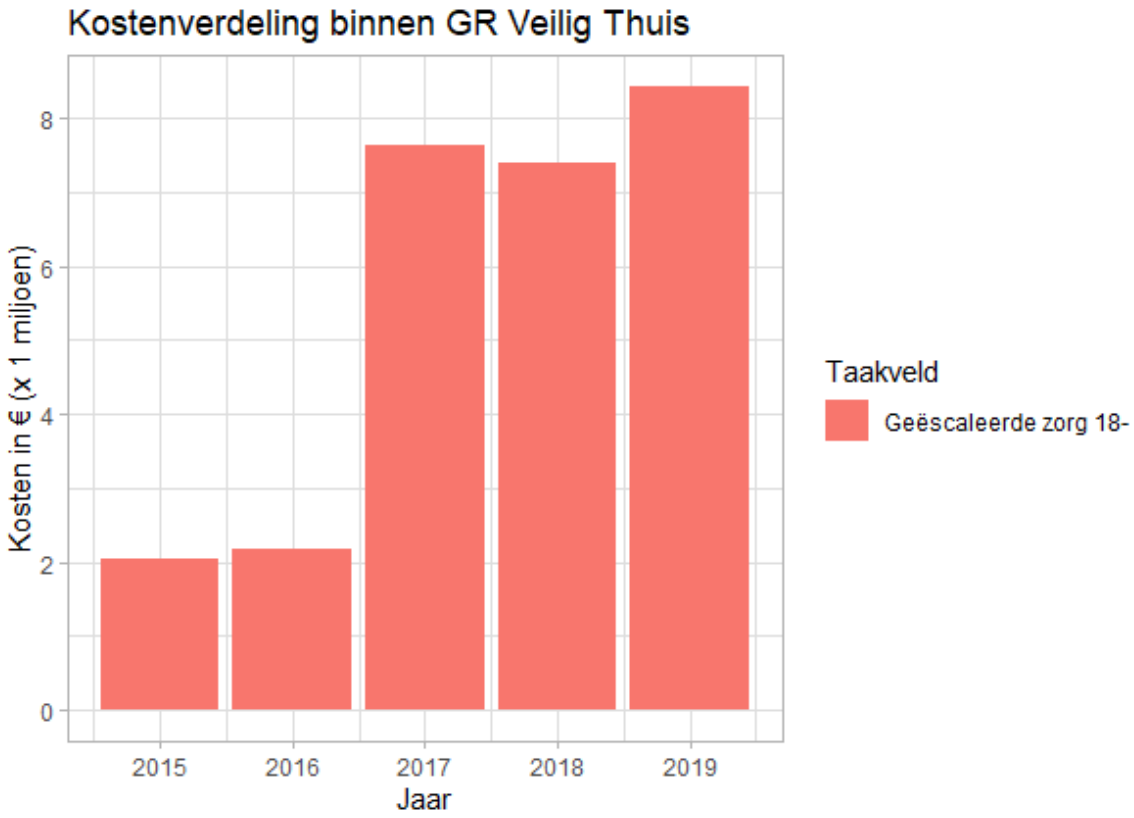

Figuur 60 *Kostenverdeling van Gemeenschappelijke Regeling Veilig Thuis op H10-niveau.*

Kostenverdeling GR Veilig Thuis (Geëscaleerde zorg 18-)	
Jaar	**Kosten**
2015	€ 2.034.030
2016	€ 2.163.802
2017	€ 7.621.758
2018	€ 7.389.779
2019	€ 8.422.840

Tabel 39 *Kostenverdeling van GR Veilig Thuis op H10-niveau.*

Deze stijging is echter te verklaren door de wijze waarop de cijfers zijn aangeleverd: gemeente Den Haag heeft over de jaren 2015 en 2016 geen kosten opgegeven, omdat de kosten voor de gemeenschappelijke regeling Veilig Thuis destijds onder de kosten van de GGD vielen (eveneens een gemeenschappelijke regeling). De overige gemeenten hebben de kosten voor de jaren 2015 en 2016 wél opgevoerd.

In onderstaande tabel zijn de door de deelnemende gemeenten opgevoerde kosten voor de gemeenschappelijke regeling Veilig Thuis te vinden.

Gr Veilig Thuis: Taakveld Geëscaleerde zorg 18-		
Gemeente	**Jaar**	**Kosten**
Delft	2015	€ 432.866
	2016	€ 449.509
	2017	€ 626.169

	2018	€ 607.000
	2019	€ 709.000
Den Haag	2015	/
	2016	/
	2017	€ 4.550.000
	2018	€ 4.050.000
	2019	€ 4.840.000
Leidschendam-Voorburg	2015	€ 266.013
	2016	€ 321.768
	2017	€ 470.147
	2018	€ 519.000
	2019	€ 556.562
Midden-Delfland	2015	€ 36.004
	2016	€ 45.919
	2017	€ 54.228
	2018	€ 180.000
	2019	€ 190.000
Pijnacker-Nootdorp	2015	€ 111.984
	2016	€ 120.518
	2017	€ 211.857
	2018	€ 285.000
	2019	€ 298.000
Rijswijk	2015	€ 221.318,60
	2016	€ 229.828
	2017	€ 323.205
	2018	€ 411.000
	2019	€ 471.991
Voorschoten	2015	€ 101.201
	2016	€ 95.547
	2017	€ 106.151
	2018	€ 78.948
	2019	€ 0
Wassenaar	2015	€ 47.628
	2016	€ 48.757
	2017	€ 68.691
	2018	€ 150.831
Westland	Geen kosten voor GR Veilig Thuis in de periode 2015 t/m 2019	
Zoetermeer	2015	€ 817.015

	2016	€ 851.956
	2017	€ 1.211.310
	2018	€ 1.108.000
	2019	€ 1.160.422

Tabel 40 *Kostenverdeling van de Gemeenschappelijke Regeling Veilig Thuis op gemeentelijk niveau.*

3.4.3 Regionale projectkosten

Regionale projectkosten vallen onder het taakveld 'wijkteams'. In onderstaande grafiek is de kostenontwikkeling op H10 niveau te zien. In de volgende paragraaf wordt er gemeente-specifiek gekeken naar de ontwikkelingen van de kosten.

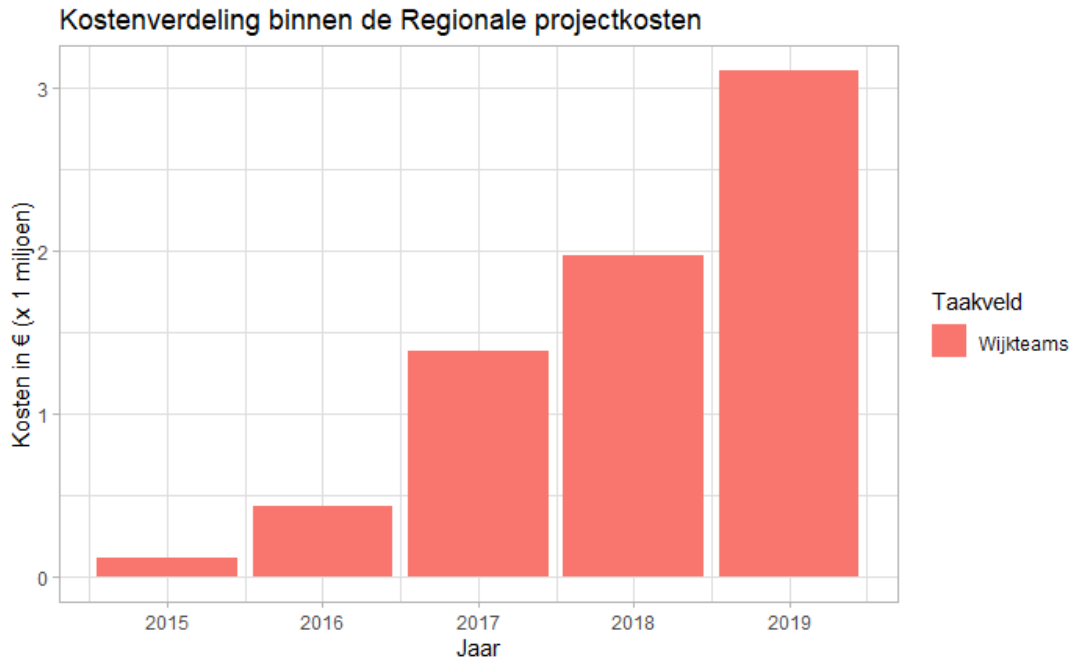

Figuur 61 *Kostenverdeling binnen de Regionale projectkosten op H10-niveau.*

Gemeente-specifieke ontwikkelingen

Met betrekking tot de regionale projectkosten valt het op dat deze kosten niet in elke gemeente van elk jaar bekend zijn, zoals in onderstaande grafiek is te zien. Voor de gemeente Westland zijn helemaal geen cijfers aangeleverd met betrekking tot de regionale projectkosten. Voor bijvoorbeeld Rijswijk zijn door de wijze van verantwoorden alleen de kosten 2018 en 2019 opgenomen: daar vallen de regionale projectkosten onder *uitvoeringskosten*.

Enkele gemeentes laten opvallende ontwikkelingen zien: in Den Haag zijn bijvoorbeeld de kosten in 2019 meer dan vertienvoudigd ten opzichte van 2016, hetzelfde geldt voor Pijnacker-Nootdorp. In de overige gemeenten zijn de regionale projectkosten ook toegenomen in de loop van de jaren.

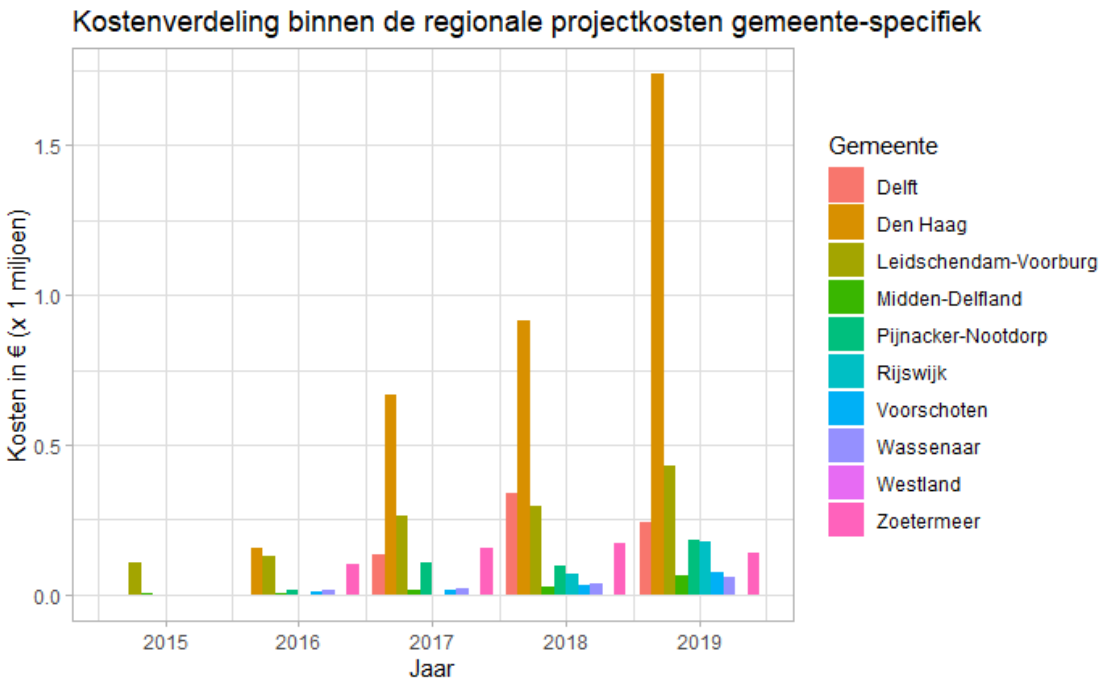

Figuur 62 *Kostenverdeling binnen de regionale projectkosten op gemeentelijk niveau.*

Regionale projectkosten: Taakveld Wijkteams		
Gemeente	**Jaar**	**Kosten**
Delft	2015	€ 0
	2016	€ 0
	2017	€ 134.167
	2018	€ 341.033
	2019	€ 244.000
Den Haag	2015	€ 0
	2016	€ 157.652
	2017	€ 664.769
	2018	€ 912.670
	2019	€ 1.737.651
Leidschendam-Voorburg	2015	€ 104.423
	2016	€ 127.128
	2017	€ 261.839
	2018	€ 293.303
	2019	€ 428.358
Midden-Delfland	2015	€ 4.204
	2016	€ 6.445
	2017	€ 15.741
	2018	€ 25.389
	2019	€ 64.105

Pijnacker-Nootdorp	2015	€ 0
	2016	€ 14.074
	2017	€ 109.006
	2018	€ 93.643
	2019	€ 179.662
Rijswijk	2015	€ 0
	2016	€ 0
	2017	€ 0
	2018	€ 68.754
	2019	€ 175.888
Voorschoten	2015	€ 180
	2016	€ 12.388
	2017	€ 16.458
	2018	€ 33.402
	2019	€ 76.305
Wassenaar	2015	€ 951
	2016	€ 13.742
	2017	€ 23.054
	2018	€ 34.285
	2019	€ 59.144
Westland	Geen regionale projectkosten in de periode 2015 t/m 2019	
Zoetermeer	2015	€ 0
	2016	€ 100.235
	2017	€ 154.851
	2018	€ 171.995
	2019	€ 140.193

Tabel 41*Kostenverdeling binnen de regionale projectkosten op gemeentelijk niveau.*

4 BIJLAGEN

4.1 Bijlage 1: Aanvullende gemeentelijke analyses

In deze bijlage worden aanvullende analyses gemeentelijke gepresenteerd. Hierbij is dezelfde structuur aangehouden als onder paragraaf 2.3 Op zoek naar verklaringen: kostenontwikkeling in kengetallen.

In een aantal grafieken en tabellen zullen bepaalde producten, gemeenten of jaren ontbreken. In die gevallen is een gemeente, product of jaar uit de data gefilterd, omdat in een of meerdere jaren binnen een gemeente het aantal jeugdigen dat dat product ontving lager dan 10 lag. In die gevallen bestaat er een zogenoemd onthullingsgevaar en zijn de gegevens uit de data gefilterd.

4.1.1 Jeugdhulp ambulant

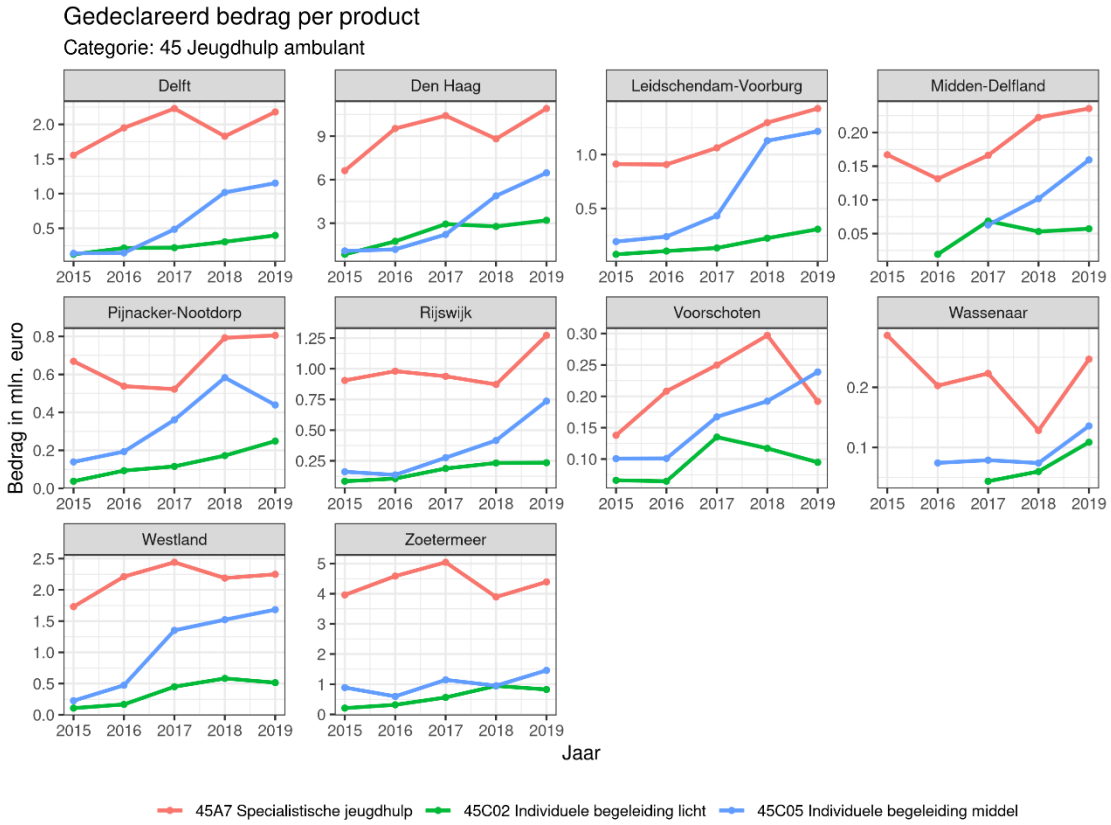

Figuur 63 Totale kosten per gemeente per product in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant.

Gemeente	Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	45A7 Specialistische jeugdhulp	€1,6 mln.	€2,2 mln.	€623,4 k	40,1%
Den Haag	45A7 Specialistische jeugdhulp	€6,6 mln.	€10,9 mln.	€4,3 mln.	64,7%

Leidschendam-Voorburg	45A7 Specialistische jeugdhulp	€912,1 k	€1,4 mln.	€515,6 k	56,5%
Midden-Delfland	45A7 Specialistische jeugdhulp	€166,9 k	€235,5 k	€68,6 k	41,1%
Pijnacker-Nootdorp	45A7 Specialistische jeugdhulp	€669,0 k	€805,2 k	€136,2 k	20,4%
Rijswijk	45A7 Specialistische jeugdhulp	€905,1 k	€1,3 mln.	€366,8 k	40,5%
Voorschoten	45A7 Specialistische jeugdhulp	€137,9 k	€192,0 k	€54,1 k	39,3%
Wassenaar	45A7 Specialistische jeugdhulp	€286,4 k	€246,8 k	−€39,6 k	−13,8%
Westland	45A7 Specialistische jeugdhulp	€1,7 mln.	€2,2 mln.	€517,5 k	29,9%
Zoetermeer	45A7 Specialistische jeugdhulp	€4,0 mln.	€4,4 mln.	€432,2 k	10,9%
Delft	45C02 Individuele begeleiding licht	€124,1 k	€397,6 k	€273,5 k	220,3%
Den Haag	45C02 Individuele begeleiding licht	€854,0 k	€3,2 mln.	€2,3 mln.	274,6%
Leidschendam-Voorburg	45C02 Individuele begeleiding licht	€75,0 k	€308,1 k	€233,0 k	310,6%
Pijnacker-Nootdorp	45C02 Individuele begeleiding licht	€37,5 k	€248,8 k	€211,3 k	562,7%
Rijswijk	45C02 Individuele begeleiding licht	€84,1 k	€234,8 k	€150,8 k	179,3%
Voorschoten	45C02 Individuele begeleiding licht	€66,2 k	€94,8 k	€28,6 k	43,2%
Westland	45C02 Individuele begeleiding licht	€108,4 k	€515,6 k	€407,2 k	375,6%
Zoetermeer	45C02 Individuele begeleiding licht	€208,6 k	€824,8 k	€616,1 k	295,3%
Delft	45C05 Individuele begeleiding middel	€137,9 k	€1,2 mln.	€1,0 mln.	735,0%
Den Haag	45C05 Individuele begeleiding middel	€1,1 mln.	€6,5 mln.	€5,4 mln.	494,5%
Leidschendam-Voorburg	45C05 Individuele begeleiding middel	€193,4 k	€1,2 mln.	€1,0 mln.	528,8%
Pijnacker-Nootdorp	45C05 Individuele begeleiding middel	€139,2 k	€438,9 k	€299,7 k	215,3%
Rijswijk	45C05 Individuele begeleiding middel	€161,2 k	€736,6 k	€575,4 k	356,9%
Voorschoten	45C05 Individuele begeleiding middel	€100,7 k	€238,7 k	€138,0 k	137,0%

Westland	45C05 Individuele begeleiding middel	€226,2 k	€1,7 mln.	€1,5 mln.	644,3%
Zoetermeer	45C05 Individuele begeleiding middel	€889,4 k	€1,5 mln.	€570,5 k	64,1%

Tabel 42 *Totale kosten per gemeente per product in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant en enkele statistieken.*

In bovenstaande grafiek en tabel is te zien dat de meeste gemeenten een ontwikkeling volgen die grotendeels gelijk is aan die van de gehele H10. Opgemerkt moet worden dat de kosten per gemeente erg verschillen. Daarnaast zijn door het lage aantal jeugdigen dat in sommige gemeenten deze producten ontvangen voor bepaalde jaren geen cijfers opgenomen.

Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen

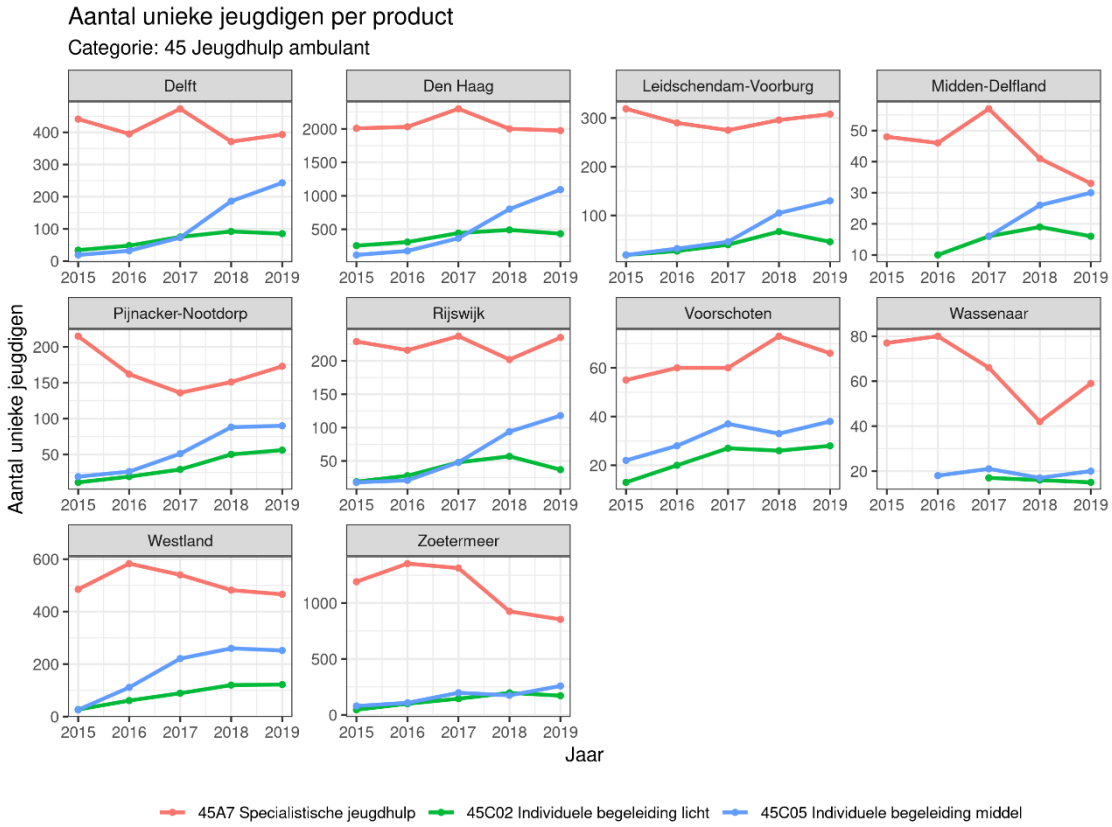

Figuur 64 *Aantal unieke jeugdigen per product per gemeente in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Gemeente	Product	Aantal unieke jeugdigen 2015	Aantal unieke jeugdigen 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	45A7 Specialistische jeugdhulp	437	392	-45	−10,3%
Den Haag	45A7 Specialistische jeugdhulp	2006	1974	-32	−1,6%

Leidschendam-Voorburg	45A7 Specialistische jeugdhulp	318	308	-10	−3,1%
Midden-Delfland	45A7 Specialistische jeugdhulp	48	33	-15	−31,2%
Pijnacker-Nootdorp	45A7 Specialistische jeugdhulp	213	173	-40	−18,8%
Rijswijk	45A7 Specialistische jeugdhulp	229	235	6	2,6%
Voorschoten	45A7 Specialistische jeugdhulp	55	66	11	20,0%
Wassenaar	45A7 Specialistische jeugdhulp	77	59	-18	−23,4%
Westland	45A7 Specialistische jeugdhulp	483	466	-17	−3,5%
Zoetermeer	45A7 Specialistische jeugdhulp	1189	854	-335	−28,2%
Delft	45C02 Individuele begeleiding licht	34	85	51	150,0%
Den Haag	45C02 Individuele begeleiding licht	256	433	177	69,1%
Leidschendam-Voorburg	45C02 Individuele begeleiding licht	19	46	27	142,1%
Pijnacker-Nootdorp	45C02 Individuele begeleiding licht	11	56	45	409,1%
Rijswijk	45C02 Individuele begeleiding licht	19	37	18	94,7%
Voorschoten	45C02 Individuele begeleiding licht	13	28	15	115,4%
Westland	45C02 Individuele begeleiding licht	27	122	95	351,9%
Zoetermeer	45C02 Individuele begeleiding licht	46	172	126	273,9%
Delft	45C05 Individuele begeleiding middel	19	243	224	1.179,0%
Den Haag	45C05 Individuele begeleiding middel	117	1093	976	834,2%
Leidschendam-Voorburg	45C05 Individuele begeleiding middel	19	130	111	584,2%
Pijnacker-Nootdorp	45C05 Individuele begeleiding middel	19	90	71	373,7%
Rijswijk	45C05 Individuele begeleiding middel	18	118	100	555,6%
Voorschoten	45C05 Individuele begeleiding middel	22	38	16	72,7%

Westland	45C05 Individuele begeleiding middel	26	252	226	869,2%
Zoetermeer	45C05 Individuele begeleiding middel	80	259	179	223,7%

Tabel 43 *Aantal unieke jeugdigen per product per gemeente in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant en enkele statistieken.*

Wat direct opvalt is dat de ontwikkeling van het aantal jeugdigen nagenoeg synchroon loopt met de kostenontwikkeling per gemeenten. Dit is op voorhand al een sterke indicator dat het de toename van het aantal unieke jeugdigen een belangrijke bepalende factor is voor de kostenstijging binnen deze productcategorie, een bevinding die ook is gedaan in paragraaf 2.3.3 Jeugdhulp ambulant.

Wanneer wordt gekeken naar de afzonderlijke gemeenten valt vooral op dat de afzonderlijke gemeenten een grotendeels gelijke ontwikkeling volgen. Met name bij het product *Specialistische jeugdhulp* kennen een aantal gemeenten een wat wisselend verloop.

Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige

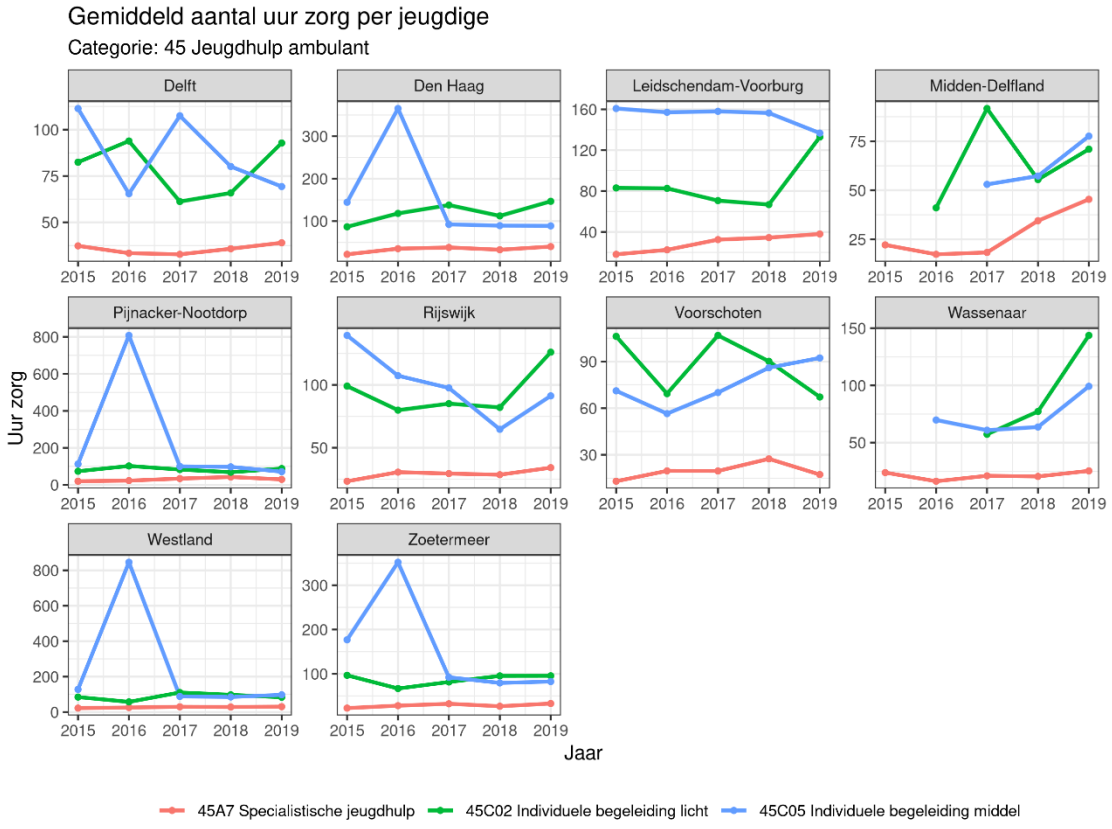

Figuur 65 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige per gemeente in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Gemeente	Product	Uur zorg 2015	Uur zorg 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	45A7 Specialistische jeugdhulp	37.3	39.0	1.7	4,5%

Den Haag	45A7 Specialistische jeugdhulp	21.6	39.9	18.3	84,6%
Leidschendam-Voorburg	45A7 Specialistische jeugdhulp	18.1	38.0	19.9	110,1%
Midden-Delfland	45A7 Specialistische jeugdhulp	22.1	45.4	23.3	105,0%
Pijnacker-Nootdorp	45A7 Specialistische jeugdhulp	19.8	29.6	9.9	50,0%
Rijswijk	45A7 Specialistische jeugdhulp	23.4	34.2	10.8	46,0%
Voorschoten	45A7 Specialistische jeugdhulp	13.0	17.3	4.3	32,9%
Wassenaar	45A7 Specialistische jeugdhulp	23.8	25.3	1.5	6,4%
Westland	45A7 Specialistische jeugdhulp	22.8	31.0	8.2	36,2%
Zoetermeer	45A7 Specialistische jeugdhulp	22.5	32.8	10.3	46,0%
Delft	45C02 Individuele begeleiding licht	82.4	92.8	10.4	12,6%
Den Haag	45C02 Individuele begeleiding licht	86.5	146.6	60.1	69,4%
Leidschendam-Voorburg	45C02 Individuele begeleiding licht	83.1	132.9	49.8	59,9%
Pijnacker-Nootdorp	45C02 Individuele begeleiding licht	73.7	88.2	14.6	19,8%
Rijswijk	45C02 Individuele begeleiding licht	99.0	125.9	26.9	27,2%
Voorschoten	45C02 Individuele begeleiding licht	106.2	67.2	-39.0	−36,7%
Westland	45C02 Individuele begeleiding licht	85.0	83.8	-1.2	−1,4%
Zoetermeer	45C02 Individuele begeleiding licht	96.5	95.3	-1.1	−1,2%
Delft	45C05 Individuele begeleiding middel	111.4	69.3	-42.1	−37,8%
Den Haag	45C05 Individuele begeleiding middel	144.4	88.7	-55.7	−38,6%
Leidschendam-Voorburg	45C05 Individuele begeleiding middel	160.8	136.8	-24.1	−15,0%
Pijnacker-Nootdorp	45C05 Individuele begeleiding middel	112.8	71.3	-41.5	−36,8%
Rijswijk	45C05 Individuele begeleiding middel	139.3	91.3	-48.0	−34,5%
Voorschoten	45C05 Individuele begeleiding middel	71.2	92.3	21.1	29,7%
Westland	45C05 Individuele begeleiding middel	128.2	97.7	-30.5	−23,8%
Zoetermeer	45C05 Individuele begeleiding middel	176.7	82.4	-94.3	−53,4%

Tabel 44 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige per gemeente in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant en enkele statistieken.*

De ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige is vrij wisselend. Met betrekking tot het product *Specialistische jeugdhulp* kennen de gemeenten een relatief vlak verloop, waarbij het absolute verschil tussen 2015 en 2019 tussen de 0 uur en +23,2 uur ligt.

Met betrekking tot de producten *Individuele begeleiding licht* en *Individuele begeleiding middel* zijn de ontwikkelingen vrij wisselvallig, waarbij vooral opvalt dat de gemeenten Den Haag, Pijnacker Nootdorp, Westland en Zoetermeer in 2016 een sterke piek kennen in de het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige bij het product *Individuele begeleiding middel.*

Ontwikkeling van de gemiddelde kosten per uur per jeugdige

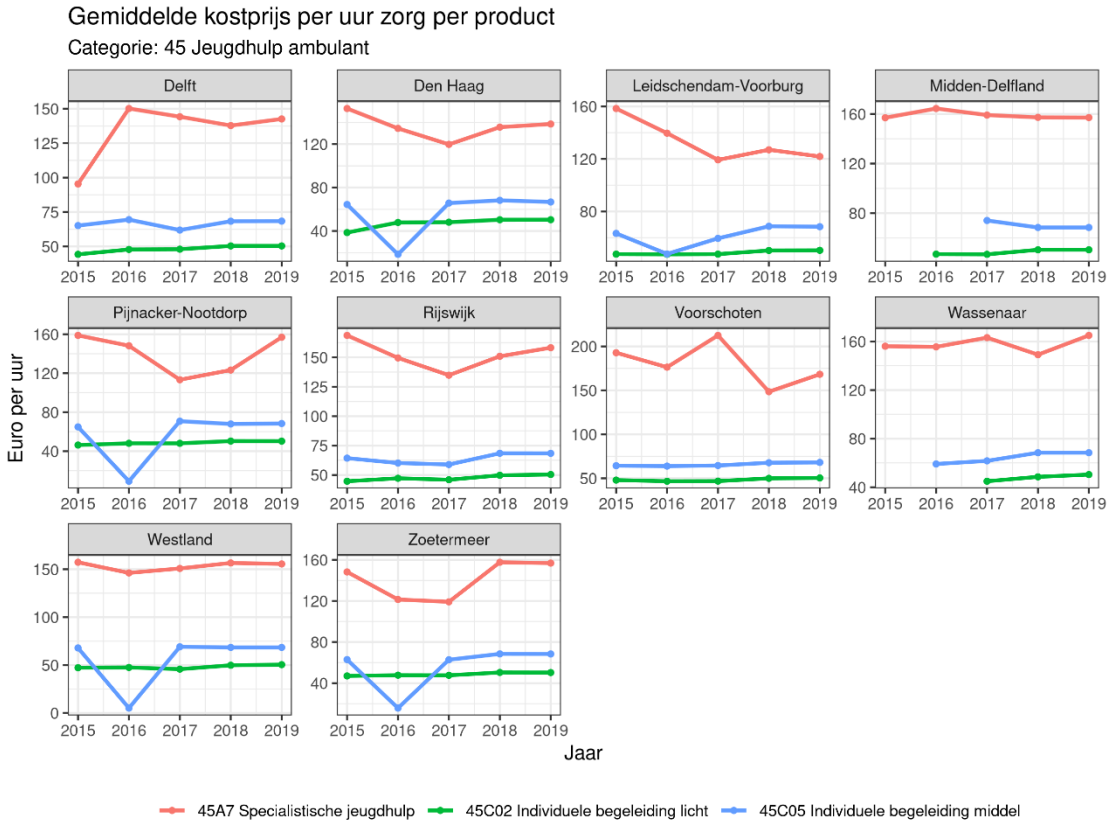

Figuur 66 *Gemiddeld kosten per uur zorg per product per gemeente in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Gemeente	Product	Kostprijs 2015	Kostprijs 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	45A7 Specialistische jeugdhulp	€95,4	€142,6	€47,2	49,5%
Den Haag	45A7 Specialistische jeugdhulp	€152,8	€138,5	−€14,3	−9,3%
Leidschendam-Voorburg	45A7 Specialistische jeugdhulp	€158,4	€121,9	−€36,5	−23,1%
Midden-Delfland	45A7 Specialistische jeugdhulp	€157,0	€157,1	€0,1	0,1%
Pijnacker-Nootdorp	45A7 Specialistische jeugdhulp	€158,9	€157,0	−€1,9	−1,2%
Rijswijk	45A7 Specialistische jeugdhulp	€168,7	€158,2	−€10,5	−6,2%
Voorschoten	45A7 Specialistische jeugdhulp	€192,8	€168,3	−€24,5	−12,7%
Wassenaar	45A7 Specialistische jeugdhulp	€156,1	€165,0	€8,9	5,7%

Westland	45A7 Specialistische jeugdhulp	€157,3	€155,5	−€1,8	−1,1%
Zoetermeer	45A7 Specialistische jeugdhulp	€148,2	€156,8	€8,6	5,8%
Delft	45C02 Individuele begeleiding licht	€44,3	€50,4	€6,1	13,8%
Den Haag	45C02 Individuele begeleiding licht	€38,5	€50,4	€11,9	30,7%
Leidschendam-Voorburg	45C02 Individuele begeleiding licht	€47,5	€50,4	€2,9	6,1%
Pijnacker-Nootdorp	45C02 Individuele begeleiding licht	€46,3	€50,3	€4,0	8,7%
Rijswijk	45C02 Individuele begeleiding licht	€44,7	€50,4	€5,7	12,8%
Voorschoten	45C02 Individuele begeleiding licht	€48,0	€50,4	€2,4	5,1%
Westland	45C02 Individuele begeleiding licht	€47,2	€50,4	€3,2	6,7%
Zoetermeer	45C02 Individuele begeleiding licht	€47,0	€50,3	€3,3	7,0%
Delft	45C05 Individuele begeleiding middel	€65,2	€68,4	€3,2	5,0%
Den Haag	45C05 Individuele begeleiding middel	€64,4	€66,7	€2,3	3,6%
Leidschendam-Voorburg	45C05 Individuele begeleiding middel	€63,3	€68,4	€5,1	8,1%
Pijnacker-Nootdorp	45C05 Individuele begeleiding middel	€64,9	€68,4	€3,5	5,3%
Rijswijk	45C05 Individuele begeleiding middel	€64,3	€68,4	€4,1	6,4%
Voorschoten	45C05 Individuele begeleiding middel	€64,3	€68,0	€3,7	5,8%
Westland	45C05 Individuele begeleiding middel	€67,9	€68,4	€0,5	0,8%
Zoetermeer	45C05 Individuele begeleiding middel	€62,9	€68,4	€5,5	8,7%

Tabel 45 *Gemiddelde kosten per uur zorg per declaratie per product per gemeente binnen de productcategorie Jeugdhulp ambulant en enkele statistieken.*

Nog sterker dan bij de productcategorie *Jeugd GGZ* is bij de productcategorie *Jeugdhulp Ambulant* bij twee producten de harmonisatie van de prijzen zichtbaar. Ook hier is dat extra gevisualiseerd in onderstaande grafiek, waarin de absolute kostenontwikkeling van alle gemeenten in één figuur is weergegeven. Vanaf 2018 concentreren de prijzen zich duidelijk in een veel smallere bandbreedte zoals bij het product *Individuele begeleiding licht*, of zelfs op één punt, zoals bij het product *individuele begeleiding middel*. Bij het product Specialistische jeugdhulp is deze harmonisatie minder sterk te zien. Dit komt omdat dit product een samenvoeging van verschillend producten is. Zie hiervoor ook de bijlage in 4.3 Bijlage 3: Verantwoording gebruikte data.

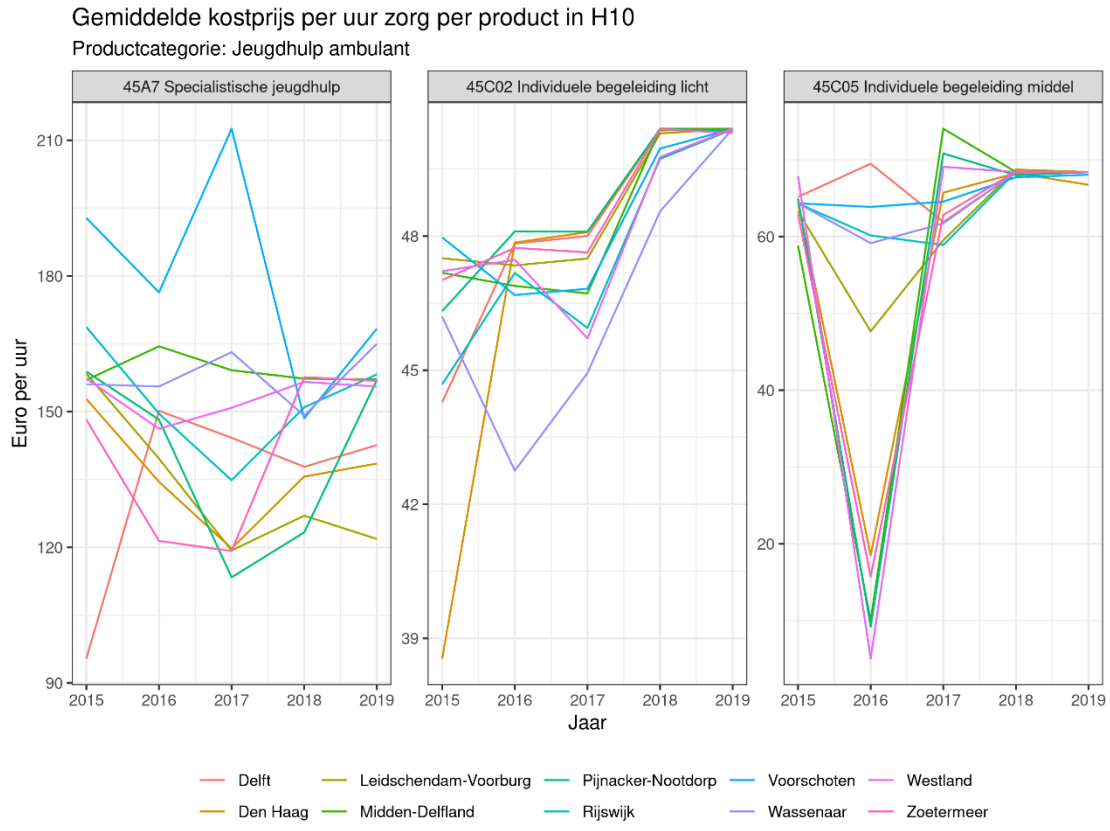

Figuur 67 *Gemiddelde kostprijs per uur zorg per product voor de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Samenvatting

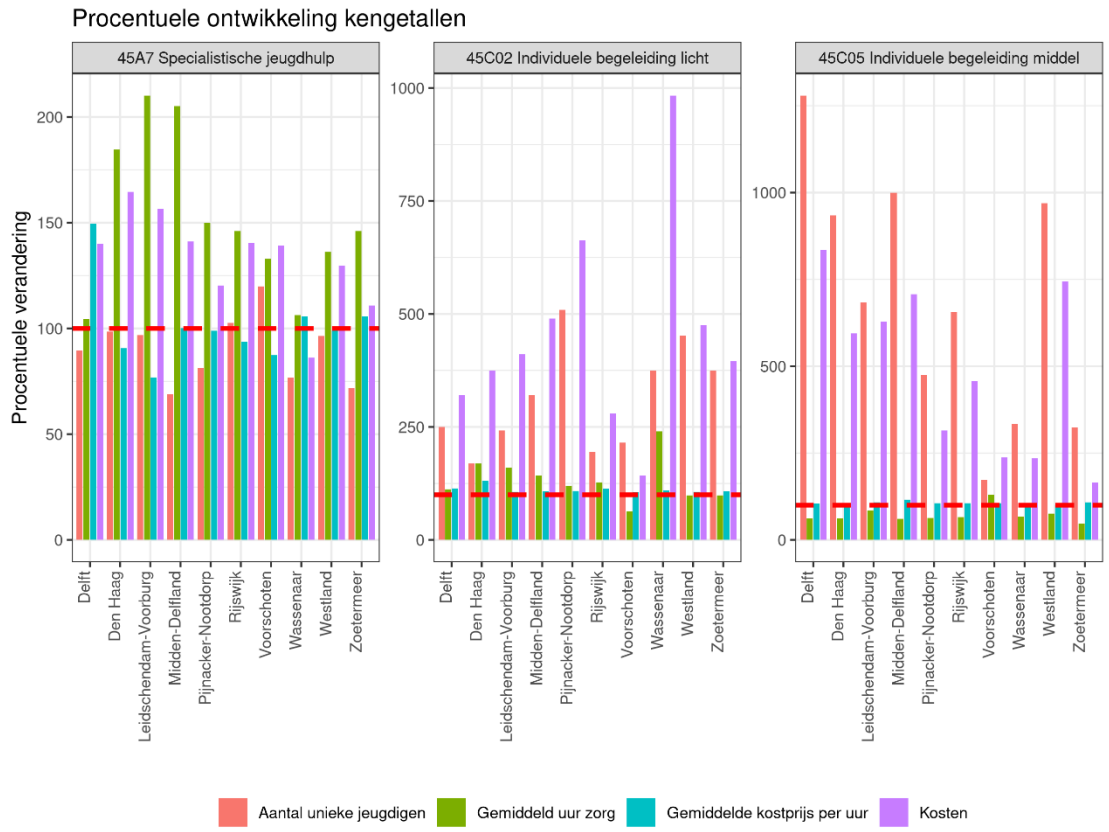

Figuur 68 *Procentuele verandering kengetallen per gemeente in de productcategorie 45 Jeugdhulp ambulant*

Het meest opvallende aan de ontwikkeling van de producten in de productcategorie *Jeugdhulp Ambulant* is ontwikkeling van de gemiddelde kostprijs per uur, waarbij de tarieven zich in alle gemeenten duidelijk concentreren rond één kostprijs per uur.

Zoals in paragraaf 2.3.3 Jeugdhulp ambulant echter al was vastgesteld is deze harmonisatie niet de belangrijkste bepalende factor voor de prijsstijging binnen deze productcategorie: bij de producenten *Individuele begeleiding licht* en *Individuele begeleiding middel* is dat bij alle gemeenten het *aantal unieke jeugdigen* dat zorg ontvangt. Bij het product *Specialistische jeugdhulp* is dat bij de meeste gemeenten het gemiddelde uur zorg dat een jeugdige ontvangt. Alleen in gemeente Delft is de gemiddelde kostprijs per uur het kengetal dat het meest bijdraagt aan de kostenstijging.

4.1.2 Jeugd GGZ

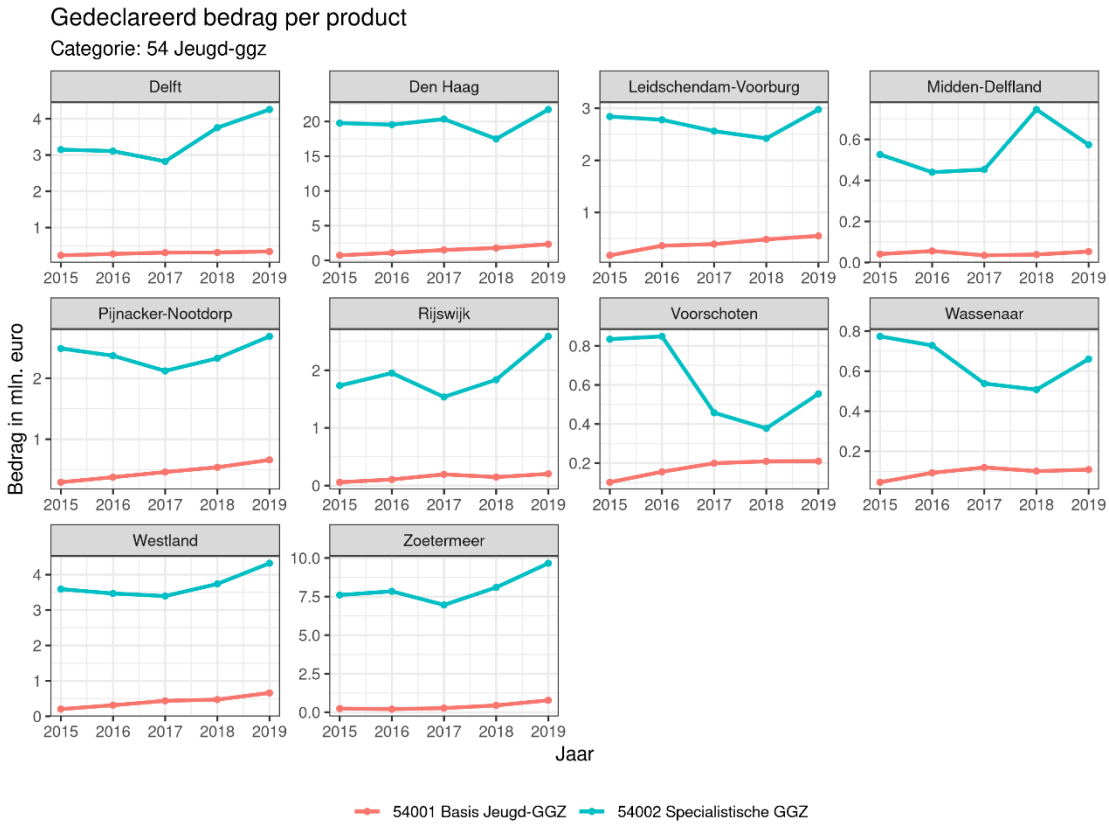

Figuur 69 *Gedeclareerd bedrag per product per gemeente in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Gemeente	Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	54001 Basis Jeugd-GGZ	€236,0 k	€342,7 k	€106,7 k	45,2%
Den Haag	54001 Basis Jeugd-GGZ	€736,7 k	€2,3 mln.	€1,6 mln.	217,6%
Leidschendam-Voorburg	54001 Basis Jeugd-GGZ	€176,0 k	€549,8 k	€373,8 k	212,4%
Midden-Delfland	54001 Basis Jeugd-GGZ	€41,1 k	€53,4 k	€12,2 k	29,7%
Pijnacker-Nootdorp	54001 Basis Jeugd-GGZ	€297,0 k	€662,3 k	€365,3 k	123,0%
Rijswijk	54001 Basis Jeugd-GGZ	€57,9 k	€202,9 k	€145,0 k	250,5%
Voorschoten	54001 Basis Jeugd-GGZ	€101,7 k	€209,7 k	€108,0 k	106,2%
Wassenaar	54001 Basis Jeugd-GGZ	€45,0 k	€108,1 k	€63,0 k	139,9%
Westland	54001 Basis Jeugd-GGZ	€201,5 k	€659,6 k	€458,0 k	227,3%
Zoetermeer	54001 Basis Jeugd-GGZ	€243,1 k	€778,3 k	€535,1 k	220,1%
Delft	54002 Specialistische GGZ	€3,1 mln.	€4,3 mln.	€1,1 mln.	35,1%
Den Haag	54002 Specialistische GGZ	€19,8 mln.	€21,7 mln.	€2,0 mln.	9,9%

Leidschendam-Voorburg	54002 Specialistische GGZ	€2,8 mln.	€3,0 mln.	€135,3 k	4,8%
Midden-Delfland	54002 Specialistische GGZ	€526,2 k	€573,8 k	€47,6 k	9,1%
Pijnacker-Nootdorp	54002 Specialistische GGZ	€2,5 mln.	€2,7 mln.	€198,0 k	8,0%
Rijswijk	54002 Specialistische GGZ	€1,7 mln.	€2,6 mln.	€853,1 k	49,2%
Voorschoten	54002 Specialistische GGZ	€834,0 k	€554,2 k	−€279,8 k	−33,6%
Wassenaar	54002 Specialistische GGZ	€773,4 k	€660,2 k	−€113,2 k	−14,6%
Westland	54002 Specialistische GGZ	€3,6 mln.	€4,3 mln.	€730,0 k	20,3%
Zoetermeer	54002 Specialistische GGZ	€7,6 mln.	€9,7 mln.	€2,1 mln.	27,0%

Tabel 46 *Gedeclareerd bedrag per product per gemeente in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

In bovenstaande figuur en tabel is te zien dat de afzonderlijke gemeenten globaal dezelfde ontwikkeling volgen als de gehele H10, waarbij in alle gemeenten voor beide producten in 2019 meer werd uitgegeven dan in 2015. Alleen de gemeenten Voorschoten en Wassenaar kenden voor het product *Specialistische GGZ* over de periode 2015 – 2019 een aanzienlijke daling.

Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen

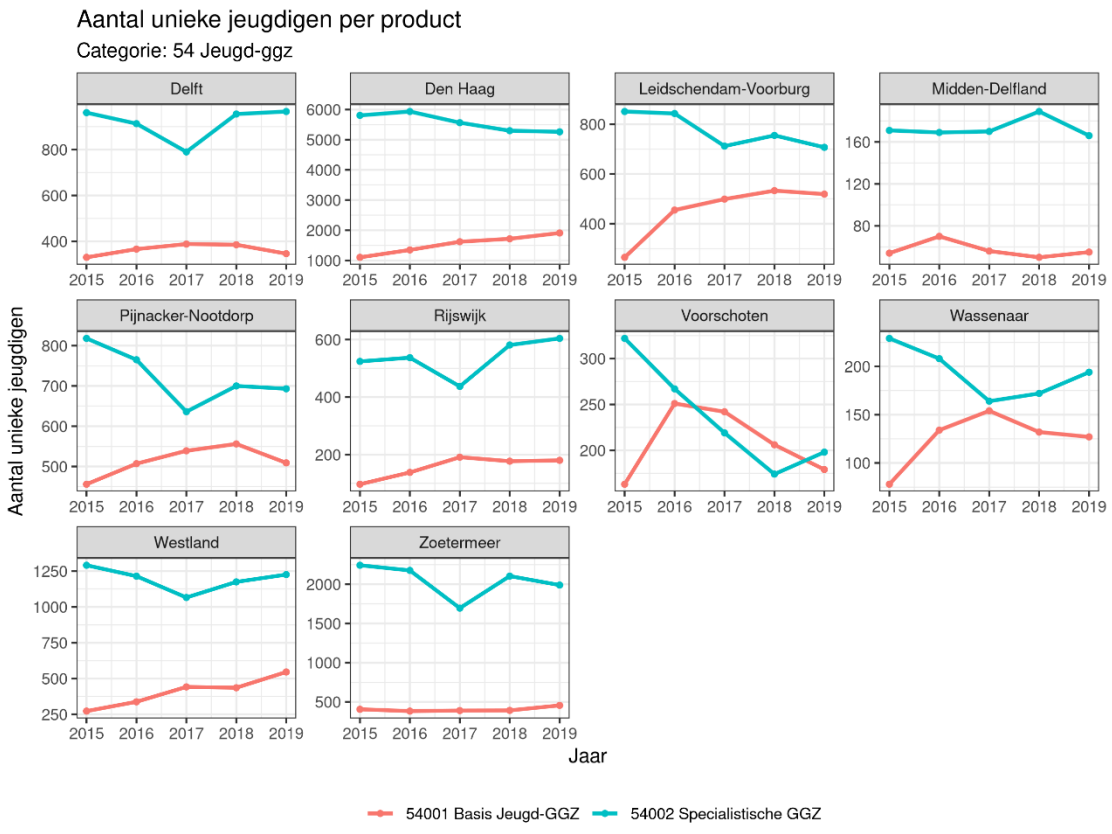

Figuur 70 *Aantal unieke jeugdigen per product per gemeente in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Gemeente	Product	Aantal unieke jeugdigen 2015	Aantal unieke jeugdigen 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	54001 Basis Jeugd-GGZ	330	346	16	4,8%
Den Haag	54001 Basis Jeugd-GGZ	1102	1909	807	73,2%
Leidschendam-Voorburg	54001 Basis Jeugd-GGZ	265	519	254	95,8%
Midden-Delfland	54001 Basis Jeugd-GGZ	54	55	1	1,8%
Pijnacker-Nootdorp	54001 Basis Jeugd-GGZ	456	509	53	11,6%
Rijswijk	54001 Basis Jeugd-GGZ	97	180	83	85,6%
Voorschoten	54001 Basis Jeugd-GGZ	163	179	16	9,8%
Wassenaar	54001 Basis Jeugd-GGZ	78	127	49	62,8%
Westland	54001 Basis Jeugd-GGZ	273	546	273	100,0%
Zoetermeer	54001 Basis Jeugd-GGZ	405	455	50	12,3%
Delft	54002 Specialistische GGZ	961	966	5	0,5%
Den Haag	54002 Specialistische GGZ	5806	5261	-545	−9,4%
Leidschendam-Voorburg	54002 Specialistische GGZ	851	707	-144	−16,9%
Midden-Delfland	54002 Specialistische GGZ	171	166	-5	−2,9%
Pijnacker-Nootdorp	54002 Specialistische GGZ	818	693	-125	−15,3%
Rijswijk	54002 Specialistische GGZ	524	604	80	15,3%
Voorschoten	54002 Specialistische GGZ	322	198	-124	−38,5%
Wassenaar	54002 Specialistische GGZ	229	194	-35	−15,3%
Westland	54002 Specialistische GGZ	1291	1226	-65	−5,0%
Zoetermeer	54002 Specialistische GGZ	2243	1990	-253	−11,3%

Tabel 47 *Aantal unieke jeugdigen per product per gemeente in de productcategorie 54 Jeugd GGZ en enkele statistieken.*

Voor het product *Basis Jeugd-GGZ* kennen alle gemeenten – net als de H10 als geheel – over de periode 2015 tot en met 2019 een stijgend aantal jeugdigen. Dat de groeipercentages zoveel verschillen komt grotendeels door de relatief late aantallen jeugdigen die in 2015 dit product ontvingen. Wel valt op dat een aantal gemeenten (Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten en Wassenaar) één of meerdere jaren met een relatief sterke daling van het aantal jeugdigen kent.

Met betrekking tot het aantal unieke jeugdigen dat *Specialistische GGZ* heeft ontvangen zitten er verschillen tussen de gemeenten. Zo kennen de meeste gemeenten globaal dezelfde ontwikkeling als de H10 als geheel, maar zijn relatieve verschillen per jaar veel groter. Vooral gemeente Voorschoten kent tussen 2015 en 2019 een scherpe, constante daling van het aantal unieke jeugdigen waarvoor zorg op dit product is gedclaeerd. Daarnaast is er een aantal gemeenten waar het aantal jeugdigen dat zorg uit dit product ontvangt over de gehele periode is gestegen: Delft (0,5%) en Rijswijk (15,3%).Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige

Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige

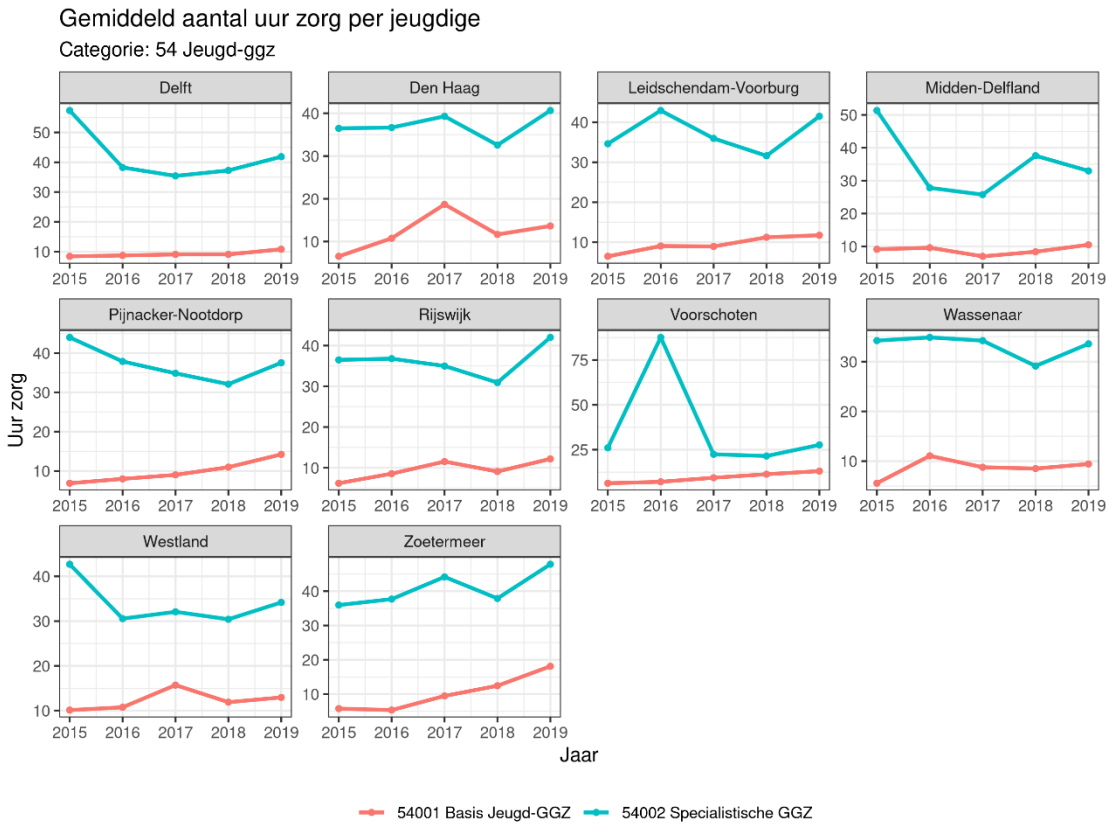

Figuur 71 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige per gemeente in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Gemeente	Product	Uur zorg 2015	Uur zorg 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	54001 Basis Jeugd-GGZ	8.4	10.8	2.4	28,30%
Den Haag	54001 Basis Jeugd-GGZ	6.5	13.6	7.1	108,60%
Leidschendam-Voorburg	54001 Basis Jeugd-GGZ	6.5	11.7	5.3	81,70%
Midden-Delfland	54001 Basis Jeugd-GGZ	9.1	10.5	1.4	15,10%
Pijnacker-Nootdorp	54001 Basis Jeugd-GGZ	6.9	14.2	7.3	106,70%
Rijswijk	54001 Basis Jeugd-GGZ	6.2	12.2	6.0	96,20%
Voorschoten	54001 Basis Jeugd-GGZ	6.3	13.1	6.8	107,20%
Wassenaar	54001 Basis Jeugd-GGZ	5.6	9.4	3.9	69,40%
Westland	54001 Basis Jeugd-GGZ	10.1	13.0	2.8	28,10%
Zoetermeer	54001 Basis Jeugd-GGZ	5.8	18.1	12.3	213,70%
Delft	54002 Specialistische GGZ	57.4	41.9	-15.5	−27,0%
Den Haag	54002 Specialistische GGZ	36.5	40.6	4.2	11,40%
Leidschendam-Voorburg	54002 Specialistische GGZ	34.6	41.5	6.9	19,90%
Midden-Delfland	54002 Specialistische GGZ	51.3	33.0	-18.4	−35,8%
Pijnacker-Nootdorp	54002 Specialistische GGZ	44.0	37.5	-6.4	−14,7%

Rijswijk	54002 Specialistische GGZ	36.5	42.0	5.5	15,10%
Voorschoten	54002 Specialistische GGZ	26.1	27.7	1.6	6,20%
Wassenaar	54002 Specialistische GGZ	34.2	33.6	-0.6	−1,9%
Westland	54002 Specialistische GGZ	42.7	34.2	-8.5	−20,0%
Zoetermeer	54002 Specialistische GGZ	36.0	47.9	11.9	33,10%

Tabel 48 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige per gemeente in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ en enkele statistieken.*

Met betrekking tot het product *Basis Jeugd-GGZ* lag in 2015 het aantal uur zorg per jeugdige in de verschillende gemeente vrij dicht bij elkaar: tussen de 5,6 uur (gemeente Wassenaar) en 10,1 uur (gemeente Westland). In de periode 2015 tot en met 2019 is in alle gemeenten de hoeveelheid zorg per jeugdige voor dit product toegenomen, waarna de gemiddelde hoeveelheid zorg per jeugdige in 2019 lag tussen de 9,4 uur (gemeente Wassenaar) en de 18.1 uur (gemeente Zoetermeer). Opvallend is dat gemeente Zoetermeer dat in 2015 de meeste zorg per jeugdige kende, de grootste stijging kent met 12.3 uur extra zorg per jeugdige ten opzichte van 2015.

Op het niveau van de gehele H10 kent het product *Specialistische GGZ* tussen 2015 en 2018 een dalende trend van 38,94 uur naar 33,37 uur, waarna 2019 een stijging kent naar 41,23 uur. . Op het niveau van de afzonderlijke gemeenten zien we grote verschillen in de het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige. Zo werd in gemeente Voorschoten in 2015 gemiddeld de minste hoeveelheid zorg per jeugdige geleverd (26,1 uur) en in gemeente Delft het meest (57,4 uur). Over de periode 2015 – 2019 is in de helft van de gemeenten het aantal uur zorg per jeugdige gestegen (gemeente Zoetermeer het meeste met 33,1%), in de andere helft is het aantal uur zorg per jeudige gedaald (gemeente Midden-Delfland het meest met 035,8%).

Ontwikkeling van de gemiddelde kosten per uur per jeugdige

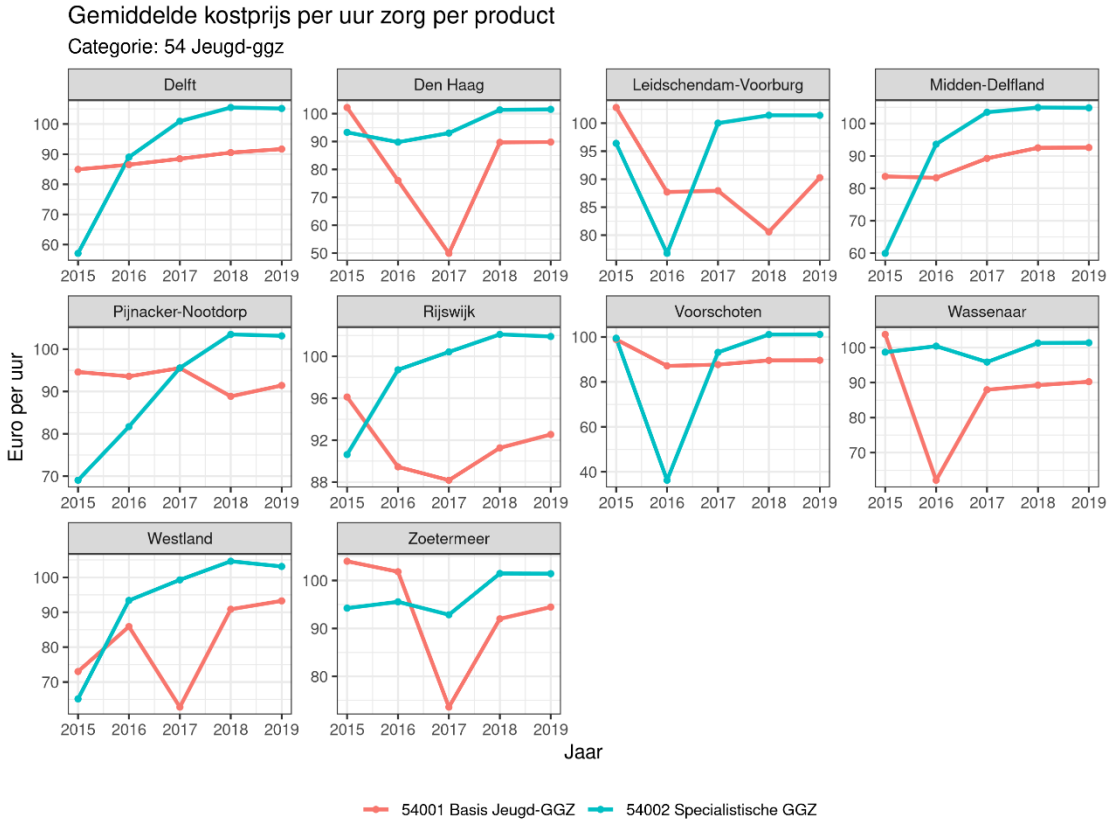

Figuur 72 *Gemiddelde kosten per uur zorg per product per gemeente in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Gemeente	Product	Kostprijs 2015	Kostprijs 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	54001 Basis Jeugd-GGZ	€84,9	€91,7	€6,7	7,9%
Den Haag	54001 Basis Jeugd-GGZ	€102,2	€89,8	−€12,4	−12,1%
Leidschendam-Voorburg	54001 Basis Jeugd-GGZ	€102,8	€90,3	−€12,5	−12,2%
Midden-Delfland	54001 Basis Jeugd-GGZ	€83,7	€92,6	€8,9	10,7%
Pijnacker-Nootdorp	54001 Basis Jeugd-GGZ	€94,6	€91,4	−€3,2	−3,3%
Rijswijk	54001 Basis Jeugd-GGZ	€96,1	€92,5	−€3,6	−3,7%
Voorschoten	54001 Basis Jeugd-GGZ	€98,9	€89,6	−€9,3	−9,4%
Wassenaar	54001 Basis Jeugd-GGZ	€103,8	€90,2	−€13,5	−13,0%
Westland	54001 Basis Jeugd-GGZ	€73,0	€93,3	€20,3	27,8%
Zoetermeer	54001 Basis Jeugd-GGZ	€104,0	€94,5	−€9,5	−9,2%
Delft	54002 Specialistische GGZ	€57,1	€105,1	€48,0	84,1%
Den Haag	54002 Specialistische GGZ	€93,3	€101,5	€8,2	8,8%
Leidschendam-Voorburg	54002 Specialistische GGZ	€96,4	€101,4	€5,0	5,2%
Midden-Delfland	54002 Specialistische GGZ	€59,9	€104,8	€44,9	75,0%
Pijnacker-Nootdorp	54002 Specialistische GGZ	€69,1	€103,1	€34,1	49,3%
Rijswijk	54002 Specialistische GGZ	€90,6	€101,9	€11,3	12,4%
Voorschoten	54002 Specialistische GGZ	€99,4	€101,1	€1,7	1,7%
Wassenaar	54002 Specialistische GGZ	€98,7	€101,4	€2,7	2,7%

Westland	54002 Specialistische GGZ	€65,2	€103,1	€38,0	58,3%
Zoetermeer	54002 Specialistische GGZ	€94,2	€101,4	€7,2	7,6%

Tabel 49 *Gemiddeld kosten per uur zorg per product per gemeente in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ en enkele statistieken.*

Wat bij beide producten het meest opvalt is dat het effect van de harmonisatie van de prijzen duidelijk zichtbaar is.[31] Dit wordt extra gevisualiseerd in onderstaande grafiek, waarin de absolute kostenontwikkeling van alle gemeenten in één figuur is weergegeven. In 2018 concentreren de prijzen zich duidelijk in een veel smallere bandbreedte. In paragraaf 2.3.3 is duidelijk te zien dat dit voor het product *Basis Jeugd-GGZ* van grote invloed is geweest op de gemiddelde kostprijs per uur.

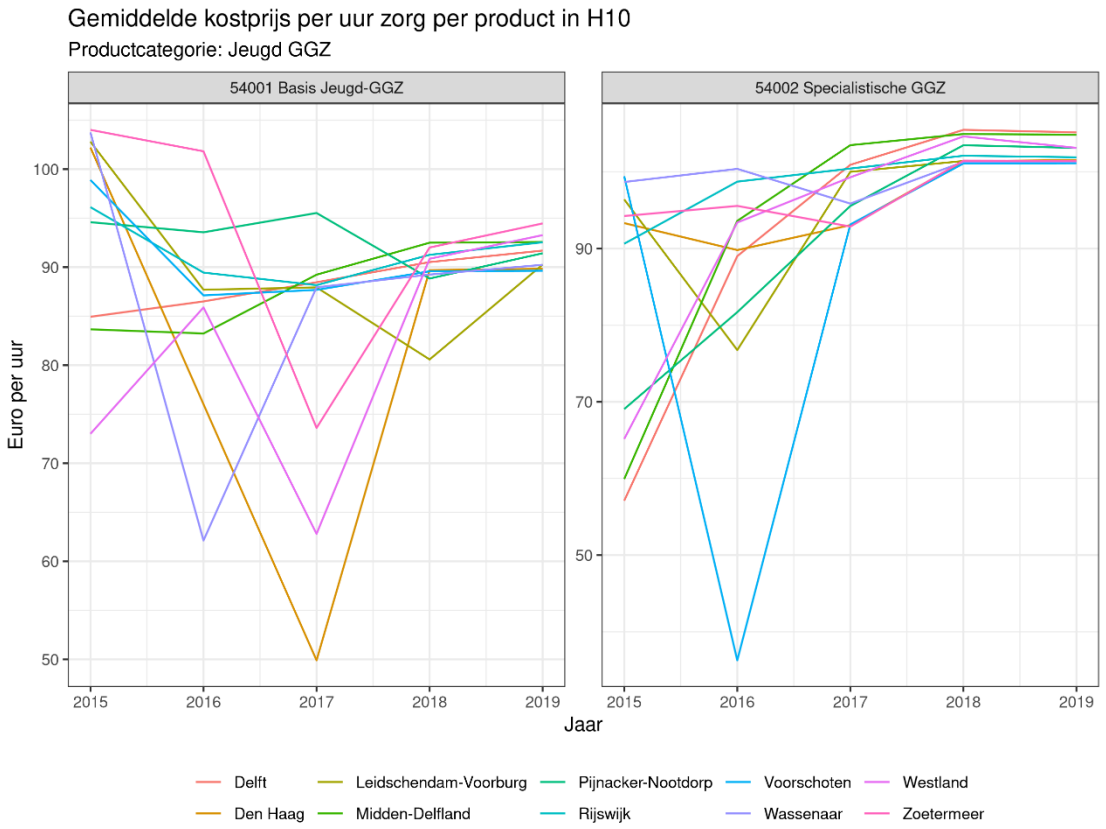

Figuur 73 *1Gemiddelde kostprijs per uur zorg per product voor de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

[31] *RIS297720 Update regionale aanbesteding jeugdhulp, College van burgemeester en wethouders, p. 2.*

Samenvatting

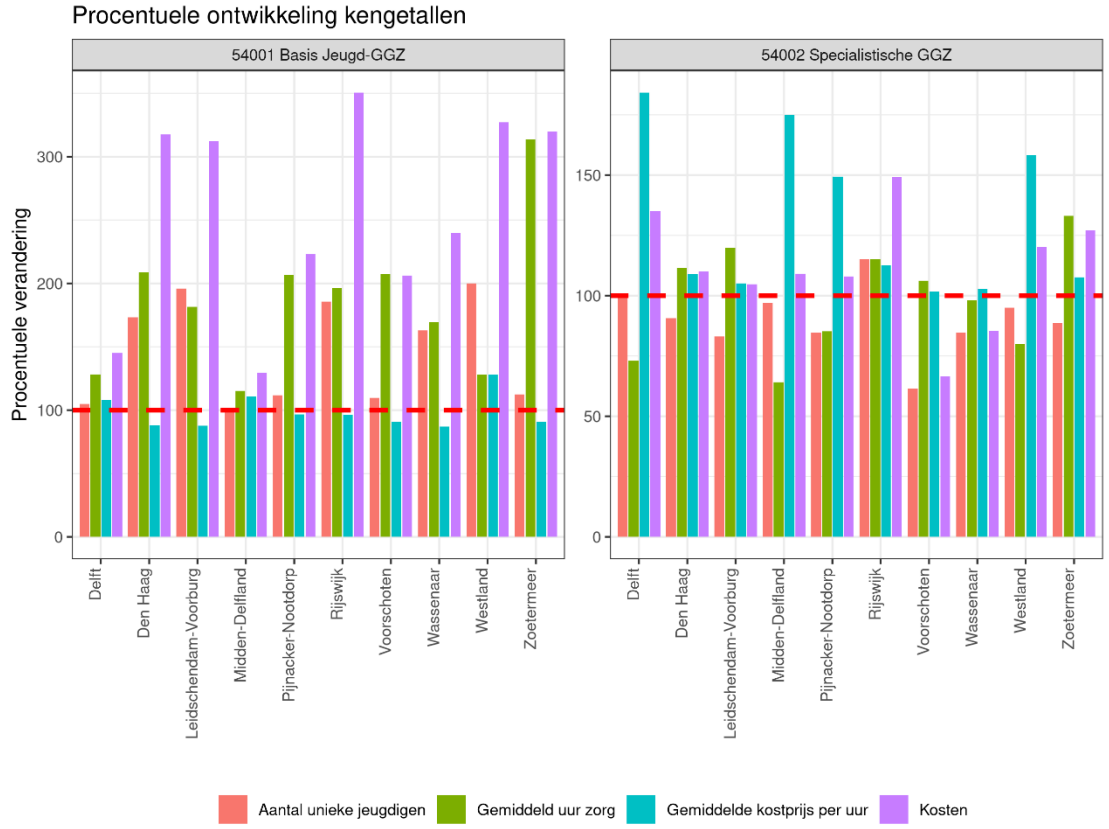

Figuur 74 *Procentuele verandering kengetallen per gemeente in de productcategorie 54 Jeugd-GGZ*

Met betrekking tot het product *Basis Jeugd-GGZ* is in 8 gemeenten de gemiddelde uur zorg de meest bepalende factor voor de kostenstijging, net als op het niveau van de gehele H10. Alleen in de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Westland draag het aantal unieke jeugdigen nóg meer bij aan de kostenstijging. Met uitzondering van de gemeenten Delft, Midden-Delfland en Westland heeft de gemiddelde kosten per uur zorg een remmend effect op de kostenstijging gehad.

Voor het product *Specialistische GGZ* geldt dat in 5 gemeenten de gemiddelde kostprijs per uur zorg de grootste bijdrage heeft geleverd aan de kostenstijging, net als op het niveau van de gehele H10. Dit geldt voor de gemeenten Delft, Den Haag, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar. In de gemeente Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Voorschoten en Zoetermeer droeg de gemiddelde uur zorg per jeugdige het meest bij aan de kostenstijging. Alleen in gemeente Pijnacker-Nootdorp had het gemiddeld uur zorg per jeugdige een dempend effect op de kostenstijging. Op gemeente Delft na is in alle gemeenten het aantal jeugdigen dat zorg uit dit product ontving gedaald.

4.1.3 Dagbehandeling

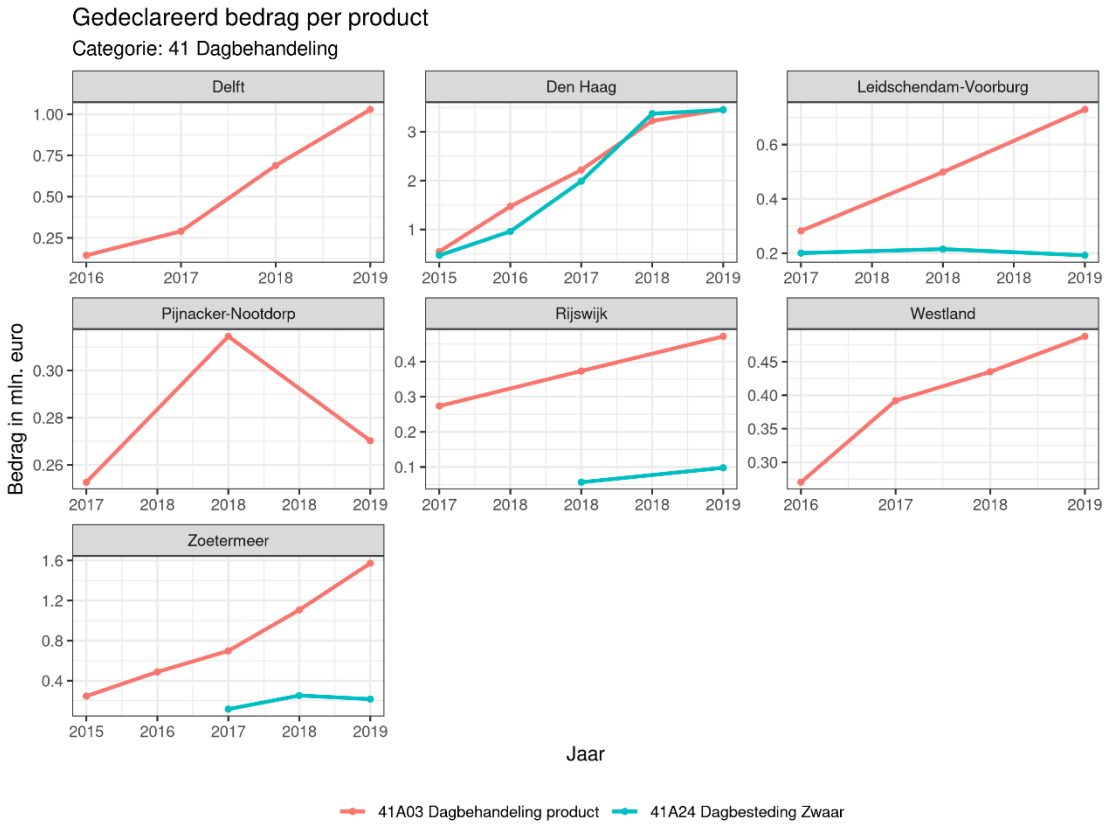

Figuur 75 *Gedeclareerd bedrag per product per gemeente in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Gemeente	Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Den Haag	41A03 Dagbehandeling product	€549,3 k	€3,5 mln.	€2,9 mln.	529,2%
Zoetermeer	41A03 Dagbehandeling product	€245,9 k	€1,6 mln.	€1,3 mln.	539,4%
Den Haag	41A24 Dagbesteding Zwaar	€470,7 k	€3,4 mln.	€3,0 mln.	632,6%

Het aantal jeugdigen dat in de verschillende gemeenten een product in de productcategorie *Dagbehandeling* afnam is in veel gevallen zo laag, dat deze cijfers niet opgenomen zijn in deze aanvullende gemeentelijke analyse. Alleen de gemeente Den Haag en Zoetermeer kenden in 2015 voldoende jeugdigen met betrekking tot het product *Dagbehandeling product* om cijfers in bovenstaande tabel op te nemen en alleen gemeente Den Haag kende in 2015 voldoende jeugdigen om cijfers over het product *Dagbehandeling product* op te nemen.

Wel is van de verschillende gemeenten in bovenstaande grafiek de ontwikkeling opgenomen van de jaren dat er minimaal 10 jeugdigen een van de genoemde producten afnam. Daardoor is een eventuele trend wel zichtbaar. Zo valt te zien dat met betrekking tot het product *Dagbehandeling product* met uitzondering van gemeente Pijnacker-Nootdorp de gemeenten over de afgelopen jaren een stijgende trend kenden. Daarnaast is in gemeente Den Haag een duidelijk stijging van de kosten voor het product *Dagbesteding Zwaar* zichtbaar.

Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen

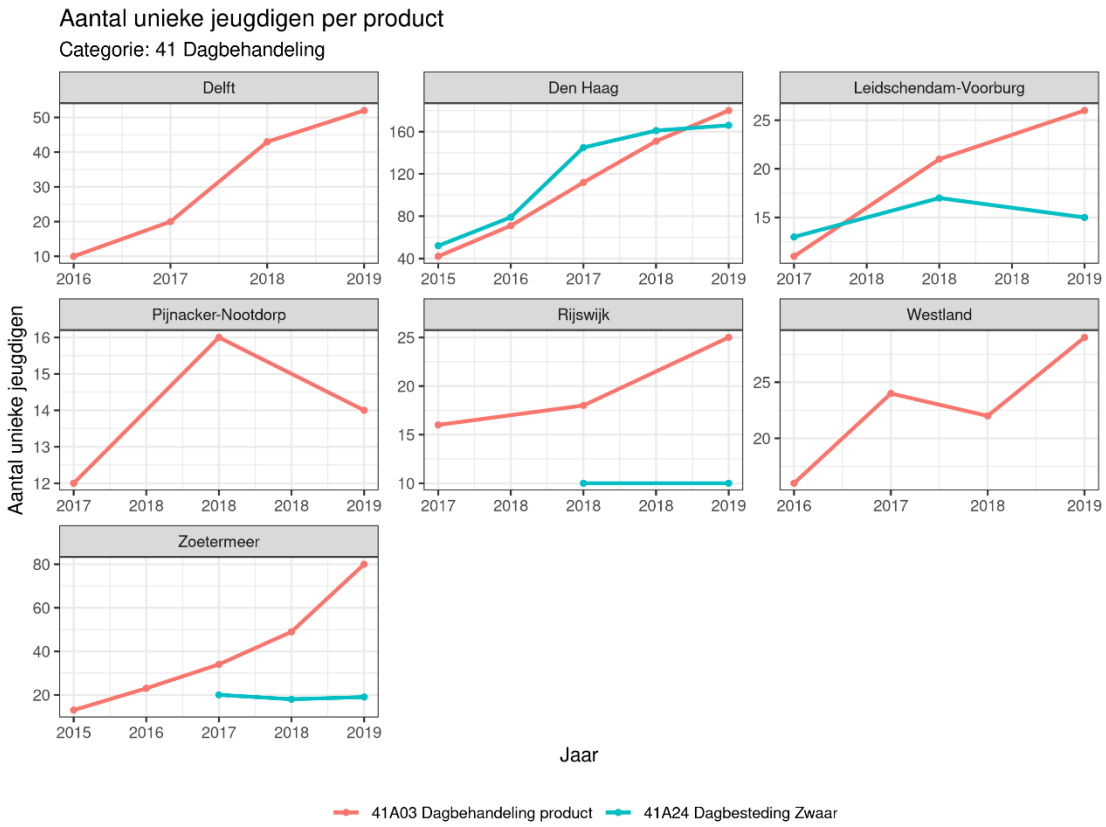

Figuur 76 *Aantal unieke jeugdigen per product per gemeente in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Gemeente	Product	Aantal unieke jeugdigen 2015	Aantal unieke jeugdigen 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Den Haag	41A03 Dagbehandeling product	42	180	138	328,6%
Zoetermeer	41A03 Dagbehandeling product	13	80	67	515,4%
Den Haag	41A24 Dagbesteding Zwaar	52	166	114	219,2%

Tabel 50 *Aantal unieke jeugdigen per product per gemeente in de productcategorie 41 Dagbehandeling en enkele statistieken.*

Zoals in de vorige paragraaf aangegeven zijn het absolute aantallen jeugdigen die binnen deze categorie jeugdzorg ontvangen bij veel gemeenten erg laag zijn, wat het lastig maakt hard conclusies te trekken.

Wel is bij gemeente Den Haag, dat in absolute zin de meeste jeugdigen kent die binnen deze productcategorie zorgt ontvangen, een sterk stijgende lijn zichtbaar is.

Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige

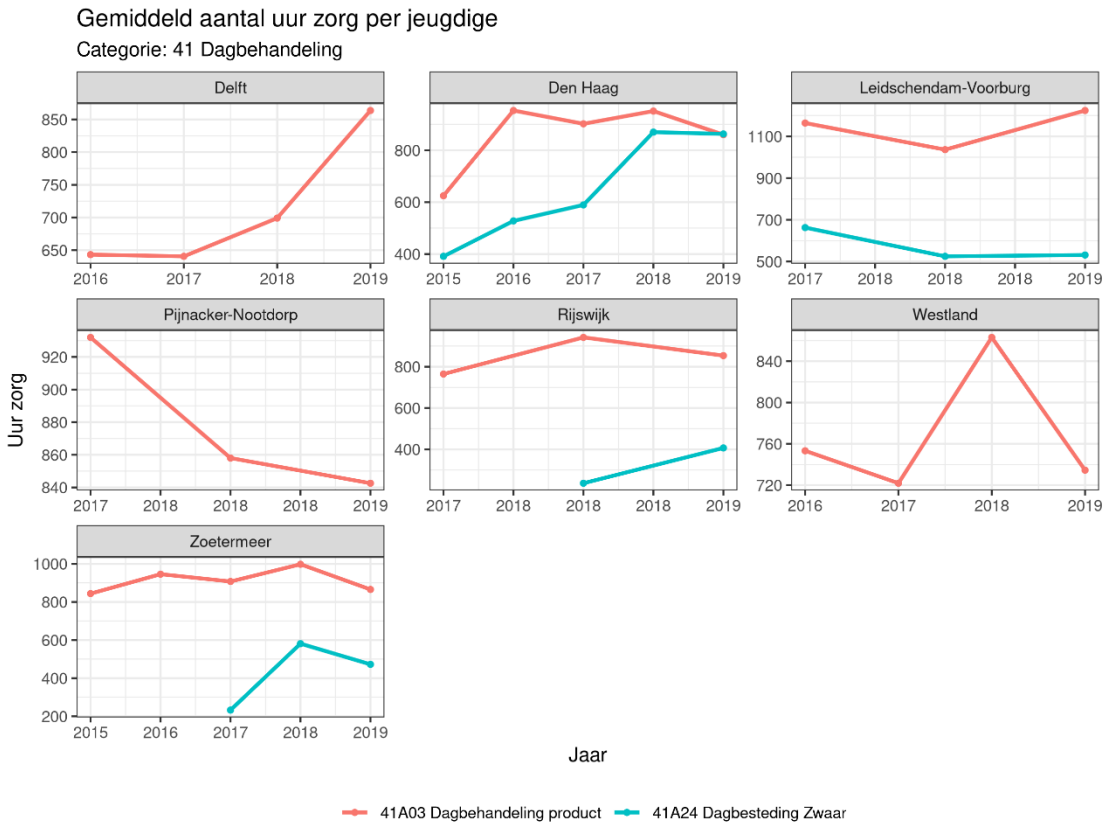

Figuur 77 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige per gemeente in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Gemeente	Product	Uur zorg 2015	Uur zorg 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Den Haag	41A03 Dagbehandeling product	624.6	860.0	235.4	37,70%
Zoetermeer	41A03 Dagbehandeling product	843.7	865.5	21.8	2,60%
Den Haag	41A24 Dagbesteding Zwaar	391.1	862.8	471.7	120,60%

Tabel 51 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige per gemeente in de productcategorie 41 Dagbehandeling en enkele statistieken.*

In bovenstaande grafiek en tabel is te zien dat in gemeente Den Haag het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige over de periode 2015-2019 vors gestegen is. Voor het product *Dagbesteding Zwaar* is er zelfs sprake van ruim een verdubbeling. Het product *Dagbehandeling product* kende vooral een sterk stijging in het jaar 2016, waarna het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige licht aan het dalen is.

De gemeente Zoetermeer kent een minder wisselend verloop met betrekking tot het aantal uur zorg per jeugdige voor het product *Dagbehandeling product.*

Ontwikkeling van de gemiddelde kosten per uur per jeugdige

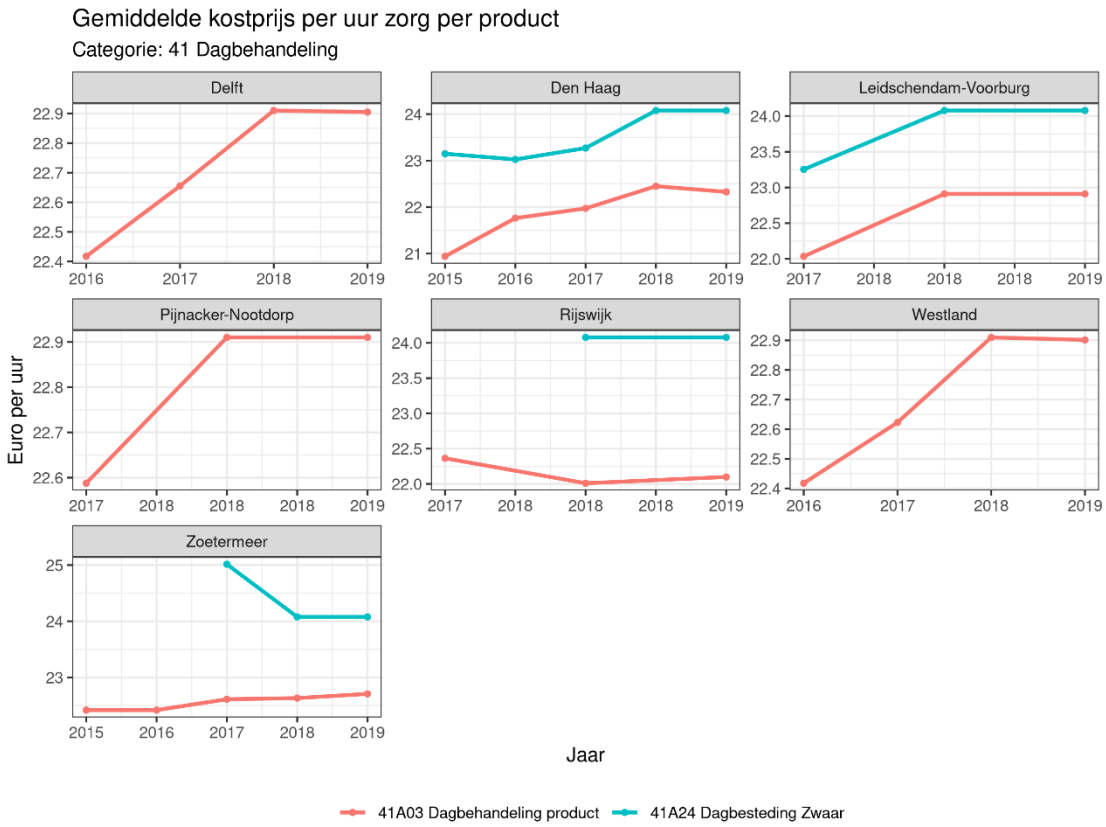

Figuur 78 *Gemiddelde kosten per uur zorg per product per gemeente in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Gemeente	Product	Kostprijs 2015	Kostprijs 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Den Haag	41A03 Dagbehandeling product	€ 20,90	€ 22,30	€ 1,40	6,60%
Zoetermeer	41A03 Dagbehandeling product	€ 22,40	€ 22,70	€ 0,30	1,30%
Den Haag	41A24 Dagbesteding Zwaar	€ 23,10	€ 24,10	€ 0,90	4%

Tabel 52 *Gemiddeld kosten per uur zorg per product per gemeente in de productcategorie 41 Dagbehandeling en enkele statistieken.*

Ondanks het beperkte aantal jeugdigen die producten uit de productcategorie *Dagbehandeling* ontvangen, is ook hier het effect van de harmonisatie duidelijk zichtbaar: de tarieven in 2019 voor het product *Dagbehandeling product* zijn in de gemeenten Den Haag en Zoetermeer in 2019 nagenoeg gelijk.

Samenvatting

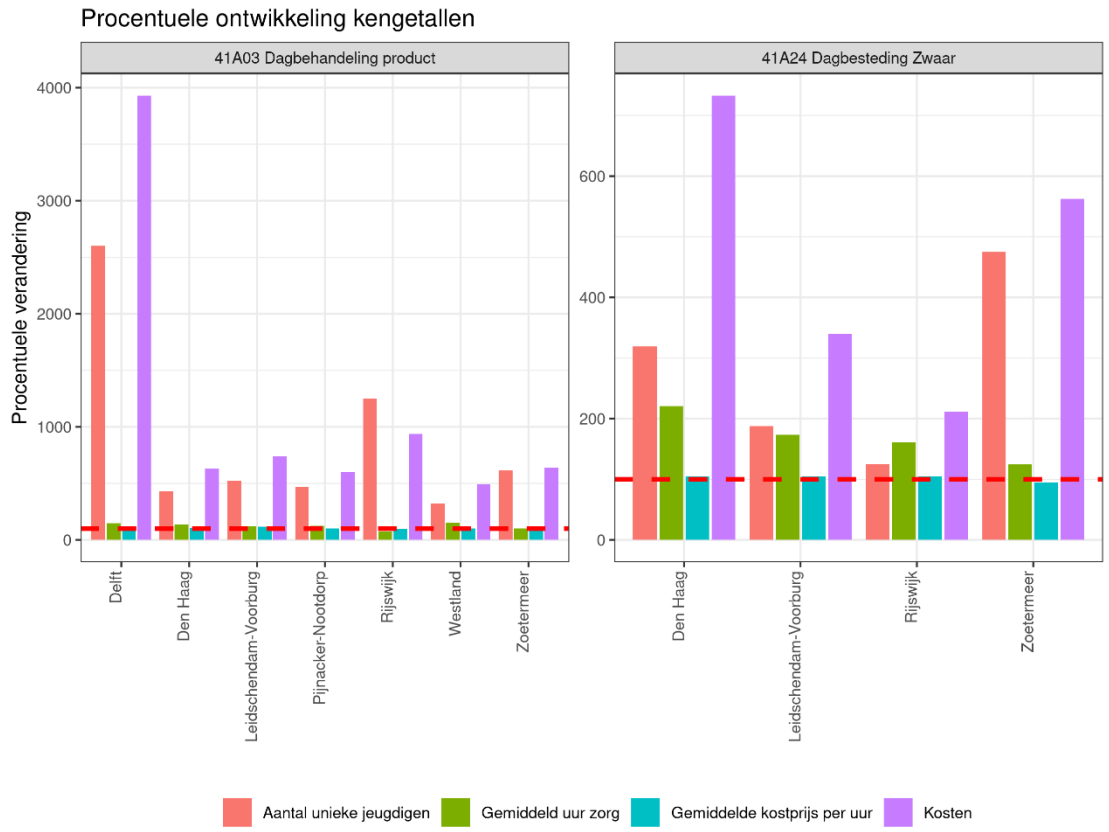

Figuur 79 *Procentuele verandering kengetallen per gemeente in de productcategorie 41 Dagbehandeling*

Door het geringe aantal jeugdigen dat in verschillende gemeenten zorg ontvangt leent deze productcategorie zich beperkt voor een analyse op gemeentelijk niveau. Wel zijn hierboven de kengetallen van de afzonderlijke gemeenten weergegeven, waarbij eenzelfde ontwikkeling zichtbaar is als op het niveau van de gehele H10: met uitzonderling van gemeente Rijswijk voor het product *Dagbesteding Zwaar* is in alle gemeenten het *aantal unieke jeugdigen* de belangrijkste bepalende factor voor de kostenstijging binnen de productcategorie *Dagbehandeling*.

De grote verschillen die in bovenstaande grafiek met kengetallen zichtbaar zijn, worden voornamelijk verklaard door het genoemde geringe aantal jeugdigen in verschillende gemeenten, waardoor een kleine toename van het aantal jeugdigen een groot effect op de kengetallen heeft.

4.1.4 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling)

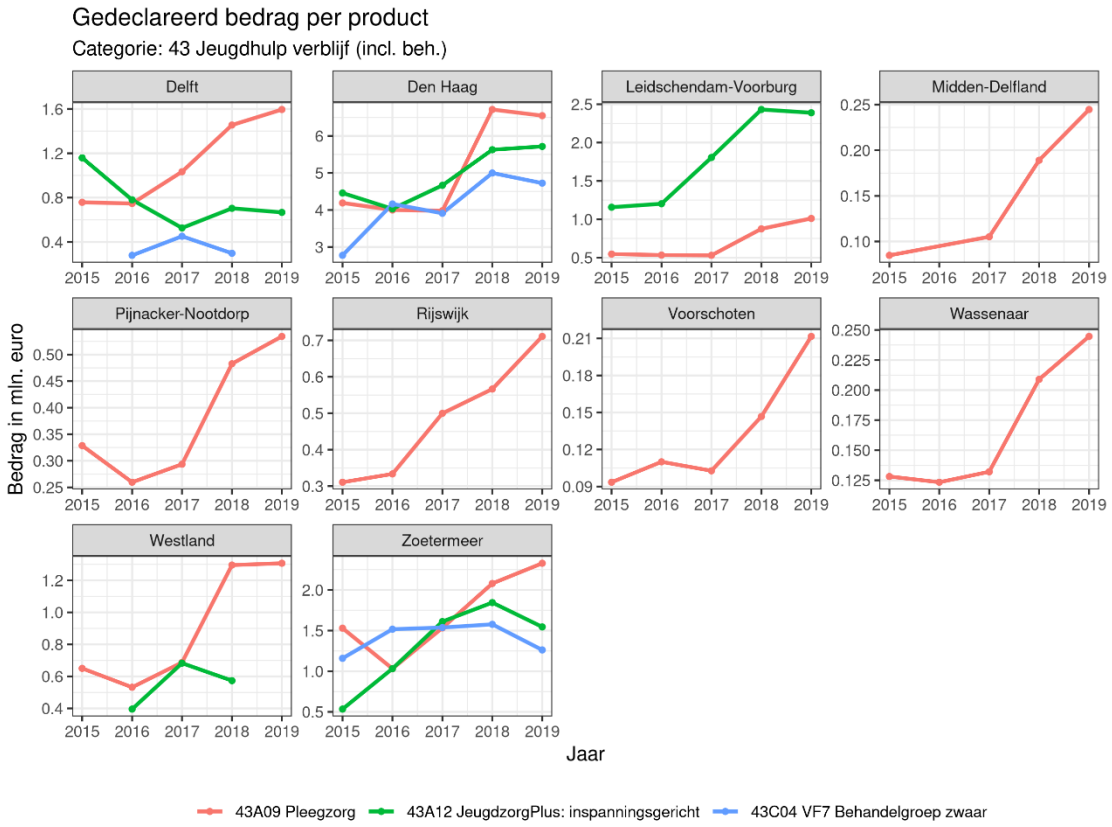

Figuur 80 Gedeclareerd bedrag per product per gemeente in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)

Gemeente	Product	Kosten 2015	Kosten 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	43A09 Pleegzorg	€757,2 k	€1,6 mln.	€837,9 k	110,70%
Den Haag	43A09 Pleegzorg	€4,2 mln.	€6,5 mln.	€2,4 mln.	56,30%
Leidschendam-Voorburg	43A09 Pleegzorg	€546,2 k	€1,0 mln.	€464,6 k	85,10%
Midden-Delfland	43A09 Pleegzorg	€84,8 k	€244,7 k	€159,8 k	188,40%
Pijnacker-Nootdorp	43A09 Pleegzorg	€328,6 k	€534,3 k	€205,7 k	62,60%
Rijswijk	43A09 Pleegzorg	€310,8 k	€710,9 k	€400,1 k	128,80%
Voorschoten	43A09 Pleegzorg	€93,5 k	€211,6 k	€118,1 k	126,40%
Wassenaar	43A09 Pleegzorg	€128,1 k	€244,7 k	€116,6 k	91%
Westland	43A09 Pleegzorg	€649,9 k	€1,3 mln.	€656,9 k	101,10%
Zoetermeer	43A09 Pleegzorg	€1,5 mln.	€2,3 mln.	€798,9 k	52,20%
Delft	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€1,2 mln.	€666,4 k	−€492,3 k	−42,5%
Den Haag	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€4,5 mln.	€5,7 mln.	€1,3 mln.	28,20%
Leidschendam-Voorburg	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€1,2 mln.	€2,4 mln.	€1,2 mln.	106,50%
Zoetermeer	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€533,9 k	€1,5 mln.	€1,0 mln.	189,50%

Den Haag	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	€2,8 mln.	€4,7 mln.	€2,0 mln.	70,30%
Zoetermeer	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	€1,2 mln.	€1,3 mln.	€102,8 k	8,90%

Tabel 53 *Gedeclareerd bedrag per product per gemeente in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*

In alle gemeenten wordt het product *Pleegzorg* afgenomen, waarbij elke gemeente globaal dezelfde ontwikkeling kent als op het niveau van de H10. Met name in de kleinere gemeenten is het verloop van de gedeclareerde bedragen wisselender.

Alleen de gemeenten Delft, Den Haag en Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer kenden met betrekking tot het product *JeugdzorgPlus* over de periode 2015-2019 voldoende jeugdigen om in bovenstaande tabel opgenomen te worden. Opvallend is dat gemeente Delft daarbij als enige duidelijk dalende trend in de totale kosten kent.

Voor het product *Behandelgroep zwaar* kennen alleen de gemeenten Den Haag en Zoetermeer genoeg jeugdigen om in bovenstaande tabel opgenomen te worden.

Ontwikkeling van het aantal unieke jeugdigen

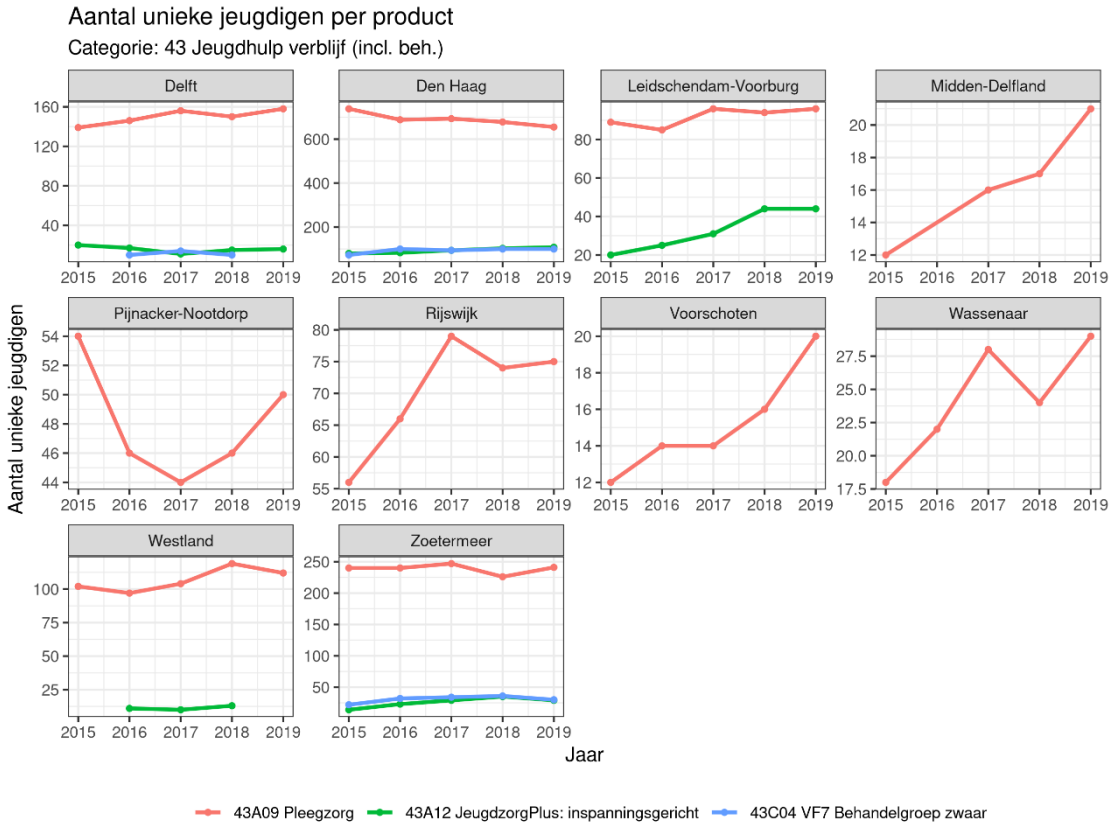

Figuur 81 *Aantal unieke jeugdigen per product per gemeente in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*

Gemeente	Product	Aantal unieke jeugdigen 2015	Aantal unieke jeugdigen 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	43A09 Pleegzorg	139	158	19	13,70%
Den Haag	43A09 Pleegzorg	738	655	-83	−11,3%

Leidschendam-Voorburg	43A09 Pleegzorg	89	96	7	7,90%
Midden-Delfland	43A09 Pleegzorg	12	21	9	75%
Pijnacker-Nootdorp	43A09 Pleegzorg	54	50	-4	−7,4%
Rijswijk	43A09 Pleegzorg	56	75	19	33,90%
Voorschoten	43A09 Pleegzorg	12	20	8	66,70%
Wassenaar	43A09 Pleegzorg	18	29	11	61,10%
Westland	43A09 Pleegzorg	102	112	10	9,80%
Zoetermeer	43A09 Pleegzorg	240	241	1	0,40%
Delft	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	20	16	-4	−20,0%
Den Haag	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	80	108	28	35%
Leidschendam-Voorburg	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	20	44	24	120%
Zoetermeer	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	14	29	15	107,10%
Den Haag	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	73	100	27	37%
Zoetermeer	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	22	30	8	36,40%

Tabel 54*Aantal unieke jeugdigen per product per gemeente in de productcategorie Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling)en enkele statistieken.*

De afzonderlijke gemeenten kennen eenzelfde ontwikkeling in het aantal jeugdigen als de H10 als geheel, waarbij het product *Pleegzorg* veruit de meeste jeugdigen telt met tussen de 15 (gemeente Delft) tot 655 (gemeente Den Haag) jeugdigen in 2019.

Zoals in de vorige subparagraaf is aangegeven kennen alleen de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer met betrekking tot het product *JeugdzorgPlus* over de periode 2015-2019 voldoende jeugdigen om in bovenstaande tabel opgenomen te worden. Voor het product *Behandelgroep zwaar* zijn de aantallen bij de meeste gemeenten zeer laag.

Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uur zorg per jeugdige

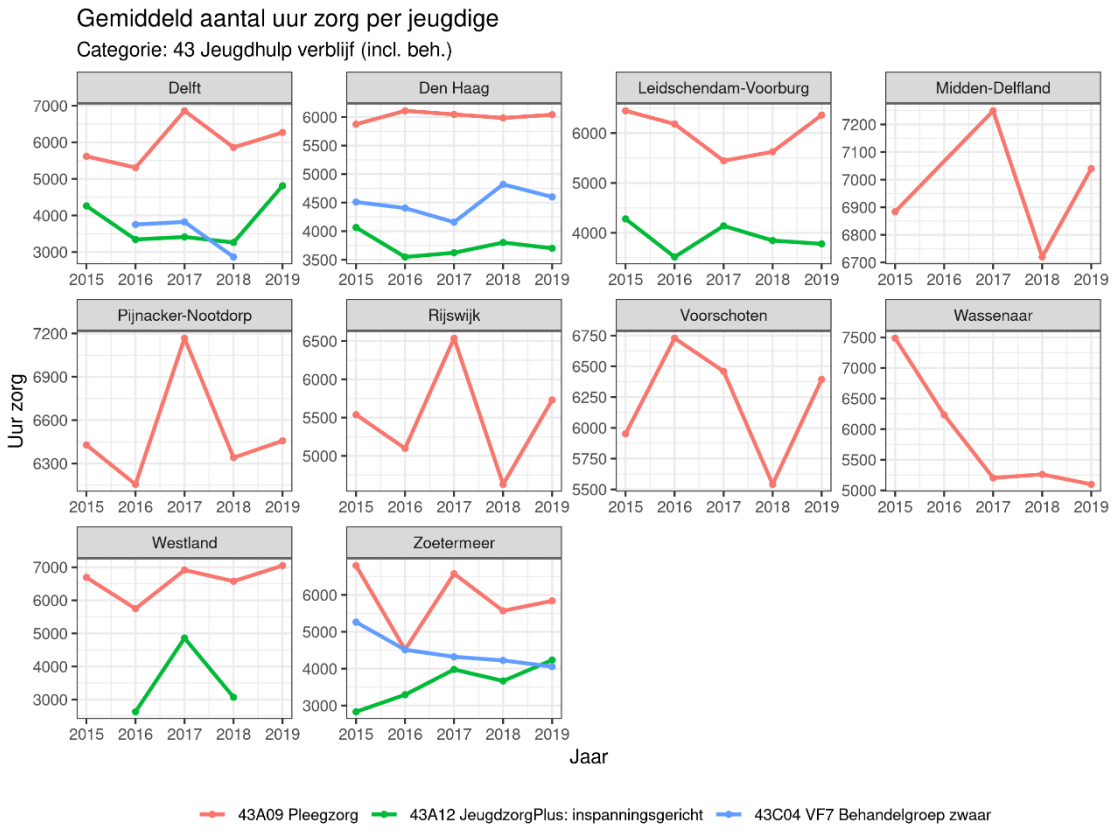

Figuur 82 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige per gemeente in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*

Gemeente	Product	Uur zorg 2015	Uur zorg 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	43A09 Pleegzorg	5617	6269	651.4	11,60%
Den Haag	43A09 Pleegzorg	5874	6040	166.5	2,80%
Leidschendam-Voorburg	43A09 Pleegzorg	6448	6362	-85.8	−1,3%
Midden-Delfland	43A09 Pleegzorg	6884	7040	156.0	2,30%
Pijnacker-Nootdorp	43A09 Pleegzorg	6428	6457	28.9	0,40%
Rijswijk	43A09 Pleegzorg	5539	5731	191.5	3,50%
Voorschoten	43A09 Pleegzorg	5952	6394	441.6	7,40%
Wassenaar	43A09 Pleegzorg	7486	5098	-2387.7	−31,9%
Westland	43A09 Pleegzorg	6692	7050	357.9	5,40%
Zoetermeer	43A09 Pleegzorg	6794	5838	-955.7	−14,1%
Delft	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	4260	4812	552.0	13%
Den Haag	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	4065	3701	-364.3	−9,0%
Leidschendam-Voorburg	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	4279	3778	-501.4	−11,7%

Zoetermeer	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	2832	4234	1401.9	49,50%
Den Haag	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	4511	4601	89.8	2%
Zoetermeer	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	5263	4055	-1207.5	−22,9%

Tabel 55 *Gemiddeld aantal uur zorg per jeugdige per gemeente in de productcategorie 43 Jeugdhulp met verblijf (inclusief behandeling) en enkele statistieken.*

Op het niveau van de gehele H10 kennen alle drie de producten een relatief vlakke trend met betrekking tot de hoeveelheid uur zorg per jeugdige. Bij het product *JeugdzorgPlus* is te zien dat de meeste gemeenten over de periode 2015 – 2019 een veel wisselendere ontwikkeling kennen. Dit geldt zeker ook voor het product *Pleegzorg*, dat in alle gemeenten wordt afgenomen.

Ontwikkeling van de gemiddelde kosten per uur per jeugdige

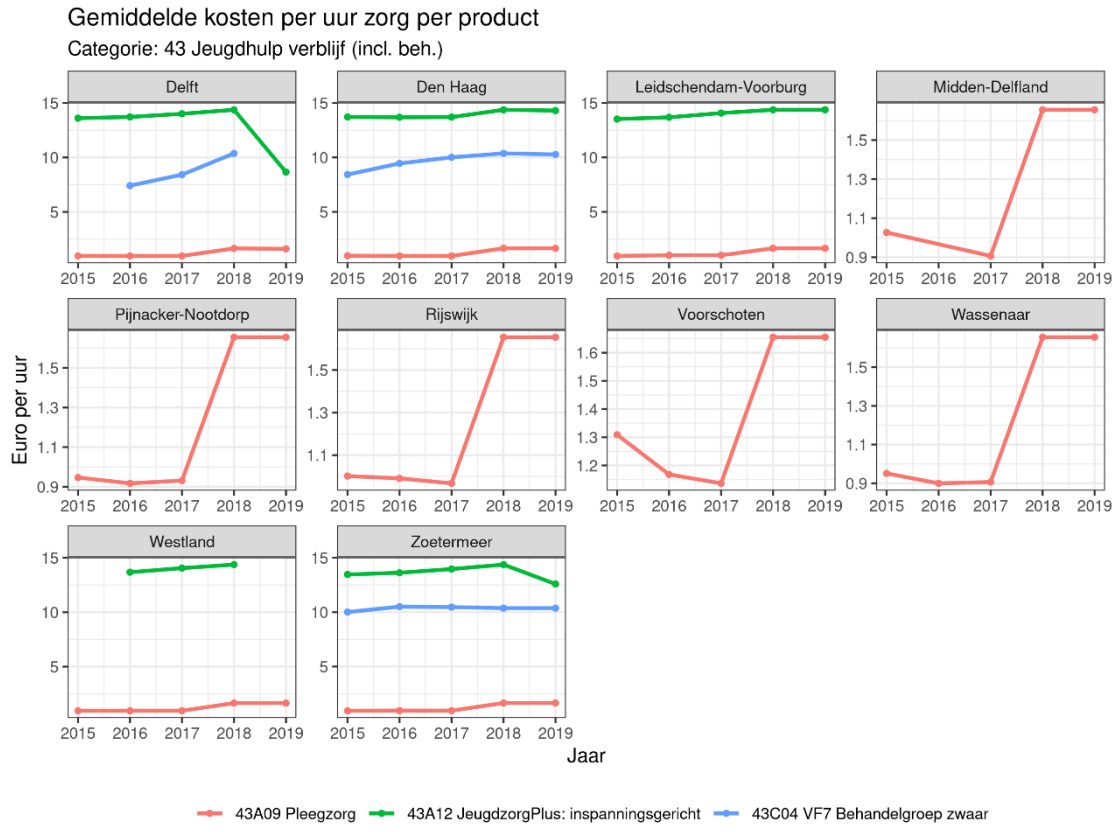

Figuur 83 *Gemiddelde kosten per uur zorg per product per gemeente in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*

Gemeente	Product	Kostprijs 2015	Kostprijs 2019	Verschil 2015 - 2019	Procentueel verschil 2015 - 2019
Delft	43A09 Pleegzorg	€ 1	€ 1,60	€ 0,60	66,10%
Den Haag	43A09 Pleegzorg	€ 1	€ 1,70	€ 0,70	71,20%

Leidschendam-Voorburg	43A09 Pleegzorg	€ 1	€ 1,70	€ 0,70	73,90%
Midden-Delfland	43A09 Pleegzorg	€ 1	€ 1,70	€ 0,60	61,10%
Pijnacker-Nootdorp	43A09 Pleegzorg	€ 0,90	€ 1,70	€ 0,70	74,80%
Rijswijk	43A09 Pleegzorg	€ 1	€ 1,70	€ 0,70	65,10%
Voorschoten	43A09 Pleegzorg	€ 1,30	€ 1,70	€ 0,30	26,40%
Wassenaar	43A09 Pleegzorg	€ 1	€ 1,70	€ 0,70	74%
Westland	43A09 Pleegzorg	€ 1	€ 1,70	€ 0,70	73,80%
Zoetermeer	43A09 Pleegzorg	€ 0,90	€ 1,70	€ 0,70	76,40%
Delft	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€ 13,60	€ 8,70	−€4,9	−36,4%
Den Haag	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€ 13,70	€ 14,30	€ 0,60	4,30%
Leidschendam-Voorburg	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€ 13,50	€ 14,40	€ 0,90	6,30%
Zoetermeer	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€ 13,50	€ 12,60	−€0,9	−6,5%
Den Haag	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	€ 8,40	€ 10,30	€ 1,80	21,90%
Zoetermeer	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	€ 10	€ 10,40	€ 0,40	3,60%

Tabel 56 *Gemiddeld kosten per uur zorg per product per gemeente in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling) en enkele statistieken.*

Wat met name uit de bovenstaande tabel zichtbaar wordt is dat de tarieven voor de verschillende producten over de gehele periode een grote mate van overeenkomst kennen.

Samenvatting

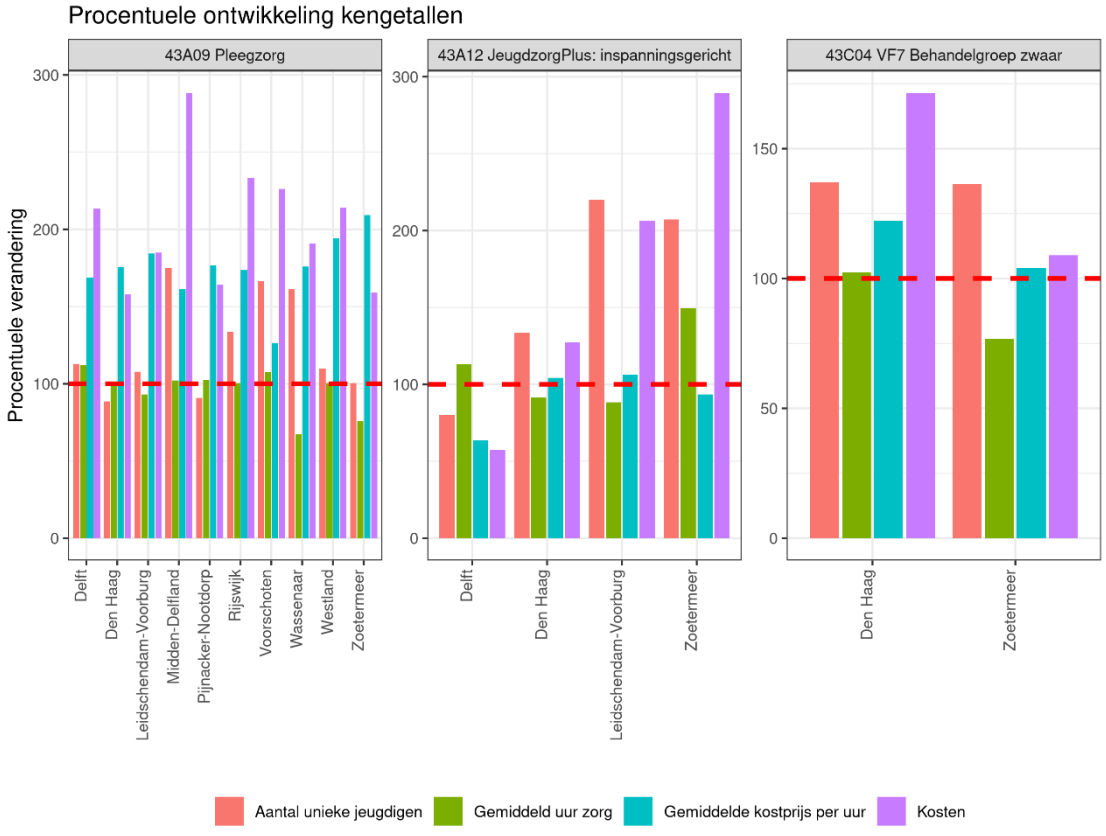

Figuur 84 *Procentuele verandering kengetallen per gemeente in de productcategorie 43 Jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling)*

Wanneer gekeken wordt naar de ontwikkeling van de kengetallen voor de afzonderlijke gemeenten is duidelijk te zien dat met betrekking tot het product *Pleegzorg* de afzonderlijke gemeenten dezelfde ontwikkeling als op het niveau van de gehele H10 kennen, waarbij een verandering in de *Gemiddelde kostprijs per uur* de belangrijkste verklarende variabele is voor de kostenstijging binnen dat product.

Met betrekking tot het product *JeugdzorgPlus* is de kostendaling in gemeente Delft voornamelijk te verklaren door een combinatie van een daling van het aantal jeugdigen en de gemiddelde kostprijs per uur.. In de overige 3 gemeenten wordt de kostenstijging voornamelijk verklaard door een stijging van het aantal jeugdigen.

De kostenstijging van het product *Behandelgroep zwaar* is in zowel gemeente Den Haag als Zoetermeer vooral te verklaren door een stijging van het aantal unieke jeugdigen.

4.1.5 Verwijzers (CBS-data)

In onderstaande figuur is het aantal jeugdzorgtrajecten per verwijzer per gemeente opgenomen. Deze gegevens zijn afkomstig van het CBS, waarbij wordt opgemerkt dat door betrokken ambtenaren is aangegeven dat de betrouwbaarheid van deze data beperkt is.

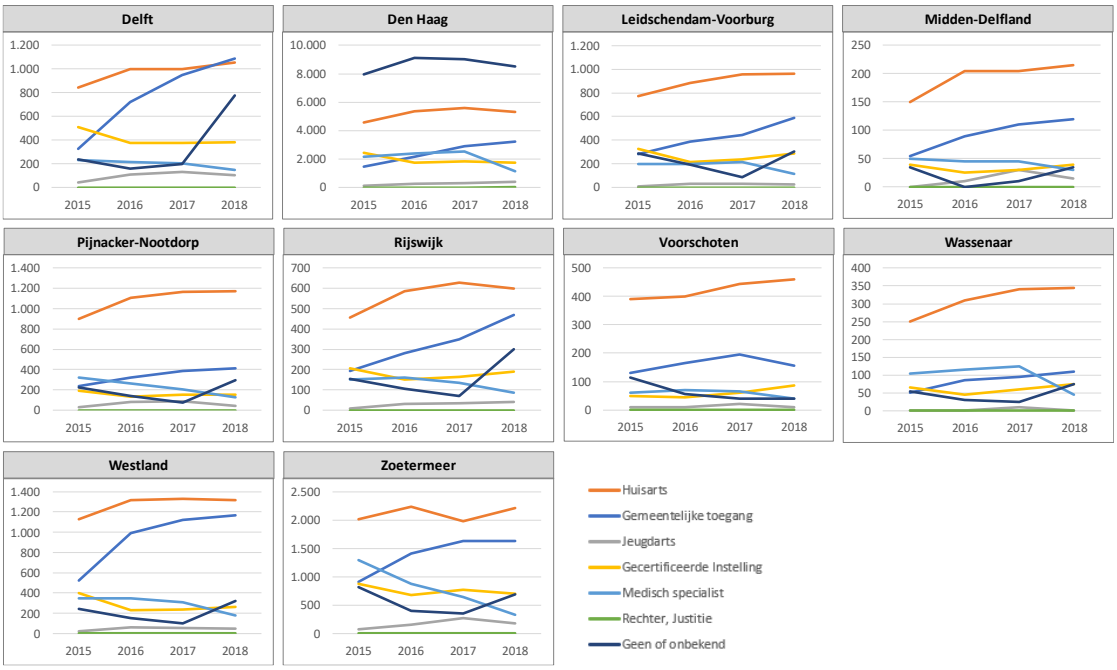

Figuur 85 *Aantal jeugdzorgtrajecten per verwijzer per gemeente*

Delft, Rijswijk, Westland en Zoetermeer
De stijging van de gemeentelijke toegang ten opzichte van andere verwijzers is relatief hoog en nadert het aantal verwijzingen vanuit de huisartsen. Voor Delft passeert de gemeentelijke toegang in 2018 de verwijzingen vanuit de huisartsen. Voor Delft valt daarnaast op dat de categorie 'Geen of onbekend' in 2018 fors toeneemt.

Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Midden-Delfland
Voor deze gemeenten nemen de verwijzingen vanuit de gemeentelijke toegang het sterkst toe. De verwijzingen vanuit de huisartsen nemen eveneens toe, maar die stijging vlakt in 2018 af. De gemeente Den Haag heeft relatief veel 'Geen of onbekende' verwijzers.

Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten en Wassenaar
Voor deze gemeenten nemen de verwijzing vanuit de huisartsen iets meer toe dan de verwijzingen vanuit de gemeentelijke toegang.

4.2 Bijlage 2: Overzicht productcategorieën en producten

Productcategorieën en producten waarop in de periode 2015 tot en met 2019 minder dan 1 miljoen euro is gedeclareerd zijn samengevoegd in `Overige categorieën` en `Overige producten`.

Categorie	Product	Totaalbedrag
41 Dagbehandeling	41A03 Dagbehandeling product	€24 mln.
41 Dagbehandeling	41A06 VF1 Dagbehandeling	€11 mln.
41 Dagbehandeling	41A24 Dagbesteding Zwaar	€12 mln.
41 Dagbehandeling	41C01 Begeleiding groep licht	€2 mln.
41 Dagbehandeling	41C02 Begeleiding groep zwaar	€3 mln.
41 Dagbehandeling	Overige producten	€6 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43A09 Pleegzorg	€53 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43A12 JeugdzorgPlus: inspanningsgericht	€52 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43A31 VF4 Behandelgroep gezinshuis zwaar	€22 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43A54 ZZP 2LVG incl.BH incl.DB	€2 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43A55 ZZP 3LVG incl.BH incl.DB	€24 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43A56 ZZP 4LVG incl.BH incl.DB	€17 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43A57 ZZP 5LVG incl.BH incl.DB	€4 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43C01 VF5 Behandelgroep fasehuis	€2 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43C02 VF6 Behandelgroep	€41 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	43C04 VF7 Behandelgroep zwaar	€34 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	JH700 schakenbosch verblijf inclusief behandeling ggz	€3 mln.
43 Jeugdhulp verblijf (incl. beh.)	Overige producten	€15 mln.
44 Jeugdhulp verblijf (excl. beh)	44C02 Kortdurend verblijf middel	€1 mln.
44 Jeugdhulp verblijf (excl. beh)	44C03 Kortdurend verblijf zwaar	€2 mln.
44 Jeugdhulp verblijf (excl. beh)	Overige producten	€9 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	257 zonder verblijf: ambulante hulp op locatie, ambulante jeugdhulp	€1 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45A53 JH3-A Ambulante therapeutische jeugdhulp	€9 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45A65 Behandeling individueel	€6 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45A7 Specialistische jeugdhulp	€107 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45C02 Individuele begeleiding licht	€21 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45C04 Gezinsbegeleiding	€1 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45C05 Individuele begeleiding middel	€37 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45C06 Dagactiviteit JLVG	€5 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45C07 Behandeling IOG	€1 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45C09 Individuele begeleiding zwaar	€8 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	45C10 10 voor Toekomst	€7 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	FOUT daghulp nieuwe stijl jh1	€1 mln.
45 Jeugdhulp ambulant	Overige producten	€16 mln.
46 Jeugdhulp crisis	46A01 JH4 Jeugdhulp Crisis	€18 mln.
46 Jeugdhulp crisis	46C02 VF8 Behandelgroep crisis	€4 mln.
46 Jeugdhulp crisis	Overige producten	€6 mln.
47 Jeugdreclassering	47A01 Jeugdreclassering: outputgericht	€16 mln.
47 Jeugdreclassering	Overige producten	€4 mln.
48 Jeugdbescherming	48A04 Ondertoezichtstelling jaar 1: inspanningsgericht	€25 mln.
48 Jeugdbescherming	48A05 Ondertoezichtstelling jaar 2 en verder: inspanningsgericht	€32 mln.
49 Act. in het preventief justitieel kader	49A01 Activiteiten in het preventief justitieel kader: inspanningsgericht	€11 mln.
49 Act. in het preventief justitieel kader	49B03 Crisisinterventie: outputgericht	€6 mln.
49 Act. in het preventief justitieel kader	Overige producten	€1 mln.
53 Kindergeneeskunde	53A02 Kindergeneeskunde gedrag overig licht ambulant	€2 mln.
53 Kindergeneeskunde	Overige producten	€6 mln.
54 Jeugd-ggz	54001 Basis Jeugd-GGZ	€20 mln.
54 Jeugd-ggz	54002 Specialistische GGZ	€249 mln.
54 Jeugd-ggz	54003 Hoog-Specialistische Jeugd-GGZ	€16 mln.

54 Jeugd-ggz	54014 Deelprestatie Verblijf F	€20 mln.
54 Jeugd-ggz	54015 Deelprestatie Verblijf G	€4 mln.
54 Jeugd-ggz	54C03 Ernstige Enkelvoudige Dyslexiezorg Behandeling	€8 mln.
54 Jeugd-ggz	Overige producten	€10 mln.
FTE	256 inzet per fte in jeugdteams (standaardtarief)	€1 mln.
FTE	258 inzet per fte in jeugdteams hbo-er	€1 mln.
FTE	269 inzet per fte in jeugdteams hbo-er, evt specialisatie, wo	€2 mln.
FTE	271 inzet per fte in jeugdteams wo-er > 4 jr spec	€4 mln.
FTE	273 inzet in jeugdteams (aansturing door gemeente)	€8 mln.
FTE	703 inzet in wijkteam	€5 mln.
FTE	Overige producten	€13 mln.
Overig categorieën	Overige producten	€501.057
Totaal	-	**€1 bn.**

4.3 Bijlage 3: Verantwoording gebruikte data onderzoeksdeel I

In de oorspronkelijke analyse voor onderzoeksdeel I maakte de rekenkamer Den Haag gebruik van de inkoopdata die beheerd worden door Initi8. De rekenkamer Den Haag kreeg toegang tot een medio februari 2020 afgesloten dataset. Omdat in het feitelijk wederhoor duidelijk werd dat de kwaliteit van de gebruikte data tot discussie leidde, zijn dezelfde analyses opnieuw uitgevoerd met door het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden aangeleverde data in zogenoemde bouwblokken. Deze data is bijgewerkt tot 1 februari 2021.

Na overleg met het servicebureau zijn een aantal producten samengevoegd onder de productcode *45A7 Specialistische jeugdhulp*. Dit betreft de producten:

- 45A70 JH1-A Ambulante specialistische jeugdhulp;
- 45A71 JH2-D Specialistische groepshulp zwaar;
- 45A73 JH2-A Ambulante specialistische jeugdhulp;
- 45A74 JH2-B Specialistische jeugdhulp.

Daarnaast zijn er verschillende producten die met name in de jaren 2015 en 2016 productcodes kenden die in de jaren daarna niet meer gebruikt werden. Deze productcodes zijn in overleg met het servicebureau omgezet in productcodes die nu gebruikt worden, om zo een meerjarige vergelijking te kunnen maken.

In overleg met het servicebureau zijn alle producten die onder een van de volgende categorieën vallen uit de data gefilterd:

- Landelijke voorzieningen;
- SMW (Schoolmaatschappelijk werk);
- VERG (verrekeningen die direct tussen de jeugdhulpaanbieders en gemeenten verrekend worden);
- VST (voorschot);
- Wijkteams.

Om het onderzoek af te bakenen is de dataset verder gefilterd op declaraties met zorg in de jaren 2015 – 2019.

Daarnaast is bij de analyse aangenomen dat alle personen met goedgekeurde declaraties aan de wettelijke eisen voldoen en daarmee geboren zijn ná 1997.[32]

Voor het bepalen van de kosten is uitgegaan van de *betaalde declaraties*. Jeugdzorginstellingen mogen echter tot vijf jaar na levering van zorg declaraties indienen. Dit betekent dat er nog (kleine) stijgingen kunnen optreden in de daadwerkelijk gemaakte gemeentelijke kosten.

4.3.1 Kengetallen

In dit onderzoek zijn de kosten geanalyseerd op basis van drie kengetallen: het aantal unieke jeugdigen, de gemiddelde uur zorg per jeugdige en de gemiddelde (berekende) kostprijs per uur.

[32] *In de dataset komen ook afwijkende geboortedata voor. Omdat door het servicebureau is aangegeven dat dit verschillende legitieme redenen kan hebben zijn deze niet uit de data gefilterd.*

Dummy-cliëntnummers

In de bouwblokken van het servicebureau komen verschillende declaraties met een zogenoemd dummy-cliëntnummer voor. Achter deze nummers zitten cliënten die om verschillende redenen niet herleidbaar mogen of kunnen zijn. Omdat het cliëntnummer door de rekenkamer gebruikt wordt om de drie kengetallen te berekenen, is in overleg met het servicebureau afgesproken deze declaraties uit de tijdsgebonden analyses te houden. Dit betekent dat een aantal declaraties en bijbehoredende kosten niet in de analyse zijn meegenomen. Het gaat om het volgende aantal declaraties en bedragen:

Jaar	Aantal declaraties	Totale kosten
2015	853	€944.751,43
2016	637	€1.032.660,26
2017	693	€1.223.969,45
2018	854	€1.965.426,40
2019	739	€1.759.835,99
Totaal	3776	€6.926.643,53

Normaliseren tijdsgebonden declaraties

Om deze analyse uit te kunnen voeren zijn alleen declaraties gebruikt met tijdsgebonden eenheden. In de brondata kwamen de volgende soorten tijdsgebonden declaraties voor:

- Minuten;
- Uren;
- Dagdelen;
- Etmalen.

Daarnaast waren er declaraties met zogenoemde DBC-codes (diagnose-behandelcombinatie) waar niet direct een van de genoemde tijdseenheden aan gekoppeld waren, maar die een tijdsperiode inhielden. Met behulp van een omzettabel van het servicebureau zijn deze perioden teruggerekend naar het gemiddelde aantal uur zorg. In een enkel geval betrof het enkel een vanaf-duur, bijvoorbeeld vanaf 10.000 minuten (dus méér dan 10.000 minuten). In deze gevallen heeft het servicebureau op basis van interne expertise een suggestie gedaan die door de rekenkamer is overgenomen.

Vervolgens zijn alle declaraties teruggerekend naar uren zorg, om zo declaraties met verschillende eenheden vergelijkbaar te maken.

De kosten en het toegedeelde aantal uur van de afzonderlijke declaraties die meerdere jaren overlappen zijn op basis van het aantal dagen dat een declaratie betrekking had op een specifiek jaar verdeeld.

Doordat in de analyses alleen gebruik is gemaakt van tijdsgebonden declaraties, betekent dit ook dat een deel van de declaraties niet in de analyse is meegenomen. Uit onderstaande grafiek en tabel blijkt dat dit een relatief klein deel van de totale kosten behelst en een dalende trend kent.

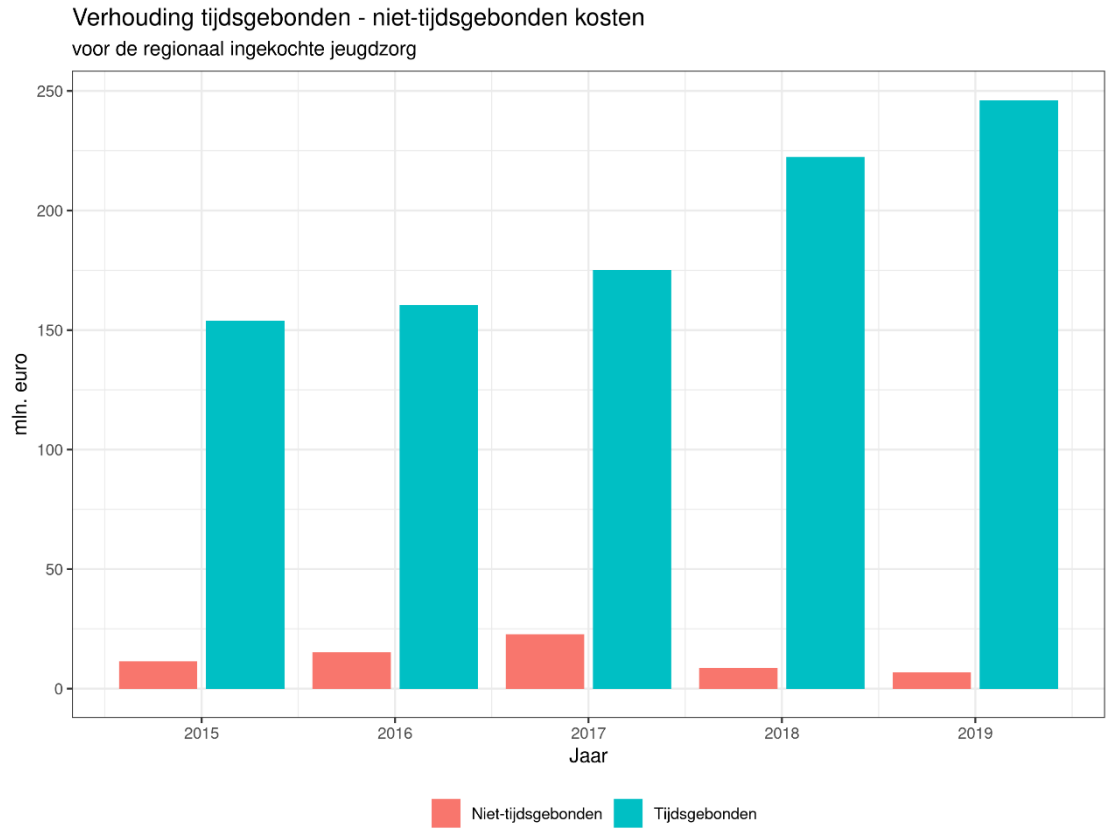

Figuur 86 *Verhouding tijdsgebonden - niet-tijdsgebonden declaraties in de gehele H10*

Jaar	Niet-tijdsgebonden	Tijdsgebonden
2015	€11 mln.	€154 mln.
2016	€15 mln.	€160 mln.
2017	€23 mln.	€175 mln.
2018	€9 mln.	€223 mln.
2019	€7 mln.	€246 mln.
Totaal	**€65 mln.**	**€958 mln.**

Naast de data van Initi8 heeft de rekenkamer gebruik gemaakt van openbare data van het CBS met betrekking tot het aantal jeugdigen per gemeente en de verwijzers naar jeugdzorg.

4.4 Bijlage 4: Verdeling van de jeugdzorg kosten per H10-gemeente.

In onderstaande tabel zijn per gemeente per jaar de kosten van de verschillende kostenbronnen opgenomen en het aandeel van de kosten per kostenbron per jaar.

	Kostensoort	Bedrag	Procentueel aandeel jaar
Delft			
2015	Overige gemeentelijke kosten	€4 mln.	23.54%
2015	Kosten via Servicebureau	€13 mln.	71.95%
2015	PGB-kosten	€837.485	4.51%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€4 mln.	22.81%
2016	Kosten via Servicebureau	€14 mln.	73.23%
2016	PGB-kosten	€770.085	3.97%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€3 mln.	15.45%
2017	Kosten via Servicebureau	€17 mln.	80.94%
2017	PGB-kosten	€737.073	3.61%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€4 mln.	16.62%
2018	Kosten via Servicebureau	€19 mln.	80.61%
2018	PGB-kosten	€645.980	2.76%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€5 mln.	17.17%
2019	Kosten via Servicebureau	€21 mln.	80.07%
2019	PGB-kosten	€724.379	2.76%
Den Haag			
2015	Overige gemeentelijke kosten	€451.764	0.55%
2015	Kosten via Servicebureau	€82 mln.	99.16%
2015	PGB-kosten	€239.511	0.29%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€2 mln.	2.81%
2016	Kosten via Servicebureau	€85 mln.	96.96%
2016	PGB-kosten	€194.000	0.22%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€17 mln.	15.20%
2017	Kosten via Servicebureau	€93 mln.	84.64%
2017	PGB-kosten	€177.135	0.16%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€11 mln.	9.03%
2018	Kosten via Servicebureau	€111 mln.	90.76%
2018	PGB-kosten	€255.105	0.21%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€17 mln.	12.54%
2019	Kosten via Servicebureau	€120 mln.	87.18%
2019	PGB-kosten	€378.379	0.28%
Leidschendam-Voorburg			
2015	Overige gemeentelijke kosten	€2 mln.	15.86%
2015	Kosten via Servicebureau	€11 mln.	79.75%
2015	PGB-kosten	€622.148	4.39%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€4 mln.	22.12%
2016	Kosten via Servicebureau	€12 mln.	72.77%
2016	PGB-kosten	€825.738	5.12%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€4 mln.	23.26%
2017	Kosten via Servicebureau	€13 mln.	70.57%
2017	PGB-kosten	€1 mln.	6.17%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€3 mln.	14.62%
2018	Kosten via Servicebureau	€17 mln.	81.65%
2018	PGB-kosten	€800.000	3.73%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€4 mln.	16.17%
2019	Kosten via Servicebureau	€20 mln.	80.07%
2019	PGB-kosten	€941.000	3.76%
Midden-Delfland			

2015	Overige gemeentelijke kosten	€53.381	3.23%
2015	Kosten via Servicebureau	€1 mln.	82.30%
2015	PGB-kosten	€239.511	14.47%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€53.819	3.43%
2016	Kosten via Servicebureau	€1 mln.	84.20%
2016	PGB-kosten	€194.000	12.37%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€159.826	8.50%
2017	Kosten via Servicebureau	€2 mln.	82.08%
2017	PGB-kosten	€177.135	9.42%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€492.572	17.11%
2018	Kosten via Servicebureau	€2 mln.	74.03%
2018	PGB-kosten	€255.105	8.86%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€625.692	22.89%
2019	Kosten via Servicebureau	€2 mln.	77.11%
2019	PGB-kosten	NA	NA
Pijnacker-Nootdorp			
2015	Overige gemeentelijke kosten	€1 mln.	15.07%
2015	Kosten via Servicebureau	€7 mln.	73.58%
2015	PGB-kosten	€1 mln.	11.36%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€2 mln.	21.27%
2016	Kosten via Servicebureau	€8 mln.	74.44%
2016	PGB-kosten	€436.000	4.28%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€2 mln.	20.47%
2017	Kosten via Servicebureau	€8 mln.	76.65%
2017	PGB-kosten	€312.000	2.89%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€3 mln.	22.82%
2018	Kosten via Servicebureau	€9 mln.	74.36%
2018	PGB-kosten	€348.090	2.82%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€3 mln.	19.19%
2019	Kosten via Servicebureau	€10 mln.	75.56%
2019	PGB-kosten	€688.830	5.24%
Rijswijk			
2015	Overige gemeentelijke kosten	€2 mln.	17.36%
2015	Kosten via Servicebureau	€7 mln.	74.88%
2015	PGB-kosten	€696.349	7.76%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€2 mln.	21.02%
2016	Kosten via Servicebureau	€8 mln.	72.65%
2016	PGB-kosten	€679.837	6.33%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€1 mln.	14.07%
2017	Kosten via Servicebureau	€8 mln.	79.24%
2017	PGB-kosten	€710.752	6.68%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€2 mln.	13.57%
2018	Kosten via Servicebureau	€10 mln.	81.53%
2018	PGB-kosten	€582.449	4.90%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€2 mln.	11.41%
2019	Kosten via Servicebureau	€11 mln.	83.28%
2019	PGB-kosten	€731.598	5.31%
Voorschoten			
2015	Overige gemeentelijke kosten	€554.420	17.54%
2015	Kosten via Servicebureau	€2 mln.	71.97%
2015	PGB-kosten	€331.450	10.49%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€612.053	15.36%
2016	Kosten via Servicebureau	€3 mln.	77.42%
2016	PGB-kosten	€287.790	7.22%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€723.169	17.70%
2017	Kosten via Servicebureau	€3 mln.	79.60%
2017	PGB-kosten	€110.681	2.71%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€772.442	15.01%

2018	Kosten via Servicebureau	€4 mln.	79.65%
2018	PGB-kosten	€274.994	5.34%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€896.475	16.92%
2019	Kosten via Servicebureau	€4 mln.	75.38%
2019	PGB-kosten	€407.863	7.70%
Wassenaar			
2015	Overige gemeentelijke kosten	€457.143	16.07%
2015	Kosten via Servicebureau	€2 mln.	76.48%
2015	PGB-kosten	€211.750	7.45%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€502.123	16.61%
2016	Kosten via Servicebureau	€2 mln.	76.15%
2016	PGB-kosten	€218.775	7.24%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€568.620	15.59%
2017	Kosten via Servicebureau	€3 mln.	80.82%
2017	PGB-kosten	€130.615	3.58%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€686.948	17.78%
2018	Kosten via Servicebureau	€3 mln.	78.76%
2018	PGB-kosten	€133.699	3.46%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€730.764	16.53%
2019	Kosten via Servicebureau	€4 mln.	80.13%
2019	PGB-kosten	€147.748	3.34%
Westland			
2015	Overige gemeentelijke kosten	€0	0.00%
2015	Kosten via Servicebureau	€11 mln.	85.13%
2015	PGB-kosten	€2 mln.	14.87%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€0	0.00%
2016	Kosten via Servicebureau	€13 mln.	90.01%
2016	PGB-kosten	€1 mln.	9.99%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€0	0.00%
2017	Kosten via Servicebureau	€16 mln.	91.13%
2017	PGB-kosten	€2 mln.	8.87%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€0	0.00%
2018	Kosten via Servicebureau	€18 mln.	88.98%
2018	PGB-kosten	€2 mln.	11.02%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€0	0.00%
2019	Kosten via Servicebureau	€21 mln.	100.00%
2019	PGB-kosten	NA	NA
Zoetermeer			
2015	Overige gemeentelijke kosten	€3 mln.	9.64%
2015	Kosten via Servicebureau	€28 mln.	81.55%
2015	PGB-kosten	€3 mln.	8.81%
2016	Overige gemeentelijke kosten	€6 mln.	15.84%
2016	Kosten via Servicebureau	€30 mln.	81.05%
2016	PGB-kosten	€1 mln.	3.11%
2017	Overige gemeentelijke kosten	€6 mln.	13.41%
2017	Kosten via Servicebureau	€34 mln.	83.19%
2017	PGB-kosten	€1 mln.	3.40%
2018	Overige gemeentelijke kosten	€6 mln.	12.57%
2018	Kosten via Servicebureau	€38 mln.	83.76%
2018	PGB-kosten	€2 mln.	3.67%
2019	Overige gemeentelijke kosten	€7 mln.	13.49%
2019	Kosten via Servicebureau	€41 mln.	81.67%
2019	PGB-kosten	€2 mln.	4.84%

4.5 Bijlage 5: Procentuele ontwikkeling van de PGB-bestedingen en het aantal jeugdigen.

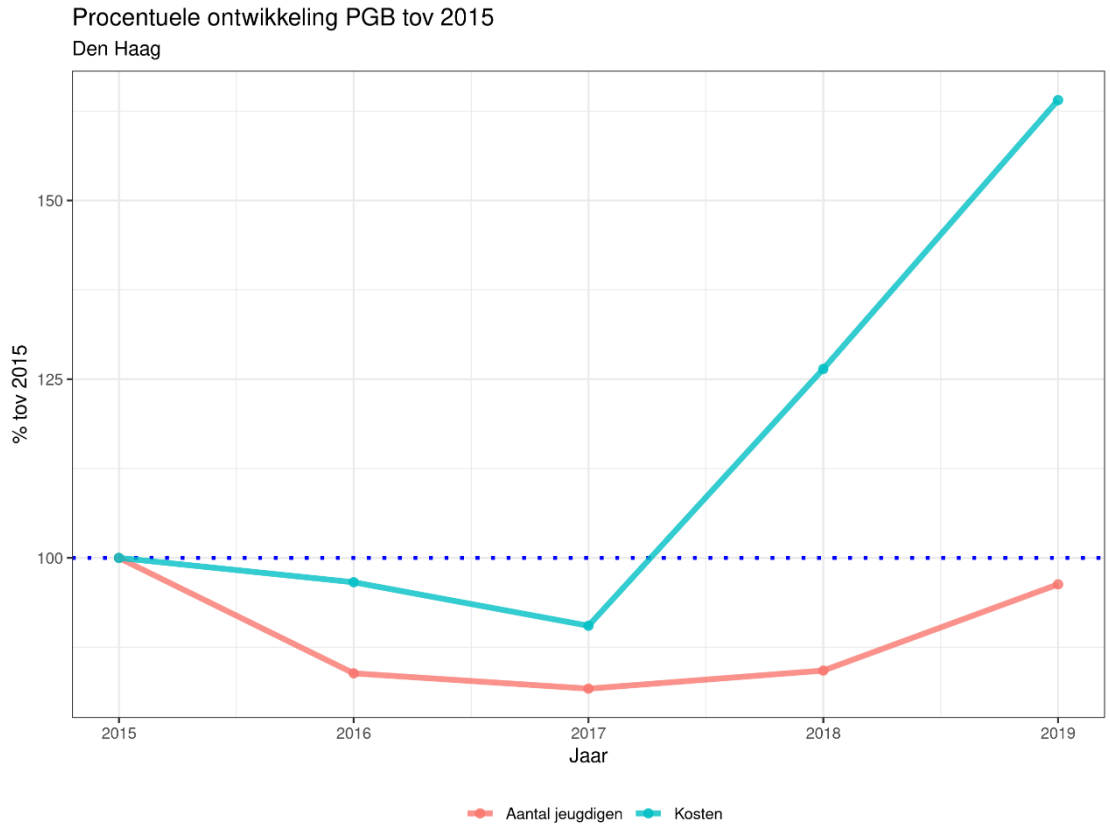

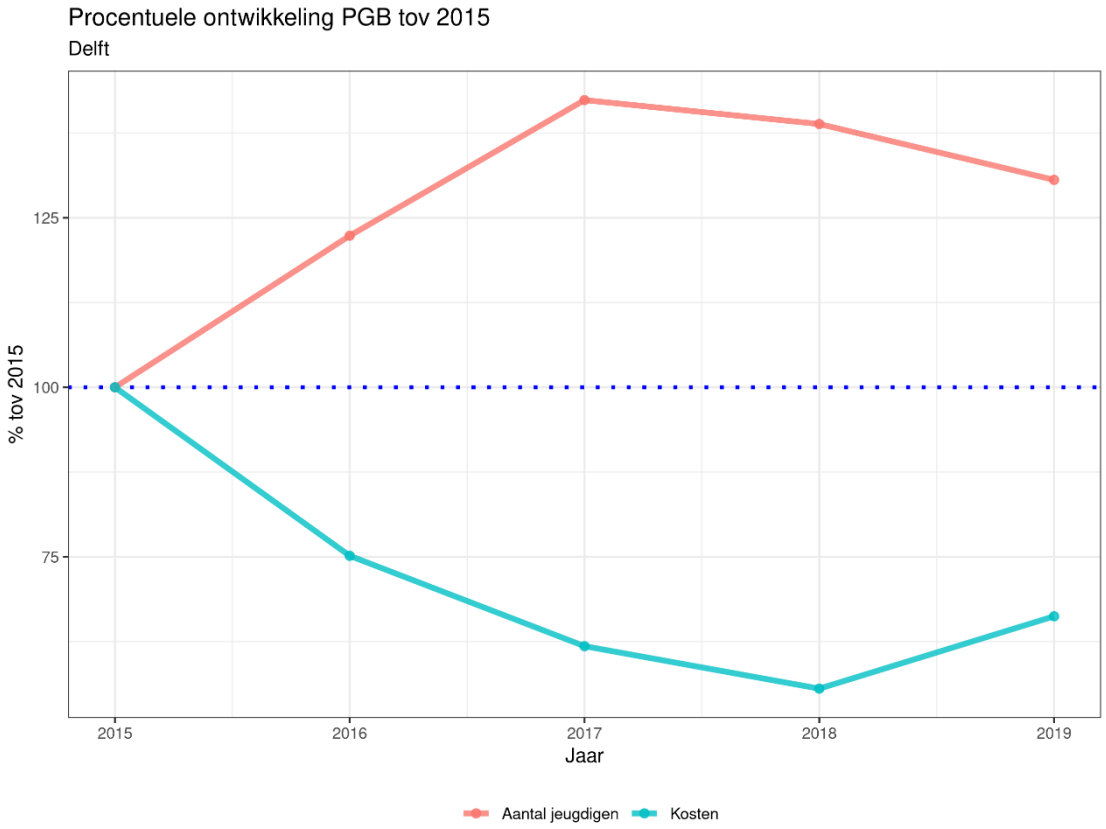
Procentuele ontwikkeling PGB tov 2015
Delft
125
100
75
% tov 2015
2015
2016
2017
2018
2019
Jaar
Aantal jeugdigen
Kosten

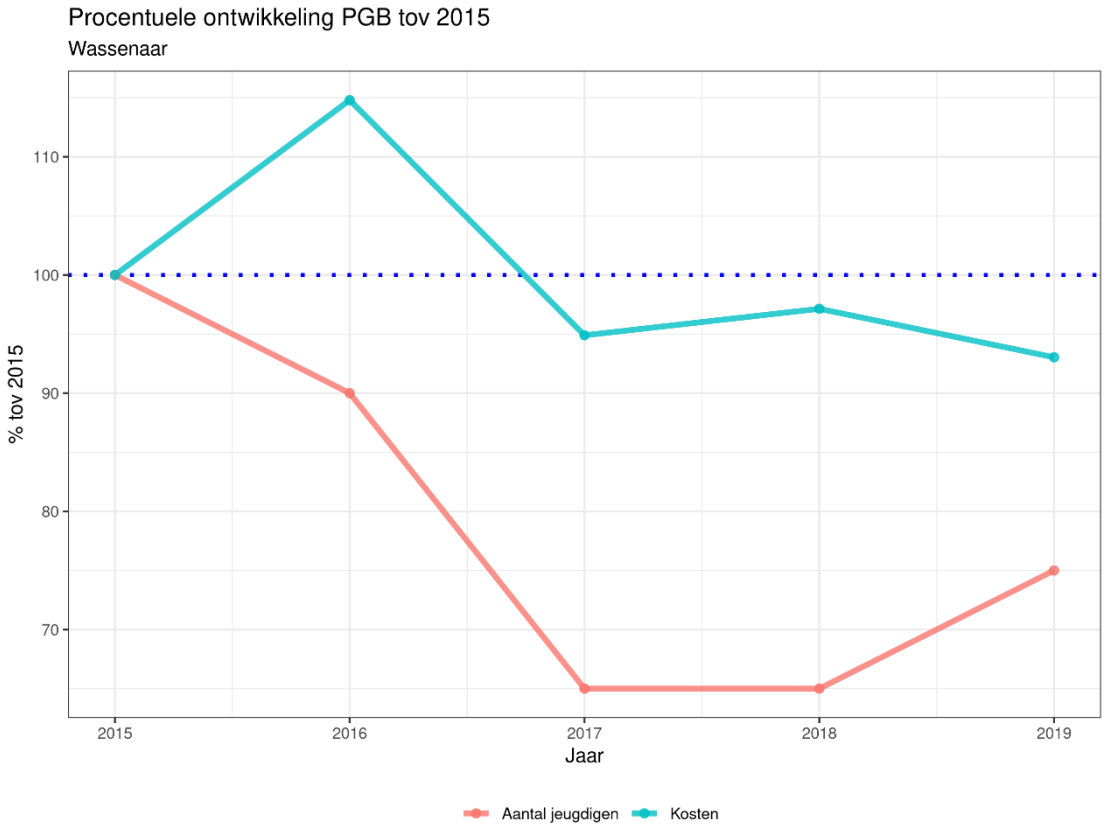
Procentuele ontwikkeling PGB tov 2015
Wassenaar
110
100
90
80
70
% tov 2015
2015
2016
2017
2018
2019
Jaar
Aantal jeugdigen
Kosten

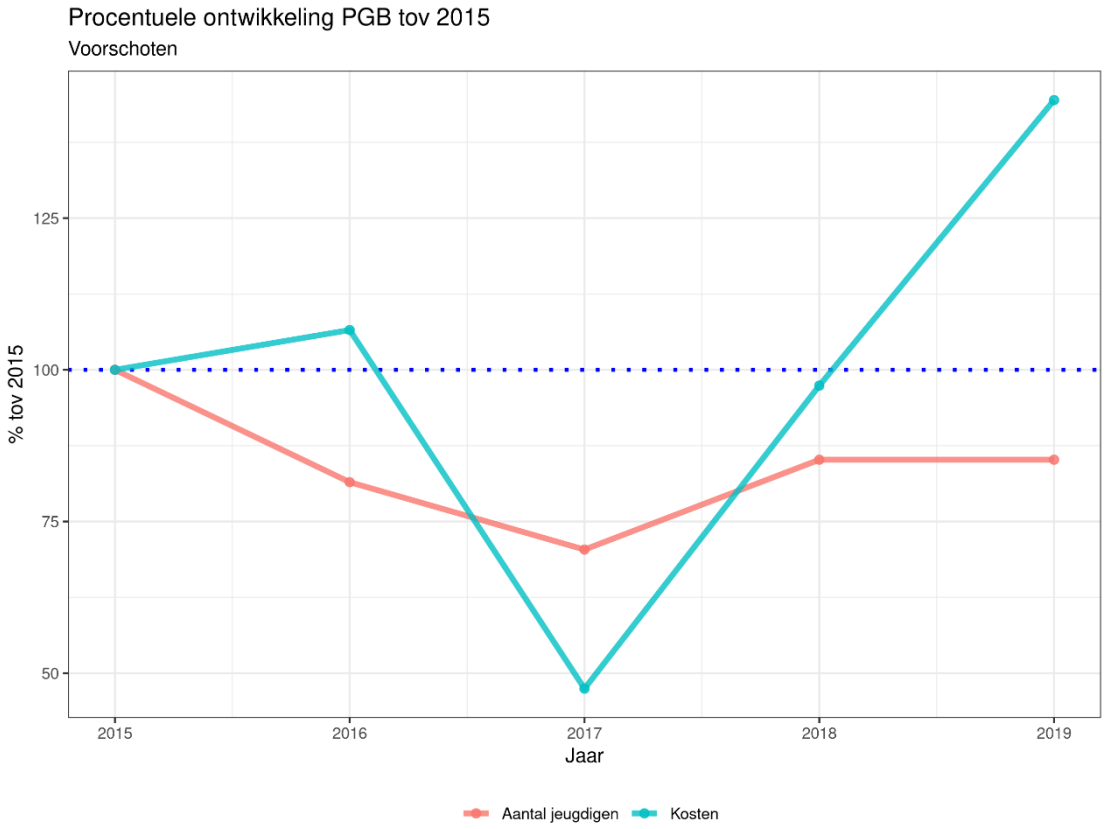
Procentuele ontwikkeling PGB tov 2015
Voorschoten
% tov 2015
125
100
75
50
2015
2016
2017
2018
2019
Jaar
Aantal jeugdigen
Kosten

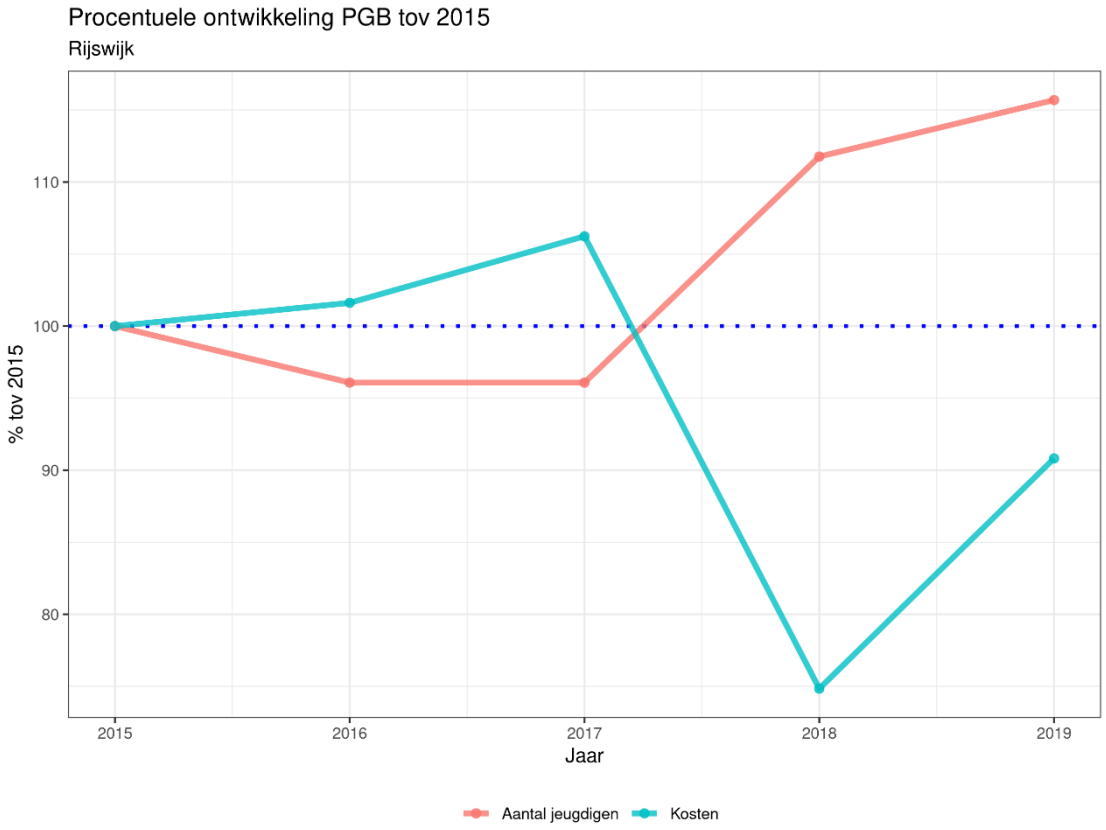
Procentuele ontwikkeling PGB tov 2015
Rijswijk
% tov 2015
110
100
90
80
2015
2016
2017
2018
2019
Jaar
Aantal jeugdigen
Kosten

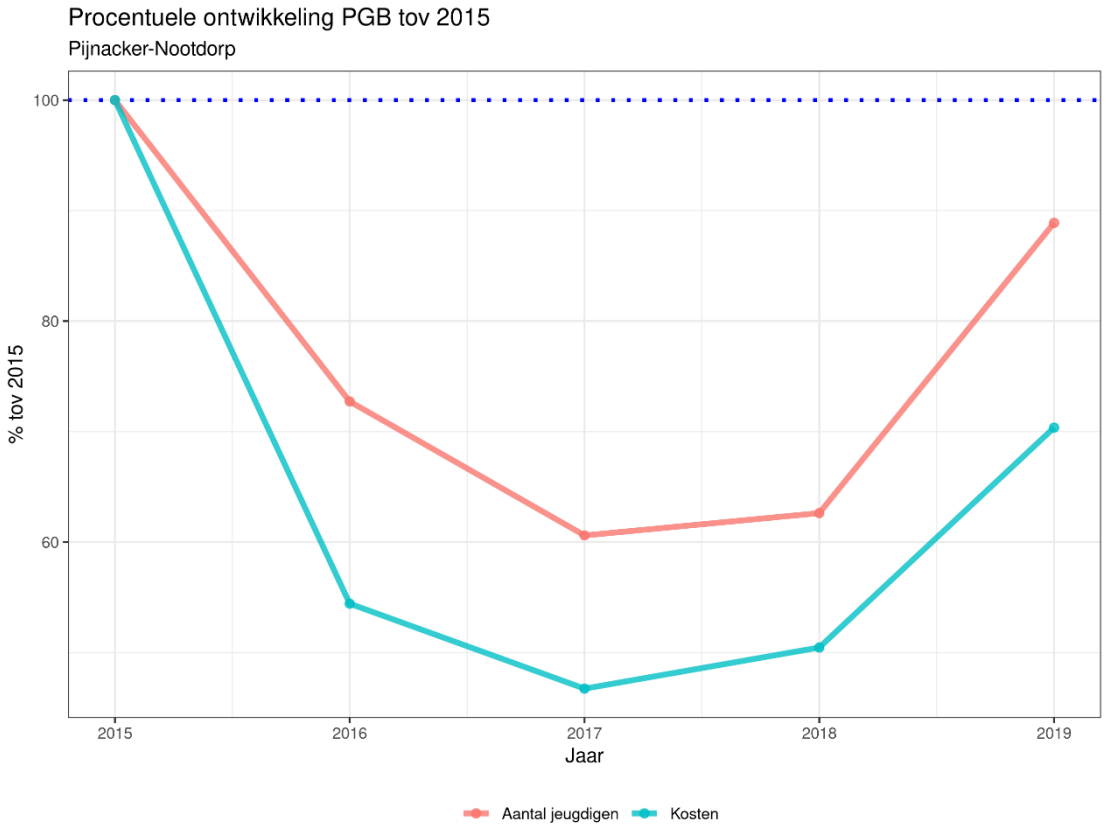
Procentuele ontwikkeling PGB tov 2015
Pijnacker-Nootdorp
100
80
60
% tov 2015
2015
2016
2017
2018
2019
Jaar
Aantal jeugdigen
Kosten

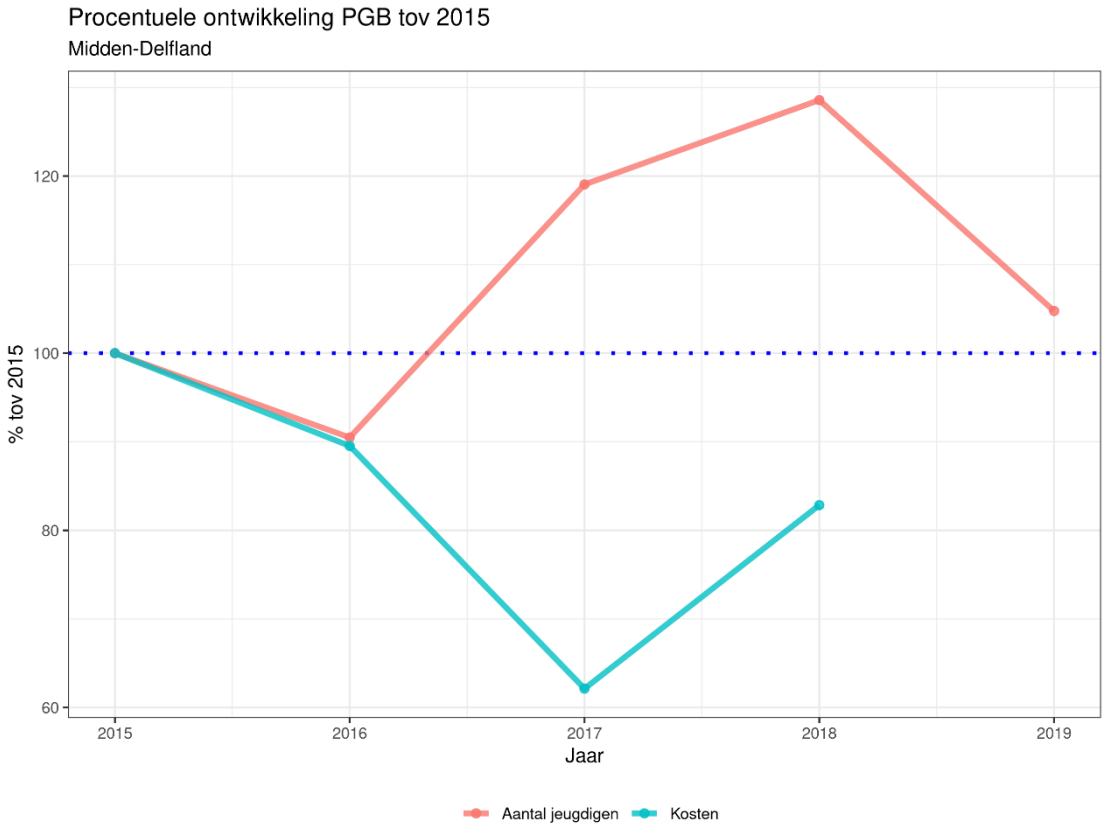
Procentuele ontwikkeling PGB tov 2015
Midden-Delfland
120
100
80
60
% tov 2015
2015
2016
2017
2018
2019
Jaar
Aantal jeugdigen
Kosten

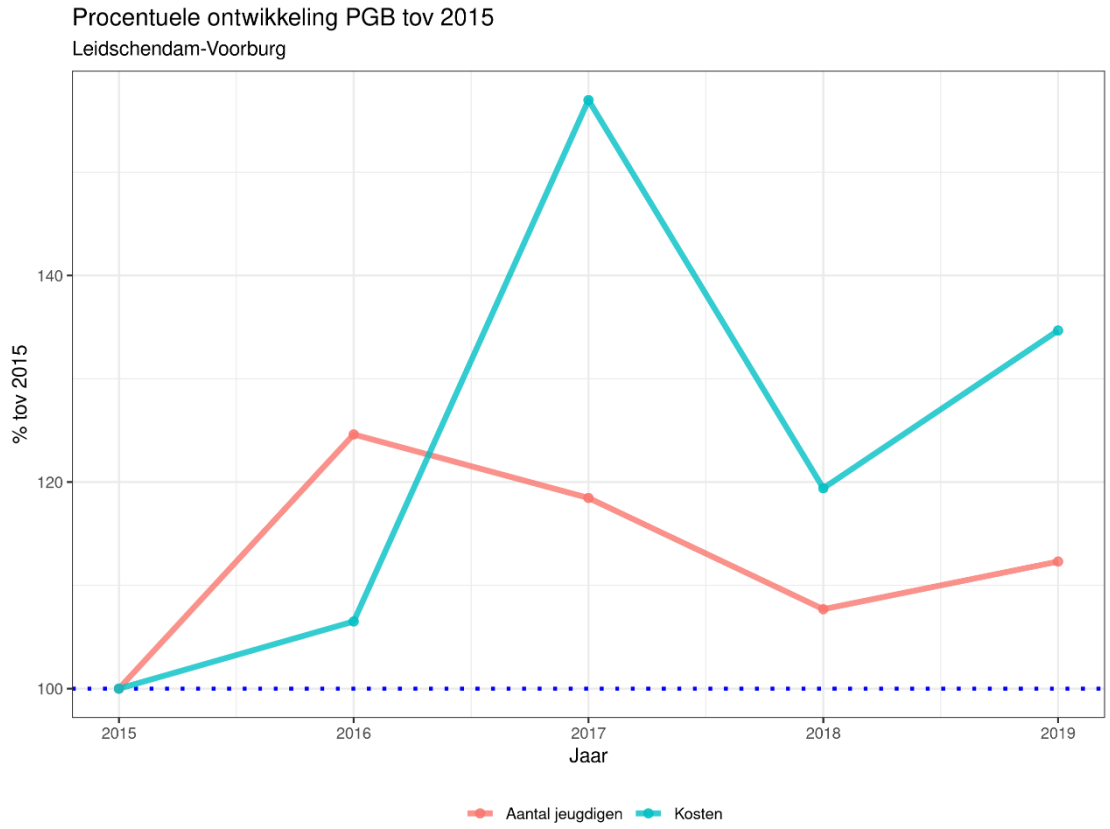
Procentuele ontwikkeling PGB tov 2015
Leidschendam-Voorburg
% tov 2015
140
120
100
2015
2016
2017
2018
2019
Jaar
Aantal jeugdigen
Kosten

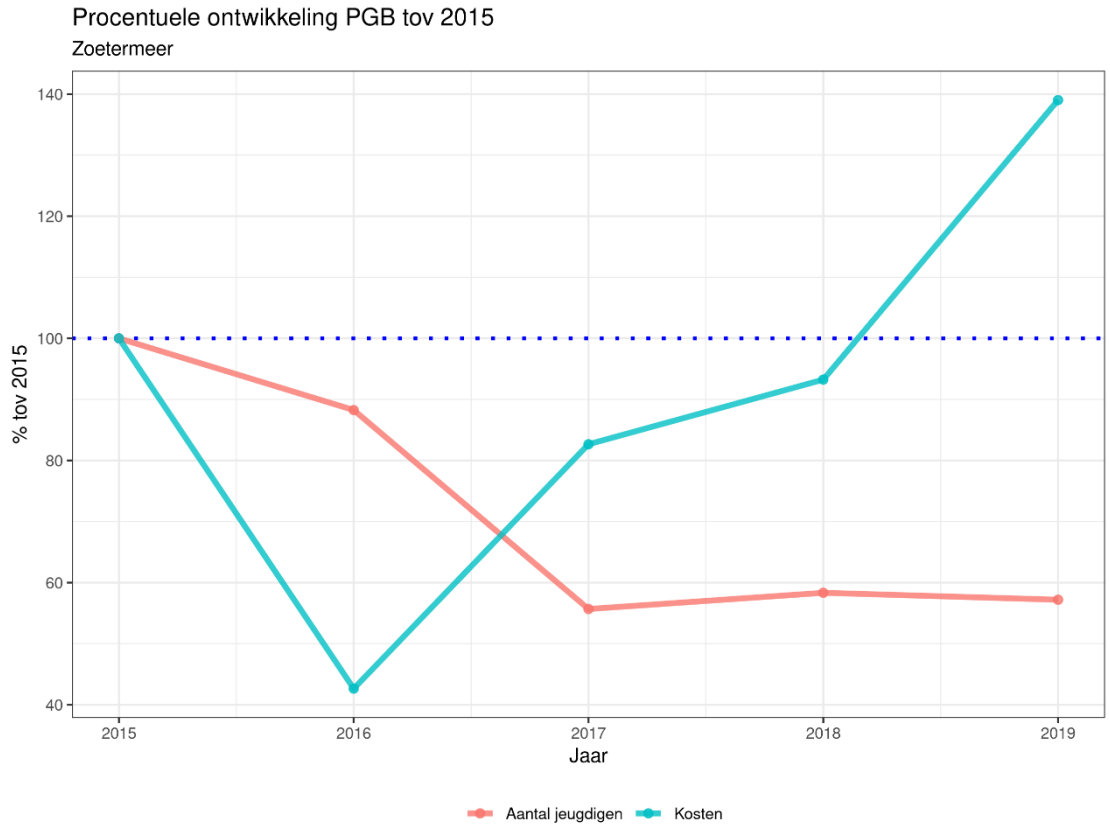
Procentuele ontwikkeling PGB tov 2015
Zoetermeer
% tov 2015
140
120
100
80
60
40
2015
2016
2017
2018
2019
Jaar
Aantal jeugdigen
Kosten

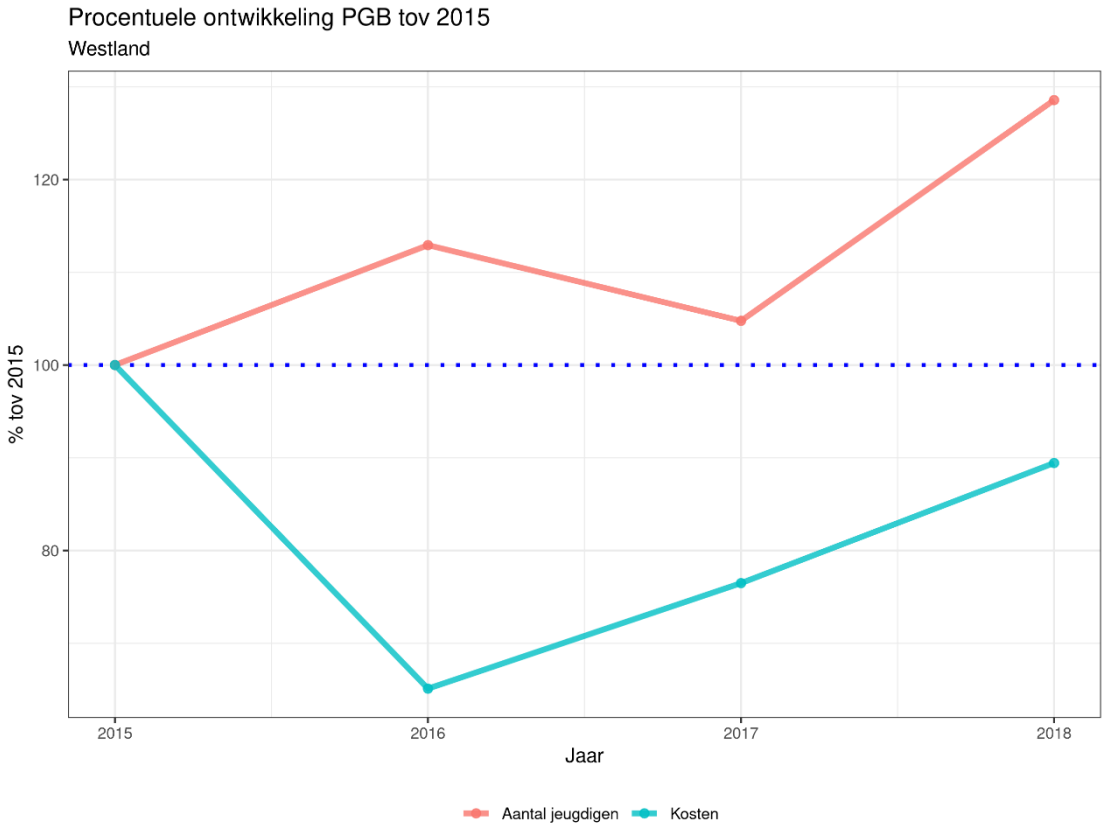
Procentuele ontwikkeling PGB tov 2015
Westland
120
100
80
% tov 2015
2015
2016
2017
2018
Jaar
Aantal jeugdigen
Kosten

4.6 Bijlage 6: Gemiddelde PGB-besteding per jeugdige per H10-gemeente.

	Bedrag	Aantal jeugdigen	Bedrag per jeugdige	Procentueel verschil
Delft				
2015	€837.485	85	€9.853	NA
2016	€770.085	104	€7.405	−24.85%
2017	€737.073	121	€6.092	−17.73%
2018	€645.980	118	€5.474	−10.13%
2019	€724.379	111	€6.526	19.21%
Den Haag				
2015	€239.511	514	€466	NA
2016	€194.000	431	€450	−3.40%
2017	€177.135	420	€422	−6.30%
2018	€255.105	433	€589	39.69%
2019	€378.379	495	€764	29.74%
Leidschendam-Voorburg				
2015	€622.148	65	€9.572	NA
2016	€825.738	81	€10.194	6.51%
2017	€1.156.985	77	€15.026	47.39%
2018	€800.000	70	€11.429	−23.94%
2019	€941.000	73	€12.890	12.79%
Midden-Delfland				
2015	€239.511	21	€11.405	NA
2016	€194.000	19	€10.211	−10.48%
2017	€177.135	25	€7.085	−30.61%
2018	€255.105	27	€9.448	33.35%
2019	NA	22	NA	NA
Pijnacker-Nootdorp				
2015	€1.101.393	99	€11.125	NA
2016	€436.000	72	€6.056	−45.57%
2017	€312.000	60	€5.200	−14.13%
2018	€348.090	62	€5.614	7.97%
2019	€688.830	88	€7.828	39.42%
Rijswijk				
2015	€696.349	51	€13.654	NA
2016	€679.837	49	€13.874	1.61%

2017	€710.752	49	€14.505	4.55%
2018	€582.449	57	€10.218	−29.55%
2019	€731.598	59	€12.400	21.35%
Voorschoten				
2015	€331.450	27	€12.276	NA
2016	€287.790	22	€13.081	6.56%
2017	€110.681	19	€5.825	−55.47%
2018	€274.994	23	€11.956	105.25%
2019	€407.863	23	€17.733	48.32%
Wassenaar				
2015	€211.750	20	€10.588	NA
2016	€218.775	18	€12.154	14.80%
2017	€130.615	13	€10.047	−17.33%
2018	€133.699	13	€10.285	2.36%
2019	€147.748	15	€9.850	−4.23%
Westland				
2015	€1.968.284	147	€13.390	NA
2016	€1.446.948	166	€8.717	−34.90%
2017	€1.577.000	154	€10.240	17.48%
2018	€2.263.213	189	€11.975	16.94%
Zoetermeer				
2015	€3.036.830	264	€11.503	NA
2016	€1.142.817	233	€4.905	−57.36%
2017	€1.397.725	147	€9.508	93.86%
2018	€1.651.791	154	€10.726	12.81%
2019	€2.414.641	151	€15.991	49.09%